Den uforbederlige bibliotekar

Niels Jensen

Portefeuillen

Et literairt-artistisk Skrivt. Udgivet af Georg Carstensen, 1839-41.

Mere om tidsskriftet på:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850tit/0087/sknr87538.htm

med link til liste over indekseret skønlitterært indhold.

Tospaltetede sider med indskudte tavler.

Bag i bindet findes omslagene til hæfterne, der udkom hver søndag.

Udarbejdet 2024 af Niels Jensen

Portefeuillen

for

1840.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret
af
F. C. Hillerup.

Tredie Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt i det Berlingske Bogtrykkeri.

FREDERIKSBERG KOMMUNEBIBLIOTEKER

Literairt Indhold.

I. Poesie.

II. Fortællinger.

III. Afhandlinger, Skizzer og humoristiske Artikler.

Artistiske Bilag.

Sang for Folket.

Paa Kroningsdagen,

af

H. P. Holst.

Kong Christian knæler ydmygt ned
Med Kongespiir, i Kroningskaabe
For ham, mod hvem hans Herlighed
Er kun et Sandskorn, kun en Draabe.
Den skuelystne Mængde seer
Paa Kongepragten, Sceptrets Straaler,
Paa Kronens Glands — og seer og seer,
Saalænge Øiet Glandsen taaler;
Men mon den aner, mon den veed,
Hvad Tanke Kongens Bryst besjæler,
For hvem han beder nu, mens ned
For Herrens Fod han ydmygt knæler?

For os han beder, for vort Held;
Thi Folkets Held er Kongens Lykke,
Dets Troskab er hans Glæders Væld,
Dets Tillid er hans bedste Smykke!
Hvor kan hans Øine fange Ro,
Naar Landets Børn ei Øiet lukke?
Hvor kan et Smiil om Munden boe,
Naar trøstesløst vi maatte sukke?
For os kan han ei fremmed staae —
Nei, Smiil og Taarer, Lys og Skygge
Med Folket Kongen dele maa,
Og derfor bad han for vor Lykke.

Paa denne Dag lad derfor os
En Voldborg bygge om hans Throne,
Et Værn, der byder Tvedragt Trods
Og skræmmer Ufred fra hans Krone.
Af Kjærlighed vi bygge den!
Ved Kjærlighed hver Tvivl forjages,
Hver Frygt forsvinden, og ved den
Skal atter det i Danmark dages!
Dens friske, sunde Aandedrag
Gjør Folk og Konge lige trygge —
Lad derfor os paa denne Dag
Af den en Voldborg om ham bygge!

Romanzer af „Cid,“
i Originalens Versemaal gjengivne
af
H. P. Holst.

1.

Længselsfuld Ximene vented
I Paladsets gyldne Sale
Paa sin Cid, paa sin Rodrigo;
Thi den Stund, da hun skal føde,
Denne bittersøde Time,
Som skal rige Glæder bringe,
Denne Time nu er nær.

Og en Morgen, det var Søndag,
Indfandt sig de haarde Smerter;
Hendes blye, beskedne Ansigt
Sig i bittre Taarer bader.
Sukkende hun griber Pennen;
Mange, mange ømme Klager,
Tusind elskovsfulde Bønner
Skriver hun til sin Gemal.
Vist de vilde ham bevæget,
Hvis ei Pligt og Ære havde
Heltens Hjerte gjort til Steen.

Atter griber hun til Pennen.
Under Suk og bittre Klager,
Skriver nu hun til sin Konge,
Til den ædleste paa Jord:

„Gode, vise, store Konge,
Ædel, seierrig, retfærdig!
Her Din ringe Tjenerinde
Klager for Dig, over Dig.

„Altsaa var det, Don Fernando!
Kun et Indfald af Dit Lune,
At Du gav mig en Gemal;
Thi af unge Koner Ingen
Mindre vistnok var formælet
End Ximene — tilgiv, Konge!
Og kun Du er Skyld deri.

„Disse Ord skrev jeg i Burgos,
Hvor min Skjæbne jeg forbander
Og Dig ønsker idel Ondt:
Thi, o Konge! svar mig, hvilket
Af Guds Bud gav Dig vel Ret til
Tvende Ægtefolk at skille
I saa lang Tid og saa tidt?

„Hvilket gav Dig Magt, o Konge!
Til at skabe om min ømme,
Elskovsfulde, troe, belevne
Mand til en blodtørstig Løve,
Der indjager Angst og Skræk?

„Dag og Nat nu i et Halvaar
Holder Du ham fast i Tømme,
Og knap een Gang han om Aaret
Mig, sin Ægtehustru, seer!

„Og hvordan seer jeg ham atter?
Blodbestænkt fra Fod til Issen!
Og naar da med mine Arme
Jeg ham favner, alt han sover;
Som en Vildmand strax han drømmer
Kun om Kamp og Slag, og neppe
Gryer Auroras første Straale,
Før fra Leiet op han springer,
Seer ei paa mig, om jeg sover,
Eller om jeg vaagen er!

„Gode Gud, med hvilke Taarer
Modtog jeg ham! Fader vilde
Han mig være og Gemal:
Alt nu savner den Forladte,
Alting: Fader og Gemal.

„Gjør Du det for ham at hædre?
Dertil, Konge! han ei trænger:
Længst var han den Vidtberømte.
Før paa Hagen Skjægget voxte,
Fem af Maurerlandets Konger
Havde han til Fanger gjort.

„Konge, Herre! Nu det sidste
Dieblik jeg snarlig venter;
Snart han selv Dig det beretter —
Dog jeg frygter, at de Taarer,
Som for Faderen jeg udgjød,
Skulle skade, ak! den Spæde,
Som jeg bærer under Hjertet.
Derfor svar mig, gode Konge!
Svar mig snart og svar fra Hjertet:
Vil Du sende mig min Husbond,
Eller vil Du, at Din første
Krigerhøvdings Hustru, naar hun
Bringer ham sin Førstefødte,
Favne skal en Faderløs?“

Efterskrift.

„Endnu een Ting, gode Konge!
Kast mit Brev paa Ilden, brænd det,
At ei Eders Hofmænd spotte
Skal derover! Husk paa det.

„Glem ei heller, Don Fernando!
At istedenfor min Husbond
Sover nu hans gamle Moder
Ved min Side, — husk paa det."

2.

Klokken ti, om Morg'nen tidligt,
Kalder Kongen ad sin Skriver
Og Papir af ham forlanger.
Med et Sving og fire Punkter
Navn og Kors han parapherer —
Derpaa svarer han som saa:

„Ædle, tugtige Ximene!
Min ærbødig dybe Hilsen,
Min Høiagtelse og Gunst!

„For Jer Husbonds Skyld beklager
I Jer over mig, min Donna!
Hvis til Skade kun for Eder
Og til Morskab for mig selv
Jeg saa længe her beholdt ham,
Klaged vistnok I med Ret;
Men at Maurerne, der storme
Mine Grændser, fast ham holde —
Er det min Skyld, eller hans?

„At han ei i Eders Arme
Altid sov, beviser noksom,
Ædle Donna! Eders Brev.
Derfor frygter jeg ei heller,
At den Glut, som I skal føde,
Vorder faderløs saa snart.

„Træng ei ind paa Eders Mage,
At tilbage han skal komme!
Selv ved Eders Side hørte
Han med Ulyst Krigstrompeten,
Og hvis han ei var min Høvding,
Siig mig, hvad var da I Begge?
Adelsfrue, Adelsmand.

Gjorde han fem Maurerkonger
Alt som Yngling til Vasaller:
Give Gud, det havde været
Fem Gang fem: saameget færre
Fiender havde nu mit Land!

„Kan han altsaa ei, Ximene!
Komme hjem i Dieblikket,
Som saa længselsfuldt I ønsker,
Saa tillad mig, ædle Moder!
At jeg selv hans Plads indtager,
Thi jeg troer, at Ingen uden
Kongen værdig er dertil.

„Eders Brev jeg skulde brænde?
Dybtbeskæmmet skulle Hoffets
Lattermilde Daarer see det!
For at mit I ei skal brænde,
Gjør jeg det til en Forskrivning
Og forpligter mig, Ximene:
Hvis det er en Søn, I føder,
Giver jeg ham Sværd og Ganger,
Og totusind Maravedis
Skjænker jeg den unge Ridder;
Men ifald det er en Datter,
Sætter jeg paa Fødselsdagen
Ud for hende fyrgetyve
Mark i godt og lødigt Sølv.

„Nu lev vel, Donna Ximene!
Og den høie Himmeldronning,
Alles naaderige Moder,
Staae i Smertens Stund Jer bi!"

Efterskrift.

„Netop nu jeg hører Eders
Kjække, strenge Husbond komme
For at læse mig min Lectie,
At jeg end er ei i Feldten."

Med S. S. Blichers Portrait.

„Stille og mørkladen er vel Din Hede,
Dog under Lyngtoppen Blomsteret staaer;
Lærken bag Gravhøie bygger sin Rede
Og fine Triller i Ørkenen slaaer."

Napoleons Moder.

(Erindringer fra en romersk Reise).

..Jeg erindrer, at jeg netop den Dag havde dejeuneret i Palazzo Colonna hos Hr. Latour-Maubourg, vor Gesandt i Rom; efter Frokosten gik jeg over den Bro, som gaaer fra Palladset tversover Gaden til den smukke Have, hvor jeg holdt saa meget af at spadsere, fordi den bærer det sælsomme, melancholske Præg, som man kun finder i dette Land. Det er Elysium med Solen og Kjærligheden, med det sydlige Drommeri, med sine yndigt duftende Træer og Blomster. Gjennem de aabne Steder mellem de store Pinier, Roms Solskjærme, saae man lige for sig Kirken Araceli (Ara coeli) paa Capitolium og de meest fremtrædende Ruiner paa det nærliggende Forum. Jeg kunde have tilbragt mit Liv i denne Lystskov.

Klokken eet om Eftermiddagen tog jeg Affked med Hr. Latour-Maubourg for at gaae til Palazzo Rinuccini. Gesandten sagde smilende til mig: „Jeg vil ikke vide, hvor De gaaer hen; det er bedst at ignorere det."

„Jeg gaaer hen at aflægge et Besøg hos en Dame," svarede jeg, „det kan ikke compromittere Dem."

„See da ogsaa lidt paa hende fra mig af!"

Jeg gik ned ad Gaden S. Romualdo, og kom nogle Minuter efter til den venetianske Plads. Denne Plads var øde og heelt oplyst af Solen. Det venetianske Pallads var saa skinnende, at det derved havde tabt den mørke Fængsels-Charakteer, som Bygmesteren gav det. Der ender Corso; den er taus i begge sine yderste Punkter ved Piazza del Popolo og Piazza di Venezia; den er meest levende i Nærheden af Piazza Colonna, det moderne Forum for smukke Boutiker og for Fremmede.

Palazzo Rinuccini, hvor jeg gik ind, forekom mig som Taushedens eller Søvnens Tempel. Porten, der lukkedes efter mig med nogen Larm, bragte mange smaa Echoer i Bevægelse, der løb fra Trin til Trin, fra Ellipse til Ellipse lige op til Spidsen af Trappen. Vestibulen var frisk som det Indre af en Pyramide trods den utaalelige Hede udenfor. En Tjener førte mig gjennem en Række af Værelser, og aabnede med Ærbødighed den forgyldte Dør ind til en Salon, hvor han meldte mig for Madame Lætitia.

En ung Dame, som holdt den høie Lidende med Selskab, bad mig tage Plads, og jeg oppebiede da, at man først vilde henvende Ordet til mig, for at jeg derefter ogsaa selv kunde tale. Vor Samtale begyndte snart med nogle af de sædvanlige Phraser over Italien, Rom og Reiser. Kraften i Madame Lætitias Stemme forbausede mig høiligt; jeg saae hende saa svag, mager, lidende og hentæret af Sygdom, Sorg og Alderdom, at ethvert Ord, hun sagde, forekom mig at maatte være det sidste, og at denne Galvanisation af Taleorganet var som Lampens Lue, der endnu engang blusser op, førend den slukkes. Ved min Indtrædelse laae den høie Lidende i en lille smal Seng, som hun ikke havde forladt siden hun for fire Aar siden var saa uheldig at falde i Villa Borghese. Med Kammerpigens Hjelp kom hun til at sidde opreist i Sengen, og støttede sig paa nogle store Puder. I denne Stilling forblev hun saalænge mit Besøg varede. Hendes aabne, stive Øine svævede hist og her omkring i Salen, som om de søgte Noget; men jeg forsikkrer Dem, at jeg ikke beklagede hende, fordi hun var blind, thi intet af hvad hun havde faaet at see i denne Sal, vilde have trøstet hende. Næsten alle Malerier og Statuer af Gros, Girodet, David, Isabey, Bosio og Canova, som befolkede denne Eensomhed, gjenkaldte kun uhørte Begivenheder, voldsomme Dødstilfælde, Triumpher, som Tiden havde gjort ironiske, saa mangen Glorie, der var bleven til en Tornekrone, Thabor, der var forvandlet til et Golgatha. Jeg, der saae dette blændende Følge af Helte, dette huuslige Pantheon i Rammer og paa Piedestaler omgive en blind, forviist Moder i Dødskamp,

jeg følte mig næsten grædefærdig, og maatte tilkæmpe mig en kunstig Fatning, for ikke ved min skjælvende Røst at forraade Grunden til min Rørelse, og erindre den blinde Moder om de mange Malerier af Børn og Børneborn, som tilsmilede hende i deres keiserlige Glæde, i hine Dages Lykke, som for evig er forsvunden. To af Punkterne i min Samtale med Napoleons Moder synes mig at fortjene Omtale.

„Var De i Paris," spurgte hun mig, „da man igjen satte min Søns Billedstøtte op paa Vendomesøilen?"

„Ja, Madame!"

„Hvilken Virkning gjorde det i Paris?"

„Det var en sand Festdag for hele Stadens Befolkning. Det var, som om man bivaanede Keiserens Opstandelse."

Det maa have været smukt. Min Secretair har af Aviserne forelæst mig de nøiere Omstændigheder ved denne Fest, men alle disse Beretninger vare saa korte. De kunde forresten have været nok saa lange, jeg vilde altid have fundet dem ufuldstændige ... En Moder! ... Jeg har undret mig over, at min Søns Statue ikke er udført i Keiserdragt."

„Meningerne vare deelte i denne Anledning; man har troet at burde fremstille Keiseren i hans meest populaire Skikkelse, i hans kjæreste Dragt, som hele Europa kjender, og denne Mening har seiret."

Madame Lætitia taug nogle Øieblikke, som om hun overveiede Noget, og kom igjen tilbage til sit Sujet, idet hun spurgte mig om hvad jeg meente om det Costume, som man har givet Keiseren paa Søilen.

„Jeg erkjender," svarede jeg, „at man har kunnet anføre vægtige Grunde for at fremstille Keiseren saaledes; man maatte for stedse gjengive denne Helteskikkelse, saaledes som den malerisk frapperede Folket og Soldaten, for at de kommende Aarhundreder kunde see ham saaledes som vi have seet ham, og altsaa heller i dette simple Costume af en ophøiet Popularitet end i et idealsk Draperie eller en Høitidsdragt. Imidlertid maa jeg dog tilstaae Dem, Madame, at dette Costume vilde maaskee bedre have passet paa et andet Monument. Denne moderne Statue burde have en anden Piedestal. Kunsten er streng, og kan ikke lade sig nøie med alle disse Grunde, hvor gode de end kunne være. Da man copierede Trajans og Antonins Colonner, fordømte man sig til at copiere dem heelt og holdent. Det ligger i vore indgroede Begreber om Kunst og Smag at betragte vor Bronzesøile som et romersk Monument; det er en Form, som vi ikke kunne adskille fra den antike Idee — men altsaa maa et moderne Billedværk paa Spidsen af en Antike have noget Stødende, der ikke kan forenes med Kunstens Fordringer. Da jeg inat kom fra Argentina (et Theater), gik jeg over Piazza Colonna, og troede i Mørket at gaae over Place Vendome, saa fuldstændig var Illusionen, thi Antoninsøilens mørknede Marmor ligner Bronze, især ved Nattetid. Den romerske Søile har mistet Statuen, som stod paa dens Spidse; men den moderne Apostelstatue, som er traadt istedetfor Antonin, er i fuldkommen Harmonie med det antike Marmor; Apostelen er i antikt Draperie ligesom Keiseren — det passer altsaa godt. Vi have derfor muligen begaaet en Feil mod Kunsten, men den finder en hæderlig Undskyldning i en national Idee; da man skulde vælge mellem Kunstnerens Grunde og Folkets Følelse, maatte man give denne Sidste Fortrinet."

Den ærværdige Dame bevægede Hovedet med en bifaldende Mine, og sagde med et dybt Suk: „Det faaer jeg aldrig at see.... aldrig! Man har fra Paris sendt mig flere Afbildninger af Søilen... O mine stakkels Øine! hvor jeg nu savner dem! Jeg har kun seet disse Aftegninger ved at beføle dem, jeg har seet dem med Fingrene... Dersom jeg havde været i Paris, vilde Gud have givet mig Kraft til at bestige Søilen, for ret at overtyde mig... det synes mig, som om man

har villet skuffe en stakkels landflygtig og blind Moder. De maa ikke undre Dem herover; Alder og Ulykke gjøre Mennesket mistroisk."

Alt dette blev sagt med Besværlighed, med Ord, som afbrodes af Suk, med Pauser og convulsiviske Anstrængelser. Det forekom mig som om ethvert Ord, hun sagde, maatte blive det sidste fra denne blege Mund, der snarere syntes at tilhøre Graven end Livet.

Da hun igjen var kommen lidt til Kræfter, sagde hun: „Det er meget tungt at leve saaledes som jeg lever, altid tilsengs og liggende, langt fra mine Børn; jeg har ingen Adspredelse og grunder bestandigt. Saalænge jeg kunde gaae, hørte jeg undertiden Messe i Santa Maria del Portico eller i San Lorenzo in Lucina, naar jeg passerede Corso; sommetider kjørte jeg ud i Villa Borghese. Ikke sandt, Villa Borghese er et fransk Anlæg? Det er ogsaa Franskmændene, som have anlagt den skjønne Promenade paa Monte Pincio; det forekommer mig, som om man indaander Frankrigs Luft paa denne yndige Høi. Der er vort Kunstacademie, vor Treenigheds-Kirke (Trinità de' Monti), som jeg holder langt mere af end af Ludvigskirken (S. Luigi de' Francesi). Jeg finder, at Ludvigskirken har en slet Beliggenhed i et skummelt Ovarteer, hvorimod Treenigheds-Kirken har en deilig Beliggenhed. O, hvor ere de lykkelige, som i dette Dieblik gaae op ad den spanske Trappe til Trinità de' Monti! Det er herligt Veir idag; jeg føler, at der er megen Sol i min Salon, jeg troer næsten at see den glimre paa mine Vinduesruder. Solen er min sidste Ven."

Jeg tillod mig i de ærbødigste Udtryk at bede hende om at fjerne alle nedslaaende Tanker fra hendes Aand, og kun at mindes den Glands, der omstraalede hendes Navn.

„De er bleven udvalgt af alle Ovinder" sagde jeg, „til at give Verden det Største, som den nogensinde har besiddet. Det trøster for Alt."

Et Smiil foer over det ædle, blege Ansigt. „Ja" sagde hun, „det er ogsaa Erindringen om min Søn, der trøster mig lidt; jeg seer ham bestandigt for mig. Og det er ikke Keiseren, den store Mand, som jeg seer; det er mit Barn, min Bonaparte, da han kun tilhørte mig, sin Moder. Dengang kjendte Ingen ham ... Deiligt Veir! ... En Aften ... en Aften ... han var vel otte eller ni Aar, og spadserede i vor Have som en Mand, der grunder over Noget. Som jeg siger Dem, han var dengang et Barn, og det regnede stærkt; hans Brødre vare gaaede ind og legede i Salen, i Ly. Jeg bankede flere Gange paa Vinduet, og vinkede ad ham, for at han skulde komme ind til mig; han trak paa Skuldrene, som om han var i ondt Lune, og blev ved at spadsere. Regnen klistrede Haaret fast til hans Pande og Kinder, men han syntes ikke at bryde sig om Uveiret, og gik bestandig derude med bart Hoved og Øinene fæstede paa Jorden. Undertiden standsede han ved det lille Vandspring i Haven, og syntes at more sig over at see det springe og stoppe Straalen med sin Haand. Der kom nogle Tordenslag, der bragte ham til at zittre mere ved en nerveus Nystelse end af Frygt. Han betragtede Himlen, og lagde sine smaa Arme overkors for med Mod at oppebie det næste Tordenslag. Jeg sendte min Tjener ned for at befale ham at gaae ind. Han svarede koldt, men ærbødigt: „Siig til min Moder, at det er varmt og at jeg trækker frisk Luft!" Da Tjeneren gjentog sin Anmodning, vendte han ham Ryggen, og gav sig til at spadsere endnu ivrigere end før; først, da Uveiret var forbi, traadte han ind i Salen, gjennemblødt lige til Skindet. Det er ikke smukt, mit Barn, sagde jeg til ham, Du har været ulydig imod mig."

„Jeg har været ulydig imod min Villie" svarede han mig. „Jeg veed ikke hvad det var, som holdt mig tilbage i Haven; og desuden, dersom jeg vil være Soldat, maa jeg

vænne mig til Regn og slet Veir. Jeg er ingen Pige, jeg er et Mandfolk."

„Du er et Barn, min Ven, et ulydigt Barn. Dersom Du vil være Soldat, maa Du fremfor Alt lære at adlyde."

„Nei, jeg vil befale, jeg!" raabte han med et Udtryk, der bragte os Alle til at lee, saa Taarerne stode os i Øinene.

„Forend Du kommer til at befale" sagde jeg „maa Du adlyde og det i lang Tid. Du bliver ikke strax General, naar Du gaaer i Tjenesten."

Han gik hen til mig, greb min Haand, trykkede den, som om han vilde sige, at jeg havde Ret og spare sig selv for at tilstaae det med Ord. Han var allerede saa stolt i den Alder!

„Men hvor kunde Du dog falde paa at løbe saadan om?" spurgte jeg ham, idet jeg trykkede et Kys paa hans vaade Haarlokker.

„Ja det veed jeg ikke, det husker jeg ikke; jeg tænkte paa saa mange Ting . . . Det er sandt, jeg søgte ogsaa at erindre mig en Drøm, som jeg havde forrige Nat . . . en Drøm, der behagede mig. Jeg drømte at jeg var Bisp; er det ikke rart at være Bisp? Gaae Bisperne i Krig?"

„Nei, mit Barn! det er dem forbudt."

„Ja, saa vil jeg være Soldat, naar jeg ikke mere er et Barn. Siig mig Moder, er man vel et Barn endnu, naar man er femten Aar?"

„Jo, man er det endnu en Smule."

Han betænkte sig lidt, saae paa Gulvet og sagde: „Naar jeg er femten Aar, vil jeg være Mand, jeg." Og han rev sig løs af mine Arme, og løb igjen ned i Haven."

Den høie Moder taug, og hendes Læber bevægede sig endnu efter Fortællingen. Jeg begreb, at hun fandt en Glæde i at dvæle ved disse rene Erindringer fra den skjønne Alder, og at ingen af Perioderne i Sønnens Liv var Moderhjertet kjærere end den store Mands Barndom. Jeg takkede hende med megen Bevægelse, fordi hun ved dette mit første Besøg havde aabnet mig sit Hjerte med en Inderlighed, der rørte mig til Taarer; jeg kyssede hendes Haand, og gik bort med et beklemt Hjerte og dog glad over Alt, hvad jeg havde seet hos denne Dame og hvad hun havde sagt mig.

Intet i Palazzo Rinuccini vidnede om den Rigdom, som man tillagde Keiserens Moder. Vistnok er det Pallads, som hun beboede, og som danner det ene Hjørne af Corso og den venetianske Plads, en kostbar Bygning, men den bemærkes ikke i denne, de prægtige Palladsers Stad; der er det kun et almindeligt Huus, der ganske træder i Baggrunden for det imposante Palazzo di Venezia, der er bleven opført af Coliseets Ruiner.

Forresten gives der intet sørgeligere Syn end en vidtløftig Bolig, der kan rumme en stor Befolkning, staae øde som en Ruin, taus som en Grav, paa Grund af Eierens middelmaadige Formue eller Philosophie. Nogle Tjenere uden Livree, en Selskabsdame og en Veteran af den keiserlige Garde vare de øvrige Beboere i Palladset Rinuccini. En eneste Etage, bestaaende af flere Sale eller Gemakker og et Gallerie, havde Meubler og prægtige Tapeter. Vinduerne mod Corso vare altid tillukkede; de beboede Værelser vendte alle ud til den venetianske Plads. Den Salon, der var forbeholdt Napoleons Moder, glimrede i den hele keiserlige Pragt. Der gjenfandt den høie Lidende til enhver Aarstid sin Fødeøes Clima; et evigt Foraar herskede der, selv naar aria cattiva svævede over Rom. En bestandig reen Luft nedstrømmede fra det nærliggende Capitolium, trængte ind gjennem Persianerne (Vinduesjalousier af Tremmer), og bidrog daglig til at opholde Livet hos denne stærke Qvinde, hvem Døden syntes at have glemt.

Nu har det skjønne Palazzo Rinuccini tabt den besjælende Magt, som det fik af et Fruentimmers sidste Aandedræt; det staaer øde

som saa mange andre romerske Palladser, der have mistet deres Eiere; det er som en af hine Pyramider, som man vel har søgt at bygge store, for at de destobedre kunde rumme deres sidste Beboer: Intet.

Méry.

De to Roser.

Blomsterne ere herneden de smukkeste Barnerangler, som Naturen har givet os; intet kan være yndigere, udtryksfuldere end disse duftende Frembringelser, som med deres hundrede Farver give det Grønne i vore Haver og Enge en saa behagelig Afverling; intet er sødere end Vellugten af disse Skabelsens forkjælede Børn, der ere udspredte over hele Jorden for at bedække den med en straalende Kappe; intet er mere veltalende end dette Blomstersprog, denne sindrige Methode, som Østerlænderne have opfundet for at bedrage Skinsygens og Tyranniets Øie.

Naar Sommeren med sine gløbende Straaler har forgyldt Markens lyse Ax og mangfoldige Blomster, seer man en stor Overflødighed heraf i Paris; de spættede Nelliker, den hovmodige Tulipan, den sølvfarvede Lillie og utallige andre sælges for godt Kjøb paa alle Gadehjørner, for siden at pryde uden Forskjel en fornem Dames Belte eller en Grisettes Livstykke; thi Naturen er rig nok for at kunne tilfredsstille alle Fornødenheder og alle Luner.

Men det er ikke saaledes i de første smukke Dage af Aaret, naar Frosten endnu udbreder sit Diamantslør over de fugtige Planter... da ere Blomsterne endnu sjeldne, Knopperne falde tidt af, uden at springe ud, og den Fattige kan sjelden høste Godt af Aarstidens første Velgjerninger, thi man opveier kun disse førstefødte Roser og Camelier med Guld.

Fra Foraaret skriver sig følgende Tvist, som blev underkastet Fredsdommerens Afgjørelse; Gjenstanden for Striden ere to hvide Roser, hvis tørre Blade forlængst ere henveirede af Vinden.

Madame Gallien, Symadame: „Jeg fordrer tredive Francs i Erstatning af Mademoiselle Flora Minville, fordi hun er Aarsag i, at jeg er gaaet Glip af en Bestilling paa 150 Francs."

Fredsdommeren: Gjør os bekjendt med de Omstændigheder, som have foranlediget Deres Reclamation!

Madame Gallien: Seer De, min Herre, det er nu to Maaneder siden, at Mademoiselle Leontine de Crillon giftede sig med Prindsen af Clermont-Tonnerre; Udstyret og Brudestadsen skulde være prægtige. Jeg fik Bestillingen paa Brudens Balkjole; det var et Mesterstykke, som man overdrog mig... Kniplinger, Perler, Sløifer, Guirlander, alle Kunstens Underværker vare forenede der. Men der manglede endnu Eet, en Sjeldenhed paa den Tid, en hvid naturlig Rose i Slutningen af Februar.

Dommeren: Og det var Mademoiselle Flora, som paatog sig at skaffe Dem disse Roser?

Madame Gallien: Ja, min Herre! Hun har allerede længe opelsket Blomster og sælger undertiden de allerførste til Hovedstadens første Modehandlerinder. Jeg gik til hende i den Anledning, og hun forpligtede sig til at overlade mig en af de to Roser, som hun havde, for fem og tyve Francs. Jeg stolede paa hendes Løvte, som hun imidlertid ikke har holdt, thi jeg fik ingen Rose sendt, og paa Grund heraf vilde man ikke tage min Brudekjole.

Dommeren til Mademoiselle Flora: Hvorfor har De ikke holdt Deres Ord?

Mademoiselle Flora (frygtsomt): Det er sandelig ikke min Skyld. Aftenen før den Dag, da jeg havde lovet Madame Gallien den hvide Rose, bragte en i min Fraværelse paakommen

Regn den til at springe ud, og nogle Timer efter var der ikke andet tilbage end Stilken. Hvad jeg her siger Dem, er sandt.

Dommeren: Jeg troer det, mit Barn! Men den anden kunde De jo have sendt?...

Mademoiselle Flora (med Taarer i Dinene): O hvad den angaaer, den havde jeg ikke lovet bort. Jeg kunde godt have sendt Madame Gallien den, thi det var den smukkeste af dem begge, men jeg vilde ikke ... den var bestemt til min Moder...

Dommeren: Var det maaskee hendes Navnedag?

Mademoiselle Flora (bedrøvet): Nei, min Herre! det var hendes Dødsdag... (dyb Bevægelse blandt Tilhørerne) Hvert Aar lader jeg altid plante en af disse hvide Roser, som hun holdt saa meget af, paa hendes Grav. Dette Aar har jeg gjort det Samme. Jeg sagde til mig selv: Bruden vil blive lige smuk, om der ogsaa er en Blomst mindre, og min stakkels Moder skal ogsaa idag faae sin Yndlingsrose...

Her brast Mademoiselle Flora i en heftig Graad. Madame Gallien nærmede sig for at trøste hende, og en levende Rørelse herskede blandt Tilhørerne.

Madame Gallien (til Dommeren): Stryg Klagen ud, Hr. Dommer! Det vilde være slet af mig at forfølge denne stakkels Pige for en god Handling... Lad os ikke tale mere om det, Mademoiselle Flora! det er et Uheld og dermed er den Sag forbi. Alt hvad jeg ønsker mig til Erstatning, er en Datter, som ligner Dem.

Fredsdommeren afviste begge Parter med en rørt Stemme, uden nogen Dom.

Bemærkninger af Saphir.

Hustruer, Koner, Fruer og Gemalinder.

Man tager en Hustru, gifter sig med en Kone, fører en Frue hjem, og formæler sig med en Gemalinde. Man er lykkelig med Hustruen, tilfreds med Konen, man lever saa som saa med Fruen, og arrangerer sig med Gemalinden; man bliver elsket af Hustruen, godt behandlet af Konen, estimeret af Fruen og taalt af Gemalinden. Man udgjør eet Legeme og een Sjel med Hustruen, et Par med Konen, en Familie med Fruen og et Huus med Gemalinden. Naar Manden er syg, er Hustruen hans ømmeste Pleierinde, Konen er deeltagende, det gaaer Fruen nær, og Gemalinden erkyndiger sig om hans Befindende. Døer Manden, er Hustruen utrøstelig, Konen sørger, Fruen gifter sig igjen om et Aar og Gemalinden efter sex Ugers Forløb. Thi med Enkerne er det saadan en egen Sag: de ere ligesom frisk Træ, jo mere de brænde paa den ene Side, desto mere græde de paa den anden Side. Den, som vil frie til Enker, maa ikke være bange for Aander; thi neppe have de den anden Mand, forend de hvert Dieblik mane den Førstes Aand op af Graven; sædvanligt have de da to Mænd, en død og en levende, men den Døde maa for alt i Verden ikke blive levende igjen. Naar saadan en Enke siger til sin Mand: min Skat! saa kan der let opstaae en lille Tvivl hos ham, om hun ikke nedgraver enhver Skat i Jorden.

Enkerne læse ofte endnu ivrigere i Kjærlighedens Bog end Pigerne; den Mand, som de havde, betragte de som et Mærke, for at vide, hvor langt de ere komne i Bogen; Mærket er borte, og de læse videre frem.

Imidlertid ere alle disse smaa Svagheder hos Qvindekjønnet kun Midler, som forhøie dets Elskværdighed, ligesom smaa Skyer fremhæve Himlens livlige Blaa, og gjøre dets Klarhed anskueligere.

De fire Genier, der i Fælledsskab helliggjøre og omsvæve det qvindelige Livs Pagtens-Ark, hedde:

Skjønhed, Ynde, Følelse og Smag.

Skjønhed forholder sig til Ynde som en Nøgle til en Dirik; Skjønhed lukker eet Hjerte op, Ynde lukker alle Hjerter op; den er en Passse par tout til alle Sjele. Med Hensyn til Smag ere de de competenteste Dommere i Alt, som angaaer Anstand, Gratie, Symmetri og Harmoni i Alt, hvad der er passende, tilforladeligt og behageligt.

Kun hvad deres gjensidige Skjønhed angaaer, have de ingen Dom. To udmærket smukke Fruentimmer ville aldrig kunne holde af hinanden eller erkjende, at den anden er smuk. Det gaaer dem ligesom de romerske Spaamænd; hele Verden troede paa deres Underværker, som de selv gjorde hverandre stridige.

I Henseende til Følelsen ere de fødte Gesandtinder fra de trøsterige Guder. Kjærlighed og Venskab have intet skjønnere Tempel end det qvindelige Hjerte; Dyden og Uskyldigen ingen helligere Farve end Morgenrøden paa et Fruentimmers Kinder, Medlidenhed og Trøst have ingen sødere Toner end den qvindelige Munds Rosenklokke; Smerten og Jammeren have ingen mere lindrende Trøst end Sødmen af qvindelige Taarer; Martyrens lidende Hoved har intet blidere Leie, end en Qvindes Hjerte, og det forældreløse Solitair-Menneske og Enkemand har ingen sødere Indfatning end qvindelige Armes Sølvspænder. Men destoværre udarter denne Følelse ofte til sygeligt Føleri, siden en Damedoctor har opfundet Nerverne. Skulde jeg gifte mig, vilde mit første Spørgsmaal være: „Har hun Nerver? hvad for Nerver? hvor mange Nerver?" Hvor ofte ægter man intet andet end et Nervesystem med totusinde Dalers Indkomst! Men naar nu disse Indkomster blive til Adkomster for en Marchande de Modes, og Nervesystemet derover falder i Afmagt, hvad bliver der saa af det Væsen, som man har ægtet?

Ogsaa i Forstand ere Fruentimmerne os overlegne, thi aldrig elsker et Fruentimmer en dum Mand, hvorimod Manden tidt elsker de dummeste Fruentimmer. Det er kun Skade, at Fruentimmernes Forstand falder ligesaa tidt i Afmagt, og faaer Krampe som de selv.

En af Damernes Hoveddyder, der ligesaa meget udspringer af deres Forstand, som af deres Blidhed, er Taalmodigheden, som er dem egen i alle det menneskelige Livs Forhold. Men for ikke at sætte denne skjønne Dyd alt for længe paa Prøve, vil jeg ende mine Variationer over et Thema, der, ligesom dets Gjenstand, er alt for henrivende, til at man let skulde kunne rive sig løs derfra.

En heldig Ægtemand.

Jean Fringard i Søndagsdragt med pænt Halsbaand og Handsker som en Brudgom, præsenterer sig en Dag paa Bureauet for Reisende til Bourg La Reine. Han er forpustet, udmattet, aandeløs. „Min Herre!" siger han til Controlleuren, „har De endnu Pladser?" — „Der er kun een tilovers." — „Den tager jeg." — „Nu vel, saa stig op paa Imperialen!" — „Det er lidt høit, men Grundene til min Reise ere presserende nok for at faae mig til at sidde ovenpaa Vognen. Det er en Bagatel, som jeg maa oversee."

Fringard kryber opad Trappestigen, sætter sig paa sin Plads, og Vognen ruller afsted. Fringard er snaksom; Himlen har velsignet ham med en særdeles flydende Tunge. Det varer heller ikke længe, førend han be-

gynder en Samtale med sine Reisekamerater. „Min Herre!" siger han til en svær blouseklædt Mand, hvis Emboipoint generer Naboerne lidt, „jeg har aldrig været i Bourg La Reine. Har De?" — „Jeg, jo det er en Forskjel, jeg er selv derfra." — „Hm! det er rigtignok en Forskjel, deri har De Ret; De har vistnok altsaa været der flere Gange." — „Men for Pokker, jeg siger Dem jo, at jeg boer der." — „Ja saa, det er rigtignok en Forskjel, som De siger; det er netop det jeg vilde sige. O, min Herre, hvor besynderlig er dog Skjæbnen! Det er virkelig høist mærkværdigt, min Herre! jeg vilde maaskee aldrig have seet Deres Flække Bourg la Reine, hvis ikke en tilfældig Omstændighed havde foranlediget denne Reise." — „Bah!" udbryder den tykke Mand i Blousen, ene og alene for at svare noget." — „Det forundrer Dem," siger Frignard, „og det er dog som jeg siger Dem. Forestil Dem, min Herre, at siden igaar morges ... nei, jeg maa dog fortælle Dem det Hele fra Begyndelsen. De maa først og fremmest vide, at jeg er gift." — „Ah!" — „I knap to Maaneder." — „Ah!" — „Med en nydelig Kone..." — „Haha!" — „Men hun er skinsyg, saa skinsyg som sex og tredive andre skinsyge Fruentimmer paa eengang." — „Hahahaha!" — „Det er som jeg havde den Ære at sige Dem, min Herre! min Kone er morderlig skinsyg og har ovenikjøbet en Broder, der har været Militair, en grov Stud af en Karl som altid tager Søsterens Partie, og det til en Grad, at han, hvis jeg foraarsagede hende en eneste Taare, var istand til at jage mig sin gamle Sabel i Livet." — „O, Fanden!" — „Det er, som jeg havde den Ære at sige Dem. Men seer De nu, hvor man kan være uheldig! Paa den ene Side holder jeg af min Kone, og paa den anden Side er jeg bange for min Svoger; men med alt dette driver min Stjerne mig til at opirre den Ene og bringe den Anden i Raseri." — „Bah!" — „Det er, som jeg .. Min Herre! jeg er en Søn af Adam, i hvilket Led er ligegyldigt; det er nok, at man forbyder mig en Ting, for at sætte mig i Fyr og Flamme, for at opnaae den selv samme Ting. Min Kone er skinsyg; uden det vilde jeg vel nok være bleven hende tro, men nu vil jeg netop bedrage hende, jeg reiser til et Stævnemøde i Deres egen Flække Bourg la Reine." — „Det var som Satan." — „Ja, min Herre, det er en mageløs Historie, noget ganske mærkværdigt. Tænk Dem! igaar faaer jeg et lille Brev, et Elskovsbrev fra et Fruentimmer, fra en Ubekjendt, der paastaaer, at hun elsker mig, og vil give mig en Rendezvous idag, paa denne Søndag, i sin Villa ved Bourg la Reine. En Villa! det maa vel i det mindste være en Hertuginde." — „Der findes ingen saadan i vor Commune." — „Naa, hvad gjør saa det? Hun er hemmelighedsfuld i sin Gunst, jeg bifalder det, det vidner om Takt, Klogskab og Delicatesse, og hvad er Kjærlighed uden Delicatesse!" — Ja, det har De Ret i." — „Jeg har nu givet min Kone og Exkrigeren, min kjære Svoger, et anstændigt Paaskud for at kunne tilbringe Dagen udenfor det ægteskabelige Tag. De ere begge To faldne i Snaren; jeg er altsaa kommen hid til mit Stævnemøde paa Kjærligheds Vinger, paa en Imperiale uden Damp."

Endelig standser Vognen. Fringard stiger ned, og underretter sig om det Landhuus, som er bleven ham angivet i Brevet; han iler derhen, ikke uden betydelig Hjertebanken, og kommer til Villaens Port, hvor en Person fører ham videre frem paa en mystisk Maade ind i en Sal, hvis Vinduesskaader ere lukkede. Fringard troer sig paa Lykkens høieste Spidse, men neppe har han sat Foden ind i Kjærlighedens Helligdom, førend en Hagel af Næveslød og Ørefigener regner ned over ham. Vinduesskaaderne aabnes, og han gjenkjender sin Ægtefælle og den frygtelige Svoger.

At indkomme med en Klage over Madame Fringard, vilde være at gjøre sig selv latterlig; ikke at klage, vilde være at berøve sig Hævnens søde Lyst. Fringard fulgte Middelveien, og anklagede sin Svoger for voldeligt Overfald.

Men efterat Tribunalet havde erfaret Omstændighederne, troede det at maatte frikjende den ægteskabelige Troskabs Forsvarer.

Ærgerlig over Pryglene og skamfuld over det Passerede, har Fringard svoret paa, ikke oftere at ville udsætte sig for Følgerne af et Stævnemøde, og for Fremtiden leve som et Monster paa ægteskabelig Kjærlighed.

Bøger og Mennesker.

Bøger og Mennesker vise først, hvad de due til, naar man trykker dem.

Et oprigtigt Menneske er en simpel Bog med ærlige Schwabacher Bogstaver; en hemmelighedsfuld Person er en Bog med græske Typer, som kun de Indviede forstaae.

En Pige er en Bog fuld af Gaader og Charader; man bryder længe sit Hoved derover, og som oftest bliver man dog fixeret.

En Matrone er en Nød- og Hjelpebog i alle Forlegenheder, en Huuscalender for alle Dage i Aaret, en Adresseavis, en Commissionstidende, en huuslig Veiviser.

Et elskende Par er et Compendium af Geßners Idyller; et Ægtepar en Samling af Controvers-Prædikener.

En kjedelig Sladderhank er et Supplementbind til „den Kunst at forlænge det menneskelige Liv."

En prøvet Ven er en Dagbog, hvori man opskriver sine hemmeligste Tanker, Drømme, Ønsker og Forhaabninger, sine gode og onde Timer til evig Erindring.

Hos Bøger og Mennesker staaer Omfanget tidt i modsat Forhold til Indholdet.

Hvorfor indbyde de Store stundom Videnskabsmænd til Middag? Af samme Grund som en Dame tager imod Besøg med en Bog i Haanden.

Men da alle Afhandlinger i Verden maae have en Ende, er det vel ogsaa paa Tiden at ende disse Bemærkninger, hvorved vi kun have villet give tænkende Læsere en velkommen Anledning til at fordybe sig i philosophiske Betragtninger over et saa rigt Stof som — Bøger og Mennesker.

Aphorismer.

Den, som længe har levet i betydende Forhold, har vel ikke oplevet Alt, hvad et Menneske kan opleve, men dog noget Analogt og maaskee Noget, som er uden Exempel.

Ofte er det Interessanteste i et Menneskes Liv af den Natur, at han for stedse maa fortie det, ikke fordi han har noget at rødme over, men fordi det ligger saa aldeles udenfor det Sædvanliges Grændser, at Aabenbarelsen deraf vilde udsætte ham for den grusomste Miskjendelse.

STEEN STEENSEN BLICHER

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

Døden i Baldragt.*)

„O Clara, bliv hjemme! hvad vil Du paa Bal?
Hør Regnen, som pidsker paa Ruden!
Musiken sig blander i glimrende Hal
Med Vindenes rædsomme Tuden."

„Men, kjæreste Moder! det er nu min Lyst
At sværme blandt Dandsendes Vrimmel;
Kun lidet jeg mærker til Vindenes Dyst,
Hvor Balsalen hvælver sin Himmel."

„Min Datter! et Vindpust kan træffe Dig varm,
Naar Døre sig aabne og lukke.
O, send dog tilbage den forspændte Karm,
Og lad mig ei ængsteligt sukke!"

„Ak Moder! hvor kan Du dog tale saadan?
Mig Karmen for Vinden beskytter.
Desuden, hvor faaer jeg vel ellers en Mand,
Naar Foden ei fra Dig jeg flytter."

„En eneste Ting Du erindre Dig maa:
Glem ikke hvad Lægen forkyndte!
Den Brystsvage bør ei til Dandsen at gaae;
Sligt endes ei som det begyndte."

„Vor Læge dog vist er en gammel Pedant,
Der frygter for indbildte Fare.
Han Ungdommens Glæder betitler som Tant;
Vor Herre for ham mig bevare!"

„O, krænk ei Din Moder med Letsind og Spøg,
Men tænk paa Din stigende Alder!
Din Blomstertid svandt jo liig Taager og Røg;
Tro ei, Du tilbage den kalder!"

„Saa gammel jeg er dog ei som jeg er stor,
Kun fire Aar over de tyve.
Lidt bittert Du smiler — Ved Himmel og Jord!
Ei mere Du maa mig paalyve."

„Min Datter! forsynd Dig mod Himmelen ei,
Og stands dog den daarlige Tale!
O Gud! hvis Du vandrer den evige Vei,
Hvad skal da mig Arme husvale?"

„Men Moder! hvor ofte var ei jeg paa Bal,
Og kom dog ilive tilbage!
Mig tryllende vinker den tonende Hal —
O tie med Din saarende Klage!

Nu iler jeg op i mit venlige Buur
For Roser i Haaret at sætte.
Den fineste Sminke skal synes Natur,
Og Ingen skal Kunstgrebet gjette.

Saa kommer jeg ned i min glimrende Pynt,
Og Du skal derover Dig glæde.
Jeg maa jo dog ende, hvad alt er begyndt —
Hvor herligt den Stads mig vil klæde!"

Den Gamle hun favned' med sneehvide Haand,
Og kyssede hende paa Panden.
Op foer hun ad Trappen med flagrende Baand,
Som havde hun mistet Forstanden.

Men Moderen sad i sit Kammer og græd,
Mens Regnbyger slog' imod Ruden.
Ved Vindenes Hylen hun næsten blev ræd;
Den blandtes med Hundenes Tuden.

Det vared' en Time, det varede to,
Og Clara kom ikke tilbage.
Da havde den Moder ei Rist eller Ro
For Tankernes martrende Plage.

Et Lys hun da tog i sin skjælvende Haand,
Og vandred' til Datterens Kammer.
Hun aabnede Døren med ængstelig Aand,
Men fast ved sin Frygt hun sig skammer.

Thi der sad ved Bordet i Atlaskes Dragt
Huldt smykket den elskede Pige.
Den Gamle beundred' den straalende Pragt;
Fast Graaden for Smiil maatte vige.

I Stolen sad Clara saa pænt ved et Bord,
Og syntes i Speilet at skue.
Hun mærked' ei Moderen, som uden Ord
Med Fing'ren begyndte at true.

„Men kjæreste Datter! hvad tænker Du paa,
At ikke Din Pynt Du fuldender?
For Karmen de fnysende Gangere staae,
Og Kudsken paa Frøkenen skjænder.

Du svarer mig ikke? — O, det er en Feil
At spotte mit ængstede Hjerte!" —
Sin Datter hun seer nu i straalende Speil,
Men fast hun forstenes af Smerte.

*) Sujettet er taget af det bekjendte engelske Værk „Af en Læges Dagbog."

I Stolen sad Clara med halvaabnet Mund,
Med stive, nedhængende Arme;
Meer Sjelen ei lyste fra Øinenes Grund,
Og svunden var Aarernes Varme.

Med Roser i Haaret og Sminke paa Kind
Sit jordiske Løb hun fuldendte,
Mens Gangerne fnysed' i Regn og i Vind,
Og Kudsken paa Frøkenen skjændte.

F. C. H.

Reise til Cuba.

Carnevalet i Havana. — La pinata. — Paquita.

Jeg var just i Havana ved det sidste Carneval. Det er en ligesaa mærkelig som glædelig Epoche for Jagttageren; thi hele Staden jubler, Baller og Maskerader afløse hverandre. Da jeg med to Reisekamerater kom ind fra Landet, bleve vi i Havanas Forstæder standsede af en saa tæt og talrig Folkemasse, at vore Heste ikke kunde bane sig en Vei gjennem dette Menneskehavs Bølger. Først efter Solens Nedgang begynde Maskeraderne, thi Heden om Dagen er, selv i Februar Maaned, saa stor, at den bringer Daarskaben til at holde sig i Skranker.

I Havana gives der tre Slags Baller i Carnevalstiden: 1) de offentlige Baller i Theatrene; 2) de i den borgerlige Forening, som kaldes „den hellige Cecilies Selskab;" 3) Ballerne for Adelen, som ene har Adgang til det „philharmoniske Selskab." Endskjøndt disse to sidste Foreninger ere misundelige paa hinanden, blande de sig dog ofte sammen, thi den havanesiske Grandezza er virkelig ikke besat af intolerant Hovmod. Aristokratiet er der meget godmodigt, og aabner sine Baller for enhver Handelsmand eller Borger, som maatte ønske det. Men mange af de derværende store Handlende trække sig tilbage i deres Værdighed og deres Contoirer, hvorved altsaa en vis Grændselinie vedligeholdes. I vor Egenskab som Fremmede bleve en af mine Venner og jeg indførte paa begge Steder. Ved første Øiekast ydede Begge et lige glimrende Skue af elegant klædte Damer, hvorfor det aristokratiske Selskab ikke saae nogen anden Udvei til at seire over sin Medbeiler end ved at beværte alle sine indbudne Gjæster gratis. Dette Galanterie, hvorom vi vare uvidende og aldeles ikke anede, da vi havde betalt den foregaaende Aften i Santa Cecilia, foraarsagede min Ven og mig et Quiproquo, der morede os meget, men tillige satte os i stor Forlegenhed. Klokken fire om Morgenen toge vi, halvdøde af Hunger, Plads i Restaurationen, hvis Borde alle vare besatte af forskjellige Selskaber. Vi forlangte Spisesedlen; den bestod nu kun af saltede Kjødspiser, som vore Naboer og Naboersker toge til sig i Fortvivlelse. Men ved rigtig at udfritte Stedets „Vatel," aflokkede jeg ham endelig den Tilstaaelse, at han endnu havde en Lammekølle i Baghold og det i Sandhed en prægtig Lammekølle. Vi forlange den i den Tone, som Folk bruge, der troe at betale og at betale godt hvad de fortære; paa Grund af vort ugeneerte Væsen troer Manden paa sin Side, at vi ere store Herrer, og bringer os sin Kølle, som han synes at skotte efter med Længsel. Med Køllen forlange vi tillige den bedste Viin og Dessert, som haves; de forbausede Opvartere betjene os med Ærbødighed. Men ved Synet af vor Lammekølle var der ved alle Bordene i Nærheden af os opstaaet en pludselig Bevægelse. Havanas adelige Damer sadde der, og nippede til det salte Kjød, men snart stormer der en heel Sværm af Cavalerer hen til os og anmoder os om et Stykke af vor lykkelige Lammekølle. I Førstningen gave vi beredvilligen til Enhver, men da denne vor eneste Aftenspise var umaadeligt aftagen, erklærede vi, at vi ikke havde mere at give af,

undtagen, hvis en Dame forlangte det, og at vi vilde beholde vort Bytte. Dette possessive Pronomen „vort" fremkaldte hos hele Selskabet en Munterhed, der var os fuldkommen uforstaaelig. Denne Munterhed tiltager ved Synet af vor Dessert, der var ordnet og tillavet med Mesterhaand. Efterat vi havde leet ad Alle dem, der loe ad os, vare vi dog nær ved at blive kjede af Legen, og forlangte vor Regning. Opvarteren svarede os med Artighed, at Beværtningen var fri for alle Indbudne. Det var som et Trylleri for os, og satte os i megen Forlegenhed; men endelig fattede vi os, og loe som alle Andre. Vi kastede et Guldstykke paa Bordet, og ilede ned paa Gaden, hvor vi bleve ved at lee.

Paa det næste Bal i dette Selskab satte vi os igjen tilbords ligesom alle Øvrige, men denne Gang spiste og drak vi som unge Piger hvorpaa vi toge bort, efterat have givet Opvarteren rigelige Drikkepenge. Men da kom der en Anden løbende efter os, og præsenterede os en betydelig Regning. I Førstningen troede vi, at det var en Spøg, man vilde have med os, for at have et Sidestykke eller Modstykke til Optrinet fra den forrige Aften. Men ingenlunde — Sagen var alvorlig. Det philharmoniske Selskab havde fundet sit Galanterie for trykkende, og for Fremtiden overladt enhver Gjæst selv at bekoste sin Beværtning. Vi morede os paa to Maader ved denne gastronomiske List, først ved Tanken om at vi for en god Deel havde indvirket paa den havanesiske Adels oeconomiske Beslutning, og siden ved Synet af alle de Grimacer, som den hele Skare af gode Lækkermunde gjorde ved denne uventede Nyhed, som de saare nødigt hørte.

Den havanesiske Contredands er aldeles forskjellig fra vor. Det er en halv Dands, en halv Valts, som har et ubeskriveligt Præg af Blidhed og Yppighed. Herrer og Damer stille sig op lige overfor hverandre i to Rækker, der ere saa lange som Salen vil tillade det, og i det Høieste to Fod brede. Ind imellem denne dobbelte Muur af Baand, Blomster og Juveler, træder nu den første Dandser med sin Dandserinde. De andre Par følge efter, og naae, idet de svinge rundt, Enden af Rækken. Der standser Enhver, og iler tilbage; de Sidste ere blevne de Første. Naar denne Reise, som bestaaer af Balanceringer i lige Linie og uophørlige Valtser, er fuldført i sin Frem og Tilbagegang, afstaaer enhver Cavaleer, for et Øieblik, sin Dame til den næste Nabo, hvis Dame han igjen tager, og efterat de have udført en engelsk Kjæde og en Valts en quatre, tager enhver sin Dame igjen og promenerer paa ny, hvilket altsammen varer saalænge de Dandsende og Orchestret ikke blive trætte. I de gode Selskaber ende Ballerne altid med den franske Contredands, hvis Torhed og Stivhed ret falder igjennem ved Siden af den yppige havanesiske Dands. Her maa man rigtignok tilstaae, at Creolerne, som ikke vel kunne finde sig i vore kunstige Pas, dandse den slet. Det kommer af, at vi kun dandse med Benene og de fornemmelig med Legemet.

Ballet paa hvide Tirsdag udmærker sig især fra de Andre ved en yderst populair Spøg, som udføres paa et vist Klokkeslet i alle dandsende Selskaber. Denne emblematiske Farce kaldes „La pinata", som betyder en Potte eller Leergryde. I en under Loftet ophængt og med Blomster, Flag og Forgyldning smykket Potte, findes smaa levende Fugle og Bonbons. Ved Midnat stiller der sig en heel Kreds omkring. Man binder et Tørklæde for Øinene paa de Damer, der ville deeltage i Kampen, og giver dem en lang Hammer i Haanden, hvorpaa enhver af dem efter sin Tour søger at ramme Potten. Ved dette Slags Blindebuk vanke der stundom nogle gode Drag, som de blinde Skjønne uddele til Kredsen, som kommer dem for nær; den glade Skare leer da uendeligt herover. Endelig faaer

den svævende Potte sin Rest, og gaaer itu; alle Bonbons falde ned, Fuglene flyve ud, og en magelos Forvirring opstaaer i Selskabet, da Nogle kaste sig over Confiturerne og Andre jage efter Fuglene, som snart blive grebne, og finde et sødt Fængsel i de skjønneste Pigers Barm.

Paa et af de offentlige Baller i det nye Theater „Tacon," nogle Dage før den store Dag med La pinata, slentrede en af mine gode Venner, Leon T......, en smuk Karl med et behageligt Væsen, omkring med mig, da vi pludseligt bleve tiltalte af to Damer i Domino, hvis Tone og Dragt stak meget fordeelagtigt af mod det øvrige, særdeles blandede Selskab. Een af disse Dominoer hilser min Ven, forlanger Underretning af ham om en vis engelsk Greve, der var ham fuldkommen ubekjendt, og gjør ham Bebreidelser, fordi han ikke har været hos hendes Familie, som han havde lovet. Alt dette var Hebraisk for Leon, der gjorde Damen opmærksom paa, at hun havde taget feil. Men hun stampede utaalmodigt med Foden, og sagde: „Menneske! kjender De mig da ikke?"

Med det Samme trækker hun Masken lidt tilside, og viser os en meget smuk Pande og ditto Øine. Dog, selv efter at have seet denne forføreriske Prøve, vedblev min Kammerat med Guldalderens Oprigtighed at forsikkre, at han hverken kjendte hende eller den omtalte Englænder. Men jeg erklærede hurtigt, at han talde Usandhed, og den lille Domino udstødte et Seiersskrig.

„Men eftersom det nu er vedtaget, at jeg kjender Dem," sagde Leon „hav da den Godhed at sige mig Deres Navn!"

Og Deres Adresse!" tilføiede jeg.

Men har De da glemt alt det?"

Hun bøiede sig henimod Leons Øre: „Paquita D.... paa Plaza de Tauros bagved Campo del Marte."

„Meget vel," gjentog Leon „men jeg, hvad hedder da jeg? det maa De ogsaa have den Godhed at sige mig."

„Det veed jeg ikke, Menneske! Jeg veed kun det, at De er en Englænder og en Ven af Greven."

„Fortræffeligt! det er altsaa ganske vist, det."

„O, De troede, at jeg skulde ikke have kjendt Dem igjen. Tilstaae det kun!"

„Jeg tilstaaer det."

Den unge Havaneserinde greb imidlertid hans Arm, efter at have engliseret ham mod hans Villie, og hendes Ledsagerinde var saa god at tage tiltakke med min Arm. Efter en halv Times Forløb førte vi de to Dominoer til deres Vogn; da de vare borte, sagde Leon: „Men hvad er dog dette? Er det en Carnevals-Mystification eller en virkelig Feiltagelse? Min Skjønne bebreidede mig, at jeg havde bedraget hende, da jeg sagde, at jeg elskede hende, og satte mig derpaa Stævne imorgen i det philharmoniske Selskab. Hun nævnede mig nok engang sit Navn, sin Bopæl, og underrettede mig om den Dragt, som hun vilde tage paa. Hvad siger De om alt dette?"

„Jeg siger, at det enten maa være nogle tvetydige Personer eller ogsaa nogle lystige Fruentimmer, der have havt os til Bedste."

„Og dog, dersom det er sandt, at de komme i det philharmoniske Selskab? Dersom ... dersom!" Og min Vens Hoved kommer i Extase, og danner sig tusinde Formodninger, den ene mere rosenfarvet end den anden. Den næste Dag om Morgenen tidlig raaber han: „Jeg kan ikke holde det ud længere, jeg maa vide, om der virkelig existerer en Paquita, en Familie D... og en Plaza de Tauros." Han iler ud, og kommer efter en Timestid tilbage med et glædestraalende Ansigt, og raaber som Archimedes: „Jeg har fundet det! Gaden, Damen og Familien existerer altsammen."

Eventyret begyndte at blive pikant, og vi vare derfor heller ikke mellem de Sidste, der

kjørte om Aftenen til det philharmoniske Bal. Vi streifede om, hver paa sin Side, og søgte midt iblandt Maskerne det angivne, lyksalige Costume, da Leon ved at passere forbi en Række siddende Damer, pludselig mærkede, at Nogen trak ham hurtigt og let i Kjolen. Han vender sig om, og seer en ung, smuk Dame, som siger til ham med et Smiil: „Gjør Dem ikke saa megen Uleilighed! vi ere ikke maskerede." I den Tanke, at det var Paquita, betragter Leon hende, og finder hende endnu smukkere end han havde troet. Han sætter sig strax ved hendes Side, begynder Samtalen, hvor han slap den foregaaende Aften, giver sig til at tale om sin Lidenskab, og sværger, at han elsker hende og kun vil elske hende ene i Verden. Den unge Dame seer forbauset paa ham og siger: „De elsker mig, mig?" — „Ja, Dem, Dem alene!" — „Og min Cousine?" — „Hvad for en Cousine?" — „Nu, hun, med hvem De gik op og ned paa Ballet igaar, som De havde under Armen, Paquita." — „Hvorledes?" — „Hun sidder der, lige overfor os, det er hende." Leon forstummede og saae sig ganske forbløffet omkring; da gav den virkelige Paquita, der i hele ti Minuter havde gløder af Utaalmodighed og Skinsyge paa sin Stol, ham et lidenskabeligt Vink, at han skulde komme hen til hende. Paquita var smuk, men Cousinen var endnu smukkere. Han var derfor ogsaa forvirret og betænkte sig, men Cousinen stødte til ham med disse Ord:

„Naa, saa gaa dog! De seer jo nok, at hun kalder paa Dem!" Han gik altsaa derhen, og Paquita lod ham tage Plads ved sin Side; men derpaa nappede hun ham hemmeligt med sine spidse Fingre og hviskede: „Ah! Du Englænder! Du fandt min Cousine smuk, ikke sandt?"

Det hjalp ikke, at han vilde retfærdiggjøre sig med alenlange Forsikkringer og Eder; hun nappede og stødte ham uophørlig med megen Virtuositet. Lykkeligviis fik han ved min Nærmelse et Paaskud til at slippe bort fra denne hemmelige Tortur.

„For Pokker," sagde han, idet han trak mig med sig „hvad er det for et vildt Fruentimmer, jeg der er kommen i Kast med! Det er en Tigerinde, en Løvinde; jeg er baade guul og blaa. Jeg er virkelig uheldig, kjære Ven! Cousinen er en Engel, men denne er en Djævel."

Og da han bemærkede, at hans Djævel blev bortført af en Dandser, vilde han øieblikkeligt vende tilbage til Engelen, som sad ene og fri paa sin Stol. „Ei, ei!" raabte jeg, „min bedste Ven, vil De have dem begge To? De er en forskrækkelig Egoist." Jeg holdt ham tilbage, og indtog med et Spring den Plads, hvorefter han higede. Ved Hjelp af denne billige Fordeling kunde jeg for min Part fortsætte den lille Samtale, som jeg havde begyndt Aftenen iforveien. Jeg erfarede, at min skjønne Dame var en ung Enke, og at hun tilligemed Paquita levede i Huset hos en gammel Tante, hvis Aarvaagenhed de engang havde skuffet for at kunne nyde det dem hidtil ukjendte Skuespil af et offentligt Bal. Dette farlige Foretagende skyldte vi vort lykkelige Møde.

En halv Time efter bleve vi forestillede for den gamle Tante og for hele Familien, bestandig som Bekjendte af den mærkværdige engelske Greve, som vi hverken kjendte paa Sværd= eller Spindesiden. Den følgende Dag tilbragte vi Aftenen hos Familien, som, uden at være adelig, dog var meget anseet, og vore to Værtinder tilbøde os den gjæstfrie Cigarito, efter at have holdt den et Øieblik mellem deres nydelige Læber. Men Hændelsen eller snarere vor ulykkelige Stjerne opbevarede os en Mængde Prøvelser, hvorpaa vi aldeles ikke vare forberedte.

Først kom der to engelske Gentlemen. (Englænderne vare Husets erklærede Yndlinger). Man kan da let tænke sig, at det Første, som vore Værtinder foretoge sig, var

at forestille os for vore foregivne Landsmænd, og at det Første, som Landsmændene gjorde, var at tale engelsk til os. Men Leon og jeg kunne neppe forstaae dette Sprog, og radbrække det ynkeligt, naar vi forsøge at udtrykke os deri. Vi befandt os følgelig i en stor Forlegenhed. For at hjelpe os ud af vor kritiske Stilling, fik jeg det Indfald at sige til disse Gentlemen, at vi kun vare Englændere af Fødsel og Navn, at vor Moder var Fransk, og havde havt den Ulykke at miste vor agtværdige Fader, da vi endnu vare i en spæd Alder; af denne Aarsag vare vi blevne opdragne i Frankrig, hvor man havde været alt for patriotisk til at lære os Engelsk. Af denne Forklaring, der lykkedes mig fortrinligt, og rørte vore Damer betydeligt, fremgik da, at jeg uden videre Overlæg havde gjort Leon til min Broder. Da Tingene paa denne Maade vare blevne arrangerede, gik alt ypperligt, indtil der kom en ny Gjæst. Det var en Fransk; man præsenterede os for ham, og jeg rakte ham Haanden med megen Velvillie. Leon derimod trak sig hurtigt tilbage i en Krog af Salen.

„Men hvad gaaer der af Dem?" spurgte jeg, idet jeg gik hen til ham.

„O, jeg kjender det Menneske."

„Bah!"

„Han var min Tandlæge i Paris; han hedder F...., og kjender mig strax. Nu er Alting ude."

„Her spiller Fanden os et Puds, men det faaer saa være. Nu kommer Paquita herhen med Manden. Fat Mod!"

Hr. F... hilser Leon, betragter ham med Forundring, og siger til ham paa spansk: „De er en Englænder, min Herre?"

„Yes, Sire!" svarer Leon.

„Disse Herrer tale fransk," sagde Paquita til F...

„O, meget lidt, very little, Monsieurre."

„Velan, min Herre, De ligner ganske forbausende en Franskmand af mit Bekjendtskab." Og den brave Tandlæge syntes at være slagen af Forundring.

„Jeg beder om Forladelse, jeg seer, at De taler det meget godt; De har næsten ingen Accent."

„O, den afskyelige Smigrer!" hviskede jeg til Leon, som stødte til mig med Albuen, og gav sig til at pluddre det rædsomste engelsk-franske Kragemaal, som man kan tænke sig. Og ved enhver Phrase, som Tandlægen lyttede til med spændt Opmærksomhed, for at forstaae den, sagde denne bestandig: „Det er prægtigt, De taler udmærket godt."

Denne Comedie fortsattes hele Aftenen, hvorefter vi gave vor Munterhed frit Løb, og mindedes det gamle Ordsprog: „Han lyver som en Tandtrækker."

Jeg maa forresten sige, at denne Hr. F.... er en herlig Mand, hvis eneste Feil er at drive Høfligheden alt for vidt imod Fremmede. Hans Navn har allerede længe været meget agtet blandt Tandlægerne i Paris. Men da han ved Børsspeculationer havde tabt en anseelig Formue, der tillod ham at have baade Huus og Equipage, vilde han ikke, at de Steder, som havde været Vidner til hans Velstand, ogsaa skulde være det til hans Ulykke. Han gik derfor til Havana, for at forsøge sin Lykke paany, og der er hans Haand bleven de skjønneste Kindbeens Yndling.

Imidlertid havde Leons og Paquitas Kjærlighed gjort gode Fremskridt, thi jeg erfarede til min Forbauselse af min letsindige Ven, at han den følgende Dag skulde have en Rendezvous med sin Skjønne i hendes eget Værelse, hvor hun vilde føre ham ind ved Midnat gjennem en Bagdør. Det var at avancere paa Husarmaneer, og jeg forstod ikke mere alt det, som man havde sagt mig angaaende Sædernes Forbedring paa Cuba. Men da vi Dagen efter spiste til Middag hos en i Havana bosat Franskmand, og Leon ikke ge-

nerede sig for at fortælle ham sit Eventyr og den forestaaende Sammenkomst, sagde vor Landsmand til ham: „Vogt Dem for at gaae derhen! dette Stævnemode er ikke andet end en Snare; derom kan De være overbeviist. Siden General Tacon har fundet paa at lade Forførere ægte alle de Piger, der paastaae at være forførte, have vi havt Exempel paa adskillige Eventyr, der ligne Deres. Sligt hører jo rigtignok til de sjeldnere Begivenheder her, til Undtagelser fra den almindelige og sande Moralitet i dette Land, som man ikke nok kan hædre og ære; men man er ligesaavel her som i Frankrig udsat for at træffe paa Tyve og Heltinder af det Slags som Deres. Hvis De indfinder Dem til dette Møde, vil strax en Fætter, en Onkel eller en Tante styrte ind, gjøre frygtelig Allarm, og nøde Dem til at vælge mellem et Ægteskab paa Stedet eller... Fæstningsarbeide for Livstid."

„Nei Tak!" raabte Leon og sprang op af Stolen. „Det kan den vove, som har Lyst, jeg holder mig smukt derfra."

Uagtet jeg ikke kunde dadle min Vens Klogskab, var jeg dog den hele Aften lidt misfornøiet og skamfuld paa hans Vegne; men han deelte slet ikke min Smag for Eventyr, og sov trygt paa sit grønne Øre, medens jeg laae med aabne Øine og ærgrede mig. Vi havde kun een eller to Dage tilbage at blive paa Øen.

Den næste Morgen sagde jeg til min Syvsover, som jeg med stor Møie fik vækket: „Vil De ikke besøge Paquita, forend De reiser bort? Hvad mig angaaer, kan jeg ikke fjerne mig herfra, uden at sige Farvel til Cousinen."

„Har De da glemt, at vi have bildt dem ind, at vi endnu vilde blive et halvt Aar i Havana?"

„Nei, men vi kunne komme med et Paaskud, en uforudseet Begivenhed, f. Ex. at en Moder, en Søster er bleven syg."

„Godt! en af vore Søstre ligger for Døden i Ny-Orleans; det er ikke saa langt herfra. Haabet om en snarlig Tilbagekomst vil formilde Stødet, og jeg faaer tillige en Undskyldning for min Udeblivelse fra Stævnemødet."

Da Comedien saaledes var arrangeret, begave vi os paa Veien. „Forend vi gaae ind i Huset" sagde Leon endnu „maae vi ret sætte os ind i vore Roller. Et ynkeligt Ansigt, en Taare i Øiet og Lommetørklædet i Haanden!"

„Det forstaaer sig."

Vi træde ind og fortælle den sørgelige Hændelse, der fremskynder vor Afreise. Paquita brister i Graad. Cousinen ligeledes, Tanten efterligner dem, og en lille Slægtning gjør Qvartetten fuldstændig. Jeg ventede kun paa, at Mopserne og Poppegøierne ogsaa vilde tage Deel heri og istemme et almindeligt Chor. I Forstningen havde Leon og jeg megen Møie med at betvinge os; men Paquitas Sorg tiltog saaledes, og antog et saadant Udtryk af virkelig eller godt spillet Trøstesløshed, at jeg tilsidst blev rørt derved. Ved Synet af alle disse grædende Fruentimmer overvældedes jeg af Rørelse og græd, idet jeg gjorde Nar baade af de Andre og af mig selv.

„Lad os nu gaae! Lad os sige Farvel, at det kan faae en Ende" sagde jeg til Leon. Men hun var endnu mere forvirret end jeg; Paquita havde trukket ham hen i et Hjørne og sagde, idet hun greb hans Haand: „Eftersom Du reiser, vil jeg reise med Dig."

„Hvad tænker Du paa, min søde Pige?"

„Jo, det har jeg besluttet. Inat kan jeg komme ud af Huset, uden at blive bemærket. Jeg opsøger Dig, og vi reise sammen."

Den stakkels Leon vidste ikke hvad han skulde svare til denne himmelfaldne Erklæring; jeg tog ham da ved Armen for at frelse baade ham og mig selv fra den taarefulde

Smitte, hvoraf jeg følte mig selv angreben, men Paquita holdt fast paa ham, og vilde ikke slippe sit Bytte. „Nu vel! udbrød han, greben af en pludselig Inspiration, „vent mig ved Midnat ved den lille Dør! jeg skal være paa Pletten, og Du skal følge med mig." Et Glædesglimt straalede gjennem den unge Piges Taarer; vi omfavnede den hele Familie ligefra Grandtanten til den lille Cousine, og samme Aften seilede vi til Ny-Orleans.

Leon loe hjerteligt, men denne Glæde var mig ubehagelig. Føler De da intet Samvittighedsnag i Deres Inderste?" spurgte jeg ham.

„Samvittighedsnag? Nei! Jeg har udøvet en christelig og patriotisk Handling, hvorfor Himlen og især Frankrig bør belønne mig."

„Og hvorfor?"

„Fordi Englænderne stode som Guder for denne Familie ligesom for alle Havanesere, der aldrig svore uden ved dem, men nu, som jeg haaber, ville sværge efter dem. Jeg har tilføiet England og dets reisende Gentlemen en Skade, som de vist længe ville mindes i Havana.

F. Gaillardet.

Sanct Helena.

Det er allerede længe siden; Aarene og Begivenhederne ere gaaede hurtigt siden den Tid, men nu, da saa mange hæderfulde Erindringer atter vækkes, vil man maaskee ikke uden Interesse læse de efterfølgende Details, som i det mindste have den Fortjeneste, at de komme i rette Tid.

Skibet seilede rask, og Mandskabet, som var underrettet om, at der snart vilde vise sig en sort Plet paa Himlen, havde forsamlet sig paa Dækket, og stirrede udover Havet.

Endelig hæver der sig en Ø for vort Blik, og viser os i det Fjerne sine skarpe Omrids. Klipperne faae Farve, Fjeldspidserne hæve Hovedet, Høiene skille sig fra hverandre, Skibet tager Seilene ind, og ved Solens Opgang lande vi ved Sanct Helena.

Afskaarne ved Revolutioner under Havet, staae nogle Smaaøer isolerede fra Hovedklippen, og træde kjækt frem med deres Hoveder imod den blaae Himmel. Disse Klipper, hvoromkring Oceanet bruser med Vælde, danne smaa Havne, som ere meget nyttige for Skibe, der forfølges af Stormen.

Paa disse isolerede Klipper, saavel som paa de Toppe, der paa eengang beskytte og true dem, seer man nogle lige, regelmæssige og hvide Linier. Det er befæstede Punkter, som bevogtes af aarvaagne Skildvagter, der afløses hver Uge, og som have Ordre strax at give Gouverneuren et Signal, naar et mistænkeligt Skib viser sig. Før Keiserens Død var ethvert Skib, som nærmede sig til Øen, en frygtelig Fjende.

Jamestown viser sig strax i Forgrunden; man skjælner et meget vel anlagt Fort, en ret anseelig Kirke og et Observatorium uden Astronom. Nogle tætte Træer omgive de i Mellemgrunden adspredte Huse, som ligge halv skjulte af Løvet og Høiens ujevne Form.

Betragter man Jamestown fra Middelpunktet af Ankerpladsen, maa man beundre dets maleriske og grandiose Beliggenhed; men en Kabellængde derfra til hvilkensomhelst Side skjule Klipperne Husene, og danne et vildt, gigantisk Landskab; Alt er der skarpt og sønderrevet. En duelig Geolog kunde næsten, af Lagenes Retning og Farve, bestemme Datum, da vulcanske Udbrud gave denne nu saa berømte Ø sin Tilværelse.

Mod Vesten ligger et Fort af liden Betydenhed, men ovenover det hæver sig et Citadelle, hvor der findes et Krudttaarn, Tøihuus,

Bastioner, en Bolig for Gouverneuren og en Samling af alleslags Munition, der udfordres til en lang og kraftig Modstand. Imidlertid beherskes denne stærke Position endnu af en anden Klippe, som næsten er utilgængelig og uindtagelig for en Fjende. Den er altsaa i Krigstid en mægtig Hjelp for Citadellet mod ethvert Angreb fra det Indre af Øen. Hist og her paa hele den vestlige Side hæve sig smaa Forter med deres Skydehuller, og paa Østsiden støder man næsten ved hvert Skridt paa et Batterie, hvor der om Natten blinke Blus af forskjellige Farver, som give denne Asphalt-Ø et sælsomt Udseende.

Man viser ved Landingsstedet den Steen, hvorpaa Napoleon satte sin Fod, da han steg ned ad Bellerophon. Enhver Reisende vil see den og træde paa den; der er Religion i slige Barnagtigheder.

En Vold af nogle hundrede Metres Længde omgiver den inderste Deel af Staden, der vender ud til Rheden; alt det er trist og charakteerløst. Til Venstre ligger Domhuset, en Hovedvagt og flere jammerlige Huse, stablede over hverandre. Til Høire ere Bygningerne bedre, og man spadserer i et Slags europæisk Stad, hvor man bemærker nogen Bevægelse og Liv.

I den høiere Deel seer man en bred og net Gade, hvor der findes Caserner, og hvor de europæiske, americanske og chinesiske Kjøbmænd have opslaaet deres Bopæl. Der er Overflødighed paa Curiositeter, og det er sjeldent, at Nogen, som har en velforsynet Pung, ikke skulde lade nogle Guldstykker blive tilbage der. I en af de meest besøgte Boutiker sælger man Blade af de Pile, der beskygge Keiserens Grav; der er endog tidt Trængsel i det Huus.

Det var i det første Huus til Venstre i denne Gade, at Napoleon sov i Førstningen af sit Ophold paa dette Forviisningssted. En Englænder har kjøbt det; han har forskjønnet hele Huset undtagen Keiserens Værelse, der respecteres af ham som et kostbart Depositum.

Ved Huset er en stor Have, hvor nogle tropiske Planter friste en ynkelig Tilværelse.

Besøgene, som de Fremmede aflægge i Jamestown, ere korte; det er ikke Jamestown, som man søger paa Sanct Helena, det er den berømte Grav, det Sted, hvor den udødelige Forviste hviler, det er Geranium-Dalen, det er Longwood.

For at gjøre denne fromme Pillegrimsreise, stiger man opad Bjerget, og har paa sin venstre Haand nogle lodrette Klipper, hvorpaa der hist og her groe nogle forkomne Snylteplanter. Disse Klipper true med at styrte sammen ved det mindste Oprør i Naturen, og Øens hele Historie burde holde Indvaanerne paa deres Post mod Fremtidens Trudsler. Veien tilfods er lang og besværlig. Naar Øiet sænker sig tilhøire fra denne knudrede Fodsti, som ikke har andet Brystværn end en, to Fod høi og faldefærdig Muur af Kalk og Graasteen, dvæler det paa nogle dybt nede liggende smaa Huse og en solid bygget Caserne. Dernede, i denne frygtelige Afgrund boede Napoleon, medens den engelske Humanitet med megen Bram tilberedte hans usle Bolig i Longwood.

Naar man har tilbagelagt denne Vei over adskillige mere eller mindre steile Steder, befinder man sig paa en Høide, hvor nogle sorte og nøgne Naaletræer hæve sig ligesom Spøgelser. Her er Opstigningen tilende. Man vilde gjerne gaae alene, man frygter enhver Adspredelse, og gaaer langsomt videre frem i en høitidelig Stemning. En snever, bugtet Fodsti, der begrændses af en dyb Kløft, og er brolagt med grønlig Lava, fører Vandreren ned ad en blid Skraaning til det første Gitter af Træ, som han ikke bemærker uden levende Bevægelse. Man vil gjerne see Alt, studere Alt, tegne Alt og tage Alt med sig, og dog gaaer man endnu fremad.

Nu staaer De ved den bekjendte aflange Plet, i hvis Midte den beskedne Grav er. Gaa hurtig forbi, men see Dem, om for ikke

at tabe Noget af Maleriet! Paa Deres høire Haand er en høi, steil og mørk Bakke, som er gjennemfuret af smaa Grøvter i Zigzag; De opdager der Mundingen af et for lang Tid siden udbrændt Krater. Til Høire ligger en daarlig Steenbygning, der beboes af en Bonde, et Slags Hyrde, der tilbyder Dem Melk, og ledsager Dem hen til Liigstenen, som han viser Dem med Fingeren.

Den første Indhegning, som dannes af tre Tommer brede bruntmalede Brædder, der naae En til Brystet, har en lille Dør med Laas og en simpel Skaade, som aabnes af Bevogteren. Det Stakit, der omgiver Graven, er af Jern og danner en Rectangel. Fire nedhængende Pile, der staae i nogen Afstand fra hverandre, beskytte Graven; de have et maadeligt Udseende, og ere meget afpillede paa Grund af Pillegrimernes Andagt. (Siden den Tid er en af disse Pile bleven knækket af en ugudelig Haand, og der vaage nu kun tre ved den store Feltherres Hvilested). Generalinde Bertrand havde ladet plante Cypresser der, men der existerer ikke længere noget Spor af denne fromme Hylding, og den Gouverneur, der fulgte efter Hudson Lowe, har ladet nogle Graner sætte istedetfor, som Øens ødelæggende Clima Dag for Dag udmarver og fortærer. Nogle andre Cypresser, som Madame Bertrand har ladet plante omkring det ovale Trægitter, have erholdt en smuk Tilvæxt.

Ved Foden af det Bjerg, som jeg har antydet, udspringer af et, fire eller fem Skridt bredt og to Fod dybt Hul en rig Kilde, som flyder hen ad Jorden langs med en Muur af Jord og Kalk, hvor man sætter sig ned for at betragte og drømme. Denne Kilde taber sig snart i Bjergkløften; en Snees hvide, glatte Stene hvile paa den fredelige Bund og vedligeholde Vandets Klarhed. Vandet er fortræffeligt, og Føreren, der ledsager Dem, trækker strax et Glas op af Lommen, hvoraf Napoleon, idetmindste efter hans Forsikkring, gjerne drak, for at qvæge sig lidt. De maa ikke drage Mandens Ord i Tvivl; det vilde kun bedrøve ham, og Troen er jo desuden en theologisk Dyd. Tætved Muren plukkede jeg nogle Violer, som ikke lugtede, og hang med Hovedet, og ved Siden af dem stode to eller tre Stilke Gyvel med de røde, af Insekter gnavede Blomster.

I et Skuur til Høire ligger paa et plumpt Bord en Fortegnelse paa guult Pergament, hvori Reisende indskrive deres Navne, og Nogle endog have vovet at skrive skammelige Gravskrifter, som dog snart udslettes af Andres Foragt og Vrede. Saasnart som Bogen er fuld, bringer man den til det offentlige Bibliothek i Jamestown, og en anden bringes hen istedetfor.

Den Bopæl, som General Bertrand havde ved Siden af Keiseren, hæver sig sørgeligt over Dalen. Den var lille og glædeslos, som det passer sig for sørgende Landflygtige. Hr. Salomon, en rig Handelsmand paa Øen, har kjøbt Stedet, og vedligeholder det med en Ærbødighed, der skaffer ham alle franske Besøgendes Venskab. Et stort Antal forknytte Grantræer med tørre, sorte Blade, fortørret og kroget Stamme, er plantet paa Skraaningen af Høien, og, langtfra at forskjønne Landskabet, gjøre de det endnu mørkere. Jeg kan forsikkre Dem, at der er Harmonie i Ulykken.

Efter at have seet Graven, begiver De Dem paa Veien for at besøge Boligen, og kommer efter en Times Vandring til Longwood. Der findes intet Grønt, ingen Vegetation mere; kun nogle tornefulde Hedeplanter bedække den Smule dyrkelige Jord, som Lavaen ikke har fortæret. Underveis har De seet en ret smuk lille Landgaard, hvor De dog, trods al Anstrængelse, Mathed og Hede, ikke har villet hvile Dem, fordi De længtes efter at hilse den Bygning, hvor Napoleon saa længe har boet. De bestiger med from Følelse den Trappe, som han hver Aften gik nedad for at indaande Dalenes friere og re=

nere Luft. Den frie og rene Luft paa Sanct Helena er dræbende for et europæisk Bryst.

Huset er bygget i Form af et Kors; man kunde kalde det et Capel i Ørkenen. Det er allerede saa ilde tilredt, at man træder tilbage, af Frygt for at man der skal see Sporene af en Forsyndelse mod det Hellige. Keiserens Arbeidsværelse er nu en Stald, og man har gjort hans beskedne Sovegemak til et Slags Kornkammer!

Det første Værelse var Billardstuen. Napoleons Billard har Øens Gouverneur tilegnet sig, og sat sit eget istedetfor, uden at vise nogen Agtelse for det Huusgeraad, der har tilhørt den store Mand. Tusinde forskjellige Indskrifter og tusinde ubekjendte Navne bedække Murene i denne Sal. Det vilde blive for vidtløftigt at berette alle de Forbandelser, som Blyanterne have udøst over Hudson Lowe. Dog, hist og her i Værelset læser man ogsaa Linier, som udmærke sig ved Simpelhed og Naivitet f. Ex.

„Efter at have været Grenadeer i Garden, gik Michel Robert som Matros ombord paa Amélie, for at kunne hilse paa sin lille Corporals Bolig. Farvel!"

Fremdeles:

„Jeg hedder Sigismund Blanchard. Dersom jeg havde fat paa Tigeren Hudson Lowe, vilde jeg æde ham. Det vilde være et slet Maaltid. Undertegnet, jeg Blanchard, Corporal i Exgarden."

Endnu dette:

„Jeg elskede Dig djævleblændt, medens Du levede, men jeg elsker Dig endnu mere, siden Du er død.

Courtois af det 27de."

Paa den modsatte Væg stod en Strophe af Lamartine og nedenunder:

„Landsflygtighed, det er Døden. Farvel fra en gammel Trommeslager, hvis Haand Napoleon har trykket ved Foden af Pyramiderne.

Nicolai."

Naar man gaaer ind i Værelset, læser man bagved Døren i Niveau med Øiet:

„Levende, Verden!
Død, ser Fod Jord!"

Og her underneden:

„En saadan Død manglede til et saadant Liv. Forsynets Værk er fuldført."

Negere, Malaier og Levningerne af en Kornmølle er Alt, hvad der nu findes i det Værelse, hvor Napoleon døde. Man kan neppe komme ind i Spisesalen, Badekammeret og Arbeidsværelset. Hjertet lider ved en saa skammelig Vanhelligelse.

Efter efter Besøg, som Natten afkorter, begiver man sig ad samme Vei tilbage, hilser nok engang Keiserens Grav, og bevarer tro Indtrykket af denne Dag i sin Erindring.

Øen Sanct Helena har kun et Omfang af nogle Mile paa Kortet, men den indtager en stor Plads i Historien.

Jacques Arago.

Telemachs Ulykker.

(Jeremiade i ni Capitler)

Alle Pierrots Ulykker ere intet i Sammenligning med hvad Ithakas Kongesøn har maattet udstaae. Det synes, som om han har maattet tømme Jordens bittreste Skaal. Og det skal jeg bevise:

1) Telemach havde neppe faaet sine Viisdomstænder, førend han saae sig nødsaget til at løbe efter en Fader, der havde forladt en nydelig Kone, for at gjøre Cour til Sirenerne i Archipelagus. I en Alder af tyve Aar, da Livet er saa smukt, da han kunde qvæge sig med Sorbet i Ithakas skyggefulde Lunde, at

være tvungen til at fare om efter sin gode Papa paa Havets salte, skummende Vover, det er virkelig saa bittert som det kan være.. Første Ulykke.

2) Der gives ingen nok saa tarvelig Dandy, uden at han paa sine Reiser tager en lystig Selskabsbroder med sig, et muntert Væsen, der qvæler al Spleen i Spiren, og forjager al Kjedsomhed paa Reisen. Istedetfor det maa Telemach trækkes med et gammelt Brovlehoved, der præker Moral i det Uendelige. Anden Ulykke.

3) O, vilde Himlen blot have tilladt den unge, græske Reisende, at han efter tusinde Plager kunde have endt sine Dage i det kjære Hjem, levet af sine Renter uden at svare Skatter, nydt Journalisternes Agtelse og Venskabsbeviser af sin Moders Beilere! Da kunde den Lykkelige være bleven forglemt af Efterverdenen, hvorpaa han havde saa stort et Krav. Men ak! istedetfor dette troer en ærværdig Biskop fra Cambrai sig forpligtet til at omkalfatre og opløse Menneskets Tilværelse i en Roman. Tredie Ulykke.

4) Beskrive Alt, hvad Penelopes interessante Søn har maattet lide ved denne philantropiske Forvandling med Hensyn til Trykfeil, Eftertryk, de skjønne Aanders Jalousie eller religieus Fanatisme, det overstiger mine Kræfter. Kun Gud og Fenelon ere istand til at maale slige Rædslers Afgrund. Fjerde Ulykke.

5) Men dermed er ikke Alt forbi. Neppe viste „les Aventures de Telemaque" sig paa den typographiske Horizont, førend Skyer af Oversættelser formørkede Atmosphæren. Telemach opstod paa eengang i Tydskland, Sverrig, Italien, England, Spanien, Rusland og Holland. Tænk Dem nu, hvor saa mange Pillegrimsvandringer maatte berøve Odysseus ulykkelige Søn al fraicheur!.... Femte Ulykke.

6) Endelig kom der nogle slette Træsnit, som under Paaskud af at illustrere den berømmelige Ithakier, ganske stemplede ham som Invalid. Sjette Ulykke.

7) Den romantiske Skole var grum nok til at erklære ham for complet trykt Nonsens. Syvende Ulykke.

8) Siden den Tid sank den ulykkelige Telemach fra en Ulykke i en anden; forjaget af Saloner og Boudoirs, flygtede han til Forgemakkerne, men Kammerpigerne sendte ham igjen videre til Friseurer og Portnersker. Ottende Ulykke.

9) Da Portnerskerne ikke vilde have ham længere, havde Theatret ved Porte Saint-Antoine den Godhed at tage sig af ham. Vee, ti Gange vee over Ithakas ulykkelige Kronprinds! Fra den Tid af er han fordømt til at paradere hver Aften paa de forrøgede Brædder ved Boulevard Beaumarchais. Det er Telemachs niende og sidste Ulykke, og den var afgjørende. „Calypsos Ø," der var saa farlig for Ulysses i Virkeligheden eller i Homers Bog, dræbte Sønnen paa et af Parises Theatre.

Lader os bede et „de profundis" for den Hedengangne og ikke tale mere om ham!

Mal. VALÉE

Em Bærentzen & Co. lith. Inst.

En Neger-Sammensværgelse
i en fransk Colonie.

Alle Neger-Sammensværgelser opstaae paa Landet; naar Banderne have plyndret og myrdet Alt, hvad der findes, drage de til Stæderne, hvor de fuldende deres Værk eller finde deres Undergang.

Frankrig holdt bestandig meget faa Tropper i Colonierne; et Par Compagnier af Linieregimenterne og nogle Gensdarmer vare adspredte i Stæderne og Landsbyerne. Alle Stæder og Flekker ligge ved Havbredden, ligesom vendte imod Moderlandet. Men i det Indre af Landet udbrede Plantagerne sig; der seer man intet uden Sukker-, Kaffe- og Kornmarker; der erindrer intet om Frankrig, derhen kommer aldrig nogen fransk Uniform; der findes kun Negere og blandt dem leve nogle Hvide, men disse Negere og disse Hvide frygte og hade hverandre i lige høi Grad.

En fra det Fjerne seet Plantage frembyder Skuet af en stor, grøn Masse, som bevæges af Vinden. Lange Alleer gjennemskjære dem i alle Retninger, ligesom Gaderne i en gammel Stad, hvis Palladser ere bevorne med yppigt Grønt, og de føre alle til en stor Plads, som er Plantagens Middelpunct. Her ligge smaa, straatakte Huse i mere eller mindre ordnede Rækker tæt ved hinanden, og danne en Landsby; det er Negerhytterne eller „les cases," som de kaldes af Colonisterne. Gaaer man ved Solens Nedgang forbi disse Huse, da seer man alle gamle Negere, som ikke arbeide mere, sidde paa Dørtærskelen, flette Kurve af Liangrene, og fortælle Negerdrengene, der sidde rundt om i en Kreds med Haanden under Kinden som sorte Sphinxer, Hexehistorier. Omtrent halvtredsindstyve Fod fra Negerhytterne hæver Herreboligen sig, et Slags feudalistisk Borg uden Vagttaarne, Skydehuller og Vindebro. Der leve de skjønne Creolinder, som saa ofte vække Beundring i Frankrig ved deres underskjønne sorte Haar, deres yndige Væsen og elskværdige Ladhed. Klokken sex om Morgenen toner Hornet eller Klokken gjennem det tause Landskab; da aabnes alle Hytterne, og Negerne gaae i regelmæssigt Tog med Opsynsmanden (le commandeur) i Spidsen, med en Kurv paa Hovedet og en Hakke paa Skulderen til Arbeide. Om Aftenen, naar der ringes til Angelus, forsamle alle Negere og Negerinder sig udenfor Herreboligen og falde paa Knæ. Colonisten og hans Familie tage Hattene af, og en Negerinde oplæser med høi Røst en Bøn for Alle; derpaa vende Negerne tilbage til deres Hytter, alle Døre blive lukkede, og Natten udbreder sine Vinger over Plantagen. Kun en gammel Sort, som er bevæbnet med en gammel, rusten Sabel, bliver oppe for at holde Vagt i det Frie. Han sætter sig under en Ajoupa midt i Plantagen, antænder en lille Ild, og falder snart i Søvn ved den brummende Lyd af Brændingen, som bryder sig mod den fjerne Strandbred.

Nu tænke man sig, hvorledes Negerhytterne hemmeligt og forsigtigt blive aabnede, og de Sorte snige sig igjennem Skyggen med Mord og Opstand i Hjertet! Herreboligen er ikke hundrede Skridt borte; der sover Alt, Vinduerne ere aabne, man behøver blot at lægge Haand paa Værket, og Børnene ville ikke engang skrige i Vuggen — i det Høieste vil en Hunds ængstelige Hylen afbryde Stilheden.

Der kan ikke let tænkes noget Frygteligere, end Efterretningen om en natlig Opstand paa Landet; paa alle Plantagerne ere Colonisterne oppe, men Staden er fjern, i Sletten er ingen Hjelpere — overalt kun Negerhytter og de Hvide overalt givne til Priis for Hundreder af Sorte. Undertiden bankes der vel endog om Natten paa en saadan Herreboligs Port; det er en Creol, som paa en sildig Aftenvandring omkring paa sin Plantage, hørte Rygter om et Mytteri af Negerne,

steg hurtig til Hest, og i strygende Galop, uanseet den Fare at forvilde sig i Mørket, red ud for at vække den nærmeste Plantages Beboere og advare sine Venner. Da stige Mændene til Hest og samle sig i en Hob; Faren rykker nærmere og nærmere, smaa ridende Trupper af Mænd, som i Overraskelsens Stund kun ere halv paaklædte, sprænge igjennem Sletten med Pistolen i Haanden. Fruentimmerne ere blege og skjælve af Angst; Børnene, som man tager ud af Sengene for at skjule dem dybt inde i Krattet, græde og skrige.

I Aaret 1802 udbrød paa Guadeloupe en frygtelig Negersammensværgelse, som endnu staaer i frisk Minde hos Colonisterne.

Conventet havde skjænket Negerne Friheden, men efter nogle ved Fægtninger og Henrettelser blodigt betegnede Aar indførte et Decret af den første Consul Slaveriet paany. Negerne erholdt Befaling at nedlægge Vaabnene og igjen indfinde sig til Arbeide. En Contra-Admiral, som med en Eskadre bragte Slaveriet tilbage, blev tagen til Fange af Negerne. General Richepanse kom med Tropper fra Frankrig, for at frelse ham af dette Fangenskab. Da hans Skibe viste sig i Havnen, kastede nogle Negere sig mod Stæderne og Forterne, medens Andre under Mord og Plyndring gjennemstreifede det flade Land. General Richepanse drev dem fra en Position til en anden; flere Bander sprængte sig selv i Luften i deres Smuthuller, og mange Anførere toge sig selv af Dage. Nogle lykkedes det at naae Skovene, hvor en talrig Bande havde forsamlet sig under Mulatten Palermos Anførsel. De fleste Negere overgave sig, men Palermo gjorde endnu en Tidlang Modstand med sin Skare i Bjergene og Skovene; om Natten forlod han sine Smuthuller, og ødelagde mange Plantager med Mord og Brand.

Richepanse maatte til hans Forfølgelse oprette egne Compagnier, som fik Navn af „Jægere i Skoven"; disse Jægere gjennemstreifede Skovene i alle Retninger, skjøde mange Negere, og tvang de Øvrige til at vende tilbage til Slaveriet. Men endnu længe fortsattes Krigen ved enkelte Fægtninger, Mand imod Mand, og endnu mangengang gjentog Bjergenes Echo de Negeres Skud, som foretrak Døden for Trældom. Krigen i Skoven er bleven berømt paa Guadeloupe; dens Minde lever endnu i Creolernes Sange, og man kan endnu tidt høre, hvorledes Baadsmanden, der læner sig til Roret paa en af de smaa Barker, som fare hid og did i Havnen, synger Visen om Palermo, der huserede i Skovene.

Slaveriet var endelig gjenoprettet, og det sidste Flinteskud faldet. Negerne vare blevne nødte til at vende tilbage til Plantagerne, og de flygtede Colonister havde igjen indfundet sig; Richepanse havde opkaldt Fortet Saint-Charles, hvor han havde tilkæmpet sig en Seier, efter sig selv, og Roligheden i Colonien syntes igjen at være fuldkommen oprettet.

Men denne Rolighed var, som Colonisterne selv følte det, mere tilsyneladende end virkelig, thi endnu var mangen Neger beredt til, ved første Leilighed at afkaste det ham igjen paalagte Slaveri, og mere end een smuk Creolinde anbefalede hver Nat sine Børn til Guds Beskyttelse, naar den, neppe hundrede Skridt fra hende og saa nyligen afvæbnede Neger lagde sig til Ro.

Nogle Plantager, hvis Besiddere endnu ikke vare vendte tilbage, vare blevne belagte med Sequestration; Regjeringen lod dem bestyre og hævede Indtægten af dem.

Paa en af disse Plantager, den hed St. Rose, havde Regjeringen ansat en Mand ved Navn Bartz til Forvalter, der, efter hvad man sagde, tilforn havde spillet et Slags Notarius. Dette Menneske havde forsøgt mange Ting i sine Dage, men Lykken havde altid været ham imod, hvorfor han endeligen i sin Mismod og Fattigdom søgte en Tilflugt paa Guadeloupe. Da blev han pludselig ansat som

Forvalter paa en herlig Plantage, hvis Eier endnu var fraværende, og som Herre over to hundrede Negere, der for kort siden havde mistet Friheden, fattede han den Plan at skaffe dem Friheden igjen og sig selv Besiddelsen af Plantagen. Han smigrede Negrene, og forbandede tilligemed dem det haarde Arbeide, hvortil de vare fordømte. En Sammensværgelse blev indgaaet.

Bartz gjorde Jean Barbet, der ligeledes var fremmed paa Colonien og Forvalter paa en Plantage i Districtet la Moule, til Deeltager i sine Planer og Forhaabninger. De vilde være Anførere for Oprørerne, og valgte derpaa Under-Befalingsmænd i alle Coloniens Districter; enhver af dem paatog sig derpaa, i sit Gebeet hemmeligt at træffe alle mulige Forberedelser, og en Nat blev bestemt til at fuldføre Blodbadet paa alle Hvide til samme Tid paa alle Punkter. I denne ene Nat skulde Alt udføres paa Landet; derefter vilde de rykke ind i Stæderne, overfalde Indvaanerne i Søvnen, og overalt paa Veien tilraabe Negerne Løsenet „Frihed", for ogsaa at vinde de Sorte, med hvem de hidtil ikke havde kunnet blive enige.

Om Søndagen er det Torvedag i alle Stæderne. Da komme Negerne didhen i deres bedste Stads fra alle Plantagerne, og bringe Frugter og Grønt til Salg. Fra den tidlige Morgenstund ere alle Gader fulde af Mennesker. Overalt seer man brogede Matradser og Klædningsstykker af de mest grelle Farver, efter Negernes Smag, udbredte til Salg. De rigeste Negere sidde paa smaa, kortmankede Creolheste, og komme forfængeligt og selvtilfreds ansættende med en Bede, der skal leveres til Slagteren, bag paa Sadlen. Fra alle Plantager komme lange Tog til Stæderne, og hele Dagen igjennem bliver der handlet, kjøbt og solgt. Er Aftenen kommen, saa begynde til Lyden af hjerteskjærende Trommer de berømte Tamboulos, hvor Negere og Negerinder blive som rasende i Dandsens Hvirvel, og først holde inde, naar Blodet strømmer ud af Fingrene paa dem, som slaae paa Tamburinerne og Trommerne, naar Fødderne ikke mere kunne bære Legemet, og naar alt Græsset paa Dandsepletten er nedtraadt.

Ogsaa Herrerne komme om Søndagen med deres hele Familie til Stæderne, og de fleste Plantager ere tomme paa denne Dag.

Men Bartz og hans Negere gik ikke til Staden. De bleve paa deres Plantage, og havde alle forsamlet sig i Sukkerfabriken, hvor de støbte Kugler, gjorde Patroner, og slebe deres Segler og Knive. Midt paa Dagen, naar Toget til Staden var i fuld Gang, kom enkelte Negere hemmeligt fra de nærliggende Plantager, for at indlemmes i Sammensværgelsen. Man gik paa Raad med dem, og tilsidst bleve alle enige; saasnart Natten brød frem, forlode de fremmede Negere igjen Bartz's Plantage.

En Søndag, da Sukkerfabriken igjen var fuld af Vaaben og sammensvorne Negere, traadte en gammel Fisker ind, og vilde sælge hvad hans Net havde indbragt ham. Da han saae de mange Sorte og de nylig støbte Kugler, som endnu vare gloende, blev han overvældet af Frygt, og falbød sine Varer med zittrende Stemme. Han fik det Svar, at man ingen Fisk vilde have. Han bad dem ikke længe om dog at kjøbe Noget af ham, men bortfjernede sig hurtigt. Et Øieblik efter kom Bartz; en Neger fortalte ham, at der havde været en gammel Mand, som vilde sælge Fisk. Strax spurgte Bartz, hvad de da havde gjort ved ham. „Han er gaaet sin Vei," svarede Negeren." Da blev den Anden yderst opbragt og raabte, at den gamle Mand havde været en Spion, og at de burde have holdt ham fast eller endnu hellere slaaet ham ihjel paa Stedet, thi nu vare de blevne forraadte ved ham. „Sætter efter ham," skreg Bartz med frygtelige Eder „og hugger ham ned!" — Negerne fore afsted i alle Retninger.

Men den gamle Fisker havde strax mærket, at han havde seet for meget, og sørget for sin Sikkerhed. Med det Instinct, der advarer Mennesket, især det Raae og lidet Tænkende, for overhængende Farer, var han bøiet af fra Landeveien og alle Fodstier, og havde skjult sig i en Sukkermark, hvor han forsigtigt leirede sig, indtil Nattens Mørke atter tillod ham at vende tilbage til sin Pirogue.

Bartz's Negere søgte imidlertid forgjæves efter ham, og vendte tilbage, uden at have fundet ham.

Men nu overilede denne sig, af Frygt for allerede at være forraadt, og besluttede at bryde løs endnu samme Nat; han sendte derfor hurtigt et Ilbud til Jean Barbet med den Opfordring at begynde Oprøret samme Aften.

Det var en mørk Nat uden Stjerner, da Bartz brød op med sin Bande. Colonistfamilien S** paa Plantagen St. Catharina sad i fortrolig Samtale under Husets fremstaaende Tag, for at nyde Aftenens behagelige Kølighed, førend de gik tilsengs. Familien bestod af flere Fruentimmer og kun en eneste Mand; de talde netop om Hr. S**'s ældste Datters forestaaende Bryllup. Da stormer pludselig en Skare maskerede Mænd frem af Buskene; Nogle af disse vare tilhest, Andre tilfods. Fruentimmerne springe forfærdede op, og skrige af Angest. I den Tanke, at det er Venner, der ville overraske ham, som det vel undertiden er Skik i Colonierne, gaaer Hr. S** dem imøde, og beder dem tage Maskerne af, da de forskrække Damerne dermed. Istedetfor Svar flyve Sablerne af Skederne, og den stakkels Mand bliver hugget ned. Morderne trængte nu ind paa Fruentimmerne, som faldt i Afmagt af Rædsel. Imidlertid undkom en Pige, som var bleven saaret i Panden af et Sabelhug; hastigt flygtede hun over Markerne, uden at agte paa det Blod, der uophørligt strømmede af hendes Saar.

Negerne adspredte sig i Huset, for at hugge Alt ned og plyndre, men Bartz opfordrede dem til ikke at spilde Tiden med at myrde Fruentimmerne, da det senere vilde være dem behageligt, at disse endnu levede, og de desuden altid kunde indhente hvad de nu maatte opgive for Øieblikket. Banden fortsatte altsaa sin Marche paa hans Befaling.

Det var en frygtelig Nat. Paa de eensomt liggende Plantager fandt mange ulykkelige Creoler, blottede for al Hjelp, en uundgaaelig Død. Mange, som endnu ikke vare gaaede tilsengs, eller bleve vakte ved den vilde Larm, der altid iler forud for en Oprørerskare, hvor nødvendig end Stilhed maa synes til Opnaaelsen af dens Øiemed, søgte forgjæves efter deres Geværer der, hvor de ellers pleiede at hænge; ved Nattens Frembrud vare Vaabnene stjaalne af Husets Negere. Nogle Colonister kastede sig i Dødsangsten paa Heste uden Bidsel og Sadel. Ligesom Oprørerne kom, aabnedes alle Negerhytter, og Enhver, der kunde føre Vaaben, sluttede sig til dem. Ingen Hvid kunde i disse rædselfulde Øieblikke stole paa en Neger; Tjenere, der havde havt det allerbedst i et Huus, vare de første til at staae op mod deres Herre. En Plantage-Eier, en barnløs Olding, havde kastet al sin Kjærlighed paa en Negerdreng, hvem han forkjælede, som man forkjæler en kjær Søn; Slavebarnet spiste ved hans Bord og sov i hans Værelse. I hiin Rædselsnat vaagnede den gamle Mand ved Vaabenlarmen; han kaldte paa Negerdrengen, og befalede ham at tage hans Pistoler ned af Væggen. — „Her ere de, Herre!" raabte Drengen, trykkede løs og sønderknuste med to Skud sin graahærdede Velgjørers Hoved.

Dragende under Mord og Plyndring fra Plantage til Plantage, kom Bartz's Bande, der paa sit Tog var voxen til det Tredobbelte, til en Hr. L...an's Eiendom. Denne, som tilforn havde tjent i Felten med Udmærkelse, greb strax til sin Sabel for at beskytte sin Kone mod Negernes raa Raseri. Forskandset bag Meubler og med Ryggen dækket af

en Muur, beskyttede han hende længe med Fortvivlelsens hele Kraft; dog kunde han alene forsvare hende, ikke frelse hende, og Begge døde med hinanden. Senere fandt Colonisterne sønderbrudte Vaaben i det Værelse, hvor L... var bleven overfalden, et Beviis paa hans lange og mandige Modstand mod et med det yderste Raseri ført Angreb. Da Bartz vilde forlade begge Ligene, for at fortsætte sit blodige Værk paa en anden Plantage, saae han L...s Uhr, besudlet med Blod, ligge paa Gulvet. Han tog det op, saae hvad Klokken var, og stak det til sig, idet han sagde til sine Folk, at de maatte skynde sig, for at blive færdige med Plantagerne.

Medens Banden saaledes huserede, var den unge Pige, som trods sine Saar var flygtet fra Plantagen St. Catharina, efterat hun længe, som en Aand, der ingen Ro kan finde, havde streifet om i Skove og Marker, endelig kommen til Bredderne af en lille Flod, som flyder i Nærheden af den lille Stad Moule, og skiller den fra det flade Land. Her nødte Træthed og Smerten af Saaret hende til at staae stille. Floden har der ingen Bro, hvorover man kunde gaae til den modsatte Bred, og komme til Byen; om Dagen vedligeholde Barker Forbindelsen mellem begge Bredder, men om Aftenen binde Baadsmændene deres Baade til Piletræerne ved Flodens Rand, og der er ingen Færgemand at see eller høre.

Den stakkels Pige stod altsaa ganske alene ved Bredden, saae ned i Floden, og vovede ikke at raabe, af Frygt for igjen at komme blandt en Negerhorde. Endelig hørte hun i det Fjerne under Træerne ved Flodbredden en Stemme synge og Nogen hugge med en Øxe. Først skjælvede hun af Frygt, men derpaa lyttede hun nøiere til; det var milde, fredelige Toner, en gammel Vise, som Negerne pleie at synge ved deres Arbeide. Da gjenkjendte hun ogsaa Sangerens Stemme; det var en Neger, som tilhørte hendes Familie. Hun raabte: „Michel, Michel!"

„Hvo kalder paa mig?" lød det fra den modsatte Bred, og hiin Huggen med Øxen standsede.

„Jeg" svarede hun og nævnede sit Navn. „Du skal sætte mig over."

Nu blev Negeren ikke lidt bange; han troede, at det absolut maatte være Djævelen, som efterlignede hans unge Herskabs Stemme, for at fange ham i sit Helvedgarn. Imidlertid satte hun Mod i ham; han løsnede en Baad, roede over til hende, og fandt hende til sin store Forbauselse ganske alene saa silde. Han var ude af sig selv af Forundring, og vilde gjøre hende mange Spørgsmaal.

„Sæt mig over, Michel, og det hurtigt," sagde hun, og skjulede sit blodige Ansigt saa godt som muligt, for at han ei skulde opdage hendes Saar og deraf slutte sig til, at hans Brødre myrdede paa Plantagerne. Da de vare komne over paa den anden Side, flygtede den unge Pige saa rask, som Fødderne vilde bære hende, til Moule, men Negeren blev betuttet staaende, som om han vaagnede af en sælsom Drøm.

Nogle Minuter senere vakte Stormklokkens Larm den lille Stads slumrende Beboere.

Der blev sendt Bud til alle Plantager, for at Colonisterne kunde underrettes om, at Negerne vare i fuldt Oprør paa den anden Side af Floden, og for at de kunde vinde Tid til at frelse dem selv og deres Familier ved en hurtig Flugt til Staden, hvor de Alle tilsammen kunde vaage for den fælleds Sikkerhed.

Et af disse Ilbud løb hen ad den sandige Vei, der fører fra Moule til Markerne ved Bugtens nordvestlige Side, netop lige overfor den Colonie, hvorfra den unge flygtende Pige var kommen; da mødte han en Rytter, som red ad Byen til, og havde en Neger siddende bagved sig paa Hesten. Det var Jean Barbet, der havde faaet Bartz's Budskab for sildigt, og ikke havde vovet at begynde Myrderierne i sit District endnu samme Nat, og

derfor vilde udspionere, om man i Moule vidste noget af Bartz's Opstand, og var paa sin Post, eller om Staden endnu laae i Søvnens Arme, hvorefter han vilde tage videre Forholdsregler. Da han saae Negeren ile hurtigt henad Veien, red han hen til ham og spurgte: „Hvor skal Du hen?"

„Jeg skal melde paa Plantagerne, at man hiskovre myrder de Hvide," svarede Negeren.

„Det er blind Allarm" svarede Jean Barbet. „Ingen tænker paa at myrde. Vend Du tilbage igjen! Du behøver ikke at forskrække Planterne uden Nødvendighed."

Negeren betænkte sig et Øieblik, og sagde derpaa: „Lad mig løbe videre! det vilde i denne Stund gaae en Neger ilde, som ikke vilde adlyde sin Herre."

„Saa lad mig overbringe Dit Budskab, jeg er til Hest, Du er kun tilfods; jeg kommer hurtigere frem end Du."

„O nei, nei! jeg gaaer selv. Jeg har ingen Lyst til at hænge i Galgen imorgen." Og dermed løb den Sorte saa hastigt afsted som han kunde.

Jean Barbet red endnu et Par hundrede Skridt længere hen imod Byen, men da han saae Lys rundtom i Husene, lod han sin Neger springe af Hesten, og jagede selv tilbage i fuld Galop.

Imidlertid var Bartz, efter at have myrdet paa næsten alle de Plantager, der ligge mellem St. Anne og Moule, kommen paa den anden Side af Floden til de Høie, som beherske Moule; der gjorde han Holdt, for at overveie hvad der videre skulde anordnes, og bagved ham stillede hans Negere sig tause i tætte Rækker.

Morgenen begyndte at grye, og Moule laae for ham i tydelige Omrids. Bartz saae Ild i alle Gaderne, Husene syntes tomme, Fruentimmerne ilede til Kirken, og foran denne stod en stærk Afdeling Colonister, som lænede sig til deres Geværer. I Omegnen af Staden syntes Alt at være roligt; ingen Ildebrand farvede Horizonten rød, og ingen anden Lyd tonede over til ham end Stormklokkens Klang, der vakte alle Sovende. Da indsaae Bartz, at hans Medsvorne Barbet var forbleven uvirksom; han vendte sig desaarsag til sine Negere, og sagde: „Adspreder Jer!" Tause vendte Negerne ved Morgengry tilbage til deres Hytter.

Denne Morgen var rolig, men den opgaaende Sol bestraalede mange Rædsler. Til Moule kom der bestandigt Creoler, som erkyndigede sig om Nattens Begivenheder, eller overbragte de sørgeligste Efterretninger. Man hilste glad enhver Ankommende, og var urolig for de Colonister, der ikke lode sig see i Staden. Henimod Middag stege Mange til Hest, og streifede hobeviis om for at see til enkelte Plantager; de rede langsomt gjennem alle Neger-Landsbyer, og de Sorte saae tause paa de Forbigaaende. Man fandt overalt mange Liig, og Antallet paa de Familier, som denne Nat styrtede i Sorg, var stort.

Mange bleve arresterede, og snart kom det til Øvrighedens Kundskab, at Bartz og Jean Barbet havde været de første Ophavsmænd til Blodbadet. Jean Barbet blev fængslet i det Øieblik, da han steg i en Baad for at flygte til de engelske Colonier. Han qvalte sig selv i Arresten. I flere Uger kunde man ikke komme paa Spor efter Bartz.

Endnu længe svævede Colonisterne i stor Angest; hver Nat frygtede man for en Gjentagelse af Mordscenerne. I alle Stæder og Flekker trak der Vagter op ved Solens Nedgang, Paa Landet og især paa de mindre Plantager, der ligge ved Skovens Rand, forsamledes hver Aften snart hos den Ene, snart hos den Anden alle Familierne fra Nabolavet, for at tilbringe Natten i Fælledsskab; Fruentimmerne og Børnene sov, Mændene vaagede for den fælleds Sikkerhed.

Saaledes vare en Aften nogle Familier forsamlede hos Hr. R... paa en eensomt liggende Plantage. Alle sov undtagen R..., hvis Tour det var at vaage; han stod og saae ud af det aabne Vindue, medens han roligt røg

en Cigar. Da hørte han Nogen banke sagte paa hans Dør. „Hvem der?" raabte han. Det var mørkt, og man kunde intet skjælne.

Der fulgte intet Svar, men blev banket endnu stærkere.

„Hvem er det, der banker?" gjentog N...

„Det er mig, Bartz; jeg forgaaer af Hunger og Tørst. Luk mig op!"

„Bi lidt!" raaber N... til ham, griber sin Bøsse, og fyrer paa Lykke og Fromme ud af Vinduet.

Ved Knaldet vaagne alle Sovere, Fakler antændes, og Mændene ilede ud for at søge efter Bartz.

Han var bleven dødeligt saaret, og havde kun med stor Møie slæbt sig hen paa en nærliggende Caffemark. Da han saae Mænd med Fakler nærme sig, samlede han sine sidste Kræfter, og kastede noget fra sig. En Colonist tog det op — det var den tappre Hr. L...s Uhr.

Den lærde Athlet.

I de første Dage af Aaret 1803 bemærkede Hr. Salt, der siden er bleven saa berømt ved sine antiquariske Undersøgelser i Ægypten, paa en af Edinburgs Pladser en umaadelig Sværm af nysgjerrige Lediggængere. Ethvert Menneske, der blot er en Smule Gadestryger, finder sig altid uvilkaarligt tiltrukken af en Gruppe Personer, der staae og gabe paa noget Nyt. Det er en mystisk Attractionskraft, som man næsten ikke kan undgaae at give efter for. Hr. Salt gjorde da som hele Verden, og blandede sig mellem Tilskuerne. Efter at have modtaget og givet mangt et Puf, lykkedes det ham endelig at trænge gjennem Mængden og komme ind i den forreste Række. Til Løn for sin Udholdenhed, sin Møie og sine Stød saae han en fattig Djævel, der foretog sig adskillige ret mærkelige gymnastiske Øvelser, navnligen paa en Tid, da Gymnastiken endnu ikke var sunken ned til at udøves af Skoledrenge. Medens den i Flitterguld klædte Hercules med stiv, udstrakt Arm holdt nogle Flinter ved Bajonetten, medens han fra et Bord gjorde et Saltomortale ud over tolv Mænd, præsenterede en ung Kone med et interessant Ansigt, og som syntes noget uvant med denne Maade at forskaffe sig en Almisse, enhver af Tilskuerne under aaben Himmel en lille Træbakke, og udbad sig nogle Pences. De Fleste, til hvem hun henvendte sig, svarede med at vende hende Ryggen, og traadte ud af Kredsen for at gaae deres Vei. Indtægten blev derfor tynd og følgelig lidet opmuntrende. Da derfor den unge Kone nærmede sig Manden, og viste ham de faa Smaaskillinger, som hun havde indsamlet, standsede Hercules med sine Forberedelser til en ny Kunst, bød sine Tilhørere Farvel, kastede en gammel Kappe over sin røde Fløiels Vest og øvrige kjødfarvede Beklædning, og gik hen til et daarligt Værtshuus, efter at have belæsset sine Skuldre med sin store Kasse, to Stole, et Bord, tre Stokke og to Flinter, som udgjorde Materialet til hans Kunst og hans Theater. Den stakkels Fyr syntes saa modløs, at Hr. Salt rørtes til Medlidenhed, og sagde til Konen i det Øieblik hun gik forbi ham: „Mit Barn! De har ikke præsenteret mig Deres Talerken, og jeg bør dog alligevel bringe Dem mit Offer. Vær saa god!"

Han lod en Sølvmynt glide ned i hendes Haand, og hun takkede ham paa det Inderligste derfor. Manden forenede sine Taksigelser med hendes; han talde meget slet Engelsk og med en stærkt fremtrædende italiensk Accent. Hr. Salt, som netop kom lige fra Rom, begyndte at tale italiensk med ham; Samtalen kom i Gang, og Englænderen, som blev høiligen forbauset over den Fremmedes Sprog og Opdragelse, der harmonerede saa lidet med

hans lave Metier, kunde ikke afholde sig fra at bevidne ham sin Forundring herover.

„Fattigdom er ingen Last, min Herre!" svarede Italieneren „men endnu noget værre. Dersom man for et halvt Aar siden havde forudsagt mig, at jeg skulde gjøre tours de force under aaben Himmel, vilde jeg have leet Spaamanden lige op i Dinene, eller maaskee snarere have svaret ham med en knyttet Næve. Jeg er kommen til England i det Haab at gjøre Folk bekjendt med nogle hydrauliske Maskiner af min Opfindelse. Men gammel Slendrian og Uvidenhed have lukket alle Døre for mig. Efter at have tabt alt Haab om et lykkeligt Udfald i denne Sag, giftede jeg mig med denne unge Pige. Jeg har maattet vælge mellem Selvmord og Tyveri og en Markskrigers ydmygende Beskjæftigelser. Alene, vilde jeg have valgt det Første, min Herre! med denne arme Skabning vilde det have været en Feighed at døe. Her seer De Grunden, hvorfor jeg bærer Hjul paa Kindbenet og tre tusinde Punds Vægt paa Lænderne."

„Men De burde dog ikke udøve denne Haandtering under aaben Himmel. Hvorfor henvender De Dem ikke til en eller anden Theater-Entrepreneur? Deres høie Figur, fordeelagtige Physiognomie og Deres Indsigter vilde vel nok kunne sætte Dem istand til at træde op som Skuespiller."

„Min Herre! naar man er sulten, maa man strax have Mad. Inden jeg kunde overtale mig til at gribe til den sorgelige Hjelpekilde, biede jeg saalænge, indtil jeg saae min Kone svinde hen af Mangel paa Føde."

Saa megen Elendighed rørte Hr. Salt dybt, og han besluttede at yde dem al den Lindring, som hans Stilling tillod ham. Han foreslog da Gjøgleren og hans Kone at følge med ham til London, og lade sig engagere ved Astleys Circus, hvis Directeur han kjendte. De modtoge med Taknemmelighed et saadant Tilbud, og nogle Timer efter vare alle Tre paa Reisen. Underveis sagde Italieneren sin Velgjører hvad han heed, og fortalde ham sin Ungdoms Tildragelser. Født i Padua, og Søn af en fattig Barbeer, der var Fader til fjorten Børn, fandt Giovanni-Battista Belzoni sin største Fornøielse i at høre Fortællinger om Reiser, hvoraf han altid fik Overflødighed af en gammel Invalid, der var stærkt mistænkt for at have drevet Sørøveri i tyve Aar. Drengens lille Hoved drømte ikke om Andet end Skibe, Skibbrud, Entringer og Eventyr. Læsningen af Robinson Crusoe, som han lærte at stave i, fortumlede hans Hoved til den Grad, at han en Dag fik den Idee at ville gjøre en Reise omkring Verden. For at realisere denne Plan, gik han hemmelig bort med sin yngste Broder, hans Medskyldige paa dette skjønne Tog, og kom til Eremitboligen i Ortono, som ligger i Nærheden af Badestedet Albano. De smaa Flygtninge gik saa stærkt de kunde og med en Iver, som vakte Opmærksomhed hos nogle Kjøbmænd, der reiste samme Vei. De spurgte Børnene, om de vilde til Ferrara. Uden at betænke sig, svarede Belzoni ja, endskjøndt han kun saare løseligt havde hørt tale om denne By. De Reisende, som glædede sig over hans nette Væsen og bestemte Tone, foresloge ham og Broderen at stige ind i deres Vogn og kjøre med til Staden. Dette Tilbud modtoge Drengene naturligviis med den største Glæde. Der sadde de da nu i Vognen, hvor Kjøbmændene kjælede for dem, hørte paa deres barnlige Snak, og gave dem at spise af den Mundforraad, de havdeført med. Den første Dag gik saaledes ypperligt; men den følgende Dag gjorde de Fremmede, der vare omreisende Galanterikræmmere, Holdt i en Landsby, hvor de fandt god Afsætning paa deres Varer, og lode de to smaa Eventyrere fortsætte deres Reise. Uden at lade sig forstyrre heraf, fortsatte Brødrene gladeligt deres Vandring, og hilste enhver Reisende, som de mødte, i det Haab, at de paany skulde finde nogle ubekjendte Venner, der vilde vise dem en lignende Gjæstfrihed med Kjørsel

som den foregaaende Dag. Ingen tog Notice af dem. Giovanni, som i Robinson Crusoe havde læst Historien om Mahomed, der gik hen til Bjerget, fordi Bjerget ikke vilde komme hen til ham, henvendte sig til en Vetturin, og spurgte ham, om han havde noget imod at forunde to Børn Plads i sin tomme Vogn. Manden svarede ved at sætte dem ind i sit Kjøretøi, og Giovanni glædede sig over sin Beslutning, da man naaede Ferrara. Men da de nu stege ud i den Tanke, at de skulde spise Aftensmad paa Vetturinens Regning, forlangte denne Penge af dem. Forbauset svarede Giovanni, at han ingen havde. Hiin Elendige rev da Klæderne af Børnene, og lod dem staae halvnøgne, uden Tilslugtssted i en fremmed Stad. Ikke desto mindre vilde Belzoni gaae videre frem, men hans Broder Antonio gav sig til at græde og klage saa ynkeligt, at Giovanni lovede at føre ham tilbage til Padua den følgende Dag. Derpaa lagde de sig kjækt ned ved en Dør, sov i hinandens Arme, gik ved Solens Opgang tilbage til deres Fødeby, og bade de Reisende, som mødte dem, om lidt Brød.

Den haarde Lære, som Giovanni fik ved dette skjønne Tog, betog ham dog aldeles ikke Reiselysten. Da han havde naaet sit attende Aar, reiste han med et Barbeertøi i sin Lomme til Rom, hvor han udøvede Skjæggeskraber-Kunsten med stort Held, og forelskede sig i en ung Pige, der forraadte ham. Paduaneren blev fortvivlet, og for aldeles at give Afkald paa Kjærlighedens og Rageknivens Daarligheder, gik han i Kloster og blev Capucinermunk. Han benyttede Tiden i Klosteret til at studere Hydraulik, og var ifærd med at indrette en Brønd af sin egen Opfindelse i det religieuse Huus, da Franskmændene besatte Rom. Det hellige Samfund, hvoraf Giovanni var bleven et Medlem, blev ophævet; den arme Capuciner blev nødt til at tage sit Skjæg af, kjøbte et Barbeertøi igjen og reiste til Holland. Elendigheden fulgte ham didhen. Han indskibede sig til England, men i England knuste Dampmaskinerne Italienerens Haab om at komme frem med sine raae hydrauliske Forsøg, og man veed, til hvilke Midler han maatte gribe for at opholde Livet, da Hr. Salt mødte ham paa Pladsen i Edinburg.

Da Antiquaren kom til London, førte han sin Client til Directeuren for Astleys Circus. Denne saae, som en kyndig Mand, ved første Øiekast, hvilken Nytte han kunde drage af den paduanske Goliaths høie Vært, Skjønhed og Kraft. Han lod arrangere en Forestilling, betitlet: „Hercules's tolv Arbeider," og Hr. Salt havde den Tilfredsstillelse at see Giovanni Belzoni marchere paa Scenen med tolv Mennesker paa Arme og Skuldre, og oven paa disse stod Madame Belzoni, klædt som Amor, og svingede en lille skarlagenrød Fane.

Nogentid efter reiste Hr. Salt til Ægypten med en Consultitel; han fandt der Hr. Drovetti, og begge disse for Ægyptens Oldsager begeistrede Venner lode foretage Udgravninger med en Rivalitet og en Jalousie, som undertiden havde en paafaldende Lighed med Had. De kappedes om, hvo der kunde gjøre de snildeste Eftersøgelser eller udføre de eventyrligste og dristigste Foretagender. Det, som de især stræbte efter med Lidenskab, det høieste Maal for deres Ærgjerrighed og brændende Attraa var en colossal Buste af Memnon af rosenfarvet Granit, som laae halv begravet i Sandet paa den venstre Nilbred. Hr. Drovetti havde været uheldig med alle sine Forsøg for at faae den op, og Hr. Salt havde ikke været lykkeligere. En Dag, da denne Sidste netop med Fortvivlelse tænkte paa, at et saa kosteligt Mindesmærke var bestemt til at fortæres langsomt i disse barbariske Lande, forlangte en Italiener at faae ham i Tale. Trods den østerlandske Klædedragt, som den Ubekjendte bar, trods hans lange Skjæg, gjenkjendte Consulen dog i ham Hercules fra Astleys Circus, Giovanni Belzoni.

„Hvorledes er De kommen til Ægypten?" raabte den forbausede Consul.

„Det er Dem, som har bragt mig hid, og jeg haaber at kunne være Dem til Nytte," svarede Belzoni. Efter at have endt mine Forestillinger i London, reiste jeg til Lissabon, hvor Directeuren for San Carlos=Theatret engagerede mig til at spille Samson i et bibelsk Stykke, som han udtrykkeligt lod arrangere for mig. Fra Lissabon begav jeg mig til Madrid, hvor jeg ikke gjorde mindre Lykke paa Theatret ved la **Puerta del Sol**. Da jeg havde samlet mig en god Skilling, besluttede jeg at reise til Ægypten for at foreslaae Mehemed Ali at lade opføre i hans Pallads, som jeg vidste, manglede Vand, en hydraulisk Maskine, som kunde føre Nilens Bølger midt ind i Cairos Haver. Mehemed modtog mig særdeles godt; jeg byggede min Maskine, og den virkede paa en næsten vidunderlig Maade, da Paschaen i min Fraværelse fik det Indfald at lade femten Slaver og en lille irlandsk Tjener, som jeg havde med mig, stige op i Hjulværket.

Jeg overlader Dem selv at betænke Virkningen, som det store Hjul havde paa disse Ulykkelige, da det satte sig i Bevægelse. Min Tjener fik sine Been knuste, Slaverne bleve dræbte, og jeg blev jaget ud af Slottet, uden at faae anden Belønning for mine Arbeider end den Trudsel at blive spiddet paa Pæle, hvis jeg ikke strax forlod Cairo. Som et Offer for Paschaens Dumhed, der væltede Følgerne af hans grusomme Indfald over paa mig, og ødelagt ved de Forskud, jeg havde gjort til at bygge Maskinen, kommer jeg til Dem som til en Frelser, hvem jeg allerede skylder saa meget. De kan være mig nyttig, og jeg kan realisere Deres dristigste Ønsker. Hvis De vil betroe mig dette Hverv, paatager jeg mig at bringe Memnons Buste til England.

Belzoni udtrykte sig med saa megen Bestemthed, at Hr. Salt, som iøvrigt havde besluttet hellere at forsøge Alt end at opgive sit Foretagende, modtog den italienske Eventyrers Forslag. Denne reiste endnu samme Dag til Ægyptens Dal, og ankom til den sandige Egn hvor Ruinerne af Theben ligge. Der tager han i sin Tjeneste de hundrede Indvaanere, hvis elendige Hytter hæve sig mellem Ruinerne af Staden med de hundrede Porte, og lader dem bortrydde Sandet, som bedækkede det Halve af Steencolossen. Med en Stok i Haanden befalede den Christne over Mahomedanerne, ledede deres Arbeide, forbausede dem ved sin physiske Styrke, lærte deres Sprog med en beundringsværdig Lethed, og gik i deres Øine for et overnaturligt, med Trolddomsmagt begavet Væsen. Imidlertid mangler han en Dag Penge, og Floden ødelægger i to Timer tre hele Maaneders Arbeide. Fellaherne (Bønderne) blive opsætsige; en af dem styrter endog henimod Belzoni, for at træffe ham med sin Dolk. Belzoni venter ham i en fast Stilling, afvæbner ham, griber ham ved Fødderne, og giver sig til at slaae paa Oprørerne med dette Vaaben af en ny Opfindelse. Strax vender Alt tilbage til Orden og Lydighed; Arbeiderne begynde paany med fordobblet Virksomhed, og efter tre Maaneders uhørte Anstrængelser vakler Steencolossen paa sin Basis, og rykker frem mod Nilens Bredder.

Indskibningen af denne Steenmasse frembød imidlertid næsten ligesaa store Vanskeligheder, som dens Befrielse fra Sandet og Transportering havde medført. Ikke destomindre seirede Belzonis Indsigt og Mod over alle Hindringer, og han bragte sin ærefulde Erobring til London, hvor det ægyptiske Monuments Ankomst ikke vakte mindre Opsigt end Synet af Obelisken fra Luxor i Paris.

Overvældet med Lovtaler og rigeligt belønnet vendte Belzoni, som nu var bleven en vigtig Person, tilbage til Ægypten til Hr. Salt. Denne foreslog ham at gaae nedad Nilen paa hiin Side af det egentlige Ægyp=

ten og bortrydde nogle Sandhoie, som bedækkede det prægtige Tempel i Ebsambul lige til Toppen. Belzoni reiste strax til Nedre-Nubien, vovede sig kjækt ind imellem de vilde Horder, der vanke om i Sandørkenerne, og blev belønnet for sine Farer, ikke blot ved det lykkelige Udfald af det ham overdragne Hverv, men ogsaa ved Opdagelsen af Templet i Allhor.

Dette Tempel var aldeles tildækket af Sand, og man anede ikke engang dets Tilværelse. Det var bleven helliget Gudinden Isis af Rhamses den Stores Gemalinde. De Reisendes Beskrivelse heraf minder om et Pallads i „tusinde og een Nat." Fire uhyre Colosser af en og tredsindstyve Fods Hoide bære den første af de indre Sale. Gigantiske Basreliefs indeholde Rhamses hele Historie, og sexten andre Sale, som ikke ere mindre end den første, frembyde i den hele oprindelige Glands prægtige Malerier og Myriader af Statuer med mysterieuse Former. Men denne Opdagelse var kun Lidt for Belzoni; han begav sig til Dalen Biban-el-Moluk (Kongernes Grav). Han havde allerede paa en foregaaende Reise bemærket mellem Klipperne en Revne af en særegen Form, og han havde, trods Tidens Beskadigelser, opdaget, at denne Aabning var frembragt ved Menneskehaand. Han lader den udvide, Stenene falde ned og han befinder sig ved Indgangen til en lang Corridor, hvis Mure ere bedækkede med Sculpturer og religieuse Malerier. Han trænger ind i den underjordiske Hvælving; en Grav og en Muur stoppe snart Veien, og synes at antyde, at her ender det Hele; men Belzoni gaaer over Graven, og lader Muren nedrive. En ny Hvælving aabner sig for ham, og for Enden deraf staaer en Sarkophag af Alabast, heelt bedækket med Hieroglypher. Paduaneren bemægtiger sig den, og sender den til Europa, hvor de Lærde siden den Tid gjøre sig Umage for at opdage, om denne Sarkophag har indeholdt Levningerne af Psut-Mulsui eller Usirei.

Belzoni begiver sig til det røde Havs Bredder, undersøger Berenices Ruiner, kommer tilbage til Cairo, lader grave ved Foden af de store Pyramider ved Ghiseh, trænger ind i den ved Cephren, som hidtil havde været utilgængelig for Europæerne, og opdager det hellige Kammer, hvor de hellige Knogler af en Apis-Oxe hvile. Faioum, Søen Moeris, Ruinerne af Arsinoe, Lybiens Sandørkener modtage ham efterhaanden og betale ham Tributer. Han besøger Oasen el-Cassar og Solens Kilde; han qvæler med sit Favntag to Førere, som vilde myrde ham, forlader Ægypten og vender tilbage til Padua med sin Kone, der har fulgt ham paa de fleste af hans farefulde Tog.

Den fattige Barbeers Søn er bleven rig og berømt. Man modtager ham med Hoitidelighed; Magistraten i hans Fødeby hilser ham med en Tale ved Stadens Porte, og man overdrager den berømte Manfredini at forfærdige en Medaille til Erindring om den berømte Reisende. Imidlertid reclamerer England ham, og bringer ham ved Guldets Hjelp til London, hvor der vente ham lignende Æresbeviisninger som i Fædrelandet. Der udgiver han med umaadeligt Bifald en Beretning om sine Reiser under Tital af: Narrative of the operations and recent discoveries with the pyramides, temples, tombes and excavations in Egypt and Nubia etc.

I 1822 foretog Belzoni sig en ny Reise til Africa, og et Aar efter var han i Benin, da han blev angreben af en dødelig Sygdom. Han gav strax Ordre til at drage til Gato, hvor han lod sig bringe ombord paa et engelsk Skib, der laae stationeret ved Bobee. Der følte han Dødens Nærmelse, og beredte sig til sit Endeligt med et ubeskriveligt Mod og Koldblodighed. Han overdrog Capitainen

paa Skibet at levere hans Kone en kostbar Amethyst, skrev et Brev til denne sin tro Ledsagerinde i Lykke og Ulykke, og opgav kort efter sin Aand.

Man begravede ham ved Foden af et stort Træ, og satte ham en Mindesteen med med følgende Indskrift:

„Her hviler Belzoni, som døde paa dette Sted paa en Reise til Tombuctu den 3die December 1823."

Belzoni var ikke mere end fem og fyrgetyve Aar, da han døde, og havde allerede erhvervet sig en hæderlig Plads ved Siden af Marco Polo og Amerigo Vespucci! Man har opreist en Statue til hans Ære i Paduas Raadhuus den 4de Juli 1827.

Bemærkninger.

Hanen slaaer med sine Vinger, førend den galer; en Riimsmed, der bærer et nyt Poem i Lommen, er nærved at gaae ud af sit gode Skind, førend han finder et opmærksomt Øre, som han kan pine med sit Makværk.

De største Blodsugere brænde de færreste Vorlys, thi Aager og Gjerrighed ere Oeconomiens Høiskole; og naar engang en Gniepind brænder et Stykke Tællelys, saa kan han dog ikke lide, at hans Nabo kommer til ham, for at tænde hos ham.

Mange Recensioner ere ligesaa mange Leilighedsdigte, og mange Leilighedsdigte ere ligesom polske eller Postillon-Støvler, der passe til tusinde Fødder og tusinde Heste. Deres Forfattere kunde man kalde Formular-Skribenter.

Man lægger Alt fra Barndommen af, undtagen den søde Erindring og de smaa snevre Skoe, thi man hører jo næsten altid i de sildigere Aar Enhver sukke efter den uskyldige Alders Glæder og klage over, at Skoen trykker ham.

En meget ung Pige behager os paa samme Maade som en Rosenknop. Af begge haaber man en skjøn Fremtid.

Til H. C. Andersen.

Impromty.

Du Danmarks unge svan, du Nordens lyra,
I välljud dränk en rå förbistrings-tid,
Byg åter upp ett ljusande Palmyra,
Men på Parnassen — fullt af sol och frid.
Fyll os; med skönhed! Likasom du ville
Från mörkrets makter återföra oss;
Och bada dig i morgonrodnan, snille!
Och skrif i den vår Nords apotheos.

Du är en Skald! Som djupt i djupet stiger
Och högt i höjden*) lyster dig så lätt;
Och tvenne länders poesie du viger
Tillsammen uti fria tänkesätt.
Re'n till et stort, ett ädelt mål du hunnit,
Och allas blickar fästas nu på dig;
Och har jag ej en vän uti dig funnit **)
En vän för lifvet — som ej glömmer mig?

C. Adlersparre. 1840.

*) Mulatten.
**) Do. sidan 60.

V. Marstrand pinx. Em. Bærentzen & Co. lith. Inst. E. Lehmann lith.

ROMERSK GADESCENE.

Til en Jurist

paa hans Fødselsdag.

Kloden maatte styrte sammen,
Var der ikke Jura til.
Selv en Vægter dæmper Flammen,
Naar man er for galt paa Spil.
Jus kan os fra Koner skille,
Som ei længer er vor Lyst;
Den kan ogsaa Sandhed pille
Af hver gammel Kjeltrings Bryst.
Gives der en bedre Vei?
Nei, nei, nei!
Herligt, Sandhed at udpille
Af den største Kjeltrings Bryst!

Dog, hvad er vel Jus civile
Uden Trøst i Kjærlighed?
Arbeid' lønnes bør med Hvile,
Det hver Sjel paa Jorden veed.
Naar, Jurist, Du Dine Acter
Tygget har til Aft'nens Stund,
Vist Dit Hjerte kjælent tragter
Efter Fred i Elskovs Lund.
Gives der en bedre Vei?
Nei, nei, nei!
Salig den, hvis Hjerte tragter
Efter Fred i Elskovs Lund!

Men et gammelt Ordsprog lyder:
Alle gode Ting er tre.
Eet endnu vort Hjerte fryder,
Bringer Støtter til at lee.
Det er Druen! hvor den funkler,
Straaler Natten som en Sol.
Ved dens Almagt selv fordunkler
Kneipens Bænk en Kongestol.
Gives der en bedre Vei?
Nei, nei, nei!
Druens Almagt Alt fordunkler;
Den er Glædens lyse Sol!

Kjære Ven! hvad her vi qvæde,
Gjelder kun i Grunden Dig.
Mangen Fødselsdag Dig glæde
Med hvad Hjertet ønsker sig!
En Jurist tilfreds maa være,
Naar han kan i stille Fred
Nyde fromt i Tugt og Ære
Jura, Viin og Kjærlighed.
Gives der en bedre Vei?
Nei, nei, nei!
Derfor nyd i Tugt og Ære
Jura, Viin og Kjærlighed!

F. C. H.

Kreml i Aaret 1839.

Af den lærde italienske Reisende Baruffis Beretning om hine mærkelige historiske Bygninger uddrage vi følgende Linier.

„Neppe var jeg stegen af i Hòtel du Nord, som holdes af en fiin og artig Franskmand, Hr. Kopp, førend jeg ilede til Kreml, der næsten er det Eneste, som vi Udlændinge kjende til Czarernes gamle Stad, og som har vundet en sørgelig Berømthed ved Branden 1812.

Kreml, hvis Navn paa russisk betyder en Fæstning, ligger paa en Høi, og er omgiven af særdeles stærke Mure med Skydehuller og Taarne, der ere belagte med gule og grønne Tagsteen. Næsten hele Fæstningen, selv indtil Voldene, som bleve opførte Aar 1491 under Bestyrelse af Mailænderen Pietro Solari, er et Værk af italienske Architekter. Dog seer den ikke saa gammel ud, som man heraf kunde formode det, hvad der maa tilskrives den Omstændighed, at Russerne have den Skik ofte at overstryge deres Bygninger.

Man kunde kalde Kreml med dets mange Kirker og Paladser Moskaus Hovedstad og Helligdom, ligesom Moskau er det gamle russiske Riges Hovedstad. Det indeholder fire Hovedkirker, to Klostere, Keiserens og Patriarchens gamle Paladser, den hellige Synodes Palads, Senatet, Skatkammeret, Tøihuset og to nye keiserlige Paladser.

De første Gjenstande, som tildrage sig den Fremmedes Opmærksomhed, ere Kirkernes forgyldte Kuppeler og Iwan Welikis Taarne,

som blinke allerede i det Fjerne, og rage frem over hele Staden. Rundtom Toihuset ligge lange Rækker af fjendtlige Kanoner, der ere blevne gravne ud af Sneen i Felttoget 1812. Et Underværk af Støbekunsten ligger ogsaa foran Toihuset, nemlig en gigantisk Kanon, som en Russer støbte 1586, og hvortil Kuglerne skulle veie to og fyrgetyve Centner (?). Rimeligviis er der aldrig bleven skudt med denne Kanon. Ikke langt derfra ved Foden af Iwan Welikis Taarne, ligger den berømte Klokke. For to Aar siden blev den igjen gravet ud af Jorden, hvor den paa Grund af sin uhyre Vægt (400,000 Pund) var sunken dybt ned; nu er den bleven sat paa en stor Piedestal af Steen. Klokken har en Rift, som rimeligviis er opstaaet ved Støbningen, da Metallet begyndte at blive koldt; derved kan man see ind i dens Indre og ret gjøre sig et Begreb om dens Omfang. Den har omtrent ser og tredsindstyve Fod i Gjennemsnit og tyve Fod i Høiden, saa den næsten synes at være en lille Høi af Metal. Den er støbt i Kreml selv, men sandsynligviis har man aldrig hørt dens Toner, der skulde høres over hele Hertugdømmet Moskau. De Historier og Sagn, som knytte sig til denne Klokke, kunde rigeligt fylde et heelt Bind.

Utaalmodig efter at oversee Staden, hvor jeg endnu kun havde været en Time, besteg jeg Iwanstaarnet, fra hvis forgyldte Kuppel Napoleon lod det skjønne Kors nedtage, for at bringe det til Paris. Et herligt Skuespil viste sig for mig fra denne Høide. Nu begreb jeg heelt vel de Franskes henrykte Forbauselse, da de, efter at have gjennemvandret saa mange øde Strækninger, pludselig saae fra de nærliggende Høie en herlig Stad, som fremtryllet af en Troldmand, ligge udbredt for dem, dette Moskau, som for to hundrede Aar siden var saa godt som ubekjendt i det vestlige Europa.

Jeg maatte her med en levende Følelse mindes de hundrede tusinde Franskmænd, som i deres formeentlige Seiersglæde og begjærlige efter at nyde Seierens Frugter, droge ind i Staden, og — her, hvor Flammen havde raset, hvor tusinde og atter tusinde Bygninger vare sunkne i Gruus, saae mit Øie ikke det ringeste Spor af en i Historien eneste Brand i sit Slags.

Jeg havde i Paris seet et meget godt Panorama af Moskaus Brand. Tilforn maatte Staden, seet fra denne Høide, frembyde et temmelig barokt Syn, og den store Masse af Træhuse og de mange Haver give den Charakteren af en uhyre stor, næsten ubegrændset Landsby. Nu er den, liig en Phoenix, stegen op af sin Aske, og bleven regelmæssigere og skjønnere. Det Terrain, hvorpaa Moskau er bygget, er ujevnt og bakket, næsten som Roms Terrain. Synet af saa mange tusinde, med Jernplader belagte Tage, hvorimellem grønne Træer og Haver titte frem, Husenes gule Façader med tusinde Søiler og Forziringer, Hittebørns-Hospitalet, der for sig alene udgjør en lille Stad, den uhyre Mængde af Klostere, Kirker, Taarne med Kuppeler, som enten ere malede med levende Farver, eller belagte med forsølvede eller forgyldte Plader, der udbrede Glands og Lys, og paa disse Kuppeler forgyldte Kors, hvorfra der nedhænge lange Metalkjæder til Prydelse, begge Floderne med deres sælsomme Broer, Spurvebjerget med sin tætte Skov, Alt dette danner et uhyre Mosaik, en uhyre Knude, som jeg hverken forstaaer at beskrive eller at opløse. Hertil kom endnu, at faa Dage iforveien vare alle Huse og offentlige Bygninger blevne oppudsede paa Politiets Befaling, da man ventede et Besøg af Keiseren. Moskau saae derfor i sin Pynt ud som en Stad, der ved et Trylleri var stegen op af Jorden.

Ved Kremls Mure saae jeg intet Spor af Nelimas forplumrede, dyndfulde Vand, som jeg havde bemærket paa det Pariser Panorama; tvertimod bestod den Flade, som paa denne Side omgiver den gamle Fæstning, af nydelige

Haveanlæg. Jeg erfarede, at den smudsige Bæk var bleven ledet hen i en underjordisk Canal, og at det derved vundne Terrain var bleven anvendt til Haver, hvorved den tilforn saa usunde Luft, der herskede i Kreml og en Deel af Staden, nu var bleven reen og uskadelig for Sundheden.

Kreml blev snart min Yndlings-Spadseretour i Czarernes gamle, paa Mærkværdigheder saa rige Stad; flere Gange gik jeg endog derhen i Maaneskin, og opsøgte alle Standpunkter, hvorfra man bedst kan oversee den i sine Details. Fra alle Punkter er denne Fæstning skjøn og malerisk; den har noget Orientalsk, som overrasker ved første Øiekast, og giver den en egen Ynde. De Ødelæggelser, som Napoleons Vrede paadrog den, da han befalede at sprænge den i Luften, ere ikke mere at see, med Undtagelse af Iwanstaarnets herlige Kuppel, der hævedes i Veiret ved Explosionen og igjen sænkede sig, men ikke ganske som den tilforn havde siddet.

Det er Skade, at det nye Keiserpalads, som nu bliver bygget, berøver Fæstningen noget af sin antike Charakteer, endskjøndt den talentfulde Architekt, Hr. Ton, der har studeret flere Aar i Italien, søger, ifølge Keiserens eget Ønske, at nærme sig i Stilen til det gamle Palads, hvoraf dette nye kun skal være en Fortsættelse. Jeg saae hos Hr. Ton mange herlige Tegninger til denne nye Bygning, som tilligemed den nye Kirke, som Hr. Ton ogsaa bygger, ville komme til at regnes blandt det colossale Riges største Mærkværdigheder.

Foruden dette store, under Bygning værende Palais findes her endnu et mindre, som Keiseren just nu beboede ved sin Tilbagekomst fra Borodino. Czarernes gamle Palais er mærkeligt med Hensyn til den sælsomme Stiil, hvori det er opført; det har næsten Form af en Pyramide, og er nylig bleven restaureret. Fra dets Belvedere har man en herlig Udsigt over Staden.

Ved Siden af denne gamle Bygning staaer det saakaldte Facetpalads, som af Russerne kaldes Granovitaia Palaia, og i lang Tid ansaaes af dem som et af Verdens Underværker. Stenene paa Façaden ere slebne som Diamanter, og det indeholder en stor Sal, hvori Czarerne, ifølge gammel Skik, siddende paa Thronen modtoge de Stores og Embedsmændenes Lykønskninger efter Kroningen.

Patriarchens Palads, hvor den nu til Petersburg henlagte Synode tilforn holdt sine Møder, er især mærkeligt ved sit Bibliothek, der er meget rigt paa Haandskrifter og navnligen paa Bibel-Manuskripter.

Skatkammeret er en stor, i moderne Stiil opført Bygning; siden 1812 blive Kronens Skatte og Kostbarheder opbevarede der. I den store Vestibule staae Busterne af Polens Konger, som først ere komne herhid efter den os alle bekjendte Krig, der endtes med Warschaus Indtagelse 1831. En herlig Trappe fører op til Gemakkerne i første Etage, hvor mange, ved Kunstværd, herligt Arbeide eller historiske Erindringer mærkelige Gjenstande forefindes. Saaledes hænge i alle Salene Vaaben og Faner fra forskjellige Tidsaldre, og erobrede fra forskjellige Folkeslag. De Foræringer, som Persiens Schacher, tyrkiske Sultaner, Tatarchaner og Kosakkernes Hetmaner have sendt Czarerne, ere meget kostbare; fornemmelig ere mange Sadler med øvrige tilhørende Ridetøi bedækkede med Guld og Sølv. En meget stor Sal indeholder en Samling af Guld- og Sølvvaser af forskjellig Størrelse. En stor Sølvcamin, der ogsaa staaer i samme Sal, er fra den nyere Tid. I en anden Sal staae flere keiserlige og kongelige Throner, hvoriblandt især maae mærkes to polske Kongethroner, der, ligesom de ovennævnte Buster, først kom hertil efter den sidste Krig. Nogle af disse Throner ere af Sølv, andre af Elfenbeen, og en er overskygget af en stor Guldskjærm; den er foræret af en persisk Prinds. Men den mærkeligste af alle er en dobbelt Throne for Brødrene

Iwan og Peter; bagved den seer man det Skjul, hvorfra Prindsesse Sophie ved høitidelige Audientser tilhviskede dem de Svar, som de skulde give.

Foruden disse Throner indeholder Salen en Mængde Kroner og Sceptere, hvoriblandt Kongerigerne Astrachans, Georgiens, Sibiriens, Kasans og Polens Kroner, fremdeles den Krone, som den græske Keiser Alexis Kommenos gav Wladimir Monomachos. Blandt en Mængde Spadserestokke viste man mig en, der endte som en Dolk, hvormed Iwan den Skrækkelige pleiede at nagle Fødderne af de Supplicanter, der faldt ham til Besvær, fast til Gulvet. Catalogen over alle de Seeværdigheder, som findes i denne Bygning, er en ordentlig Bog.

Et sælsomt Indtryk gjør det at see flere polske Kongers Portraiter hænge mellem Czarernes Billeder. Jeg tænkte paa hvad den store Sobiesky vel vilde have sagt, dersom man havde spaaet ham, at hans Billed engang skulde blive slæbt som Trophæe af Russerne til deres gamle Hovedstad. Ogsaa Portraiter af Pius VI, Frederik II og Ludvig XVI hænge her. Under et meget smukt, i en Ramme af Medaillons indfattet Portrait af Keiser Alexander staaer et Skrin, der indeholder Documenter, henhørende til den Polakkerne 1815 tilstaaede og senere factisk ophævede Constitution. Nogle Skridt derfra hænge Peter den Stores Klæder ved Siden af den lille Bærestol, hvori Carl den Tolvte, Krigernes Konge, bivaanede Slaget ved Pultawa. Hvilket Stof til Betragtninger!

I Stueetagen staae de gammeldags, nyt forgyldte Kroningsvogne og en Træmodel til Kreml, saaledes som Catharina havde isinde at fuldføre den efter en grandios Maalestok.

Moskau er Russernes hellige Stad, og tæller flere hundrede Kirker og Capeller samt over tyve Klostere, hvorfor Madame Staël-Holstein ret træffende kaldte Byen „det tatariske Rom.“ Blandt Kremls Kirker er Opstandelsens den største og tillige hele Stadens Hovedkirke, hvor Keiserne blive kronede. Den er bygget i en eiendommelig tatarisk-byzantinsk Stiil af Bologneseren Rodolfo Fioravanti, der var bekjendt i Moskau under Navn af Aristotes. Den har, som de fleste russiske Kirker, fem Kuppeler, og er indvendig bedækket med Frescobilleder, og prydet med Malerier i Guld- og Sølvrammer. I Sammenligning med de andre russiske Kirker, som alle ere smaa, er Opstandelsens Kirke meget stor, men dens smudsige Hvælvinger danne en skjærende Contrast til den nederste Deel, som er bedækket med Guld, Fløiel og Malerier. Gulvet er belagt med Jernplader, og foran Billederne med de rige Rammer brænde Dag og Nat mange Voxlys. Den store Lampe midt i Kirken er af gedigent Sølv, og skal veie tre tusinde Pund. Herligt udarbeidet er den saakaldte Keiserport, der kun aabnes for Czaren og hans Gemalinde. Frelserens Billed paa høire Side af denne Port skal være malet af den græske Keiser Manuel, og bragt hertil fra St. Sophiakirken i Constantinopel. Den hellige Jomfru af St. Wladimir, der findes til Venstre fra Keiserporten, er vurderet til mere end fyrgetyve tusinde Gylden. Ifølge et fromt Sagn skal dette Billede være malet af St. Lucas, og bragt ind i denne Kirke paa den Tid, da Tamerlan truede Staden Moskau med et Besøg. Ogsaa viser man endnu her de gamle Czarers Træthrone og Patriarchernes Marmorstol.

Aldrig vil jeg forglemme det overordentlige Indtryk, som denne Kirke gjorde paa mig, da jeg første Gang betraadte den en Aftenstund. Den var glimrende oplyst, og opfyldt af Fromme; Keiserporten aabnede sig for Ruslands Behersker og hans Gemalinde, de Geistlige i deres røde Fløielsdragter og med deres lange Skjæg istemte Hymner med Sangerchorene, og de Bedende korsede sig bestandigt efter den græske Kirkes Skik, og kastede sig ned i lange Rækker. Alle Metropoliters Liig bisættes her; mange Liigkister i rødt Fløiel mindede under

den imponerende Sang, trods Guldets og Sølvets Glands, trods Faklernes Skin og den øvrige Pragt, om Døden, der kalder Herren og Slaven, den Fromme og den Ryggesløse bort fra denne Verden.

Skatten i Opstandelsens Kirke er særdeles rig paa kostbare Smykker, hellige Kar og præstelige Gevandter, som ere blevne skjænkede hertil af de ældre Czarer, men især af Catharina den Anden. Flere store, med kostbare Camcer besatte Guldskaaler og Vaser af Jaspis, Agat og Elfenbeen tildroge sig min Opmærksomhed. Jeg forbausedes over de tunge Guldkroner, som Diakonerne maae bære ved store Kirkefester; jeg kunde neppe løfte dem med begge Hænder. Men særdeles interessant er den store Messebog, som er skreven paa Pergament i slavisk Sprog, o'g saa tung, at to haandfaste Lastdragere kun med Møie kunne bære den paa Christi Himmelfartsdag, da den bliver brugt. Bindet til denne Bog er af Metal, rigt besat med Ædelstene til omtrent en halv Million Gyldens Værdi. Saaledes besidder Kreml ikke blot den største Klokke i Verden, men rimeligviis ogsaa den største Bog. Da jeg, opfyldt af al den Herlighed jeg havde seet, gik ud af Kreml gjennem den hellige Port, raabte en Mand til mig, at jeg skulde tage Hatten af, hvad man her maa gjøre i den strengeste Vinter, skjøndt Hvælvingen, som man passerer, vel nok er hundrede Fod lang.

Foran Kreml er den saakaldte „skjønne Plads" med en ægte orientalsk lang Bazar, og lige overfor denne er Lobnoia mesto, et Slags Terrasse, hvorfra Czarerne fordum talde til Folket, og hvor mange Hoveder ere faldne for Bøddelens Haand. Til Venstre staaer det gigantiske Bronze=Monument, der minder om den i Ruslands Historie saa vigtige Begivenhed, da den ædle Minin opfordrede Fyrst Pojarski til at jage Polakkerne, der hærjede Landet, ud af Moskau. Monumentet har følgende simpelt skjønne, russiske Indskrift: „For Borgeren Minin og Fyrsten Pojarski fra det taknemmelige Rusland Aar 1818."

Guldhjelmen.

(Af Grevinde Dash.)

I.

En smuk Nat i December Maaned 1674 rede to Cavalerer langsomt og forsigtigt gjennem en af de store Skove i Vosges=Bjergene. Den, som red foran, var mellem tyve og fem og tyve Aar gammel, og syntes at tjene den Anden til Fører. Det var umuligt at opdage noget af hans Costume under den store Kappe, hvori han indsvøbte sig; Hatten, der var trykket dybt ned over Panden, tillod kun at skjælne to brune funklende Øine og et lille blondt Knebelsbart, der var stolteligt bøiet opad i to Krumninger. Hans Ledsager, en Mand paa omtrent halvtredsindstyve Aar, skjulte sig med endnu større Omhyggelighed; tykke, graanende Øiebryn, et næsten hvidt Knebelsbart og en stor Ørnenæse gave hans Physiognomie et høist almindeligt og frastødende Udtryk. Det var iøvrigt unyttigt at ville udforske til hvilket Partie disse to Fremmede hørte; deres Filthatte vare uden Fjær og Cocarder, og man vilde snarere have antaget dem for Handlende end for ædle Krigere.

„Ere vi der nu snart, min Herre?" spurgte den ældste af de Reisende med dæmpet Stemme.

„Vi ere neppe komne Halvveien over Bjerget. Dette forbandede Florimont er meget høit, og vi maae over dets Ryg, for at komme til Slottet Pfalzberg."

De fortsatte deres Vandring et Qvarteerstid. Pludseligt lød et fjernt Skrig i Nattens Stilhed; det blev besvaret af flere enkelte Skrig,

som Echo gjentog lige ned til de dybe Dale. Derpaa blev Alt igjen stille.

„Det synes, at Borgerne i Turckheim ikke sove, ligesaa lidt som de Keiserlige, thi Skildvagternes: Hvem der? vækker de gamle Skove.“

Ved disse Ord vendte den unge Mand sig om; hans gjennemborende Blik mønstrede hans Ledsager med Mistillid: „For en Kjøbmand kjender I godt de militaire Skikke, min Herre! I hørte strax, at det var vore Skildvagters Røst. Midt om Natten har deres Raab noget Vildt, der næsten forfærder Alle, som ere uvante til Krigen, og I har ikke et Minut været uvis om Aarsagen hertil.“

Den Ubekjendte smilede: „Jeg er en gammel Soldat, Capitain! jeg har ikke altid solgt Maarskind, og jeg har gjort flere Felttog end jeg eier Dalere i dette Øieblik. Jeg har taget Deel i alle Frondens Skjærmydsler, det kan I forlade Jer paa. Det var en smuk Tid dengang — vi vare unge!“

„Og under hvis Anførsel kjæmpede I da? under Prindsen eller under Turenne? I den Myrmidonkrig kjender jeg Ingen, der duede til Noget undtagen de To.“

„Jeg tjente i Prindsens Hær, jeg var med ved Rocroy.“

„Destoværre!“

„Hvorfor destoværre?“

„Jo, jeg vilde hellere have en af Turennes Krigsmænd til Ledsager; I maa vide, at Turenne er min Helt, endskjøndt jeg er en Tydsker, og at jeg vilde føle mig meget lykkelig ved at træffe paa Nogen, som kjender ham.“

„I vil snart faae ham at see, hvis det er sandt, som man siger, at hans Tropper ikke ere langt herfra, og at han har isinde at levere Eder et Slag.“

„Det synes mig vanskeligt, min Herre! Vor Armee er tre Gange saa stærk som hans, Vosges-Bjergkjæden adskiller os, og vi have vore Fæstninger at passe paa. Vi ville sikkert ikke gaae ham imøde.“

„Men dersom han nu kommer hen til Eder?“

Den unge Mand maatte smile: „Man seer, at I ikke kjender Landet; det er umuligt for en Armee at overstige disse Skranker, at trænge igjennem disse umaadelige Skove uden gode Førere, og ingen Elsasser vil tjene sit Fædrelands Fjender til Veiviser.“

Den Fremmede svarede Intet. Efterhaanden som de kom høiere op paa Bjerget, blev Fodstien snevrere, og Vanskelighederne forøgedes.

„Vi ere nu tæt ved et meget frygtet Sted,“ sagde den unge Mand. „Dersom det var Dag, vilde I paa vor høire Haand see Dragehulen, hvor hele Egnens meest bekjendte Hex har opslaaet sin Bolig. Kun faa Bjergbeboere vilde i denne Time vove at nærme sig Theklas Hjem; lykkeligviis have Soldater og Kjøbmænd kun en svag Indbildningskraft, ikke sandt?“

„O ja, ganske vist! Men hvad er det for en Hex, som I taler om?“

„En stakkels gal gammel Kjelling, der har mistet sit eneste Barn, og som siden den Tid er afsindig til sine Medmenneskers Bedste. Hun har forudsagt min Familie Noget, der hindrer min stakkels lille Søster i at sove, og som undertiden gjorde min Fader meget alvorlig, endskjøndt han var en modig Mand.“

„Og hvori bestaaer denne Spaadom?“

„Der er i vort Slot en Reliquie, en Guldhjelm, en fabelagtig Levning fra Familien Ribeaupierres gyldne Periode; den er bleven bragt hertil fra Palæstina af en af mine Forfædre, jeg mindes ikke hvilken, som havde faaet den til Foræring af en maurisk Høvding, for hvem han ingen Løsepenge vilde tage. Denne Hjelm har aldrig kunnet sidde ordentlig paa et Menneskehoved. Et gammelt Sagn fortæller, at naar Hjelmen først har pyntet Hovedet paa en Fremmed, hvem den passer som en Stads, da skal Huset

Ribeaupierre faae Sorg; den Ældste skal døe, den Yngste forlade Elsas, og aldrig mere skal dette Navn blive baaret i vort Land. Og da jeg blev født, forkyndte Thekla min Moder, at dette Aarhundrede skulde see Spaadommen gaae i Opfyldelse."

„I er altsaa af et stort Huus, min Herre?"

„Det største og mægtigste i Elsas, hvor der dog ere saa mange ædle og mægtige Huse."

„Er dette Slot da Eders Fædres Bolig?"

„Nei! vort Fædrene-Stamhuus ligger langt herfra paa Veien til Frankrig."

„Hvorfor boe I ikke mere der?"

„Ja, der er igjen et Sagn."

„Fortæl mig det, jeg beder Eder derom."

„Meget gjerne, thi Historien er bekjendt nok ligefra Colmar til Strasburg. Naar I kommer nogle Mile længere hen paa Veien til Frankrig, vil I see en lille By ved Foden af Bjergene, omgiven af Mure og Grave, med Porte for, som den mindste Flekke i dette krigeriske Land har. Det er Ribeauville, vort Huses Stamgods. Ovenover Byen ligge høist forunderligt de tre Slotte af samme Navn paa tre Klippetoppe; det ene af dem er bleven utilgængeligt; de to andre Ruiner, især den største, vidne om, hvor betydende disse Borge vare. Det er flere Aarhundreder siden at de bleve opførte af tre Brødre, som ikke vilde skilles fra hverandre, og ikke kunde boe alle Tre i et Slot paa Grund af deres talrige Tjenerskab og store Rigdomme. De bleve derfor enige om, at Enhver skulde bygge sig en Bolig paa sin egen Bekostning. Den Ældste valgte den høieste Spidse, den Næstældste den meest utilgængelige Klippetop, og den Yngste byggede midt imellem dem. En grændseløs Hengivenhed knyttede fornemmelig de to Sidste til hinanden; de forlode neppe hinanden, deres Glæder og Sorger vare fælleds for Begge. Intet kunde være mere rørende end denne broderlige Enighed. For ikke at sende ideligt Bud til hinanden, og for at spare deres Tjenere den besværlige Vandring op og ned ad disse steile Klipper, bleve de enige om at give hinanden et Tegn, naar de vilde paa Jagt, ved at afskyde en Piil gjennem Vinduet. Næsten hver Dag gjentoge de dette Signal, som morede dem høiligen, thi jeg gjentager det, de holdt ubeskrivelig meget af hinanden. En Morgenstund fik de begge paa eengang den Idee at ville komme hinanden i Forkjøbet; Enhver af dem nærmer sig til Vinduet, glad over at være den Første; thi det var endnu saa tidligt. I det Øieblik, da den Yngste aabnede Vinduet for at spænde sin Bue, afskjød Broderen, der havde gjættet hans Hensigt, sin Piil; destoværre traf den det unge Menneske i Hjertet, og dræbte ham paa Stedet. I vil selv kunne tænke Eder Morderens Kummer! Han testamenterede Alt, hvad han eiede, til den ældste Broder, og drog til det hellige Land. Man hørte aldrig noget fra ham siden. Den eneste af disse saa kjærlige Brødre, som overlevede de Andre, Ulrik af Ribeaupierre, vilde aldrig tillade, at man aabnede de lavere liggende Borge; han befalede, at man skulde lade dem forfalde som Ruiner til Erindring og Udsoning for den begangne ufrivillige Brøde. Fra den Stund af forsikkre Bønderne i Omegnen, at der i Jagttiden henad Morgenstunden viser sig en Skygge paa de ødelagte Mure, og at man omtrent Klokken fire om Morgenen hører en Piil suse igjennem Luften og derpaa et gjennemtrængende Skrig; de ere saa overbeviste herom, at Intet i Verden kunde hindre dem i at korse sig og mumle en Bøn, naar den mindste Lyd fra Bjerget naaer deres Øre. Min Søster er ligesaa overtroisk som de, og siden denne Krig begyndte, græder hun uafladeligt."

„Men kan man da ikke faae denne Hex at see?"

„I Sandhed, dersom I føler Trang dertil, og ikke er for udmattet, kunne vi paa

Dieblikket besøge hende, thi jeg seer hendes Lys blinke mellem Fyrretræene. Hun er endnu ikke gaaet i Seng."

„Lad os da gaae derind!"

„Meget gjerne."

De Reisende styrede da deres Heste henimod Hulen. Da de kom nærmere, bemærkede de, at Lyset kom fra en stor Ild, hvorom der sadde nogle Mænd. Wilfried af Ribeaupierre spurgte den Anseeligste iblandt dem: „Er Thekla hjemme, mine Venner?"

„Ja, Hr. Greve!" svarede de, idet de gjenkjendte ham, „men hun har lukket sin Dør i og jaget os ud, thi Aanden er hos hende."

„Hun vil nok tage imod mig, haaber jeg, thi som en Ribeaupierre er jeg Stormester for alle Troldmænd og Hexe i Elsas. Vi ere her mellem Pfalzbergs Vasaller, min Herre! Vi have intet at befrygte."

De nærmede sig et Slags Hytte af Fyrretræ, der var opført midt i Hulen og hvis Vægge vare faldefærdige. Greven af Ribeaupierre bankede tre Gange paa et Vindue med Blyruder. Efter et Minuts Forløb aabnedes Døren, og et høit Fruentimmer i en halv mandlig Dragt, med flagrende Haar og en Dolk i Bæltet, lod sig see paa Dørtærskelen.

„Hvad ville I mig?" sagde hun. „Hvo kommer her for at forstyrre mig paa denne Dag? Aanden er hos mig, og ingen Uindviet maa forstyrre denne Sammenkomst."

„Undtagen jeg, Thekla, jeg, som Dag og Nat kan træde ind i denne Hytte, hvilke Gjæster der end findes. Jeg er Wilfried, Greve af Ribeaupierre."

Spaaqvinden neiede dybt: „Kom indenfor, naadige Herre! Denne Bolig er Eders. Aanden og Tjenerinden ere Eders Slaver. Kom ind og befal! Hvad ønsker I?"

„Min Reisekammerat vil adspørge Dig, Thekla, og jeg har lovet ham min Beskyttelse. Er det nu Timen dertil? Kan Du læse hans Skjæbne?"

Thekla tog den Beegfakkel ned, som hang paa Væggen og oplyste denne Hytte; hun nærmede sig til den Ubekjendte og undersøgte ham langsomt, medens hun belyste alle hans Ansigtstræk. Han havde taget sin Hat af. Efterhaanden, som hun fortsatte sin Undersøgelse, begyndte Haanden at ryste og hendes Miner fortrak sig. Hun satte Fakkelen hen, hvor hun havde taget den, slog Skaaden for Døren, gik op og ned i Værelset, og syntes aldeles at forglemme sine Gjæsters Nærværelse, indtil Greven bragte hende til sig selv.

„I forlanger at vide Eders Skjæbne, unge Mand? Men den veed I jo allerede. Dagen nærmer sig, da Huset Ribeaupierre skal forlade sine Borge og sine Vasaller. Til Straf for det Brodermord, der er bleven begaaet i Eders Slægt, er Eders Slægt bleven forbandet, hvad I veed ligesaa godt som jeg. Hævneren nærmer sig, Guldhjelmen bedækker den Dødes Hoved; en ædel Pige vil komme til at græde, og Europa vil komme til at begræde Hævneren! I skulle begge To døe Soldatens Død! Og Du, Kjøbmand, der kommer her for Din Handels Skyld, Din Grav graves allerede hiinsides Floden. Hvorfor har Løven omskabt sig til en Ræv? Hvorfor indhyller det ædle Hjerte sig i Forræderi? Jeg seer Dig kun gjennem en Sky, jeg kan ikke sige Dit Navn, jeg kan ikke bestemt vide, hvo Du er, men jeg frygter Dig, Fremmede! Døden følger Dig."

„Du er meget mørk iaften, Thekla, og dersom det er Alt, hvad Du har at sige os, ville vi forlade Dig. Vi ere trætte af Dagens Færd, og vi maae være i Slottet inden Midnat."

Thekla stillede sig for Døren: „Og I vil føre denne Mand til Slottet, ædle Greve?"

„Upaatvivleligt!"

„Ubesindige! I veed da ikke, hvo denne Mand er?"

„En Kjøbmand, der handler med Peltsværk, som er bleven mig anbefalet af min

Onkel, den hæderværdige Canonicus ved Domcapitlet i Strasburg."

Hun skjælvede fra Issen til Foden: „Denne Mand ... denne Mand ... det er Ødelæggelsens Engel ..."

Greven smilede haanligt: „Min Herre! jeg maa bede Eder undskylde denne gale Qvinde. Det var et besynderligt Indfald af os at gjøre en Omvei for at komme ind i denne Hule. Lader os igjen begive os paa Veien! min Søster venter sikkert paa os, og det stakkels Barn troer maaskee allerede, at jeg er fortabt."

„Et Øieblik endnu, Greve! hør mig! Jeg er Din Tjenerinde, og Din Slavinde, men jeg har seet Dig fødes, jeg elsker Dig, thi Du har været god imod ham, som ikke er mere, Du har givet mig Brød, da jeg intet havde. Før ikke denne Mand, som her staaer for Dig, til Dine Fædres Slot, viis ham ikke for den forældreløse Pige, lad ham ikke bede i Dit Capel, lad ham ikke sidde ved Dit Bord, giv ham ikke Din Haand, thi han er Din Fjende, Dit Huses Svøbe! Det er Himlens Sendebud, det er Hævneren! Rør ham ikke, thi Døden er nær og han er helliget; men lad ham vanke om i denne Skov, lad ham forlade disse Bjerge, hvis Dit Liv er Dig kjært, og fryd Dig saa bagefter over at have reist ved en saadan Mands Side, thi han vil leve til alle Tider! See, det er hvad jeg havde at sige Dig! Gjør saa hvad Du selv finder rigtigst, og gaa nu!"

Greven blev som lynslagen ved denne Tale. Hans Blik faldt uvilkaarligt paa den Ubekjendtes Træk; han gjennemløb med Øinene dette almindelige, blide Physiognomie, der var saa langt fra at ligne en Hævners Aasyn. Den Fremmede fortrak ikke en Mine.

„Det er dog nok en Kjøbmand" mumlede Wilfried. „Han troer ikke paa Hexeri."

„I viser mig alt for stor Ære med Eders Forudsigelser, min gode Kone! Jeg er hverken en Engel eller en Ødelægger; jeg beskjæftiger mig med min Handel, og kommer i Selskab med den ædle Greve, fordi jeg har Forretninger i Nancy, og fordi han, paa Grund af sin Onkels Anbefaling, har lovet at bringe mig over Vosgesbjergene uden at foruroliges af Krigshærene. Jeg indseer ikke, hvorledes det kan ængste Eder og paaføre mig Mistanke for at have en Erobrers Planer."

Thekla trak sig tilbage fra Døren, rystede paa Hovedet, og tilføiede med blid Sorgmodighed: „Skjæbnens Bestemmelser maae opfyldes; Hver af Eder gaae nu sin imøde! Himlen tilgive Eder, og have Medlidenhed med den forældreløse Pige!"

De kastede hver en Sølvmynt paa Herens Bord, og gik. Hun fulgte dem med Øiet, og hævede Armen mod Himlen. Da hun ikke mere saae dem, vendte hun sig mod Pfalzbergs Vasaller, der sadde omkring Ilden, med disse Ord:

„Børn! det nytter ikke mere at vaage. Bedækker Eder med Aske, synger Eders Gravsange, thi Dagen er nær, da den Fremmedes Herredømme vil tynge paa Eders Hoved, da der ikke vil blive Steen paa Steen i den ædle Borg, som I forsvare. Intet vil kunne afværge denne Ødelæggelse, thi den vise Aand har længe bebudet den, og Børnene maae udsone Fædrenes Brøde til det sidste Led."

Et Fruentimmers Erindringer.

(Efter Carlo Morbio.)

I den grumme Nødvendighed enten at følge ham, som jeg hemmeligt havde ægtet eller at blive hos min syge Moder, men med den Vished aldrig at see ham mere, grublede jeg i to Dage uafladeligt over dette haarde Alternativ. Jeg vaklede, men endelig besluttede jeg mig til det Første, og gjorde i Stilhed Tilberedelser til Flugt. De faa Dage, som endnu vare mig tilbage, helligede jeg ganske min stakkels Moder; al den Omsorg, som en Datter, ja som en Elskende kan vise med sit Hjertes hele Ømhed, ydede jeg hende. Flere Gange lagde hun sin udtærede Haand paa mit Hoved, og velsignede mig. En Morgen i Juni Maaned lod hun sig bære ud paa Altanen; ved at indaande den friske Luft syntes det, at de halv stivnede Lemmer fik deres gamle Kraft igjen. Endnu engang skuffede den Syge sig over sin Tilstand, men et bedrøvet Smiil fløi over Doctorens Læber, og jeg ilede ud i et andet Værelse for at give mine Taarer frit Løb.

Endelig kom den skjæbnesvangre Nat. Da Maanen skjulte sig bag det gamle Taarn, lukkede jeg omhyggeligt mit Værelse, ilede paa Fodspidserne gjennem den lange Corridor, som førte til min Moders Værelse, og kigede derind gjennem en Sprække ved Skaaden. O Gud! Haarene reise sig paa mit Hoved ved Tanken herom. Hun laae i Dødskampen, og vred sig convulsivisk paa Leiet. Hendes Øine rullede vildt og sælsomt, og en hvidagtig Fraade besudlede hendes magre, liigblege Ansigt. Midt i disse sidste Krampetræk vare min arme Moders Tanker alene henvendte til mig; hun mumlede mit Navn. Enhver Opsættelse var farlig for mig; den Døendes Rallen og Bevægelser kunde vække Tjeneren, der sov i Nærheden, og gjøre min Flugt umulig; jeg vilde da aldrig mere faae min kjære Edoardo at see. Jeg hørte hans Hest stampe utaalmodigt i Jorden, og jeg rev mig løs. Vaklende gik jeg ned ad Trappen, og holdt mig fast ved Muren; endelig kom jeg ned i Gaarden, og aandede friere. Jeg sätte min Lampe et Øieblik fra mig, og aftørrede de kolde Sveddraaber paa min Pande. Imidlertid var Himlen bleven overtrukken med Skyer, og jeg hørte det tordne i det Fjerne. Jeg skyndte mig gjennem den mørke Gang, der førte til Porten; da hørte jeg ligesom Lyden af et Legeme, der bevæger sig paa Halm eller tørt Løv, og jeg iisnede af Skræk.

Lampen gled mig ud af Hænderne, og jeg var nærved kommen til at staae der i Mørke; ved det usikkre Lys saae jeg den gamle Molosso, vor ensomme Boligs tro Bevogter, reise sig op og med vredt Blik, opspilede Øren, Snuden i Veiret, komme hen imod mig. Men neppe kjendte det stakkels Dyr mig, førend det sprang glad op mod mig, saavidt den i Muren fastgjorte Lænke tillod det. Allerede aabnede den Svælget til at gjøe. Da blev jeg greben af en pludselig Tanke; jeg tog mit Lommetørklæde (det samme, som min stakkels Moder havde syet i sin lange Sygdom,) snoede det som en Strikke. greb hurtig Hunden om Halsen og qvalte den dermed saaledes, at dens Øine traadte ud af Hovedet. En dump, jamrende Lyd undfoer den arme Molossos Strube; da vaklede den, faldt tilbage i Halmen og døde. Den var glubsk mod alle Andre, men fandt sig taalmodig i Alt hvad jeg unge Pige tog mig for med den. Stakkels Molosso! Hvor ofte deelte Du min Barndoms Glæder, hvor ofte føiede Du Dig i mine barnagtige Luner!

Lampen, som var falden til Jorden, blussede pludseligt op med en levende Flamme, men da Vægen ikke havde mere Olie til Næring, sluktes Luen snart og jeg stod i Mørke. Jeg gik famlende hen til Porten, men først efter utrolig Anstrængelse lykkedes det mig at bevæge de massive Planker paa de rustne Hængsler. En bleg Maanestraale, der brød frem mellem mørke, regnfulde Skyer, faldt just paa et plumpt Basrelief, der forestillede „Barm-

hjertigheden" ... og jeg, jeg stod i dette Dieblik i Begreeb at forlade en døende Moder, som laae ene, uden Hjelp! Denne Sjelekamp overvældede mig til den Grad, at jeg sank afmægtig ned paa Dørtærskelen til mit fædrene Huus, og ikke kom til min Bevidsthed igjen førend længe efter i Sedriano.

Efter en lang og besværlig Fart gjennem Skove og Moradser kom vi ud i en yndig, med Blomster besaaet Slette. Lærken, Morgenens tro Herold, slog sine glade Triller under den blaa Himmelhvælving, Luften var gjennemtrængt af balsamisk Duft, hele Naturen tilsmilede os, og i det Fjerne hørte man Ticinos Bølger bruse. Vi tyede ind i et usselt lille Huus. Jeg var udmattet af Reisen, men endnu mere af de voldsomme Sindsbevægelser, hvorfor jeg i denne Nat havde været et Bytte. Naar Bladene bevægedes lidt, naar Kilden rislede, blev jeg strax forfærdet; jeg troede da at høre Trampen af Heste, der satte efter os, min Moders Nallen, den døende Hunds dæmpede Jammerskrig, mine Brødres og Slægtninges frygtelige Udbrud af Vrede og Hævn.

Jeg, den forbryderiske Datter, burde straffes, og jeg blev det. Jeg mistede ham, som jeg alene elskede i Verden; jeg mistede ham paa den frygteligste Maade. Skjælvende gjenkalder jeg mig endnu hine Dages ubeskrivelige Smerte; den bittre Erindring bringer mig næsten til Vanvid. O vee! Kirkeklokken toner langsomt og høitideligt. Allerede seer jeg den store Plads i Novara fuld af Folk, Tagene paa de omliggende Huse ere besatte med Mennesker, og forfængelige, herligt smykkede Damer vise sig paa Altanerne med deres Tilbedere. Men stille! Borgemesteren i sin Embedsdragt paabyder Taushed. Der komme hans fem Notarer, der er Politiet og Bøddelen med sine Dødsinstrumenter! Tilsidst komme Offrene for Novaras Love og Fyrstens Villie. Først kommer en pjaltet Usling, der stjal nogle Kramsfugle fra en Adelsmand; han blev greben paa frisk Gjerning og dømt til at miste en Haand. En anden Elendig bliver martret to Gange i Vippegalgen, fordi han smuglede fyrgetyve falske Sølvskillinger ind i en Stad. Men Afskjæringen af en Haand, de sønderrivende Skrig af en Ulykkelig paa Pinebænken afgive ikke noget usædvanligt Skuespil, som kan tilfredsstille en Skare Nysgjerrige, der har været forsamlet siden det første Morgengry, for at see Strømme af Blod flyde. Beroliger Eder, I Grusomme! Raadstuetjeneren viser sig paa Marmoraltanen, og forkynder endelig Dødsdommen. See, der opstiller sig en Afdeling af hertugelige Soldater med en Fane, hvorpaa sees Mohren, der griber Ørnen! Fanen er omviklet af et sort Slør. Der komme de barmhjertige Brødre med Hovederne indhyllede i sorte Hætter. Der ere de Dømte! Stille! Udraaberen oplæser Dommen med høi Røst. Ved den dømmes Lanfranco Boniperti, Guidotto Calegari, Antonio Pusterla og Edoardo Cavallacci til Døden som skyldige i Høiforræderi.

O Gud! jeg brænder og iisner. Har Du hørt Dit Navn, Edoardo? Har Du vel begrebet Ordet „Død?" Det indeholder en evig Afsked med Lyset, Fædrenelandet, den Elskede, med Alle; der gives intet Udtryk, som formaaer at beskrive dets rædsomme Virkninger. Død! Jeg bliver afsindig blot ved at tænke derpaa. O, lader os flygte, Edoardo! Dine Lænker ere knuste. Føler Du det ikke? de trykke ikke længere Din Arm; Du kan hæve den frit, bevæge den efter Dit eget Tykke, Du kan endnu føre Sværdet. Ja, lader os flye til det hellige Land, hvorhen Du vil, over det vilde Hav! Hører Du ikke Uglens skurrende Hyl lyde fra det gamle Taarn? Dens Skrig er ildevarslende som hine blodrøde Dunster, der undertiden omsvæve Maanens blege Skive. Lader os flye, Edoardo, flye til det hellige Land, og der anraabe en dydig Eremit om Tilgivelse for vore Synder! Da vil Himlen forbarme sig over os. Anstræng Dig

endnu lidt, min Ven, skynd Dig lidt mere! Borgermesterens Folk forfølge os, de oversvømme Veien; jeg hører allerede Fodtrinene af deres fyrige Heste. Hele Horizonten staaer i Lue, Borge og Skove forsvinde for mig ligesom Vor for de glødende Kul. O Gud! hvor skal vi skjule os, Edoardo? Støt Dig paa min Arm og gaae dog til! Staa dog ikke der ubevægelig som et Helgenbillede af Marmor!... O, jeg Ulykkelige! Forgjæves kaster jeg mig for Dine Fødder, Edoardo! Forgjæves trykker jeg Dig til mit Hjerte; mine Bønner og mit Ydre have ikke længere nogen Magt over Dig. Utaknemmelige, er det Din Kjærlighed?..

Nu har de naaet os. Der ere de!... Edoardos Pande er bedækket med en kold Sved; hans Lemmer bevæge sig convulsivisk, hans Læber ere kolde og blegblaae... han fremstammer nogle afbrudte Ord... Ak! nu forstaaer jeg det altsammen. Bortfjerner Eder I Leiesvende! Eders Sendelse er opfyldt. Hertugen vilde Edoardos Død, og Edoardo er ikke mere. Bort herfra! Et Liig er helligt; den, som forhaaner det, er en feig Nidding. Haver Agtelse for min Smerte! Ak! nu aander jeg frit. Stakkels Edoardo! Jeg skal vaske Dit Legeme i Vallombrosas klare og friske Bølger, jeg skal aftørre det med mine Lokker, jeg skal bedække det med ømme Kys. Jeg skal lægge det til Hvile i en deilig Marmorkiste, der bæres af fire Porphyrcolonner, og er prydet med Basreliefs, som fremstille Dine Dyder; disse Smaafigurer skulle udføres af de bedste Kunstnere, der arbeide paa Milanos Domkirke. Bræmmerne og Fligene paa deres Draperier skulle forgyldes. Nat og Dag vil jeg vaage ved Monumentet, indtil jeg, udmattet af Sorg og den lange Vaagen, atter forenes med Dig i Himlen.

Anecdoter om Maleren Philip Hackert.

En Læge i Florents havde offentlig udtalt den besynderlige Idee, at Mennesker meget vel kunne leve, uden at tage Føde til sig igjennem Munden. Man behøvede nemlig blot at indgnide nærende Stoffer i Huden, hvor de da bleve optagne af Porerne, og derfra udbredte sig styrkende og opholdende over hele Legemet. Da Hackert derfor en Morgen gaaer hen i et Værtshuus for at spise Frokost, og der seer den sindrige Læge, smøger han sit Ærme op, griber et Stykke Hvedebrød, og begynder at gnide af alle Kræfter dermed paa den blottede Arm. Alle studse, og selv Lægen, hans nærmeste Nabo, spørger forundret, hvad det skal betyde. „O, jeg spiser Frokost" svarede den sarkastiske Maler.

En ligesaa forfængelig som enfoldig Maler spurgte vor Kunstner tilraads om, hvorledes han skulde male sin Stue, og yttrede, at han først vilde hvidte den og derefter male den. „Nei!" svarede Hackert „dersom De vil følge mit Raad, bør De først male den, og derefter hvidte den." Staklen, som ikke følte Satiren, bad om en Forklaring. „Ih," gjentog Hackert „veed De da ikke, at Leonardo da Vincis Nadvere ogsaa blev overhvidtet og længe efter restaureret med stor Bekostning? Saaledes vil Efterverdenen ogsaa gjøre det med Deres Stue." — Og see, det Utrolige skeer. Tosehovedet malede først Værelset med største Flid, hvidtede det derefter, og skrev med store Bogstaver over Døren:

Selbst kemalen und dann keweißt,
Nun Gott sey Lob und Ehrenpreis!

Dette Vers blev til et **bon mot** hos Hackert, som reciterede det hver Dag og ved enhver Leilighed.

20 Juillet 1840.

Modes de Paris.

Petit Courrier des Dames.

Boulevart des Italiens, N° 2. près le passage de l'Opéra.

Toilettes d'Été. Paletot en velours et sans collet. Chemises, Cols, Cravattes d'Cadinot-Latel, p. de la Bourse.

Smaadigte af F. C. H.

1.

Erindring.

Han skilte mig ved mit Hjertes Brud,
Den fromme, den deilige Pige.
Hvorledes jeg holdt den Kummer ud,
Det ene vor Herre kan sige.

Saa bragte han Krig, hvor før var Fred,
Og jeg maatte flye for min Fader.
Til Had forvandled' han Kjærlighed!
— Den Synd dog ei Himlen forlader.

Han bort mig drev fra min Fødestavn
Som Betler til fremmede Kyster;
Imedens jeg græd af Sorg og Savn,
Han svælged' i syndige Lyster.

Tilbage jeg kom med hævnfuldt Bryst,
Fortvivlelsen var i mit Hjerte.
At martre ham, o salige Lyst!
Han mig skulde mindes med Smerte.

— Han fattig var, ei havde han Brød;
Nu kunde sit Guld nok han veie.
Han kjendte sig selv — ræd for sin Død,
Han vaanded' sig vildt paa sit Leie.

Snart nærmede sig den sidste Stund,
Der endte hans Straf og hans Sorger.
Da lød endnu de Ord fra hans Mund:
Jeg døer som en hæderlig Borger.

2.

Romance.

Natten synker over Dalen,
Mørket dækker Fjeldets Iis;
Kjælent qvidrer Nattergalen
Om sin Elskovs Paradiis.
Alt er Taushed, Alt er Hvile,
Søvnen qvæger Støvets Bryst.
Liig Serapher Glutter smile
Huldt i søde Drømmes Lyst.

Pigen i sit lille Kammer
Vandrer med uroligt Sind;
Ha! hvo skildrer Oiets Flammer,
Rosen paa den varme Kind?
Rask til Vinduet hun træder,
Stirrer stivt i Mulmet hen;
Snart hun smiler, snart hun græder,
Venter bange paa sin Ven.

Lindetræet sine Grene
Breder over Husets Tag.
„Clara! Pst! er Du alene?"
Lyder det som Lærkens Slag.
Grenen gynger, Løvet bæver,
Pigen blusser fyrig mild.
Høit i Træet op sig hæver
Let en Yngling, skjøn og snild.

„Skjælmske Fugl, som sagte qvæder,
Kom! Din Mage venter Dig."
Og fra Grenen kjækt han træder,
Gjennem Vind'vet svinger sig.
Han til Hjertet Pigen trykker,
Hun sig knuger til hans Bryst;
Mindet dem endnu henrykker
Om den svundne Times Lyst.

Guldhjelmen.

(Af Grevinde Dash.)

II.

Det var neppe bleven lyst den følgende Morgen, førend den Fremmede allerede var oppe. Da han kom til Slottet Pfalzberg, havde han strax trukket sig tilbage paa sit Værelse, og undskyldt sig for at spise til Aften med den ædle Dame Edith, Greven af Ribeaupierres Søster. Senere fortalde de Personer, som erindrede sig de svundne Begivenheder, at denne Mand aldeles ikke havde været i Seng om Natten, og at de havde hørt hans Skridt gjenlyde paa Steenfliserne. Saasnart det blev Dag, gik han ud af sit Værelse, og gav sig til at

gaae rundt omkring i hele Slottet, hvor Alle sov endnu.

Efter en halv Times Forløb blev han tankefuld staaende i et af Riddersalens Vinduer, og oversaae med et Blik Elsas' beundringsværdige Slette. Solen hævede sig pragtfuldt op bag Bjergene, da Lyden af en raslende Silkekjole fik ham til at vende Hovedet om; en ung Pige stod for ham, og betragtede ham opmærksomt. Hun rødmede, da hun saae sig overrasket, og neiede, for at komme ud af sin Forvirring.

„I er os velkommen, min Herre! I er sendt til os af vor Onkel, den ærværdige Canonicus. Fortæl mig dog hvad I veed om hans Sundhed? Han har vel ikke lidt saa meget af Gigt i denne Maaned?"

„Ikke nær saa meget, min Frøken!"

„Og han har givet Eder dette Brev?" tilføiede hun endnu, idet hun viste ham et sammenlagt Papir, der sad i hendes Bælte.

„Han selv, i Strasburgs Domkirke."

„Meget vel. Og I ønsker at begive Eder til Nancy ad Bjergstierne?"

"Ja, min Frøken, for at undgaae begge Armeerne."

„Turennes Armee er langt borte, men de Keiserlige! I kan herfra see Skildvagternes Geværer blinke paa Turckheims Volde. Himmelen holde sin Haand over Elsas! Midt imellem disse to Stater maa det blive Offeret."

„Og hvorfor det, min Frøken? Troer I, at Elsas, hvis det muligen blev fransk, skulde have nogen Grund til at beklage sig over denne Forening? Vilde I ikke være stolt af at adlyde den store Konge, den store Mand, der vil give Aarhundredet sit Navn? De Franske ere ikke grusomme, og jeg sværger Eder til, at hvis Turennes Armee stod her istedetfor de Keiserlige, skulde I ikke komme til at beklage Eder herover."

„Jeg troer Eder, min Herre! I er min Gjæst, jeg bør troe Eder; men jeg forstaaer mig kun lidet paa alt dette, jeg er en stakkels Pige, som er bleven opdragen i den største Eensomhed paa dette Slot. Jeg kan kun bede for mit Land og for min Broder. Naar ønsker I at reise?"

„Endnu idag, hvis det kan skee; jeg har kun spildt alt for megen Tid."

„Jeg skal anordne det Fornødne. Fra nu af, min Herre, maa I ansee Jer som hjemme her; See Jer om i Salene, i Gallerierne! De kunne dog interessere noget. Wilfried har sagt mig, at I. er en gammel Krigsmand; I vil her finde Hædersminder, som vist ville have Værd for en Mand, der upaatvivleligt ogsaa har Grund til at være tilfreds med sine Erindringer."

Hun hilste ham med en let Bøining, og forlod Riddersalen.

Den Ubekjendte gik endnu nogle Minuter frem og tilbage i dette store Rum, og undersøgte med Kjenderblik de paa Væggene ophængte Trophæer og de Vaabenskjolde, som smykkede Meublerne. Men hans Ørneblik dvælede især med en forunderlig Begjærlighed paa Sletten, der laae udbredt for ham, paa de Keiserliges Leir mellem Turckheim og Colmar. Han syntes at beregne Afstanden, og stod lang Tid hensunken i dybe Betragtninger.

Det begyndte at blive levende i Slottet; Den Fremmede aabnede den store Salsdør, og spurgte en Tjener, som han fandt i en Corridor, om Veien til Capellet, hvor han strax lod sig føre hen. Dette Capel bar Præg af høi Ælde. De farvede Ruder, de gjennemsigtige smaa Søiler, Spidsbuerne fra Middelalderen kunde ikke lade nogen Tvivl tilbage om Tiden, da det var bleven bygget. Der fandtes en stor Mængde Begravelser. Billedstøtterne af Greverne af Pfalzberg og Ribeaupierres Borgfruer var smykkede med Diademer og Ædelstene; og Nøglerne til Gitterdørene vare betroede til Huushovmesteren, der med megen Forekommenhed lukkede dem op for den Ubekjendte. Han fortalde denne Historien

om de uddøde Slægter, som han vaagede over; han talde om de tappre Ridderes høie Bedrifter og de ædle Damers stille Dyder, og udtrykte sig som en kongelig fransk Historiograph. Da Huushovmesteren var kommen til den mørkeste af alle Hvælvingerne, stod han stille:

„Gaa herind med Ærbødigbed, min Herre, thi her hviler den ædleste elsassiske Families Skjæbne. I denne Grav slumrer Wilfried af Ribeaupierre, den Syvende af dette Navn, og her er den berømte Guldhjelm, som skal begraves med den sidste Arving af den ældste Linie. Himlen give, at den længe maa forblive under min Varetægt! Men den gamle Theklas Spaadom forfærder alle Mennesker.

Mester Martin Serruriers Ansigt (jeg har glemt at sige, at dette Navn stod i den Strasburger Geistliges Brev) antog et sælsomt Udtryk; han gik ind med bøiet Hoved og foldede Hænder, i en bedende og tænkende Stilling.

„Tør man røre ved denne Hjelm?" spurgte han, efterat han længe havde beundret Ciseleringen og de ædle Stene, hvormed den var prydet.

„Det er Skik her at lade Gjæster af Distinction see den; man tillader dem endogsaa at prøve den, fordi der gaaer et ulykkeligt Sagn, som forkynder dette Slots Ødelæggelse, saasnart som Hjelmen har fundet en Pande, der er stærk nok til at bære den uden Anstrængelse."

Mester Martin løftede Hjelmen to Gange op til sit Hoved, og lod to Gange sine Arme synke ned igjen; en stor Tanke syntes at forurolige ham. Endelig gjorde han som Vold paa sig selv, slog Visiren op, aabnede Hjelmkraven, og prøvede det prægtige Hovedtøi, der passede ham fuldkommen, og ikke bøiede hans kraftige Hals saa meget som en Linie. Huushovmesteren rakte Armene mod Himlen, udstødte et Skrig, og kastede sig paa sit Ansigt til Jorden.

„Vee over Huset Ribeaupierre! raabte en Stemme bagved en af Søilerne.

Og Theklas Skygge faldt paa Hjelmen, paa Billedstotten, paa Mester Martin, hvis Uro stedse tiltog. Imidlertid fattede han sig, og reiste smilende Huushovmesteren op: „Hvoraf kommer det, at I er saa bange for en stakkels Peltsværks-Kræmmer, der er en Ven af Fred og en Fjende af Krig! Hvorledes kan I troe, at jeg skulde være farlig for Eders Herre? Fy! det er at fornærme ham; tal derfor ikke om disse Barnestreger! Man bør ikke forskrække Mademoiselle de Ribeaupierre for saa lidt."

Huushovmesteren svarede alene med et dybt Buk. Overtroisk som alle Tydskere, betragtede han fra nu af den hemmelighedsfulde Fremmede med en ærbødig Frygt. Den gamle Tjeners Troskab foruroligedes ved dette sørgelige Forvarsel. Ikke destomindre taug han om Begivenheden i Capellet, da denne Hemmelighed forekom ham alt for vigtig til ikke at gjemme den hos sig selv; men han tvivlede intet Øieblik om sit Herskabs Ulykke, og begræd iforveien den Familie, hvem han havde helliget sit Liv.

Messen og Frokosten bragte Mester Serrurier og Husets Herskab sammen igjen. Edith viste ham al den Opmærksomhed og Artighed, som hun troede at skylde en Mand, der blev beskyttet af hendes Onkel. Efter Maaltidet meldte Greven af Ribeaupierre ham, at Alt var beredt til hans Afreise.

„Jeg kan ikke gjøre Eder Følgeskab, min Herre; jeg maa vende tilbage til Turckheim, hvor min Nærværelse er nødvendig. Da I kom til mig igaar Aftes, for at anmode mig om Hjelp i min ærværdige Slægtnings Navn, da I bad mig om at skjule Eder for Alles Øine af Frygt for Rytterne, hvoraf vore Tropper destoværre for en stor Deel bestaae, da gav jeg Eder som Adelsmand mit Ord paa, at I skulde komme velbeholden til Nancy. I kan

stole paa mig og de Førere, til hvem jeg betroer Jer. I vil blive indviet i vore Bjerges dybeste Hemmeligheder, men jeg haaber dog ikke, at I er en Spion. Man kan vel betroe sig til Eders Ære; I vil dog ikke forraade os?"

Mester Martin hævede levende sit Hoved ved disse Ord. Han stod et Øieblik taus, men pludseligt forandredes hans Physiognomie aldeles; det simple Udtryk veeg for en mærkelig Værdighed, han rakte Armen henimod sin Vært, som for at aflægge en Eed, og sagde:

„Jeg takker Eder, Hr. Greve! jeg har forandret min Beslutning; jeg modtager ikke de Førere, som I tilbyder mig, thi jeg behøver dem ikke. Den ædelmodige Gjæstfrihed, som jeg har nydt her, den ædle Tillid, som I har viist mig, vil ikke udslettes af min Erindring. Det er vel muligt, at jeg engang kan bevidne Eder min Erkjendtlighed herfor. Jeg reiser alene; Vend tilbage til Eders Post, som I er værdig til at beklæde, thi I har et ædelt Hjerte og I er tapper. Ogsaa I, min Frøken, modtage min Tak for Eders gode Modtagelse! Himlen give, at I stedse maatte blive lykkelige, værdige Børn af Huset Ribeaupierre! Hvis den Fremmedes Velsignelse kan bringe Lykke, skal min følge Eder overalt!"

Greven og Edith forbausedes over disse Ord. Kjøbmanden hilste dem, og gik, uden at de i første Øieblik tænkte paa at holde ham tilbage. Et Øieblik efter slog Wilfried sig for Panden, og ilede efter ham; den Ubekjendte vilde just stige til Hest, da han indhentede ham.

„Et Øieblik endnu!" sagde Greven.

Mester Serrurier fulgte ham op i Riddersalen.

„Min Herre! I er min Gjæst, og Himlen bevare mig fra at have Mistillid til min Gjæst! Men Eders Adfærd er sælsom; I drager bort alene, naar jeg tilbyder Eder Ledsagere, I vil reise gjennem et Land, som I ikke kjender, uagtet I alene kom til mig for at søge om min Beskyttelse. Tilgiv, at jeg taler saaledes til Eder! Paa en Tid, som den, hvori vi leve, kan jeg vel ikke være forsigtig nok; I maa ikke forlade mig; I maa ikke ride ud af dette Slot, forend jeg med Vished veed, hvem I er."

„Mester Martin Serrurier, Peltsværkshandler i Paris, boende i Rue des Fourreurs og anbefalet til Eders Omsorg af den ærværdige Canonicus, Eders Onkel."

„Undskyld, at jeg tvivler herom! Jeg har store Pligter at opfylde, jeg forsvarer Turckheim."

„Hr. Greve! jeg maa reise."

„Det kan ikke skee."

„Jeg maa, siger jeg Eder, om jeg saa skulde bruge Vold; man venter mig."

„Vold? I er alene mod os."

„Unge Mand, hør mig! I er meget ung, og Ungdommen har en Æresfølelse, som Verdens Fordærvelse destoværre forjager. I skal erfare Sandheden. Jeg sværger Eder til ved Christus, at jeg ikke er nogen Forræder; jeg sværger Eder til, at Eders Tillid ikke er ilde anbragt. Jeg har afslaaet at komme efter Eders Hemmeligheder, og drager bort alene. Dersom Hændelsen lader mig opdage, hvad jeg søger, vil det være Himlens Villie, men jeg vil ikke gjøre Eder medskyldig heri. Senere skulle vi sees igjen, og jeg skal da udtrykke mig tydeligere. Idag kan jeg ikke sige Eder Andet end dette: Lad mig reise! jeg bedrager Eder ikke!"

„Nu vel, min Herre! Skulde der ogsaa hændes mig frygtelige Ulykker, skulde jeg end blive anseet som en Daare, jeg kan ikke modstaae den Sandhedens Tone, der hersker i Eders Ord. I er fri — Himlen straffe Eder, hvis I bedrager mig!"

„Meget vel, Hr. Greve! dette viser Eders Sjels hele Adel. Vær uden Frygt! I skal ikke blive forraadt. Endnu en Gunst: lader os bytte Kaarder til Erindring om dette Møde!

min er vel ikke saa glimrende som Eders, men den har dog noget Værd, det kan I troe"

„Jeg vil ikke vise min Tillid halvt, jeg modtager den. Farvel, min Herre! Jeg ønsker Eder en lykkelig Reise og Held til Eders Foretagender; dersom vi sees igjen, vil I maaskee være noget mindre hemmelighedsfuld."

Den Fremmede hilste ham med Haanden, steg til Hest og red bort i Galop.

Otte Dage efter var denne saa fredelige Slette besaaet med Stridende. I det Øieblik, da man mindst ventede det, da man troede, at Marechal Turenne, paa Grund af den vanskelige Overgang, blev holdt tilbage hiinsides Vogeserne, anfaldt han pludseligt de Keiserlige, som desuagtet forsvarede sig med stor Tapperhed. Kanonerne tordnede fra alle Sider, store Cavalleri-Hobe gjennemfore Dalen i alle Retninger, og de forfærdede Indvaanere flygtede ind i Skovene. Edith var alene paa Slottet Pfalzberg; betagen af Skræk og omringet af skjælvende Tjenere, bad hun Himlen om at beskytte hendes Broder. Tidligt om Morgenen havde den gamle Huushovmester fortalt hende Begivenheden med Guldhjelmen. Overtroisk og exalteret, betragtede hun fra den Stund af sit Huses Fald som uundgaaeligt. Henimod Aften begav hun sig, martret af Uvished og i den Tanke, at Thekla maaskee kunde give hende nogle Oplysninger, hen til Dragehulen. Herens Hytte var tom; paa et Bord stod et Slags Vase, fyldt med stærkt duftende Urter, som endnu kogte, en Dolk laae ved Siden af, og lidt længere derfra en Ridderhandske, hvad der viste, at hun havde udøvet en eller anden Trolddom. Edith kastede sig i en Lænestol og ventede. Kanonaden vedblev bestandig. Pludseligt aabnedes Hyttens Dør, og Thekla traadte ind i sin sædvanlige Dragt, bleg og nedslagen, fulgt af to Bønder. Ved Synet af den unge Pige gik hun et Par Skridt fremad:

„Edith af Ribeaupierre! har I seet dette?" Og hun pegede hen paa den omtalte Vase.

„Ja," svarede hun, „men veed I noget?"

„Jeg veed, at jeg har tilbragt Natten med at blande disse Trylleurter, for at besværge det Uveir, der styrtede ned over Dalen; jeg veed, at Fjenden er kommen, at man ikke har hørt mig, at han til Trods for mig er trængt ind i Slottet Ribeaupierre; jeg veed, at denne Fjende triumpherer idag, og at mine Tryllerier ere afmægtige. Min Herres Datter! indhyl Dig i Sorg, thi Spaadommen er opfyldt! Guldhjelmen har siddet paa et Hoved, som mægter at bære den. Dit Huus er tilintetgjort. Vee, Vee, Vee!"

I dette Øieblik syntes Kampens Larm at nærme sig, og man hørte nogle Skrig. Edith sprang forfærdet op, og bad sagte: Gud, beskyt min Broder!"

„Turckheim er taget," raabte en af Bønderne, som stode udenfor Hytten, „thi der kommer en Skare Franskmænd henimod os, og ledsager en Saaret. O, min Gud, hvad seer jeg? Frøken, Frøken! det er Greven."

Det var virkelig ham. Den hemmelighedsfulde Kjøbmand, ifort prægtige Klæder, med Helligaandsordenen paa Brystet, gik ved Siden af Liigbaaren. Edith styrtede hen til sin Broder.

„Min Frøken!" sagde den Ubekjendte med Ærbødighed til hende. „Han sover de Tappres Søvn; I vil ikke vække ham mere, men jeg har i det sidste Øieblik lovet ham at bringe ham til sine Fædres Grav, at lade ham begrave med denne Kaarde og hiin Guldhjelm, hvorom Spaadommen kun alt for meget er gaaet i Opfyldelse. Jeg har fremdeles lovet at vaage over hans Søster, og jeg skal holde min Eed. Mit Hovedqvarteer skal blive opslaaet paa Pfalzberg, for at dette Slot intet skal lide ved Besættelsen af mine Trop-

per, og I, min Frøken, kan begive Eder hen, hvor I selv ønsker det; I kan stole paa min Beskyttelse."

Den unge Pige svarede kun med Taarer og Hulken. Sørgetoget gik bestandig fremad; den Fremmede understøttede Edith, og talde trøstelige Ord til hende, Thekla fulgte bagefter og raabte i Mellemrum: „Vee, Vee! Huset Ribeaupierre er uddødt."

„Hvo er denne Herre?" spurgte Huushovmesteren.

„Marechal Turenne!" svarede Thekla. „Nu kommer Raden til ham; Døden vil ikke lade ham længe vente paa sig."

Dødsdommen.

Gieb dem Teufel nur ein Haar,
Und er hat dich ganz und gar.

„Heida, Spaamand! Heida, Hexemester! luk op!"... Saaledes raabte fem eller sex unge Mennesker mellem hverandre langt ud paa Natten, og trommede med knyttede Næver paa en Dør, som spærrede Adgangen til en mørk, halsbrækkende Trappe. De forvovne Krabater kom just lige fra Saint=Denis, hvor de havde bivaanet den franske Kong Carl den Syvendes Liigbegængelse. Carl den Syvende, som kunde takke Jomfruen af Orleans for Krone og Rige, døde, som bekjendt, i Aaret 1461.

„Heida, Du Troldmand! hurtig!" raabte den ophidsede Hob.

„Strax! kun lidt Taalmodighed!" svarede en huul Stemme ovenfra, og langsomme Fodtrin nærmede sig den lukte Dør. Men de Utaalmodige agtede ikke herpaa, og raabte tredie Gang saa høit de kunde: „Død og Djævelen! saa luk dog op, Gamle!"

Laasen knirkede, Døren gik op, og hiin hæse Stemme sagde med Pathos: „Den, som søger, skal finde; den, som banker, ham skal oplades! Hvad ville I, Børn?"

„Vi ville vide vor Fremtid, Du, alle Spaamænds og Vises Bedstefader! Ryk nu ud med vor Skjæbne, gamle Papa, og spaa os noget Godt!"

„Ja vist, noget Godt!" gjentog Hobens Anfører, Mandé Thibergeau, medens de traadte ind i Troldmandens Værksted. Det saae underligt nok ud i Oldingens Studerestue. I det ene Hjørne grinede et Skelet ved Lampens døsige Skin; flere store Folianter vare lænede op til Væggen, andre vare opslagne, og laae kastede mellem hverandre paa Gulvet. Paa nogle forrøgede Stole laae Kort, Himmelglober og andre astrologiske Værktøier, og under Loftet hang en udstoppet Ugle, i hvis store Glasøine Lampens matte Lys afspeilede sig.

Værelsets besynderlige Udsmykning, men især Uglens store Øine, som snart vare i Skygge, snart igjen oplivedes af Lampens opflammende Lue og belystes stærkere end alle øvrige Gjenstande, dreve den ved den afdøde Konges natlige Jordefærd exalterede Stemning til det Spøgelseagtige. For, om muligt, at unddrage sig en uvilkaarlig Gysen, slog Mandé en høi Latter op, da Sandsigerne foresnøvlede den yngste af Kameraterne hans tilkommende Skjæbne. Den Gamle nikkede haanligt med Hovedet, og tog derefter fat paa den Anden og den Tredie. Men de vilde Gjæster loe bestandigt lydeligere, og forhaanede Graahovedet, som med pathetisk Alvor udkrammede sin Viisdom, og ikke lod sig forstyrre. De troede ikke paa Nekromantens Navneskrig, og dog reiste Haarene sig paa deres Hoveder. Ethvert Menneske, selv det meest oplyste, bærer Spire til Overtro i sig; men tænke sig da blot i hine Tider, da Jeanne d'Arc, Frankrigs Fee og Englands Her, havde afgjort tvende Nationers Krigslykke.

Da Raden kom til Mandé, traadte han sky tilbage, og var uvis om hvad han skulde gjøre. Men de Andres Haanlatter, Spot og Drillerier overvandt snart hans Gysen. Han rakte sin, uvilkaarligt zittrende Haand hen til Spaamanden, og loe denne lige op i Ansigtet, skjøndt han blev baade kold og varm derved. Saasnart der ellers var Tale om Spøgelser, Nekromantie og Astrologie, kunde Ingen maale sig i Spot og Vantro med Mandé, og dog skjælvede han nu over hele Legemet, ja han var nærved at segne, da Sandsigeren kastede Hovedet tilbage, saae ham ind i Ansigtet med et stikkende Øiekast, og begyndte som med en Stemme fra Underverdenen:

„Mandé!" Han havde ikke nævnet sit Navn for Spaamanden. „Mandé;" hviskede den Gamle, og trykkede ham convulsivisk i Haanden „Mandé! jeg siger Dig, Du døer paa Skaffottet."

„Hvad galer den Liighane?" raabte Mandés Staldbrødre med skingrende Latter. „Ven Mandé! lad os dog høre den Djævel, han har hvisket Dig i Øret!" — Men Mandé skar Tænder og taug; mechanisk trak han sin Pung op, og kastede den for Ulykkesprophetens Fødder, svøbte sig med feberagtig Rystelse ind i sin Kappe, og gik sin Vei, uden at besvare de Andres ivrige Spørgsmaal med andet end mørk Taushed. Da de Alle stode paa Trappen, og den Gamle igjen lukkede Døren ilaas, lød der en skingrende Latter efter dem.

Efter en urolig Nat, fuld af vilde Drømmebilleder, sov Mandé omsider ind igjen om Morgenen; men da han endelig vaagnede sildigere end han pleiede, var hans første Tanke igjen Spaamandens Ord: „Du døer paa Skaffottet." Han kunde ikke faae det ud af Hovedet; jo mere han søgte at forjage denne Idee, destomere rodfæstede den sig hos ham. „Skaffottet? Saa maatte jeg jo først begaae et Mord! Hvorledes kan Skjæbnen dette, naar jeg ikke vil?" Mandé var af en ædel Natur; han gyste ved Tanken om en Forbrydelse. Da han havde klædt sig paa, og var traadt hen til Vinduet, aandede han friere, og tænkte: „Jeg Nar! Hvo har afsagt min Dødsdom? En jammerlig Bedrager, der benyttede sig af min Frygt, for at lokke mig Pengene ud af Lommen! Hvilke Dumheder! Jeg var ikke klog, da jeg kunde blive urolig over et saadant Narrespil blot et eneste Minut."

For at komme paa andre Tanker, gik han ud, besøgte Venner og Bekjendte, spurgte efter Nyt, og gjorde Alt for at adsprede sig, men — forgjæves. Paa Gaden troede han i enhver Forbigaaende at see sin Spaamand; igjennem Alt hvad han hørte, tonede den Gamles Ord. Mandé var af Naturen frygtsom og overtroisk, og havde, netop fordi han følte dette, kastet sig til den modsatte Yderlighed; han spillede Fritænkeren, Spotteren, Spektakelmageren og Pralhalsen, men det var kun en Rolle, og nu kom Reactionen.

Saaledes drev han hele Formiddagen omkring i Staden, søgte at undflye sine mørke Tankers Labyrinth, og fordybede sig stedse mere og mere heri. Ved Bordet drak han mere end sædvanligt, og gik derefter hen til sine Kamerater fra den foregaaende Aften, for paa denne Maade at skaffe sit Hjerte Luft. Ikke en Eneste tog Sagen som han; deres uudslettelige Letsindighed gjorde Spaamandens Viisdom tilskamme. Deres Skepticisme forstemte ham, deres Drillerier vare ham modbydelige. Da søgte han ud i det Frie, for at undslippe den Tanke, der tyranniserede ham, og befandt sig omtrent Klokken fire om Eftermiddagen udenfor Staden. Markerne vare lifligt grønne og Luften reen og mild, men for ham var hele Jorden en kalket Grav; den klare Himmel spottede hans mørke Øie, og al dens Varme mægtede ikke at forjage hans Feberkulde. Naturen stemmer kun til Rolighed, naar Mennesket, trods øieblikkelige Forstemninger, ogsaa er det i sit Hjertes inderste Grund; men er det Indre

virkelig mørkt, gjør den ydre Verden os kun end mere sorgmodige. Hiin fjendtlige, mørke, forstenende Idee havde lammet al hans Livskraft.

Endnu mere forstemt end da han forlod Staden, vendte Mandé tilbage. Han var misfornøiet med sig selv, Verden og Skjæbnen; Livet var vorden ham et Gjøglespil. Hans Vei førte ham over Greveplådsen; dog da han stod for Enden af den Gade, som løber ud til Pladsen, foer han sammen, og dreiede om ad en Sidegade. Han havde seet et Skaffot paa Pladsen!

Paa den slemme Dag fulgte en værre Nat; han laae som paa Pinebænken i sin Seng. Saasnart det gryede ad Dag, var han oppe. Hans Bolig i Gaden Chevet-Saint-Landry, som laae lige overfor Greveplådsen, var ham utaalelig; han søgte sig derfor et nyt Logis, og flyttede endnu samme Dag ind i et meget eensomt beliggende Huus mellem Paris og Montmartre. I denne dybe Stilhed mærkede han intet til den store Stads, Støi og Menneskevrimmel, og haabede heraf den bedste Virkning for sit mørke Sind. Her i denne nye Omgivelse vilde han glemme Astrologens Spaadom, og begynde et nyt Liv. Derfor afbrød han ogsaa, saavidt muligt, alle tidligere Forbindelser. Verden var bleven ham forhadt; han gav gjerne Slip paa den.

I det Huus, hvor Mandé var flyttet ind, boede endnu foruden ham en vakker Olding med sin gamle agtværdige Kone og en Datter, som var deres eneste Barn, der var bleven ilive, og som var deres Øiesteen og deres Glæde paa de gamle Dage. Pigen var overmaade smuk; det uskyldige, underskjønne Ansigt kunde have tjent en Maler til Model for en Madonna. Hendes ædle Skikkelse og simple, fordringsfri Væsen gjorde et dybt Indtryk paa Mandé, som i hende saae et Fredens Sendebud for hans stormende Indre. Ligesom han, levede denne Familie eensom og adskilt fra den øvrige Verden, og syntes med Forsæt at ville omgive sig med et hemmelighedsfuldt Slør, thi Ingen vidste egentlig, hvo den Gamle var og hvad han heed. Kun Pigens Navn erfarede han allerede den tredie Morgen, da Moderen kaldte hende Nicole.

Nicole blev nu Mandés Yndlingsord; med dette Navn og de dertil knyttede Ideer forjagede han ofte den mørke Aand, der kuede ham. Han elskede Pigen allerede, forend han havde talt med hende, og hengav sig med sit hele Væsen til en Lidenskab, der, som han haabede, skulde helbrede hans sygelige Sjelstilstand. Midt i hans mørke Grublerier straalede hendes blaa Øie som Fredens Stjerne; de spøgelseagtige Drømme maatte tidt vige for hendes englelige Billed. Synet af hende opmuntrede ham for den hele Dag, hun forsonede ham med den ydre Verden, og jo mere hans Sind opklaredes, desto mere elskede han hende, som sin Frelserinde, sin Skytsaand.

For første Gang saae han Pigen ganske nærved en Søndag Morgen, da hun med sine Forældre besøgte Kirken i Montmartres Abbedie. Hvor hun knælede andægtigt, ganske hensunken i sin Gud! „Hun maa have et dybt Gemyt, et kjærligt Hjerte“ tænkte Mandé. Og da hun atter hævede Hovedet, var hendes Aasyn omstraalet af Andagtens Rosenlue, hendes Øie gløede, og hun saae til Siden, saae paa Mandé med et Blik, hvori der laae saa megen Inderlighed og Deeltagelse, at den unge Mand sagde til sig selv: „Saaledes seer kun den ubevidste Kjærlighed!“

Han bedrog sig ikke; hun elskede ham virkelig. Nu blev Mandé igjen ved godt Mod; Nicole var det Tryllord, hvormed han bortmanede sin Rædsel. Med en Bøn for hende gik han tilsengs, med Tanken om hende sov han ind, og vaagnede op af Drømme om hende. „Hun elsker mig! hendes Øie siger mig det!“ Og dette Blik syntes ham stærkere end den fyrigste Troskabseed. Saa vis var han paa hendes Tilbøielighed, at han meente kun at

behøve at anholde Forældrene om hendes Haand, for bestandig at have en Skytsengel ved sin Side. Snart, ja strax vilde han gjøre det vigtige Skridt, thi han var overbeviist om, at de gode Gamle med Glæde vilde have ham til Svigerson. Der var jo ingen Grund til det Modsatte, og da skulde de blive lykkelige, salige for stedse, for evig!... „Ja, troe til Døden!" raabte han. Men ved Ordet „Død" forsvandt pludseligt alle de gyldne Drømme, thi til Døden knyttede sig uvilkaarligt igjen det Spørgsmaal: „Og Skaffottet?"

Og han hensank paany i hine mørke Grublerier, hvorfor Haabet i to hele Maaneder havde beskyttet ham. Sælsomt! Jo mere han følte sig tiltrukken af Nicole, desto gyseligere grinede hiin Spaadoms Skrækkebillede ham imøde. Hans Lod syntes at være uigjenkaldeligt kastet. Hvad, om nu denne Engel blev hans Viv, og Skjæbnen alligevel gjorde sin Magt over ham gjeldende? Skulde, burde han indvikle hende i sin mørke Skjæbne? Han elskede hende for meget til at ville gjøre hende ulykkelig. At Spaamandens Ord vare blevne til en fix Idee hos ham, til Vanvid, følte han nu med Bæven. Dersom nu den mørke Aand ophidsede ham til et Mord paa hende, paa hendes Fader eller Moder? Hvo kan forud beregne Livets Forhold? Hvo kan indestaae derfor? Mandé følte kun alt for vel, at han allermindst kunde det.

Til saadanne Betragtninger overlod han sig; med hvert Minut fik Vanvidet større Magt over ham, og han frygtede for sig selv. Det var en forfærdelig Dag! Da det blev Aften, gik Mandé ud, men han kom ikke igjen; han var forsvunden. Og dog elskede han Nicole inderligt, og hun gjengjeldte denne Følelse, thi hun græd ofte bitterligt.

Men hvis Mandé havde vidst, at den Mand, med hvem han boede sammen i Huus, var Mester Merry Capeluche, tilforn den pinlige Rets Fuldbyrder i Rouen, og at Pigen med Dueøinene, Uskyldighedens og Fredens Engel, var Datter af en Skarpretter, vilde han da ikke endnu fastere have troet paa Sandsigerens Ord?

Husets Beboere, for hvem Mandés mørke Væsen altid havde været en Gaade, troede, at han i et Anfald af Vanvid havde endt sine Dage ved et Selvmord, thi hans hele Adfærd under hans derværende Ophold havde noksom overtydet dem om, at han ikke var ved sin fulde Forstand. Hvorfor førte han dette indgetogne Liv? Hvilede der en tung Forbrydelse paa hans Sjel eller var han et Offer for Andres Brøde?

Bævende hørte Nicole dette. En Forbrydelse eller et Selvmord af den Mand, som hun elskede? Da var han jo forbandet af den evige Dommer! Det kunde, det vilde hun ikke troe, men formaaede dog heller ikke at løse denne Gaade, at løfte det Slør, der hvilede over den Elskedes Liv. Og hvis han virkelig var skyldig, hvorfor kastede han sig da ikke i Kirkens Arme? den kan jo forsone og tilgive! — Saaledes tænkte Nicole, og opgav ham med blødende Hjerte.

Medens Pigen sørgede, vandrede Mandé omkring som en Forbryder. Havde Kjærligheden ikke forsonet ham med Verden, saa skulde Kirken nu føre ham tilbage til Himlen. Alle de Forsoningsmidler, som den foreskriver, forsøgte han; Bod, Almisser og Valfarter reddede ham vel for Fortvivlelse, men helbredede ham ikke for hans Afsindighed, gave ham dog ikke den Fred, som han forgjæves søgte.

Som Kain, da han havde myrdet sin Broder, vandrede Mandé uden Ro omkring i den vide Verden. Fra Paris gik han som en Bodfærdig til Naadebilledet i Chartres og derfra med en Skare Pillegrime til Compostella. Spaniens skjønne Himmel, de meest fortryllende Steder i Provence havde han seet, men han fandt ingen Fred hverken i Naturen eller i Kirken. Han befarede Middelhavet, men selv

Storm og Dødsfare kunde, ligesaa lidt som idylliske Landskaber, bortmane den græsselige Tanke, at Skafottet var hans sidste Bestemmelse her paa Jorden. Nu haabede han at finde Forløsning i Rom, og vandrede til Tiberstaden, men langsomt, da næsten hver Landsby, hver lille Stad roste sig af at have et undervirkende helligt Billede. Men han fandt ingen Naade; alle Italiens Underværker mægtede ikke at befrie ham fra den Arm, der nagede hans Hjerte. I Volto-Santo, hvor der vises et undervirkende Kors, i det hellige Huus i Loreto, paa alle hellige Stationer bad han om Ro, og kom saaledes til Rom.

Med en af Paven indviet Rosenkrands forlod han den hellige Stad, og drog til Neapel. Han besteg Vesuv. Da opstod der en Tanke hos ham; den blev stedse mere levende, mere bydende. Hist nede glimrede de hvide Villaer i Solens Guld, Himlen var saa klar, saa blaa, Havbugten blinkede som om den var besaaet med utallige Diamanter, og Bjergets Røgstøtte hævede sig stille i Luften. „Lev vel, du skjønne Jord, Sorgens Verden, lev vel!" Og han vilde styrte sig ned i Krateret, for der at ende sine Lidelser. — Hans Fører holdt ham tilbage, og bragte ham med det Gode og med det Onde tilbage som en Vanvittig.

Reddet imod sin Villie fra et Selvmord, gik han ombord paa et Skib, der seilede til Palæstina. I Jerusalem, den hellige Stad, Frelserens Grav, hvorfra Velsignelsen udgik over Jorden, haabede han at finde Fred. Han besluttede at leve og døe hos de Munke, som have helliget deres Liv til den hellige Gravs Tjeneste. „O!" tænkte han „ved Christi Kors har Skaffottet ingen Magt over mig.

Med disse Planer og Udsigter beskjæftigede han sig Dag og Nat under Overfarten. Endelig raabte Matrosen i Mastkurven „Land!" og Mandé foldede Hænderne, saae taknemmeligt mod Himlen, og stammede: „Jeg er frelst!"

I Jerusalem lod han sig optage i det latinske Kloster, og begyndte glad sit Noviciat. En Maaned, et Fjerdingaar forgik, og det blev stedse roligere i hans Indre. Saaledes sad han en Aften tilbords med de fromme Fædre; der opstod en Samtale om Skjæbne og Villiens Frihed. Mandé var Fatalist. Superioren satte ham alvorligt irette derfor; Novicen blev hæftig, og greb i Stridens Hede en foran ham liggende Kniv, og truede Klosterets Hoved. Munkene holdt ham fast, bandt ham og indspærrede ham. Da han blev roligere, sukkede han: „Ingen undgaaer sin Skjæbne; jeg er bestemt til Morder, og kommer til at døe for Bøddelens Haand.

Superioren tilgav ham, men viste ham bort fra Klosteret.

Denne Begivenhed bestyrkede ham endnu mere i sin Fatalisme, og han var nu fattet paa Alt. Forhen havde han svævet mellem Himmel og Jord, men nu var han overbeviist om, at Intet kunde afvende den engang forudbestemte Skjæbne. Sine Pillegrimsvandringer kaldte han Narrevandringer, sin fromme Tro Affsindighed, men saaledes er nu Mennesket — — uagtet han spottede over sin tidligere Kjærlighed, længtes han dog efter at see den Pige igjen, der engang glimrede for ham som en Haabets Stjerne.

Den første Mai 1465 kom han tilbage til Paris efter næsten fem Aars Omflakken. Han kunde ikke modstaae den indre Stemme; han maatte ud til Montmartre. Underveis mødte han en stor Folkemasse, og Musik tonede ham imøde. Paa hans Spørgsmaal om hvad her var paafærde, erfarede han af en Borger, at det var en Brudeskare: Petit-Jean, en Søn af Parises Skarpretter, Henry Cousin, giftede sig med Nicole Capeluche, Datter af en forhenværende Skarpretter i Provindserne. „Det er et smukt og passende Parti" meente den gode Mand, og gik sin Vei.

Mandé stod som lynslagen. Var det

ikke Fatum? Med stille Raseri bed han Tænderne sammen og mumlede: „Som Gud vil!"

Brudens Navn drev ham ind i Menneskesværmen. Han saae Nicole og tumlede bevidstløs mod Muren. Nu var Alt forbi, Alt afgjort. Hvis han tilforn i lysere Øieblikke endnu havde tvivlet, om Himlen kunde drive et saa haanligt Spil med en Uskyldig, saa var derom nu ikke længere nogen Tale. En Skarpretters Datter havde han elsket!"

Han trængte sig endnu engang hen til Brudeskaren, for fuldkommen at overtyde sig om, at denne Nicole var hans Nicole. Han havde ikke taget feil. Det var Nicole, endnu skjøn som en Fredens Engel, men alvorligere og blegere. Hiin Nicole, som han elskede, som han tilbad, stod for ham, men som en Anden; hun var en Skarpretters Datter og en Skarpretters Brud. Da sukkede han: „Det er ude med mig! Spaamanden har sagt Sandhed; min Helvedangest var ingen Indbildning."

Enhver, som opgiver sig selv, er fortabt; han synker i Afgrunden, og søger ikke mere at holde sig fast, at frelse sig. Mandé vilde have anseet ethvert Haab for Afsindighed. Nu vilde han ikke mere undflye sin Skjæbne; han udfordrede den. Hvis han ikke havde været saa rettroende, havde han vel lagt Haand paa sig selv, men han troede, at Selvmord blev i hiin Verden straffet haardest af alle Synder. Hans Vanvid var nu ikke længere momentant, men bestandigt. Han gik ikke mere afveien for Retterstederne, men søgte dem op, ligesom tilforn Kirker og Altere, og naar han vilde bede, gik han i Johanneskirken paa Greveplådsen, hvor de til Døden Dømte forberededes til den sidste Gang.

Hiint Bryllupstog, der rystede ham saa frygteligt, syntes at have gjengivet ham den tabte Rolighed; han var stille, glad og lykkelig paa sin Maade.

Petit-Jean elskede sin gode Nicole hjerteligere med hver Dag; efter et Aars Forløb skjænkede hun ham en smuk lille Dreng, som gjorde hans Ægteskab til et Himmerig paa Jorden. Sjelden blev ogsaa et Barn elsket høiere af sine Forældre end denne Dreng. Fem Aar havde det lykkelige Par levet sammen, Sønnen var fire Aar gammel, og Mandé havde ikke seet Nicole siden Bryllupsdagen. Han vegeterede saadan hen; Livet var ham forhadt og Døden ligegyldig.

En Dag, da Himlen var overtrukken med tykke Skyer, sneg Mandé sig hen til Montmartre-Porten; snart løb han mere end han gik, saa stod han igjen stille, og foer med Haanden over den mørke Pande, der var endnu mere skyfuld end Himlen. Han havde havt en rædsom Nat, og var endelig gaaet ud med det Forsæt at gjøre Ende paa sine Lidelser.

Nu stod han paa et Hjørne af Rue de Grenelle. Foran legede en Flok Børn, uden at ændse den graae Himmel og den mørke Mands urolige Øiekast. Han stod og betragtede deres lystige Lege. Børnenes muntre Latter, straalende Øine og kjække Spring satte Mandé i en underlig Stemning. Denne Uskyldighed havde noget Himmelsk for ham, og han tænkte: Dersom jeg dræber en af disse Smaa, sender jeg en Engel til Himlen, og redder ham fra Livets Forbandelser her paa Jorden, som kun er et sandt Helvede.

Med saadanne Tanker traadte han hen til Børnene, smilede til dem, og vinkede. De hoppede hen til den fremmede Mand, spøgede med ham og kjælede for ham. Endnu ubestemt spurgte han dem:

„Hvor gammel er Du?" — „Sex Aar, fremmede Mand!" — „Og Du?" — „Fem!" — „Og Du?" — „Ogsaa fem, Herre!" — „Og Du?" — „Jeg er kun fire Aar."

„Det er den Yngste, den Uskyldigste," tænkte Mandé, tog det smukke Barn paa Armen, kyssede det og trykkede det tillige Dolken i Hjertet.

„O, hvor Du er stærk, fremmede Mand!" raabte de andre Drenge, „men tryk ham ikke saaledes, han skriger jo."

Dog pludseligt forvandlede den fredelige Scene sig; da Bornene saae Blod, og den arme Dreng rallede i Morderens Arme, skrege de hoit. De Forbigaaende bleve opmærksomme, Mandé lagde med frygtelig Rolighed Barnet ned, strakte Armene ud mod de Tililende, og sagde: „Binder mig, dømmer mig, fører mig til Døden! Skjæbnens Villie er opfyldt . . vi ere qvit."

Hans Øine fyldtes med Taarer, dog ikke over den begangne Udaad, men ved Tanken om Forældrenes Smerte over den herlige Spire, som han havde knækket.

Gaden fyldtes med Mennesker; paa alle Ansigter stod Forfærdelsen malet. Fruentimmerne græd, Mændene rasede over en saa uhørt Misgjerning.

Da trængte en Qvinde sig gjennem Trængselen, hun raabte, hun skreg og sank bevidstløs ned over sin Yndlings blodige Liig. Derpaa reiste hun sig atter, lagde Haanden paa det gabende Saar, kyssede den blege Mund, og saae sig forstyrret omkring, som om hun søgte det Uhyre, der havde kunnet vove Sligt. Hendes Øie faldt paa Mandé, og hun raabte, idet hun sank tilbage: „Du er den Forfærdelige? Du mit Barns Morder? . . ." Stemmen nægtede hende sin Tjeneste.

Mandé Thibergeau blev ført i Fængsel, og dømt til Døden. Paa Henrettelses-Dagen stod han barfodet, med et brændende Vorlys i Haanden udenfor Cathedralkirkens Hoveddør. Alle Mødre, som gik forbi, forfærdedes; saa haardt var Moderhjertet aldrig før bleven saaret. Da han steg op paa Skafottet, viste han en Rolighed, der vakte Forbauselse. „Skjæbnens Villie er fuldbragt" mumlede han, og saae ned paa Folkemængden.

Nu stod han alene med Skarpretteren; de To ragede frem over Menneskemassen. Da raabte en Stemme nedenfra: „Rask, Petit-Jean! Dit Barns Morder vil Du dog ikke feile. Gjør Dit Mesterstykke idag!"

Det var Mester Henry Cousin, Skarpretterens Fader, som sagde disse Ord; ved hans Side stod Mester Merry Capeluche, Skarpretterens Svigerfader, og tilføiede: „Rask, Petit-Jean, viis Din Nicole, at Du elsker hende!"

Mandé vilde ikke lade sig binde for Øinene. Idet Skarpretteren svingede Sværdet, zittrede Mandé, men hans Hoved faldt dog. Den Ulykkelige havde i Dødens Øieblik gjenkjendt Astrologen, som stod der med sit lange hvide Skjæg og de store Briller. Den sidste Tone, som han hørte, var Sandsigerens skingrende Latter; dennes Spaadom var gaaet i Opfyldelse ikke ved Himlens Villie, men ved Offerets usalige Overtro.

Bemærkning.

Dersom Apollo endnu kjørte Solens Vogn, omgiven af de skjønne dandsende Horaer, vilde vore moderne Herrer nok lære at staae tidligt op, og bringe i Erfaring, at Morgenstund har Guld i Mund. Ogsaa Damerne vilde lære at staae tidligt op, hvis Aurora daglig hævede sig i Østen med et nyt Shawl, et elegant Slør, en moderne Hat, et smukt Fermoir eller forlorne Lokker.

I. Riepenhausen pinx. Em. Bærentzen & C° lith. Inst. E. Lehmann lith.

FANGENS FAMILIE.

Sonetter efter det Italienske.

1.
Cato og Portia.

(Efter Faustina Zappi.)

For ei ved Seierherrens Blik at grue,
Vild Cato søndersled sin egen Side.
Han heller vilde modig Døden lide
End see udslukt i Roma Frihedslue.

Og Portia, hvis Aand ei lod sig kue,
Da Brutus ophørt havde med at stride,
Nedsvælged' Flammer uden Tegn paa Qvide,
For i Elysium sin Ven at skue.

Hvem mon man her med Sandhed høiest skatter:
Den vilde Fader, som med Hæder ender,
Hvad eller og den elskovsfulde Datter?

Meest Datteren. Man kan om Cato sige:
En Daad som hans i Verden tidt sig hænder,
Men hendes Heltedød er uden Lige.

2.
Drømmen.

(Efter Lemène.)

Sælsomme Drøm! jeg troed' vist at være
I Helved' med min Sjels Beherskerinde,
Hvor Himlens Retfærd bød os Straffen bære
For vore Feil, mig og den hulde Qvinde.

Jeg syndede, fordi jeg turde nære
En dristig Kjærlighed for en Gudinde,
Og hun, fordi hun grusom fandt en Ære
Deri, med Ynde Haardhed at forbinde.

Men neppe Helvedrummet jeg betræder,
Før, Qvinde, flux forandre sig jeg skuer
Vor Helvedqval til Paradisets Glæder.

Tilfreds Du synes mig — Jeg henrykt luer,
Da jeg Din Skjønhed seer paa disse Steder,
Og Du er fro, thi Du paa ny mig kuer.

3.
Til den berømte venetianske Billedhugger Antonio Canova.

(Efter Caramondani.)

Hvis Cyperns Kunstner*) man for størst erkjender
Blandt Billedhuggere fra gamle Dage,
Og hvis han lod saa høiligt sig behage
Den skjønne Marmormø af egne Hænder;

Hvis det er sandt, at stedse meer han brænder
Og ønsker Galathea til sin Mage,
Vi Værkets Skjønhed kan i Tvivl ei drage.
— Men nu Venedig Cyperns Glimmer ender.

Dengang man saae en Kunstner selv at bære
En trofast Elskov for sin Meisels Datter,
Men ingen Andre denne Flamme nære.

Canovas Værker hele Verden skatter!
Han selv alene viser ei dem Ære,
Men hver en Anden Godhed for dem fatter.

4.
Italien.

(Efter Filicaja.)

Italien, Italien! til Glæde
Ei Skjæbnen gav Dig en usalig Ynde;
Det Dine lange Qvaler høit forkynde,
Hvis dybe Spor har paa Din Pande Sæde.

O, kunde Du saa stærk som skjøn fremtræde,
At hver, som mod Dig grumt sig vil forsynde,
Som trods sin Ømhed vil Dit Fald fremskynde,
Ei voved' meer at smede Dig en Kjæde!

Fra Alpers Toppe saae da mine Blikke
Ei Stridsmænd komme, franske Hjorder glade
Poflodens blodbestænkte Vande drikke.

Indhyllet i en fremmed Pandserplade,
For Fremmede at slaae jeg saae Dig ikke,
Hvor Seir og Tab Dig lige meget skade.

*) Pygmalion.

5.
Forsynet.

(Efter Filicaja.)

Som Moderen, hvem Synet sødt henrykker
Af hendes Børn, mens ømt hun for dem brænder,
Nu kysser Een, snart bærer Een paa Hænder,
Snart den paa Knæ, nu hiin til Brystet trykker:

Og mens hun deres Ønsker, deres Nykker
Af deres Sukke, Blik og Miner kjender,
Til den hun smiler, lidt paa hiin hun skjænder,
Men Kjærlighed i Alt dog hende smykker:

Saaledes og det vise Forsyns Øie
Ømt for os vaager, varmt os understøtter,
Os Alle hører, ender Alles Møie.

Hvis stundom ei det til vort Ønske lytter,
Det vil kun, vi skal bede til det Høie,
Og selv i Bønnens Afslag os beskytter.

6.
Til Æren.

(Efter Buosi.)

Hvad er Du, Ære, vel? Den tappre Kriger
Til stærkt at trodse Farerne Du frister.
En Anden efter Dig ved Lærdom higer;
For Dig med Fryd i Døden Hjertet brister.

Hvad er Du, Ære, da? Den Freden mister,
Som har Dig, og hvo mod Din Tinde stiger.
Man kun med Møie sig Dit Smiil tillister,
Og aldrig Frygten for Dit Tab bortviger.

Hvad er Du, Ære da? En luftig Skygge,
Et yndigt Blændværk, lange Sorgers Datter.
Med Sved Du vindes — skjænker dog ei Lykke.

Blandt Levende Dig Avind aldrig skatter;
Din Røst de Døde kan ei meer henrykke.
Ja! Støvets Stolthed straffer Du med Latter.

F. C. H.

Cagliostro.

I vore Dage eksisterer det Phantastiske kun i Literaturen; i det attende Aarhundrede vandrede det om i Gaderne. Satan, med Paryk og skarlagens Kjole, var tilstede ved alle petits soupers, skrev Madrigaler til Marquiserne, og havde Indpas ved Hoffet. Paris blev for nylig sat i Bevægelse, fordi en Læge havde opdaget et ypperligt Vand til at stille Blodstyrtninger; man ilede hen til Slagterhusene for at see Virkningerne af en Elskovsdrik paa nogle stakkels Beder, ja det er ikke en Maaned siden, at man saae store Skarer ile til „la Morgue" for at see Liget af et Barn, der var bleven balsameret efter en ny Methode, og hele Facultetet kom i Oprør, fordi Mademoiselle Pigeaire læste med et Bind for Øinene. Dersom den ringeste Grisette, den simpleste Toldofficiant fra det forrige Aarhundrede kunde staae op af Graven, vilde de smile og det med Rette, thi de have seet Greven af Saint=Germain, Evigheden med Kalvekryds, Greven af Cagliostro, Udødeligheden paa Phioler (Smaaflasker) og Mesmer, Sundheden i en Vandballie. Man stræbte dengang efter at røve den himmelske Flamme fra Gud; Pygmalion havde taget Manchetter paa, og Prometheus redigerede Encyclopædien.

Cagliostro, der spiller første Rolle i dette Gallerie, var en Fremmed som alle store Gjøglere fra hiin Epoke. Charlatanismen udkræver en exalteret Tilstand, som ikke findes i franske Hoveder, thi vi betjene os af Logik, selv naar vi bedrage. Den største Deel af de egentlige Charlataner bestaaer af Italienere; den phantastiske Literaturs fleste Apostler ere Tydskere, og alle reisende Handelsbetjente ere Franskmænd.

Cagliostro blev født i Palermo den ottende Juni 1743; han var af simpel Herkomst. Han er Italiener, og endnu mere end Italiener, thi han er Sicilianer. Hans Barndom henrandt i Folkelivets Midte, og med den tid=

lige Fordærvelse, der ofte hersker i de store italienske Stæder, forbandt han sine Landsmænds Uvidenhed, Dristighed, Fiinhed og exalterede Sind. Det, som han i høi Grad besad, var deres Skjønhed, en i den Tidsalder kostelig Gave, der havde betydelig Andeel i den Lykke, han gjorde, thi hvad kunde vel modstaae en smuk og overnaturlig Mand! Dersom Don Juan havde lagt sig efter drn hvide Magie, vilde Donna Elvira have tilbedet ham. Cagliostro gjorde flere Erobringer end Richelieu og Casanova tilsammen; det var en ved Tryllekunster uendelig forstærket Don Juan. Imidlertid maae vi ikke forglemme at sige, at Helten i vor Beretning slet ikke heed Cagliostro, men ganske simpelt Balsamo (Balsom.) Hvilket Navn for en Mand, hvem Skjæbnen har bestemt til at gjøre Lykke ved en Elixir!

Altsaa, vi see Balsamo i sin Ungdoms hele Glands i Palermo, denne Stad med deeltagende Nonner, hævngjerrige Adelsmænd, hemmelighedsfulde Munke og Fester, som vare en Maaned. Det Folk, som omgiver ham, bærer endnu Spor af to Herredømmer; det vil sige, Normannen har blandet sig med Italieneren, og Italieneren har optaget Araberen i sig. Med sin virksomme Aand, brændende Hjerte og levende Indbildningskraft stod Balsamo som et Billed paa Foreningen af sit Fædrelands to moralske Nationaliteter. Fra Begyndelsen af hans Løbebane er han kun syſselsat med en eneste Tanke, nemlig den at gjøre Lykke, og det er Djævelen han gjør Regning paa, for at opnaae dette Maal. Tusinde Gange har hans Amme foresunget ham Viser om gamle Folkesagn, og fortalt ham om mystiske Qviste og Trylledrikke, der skaffe Mennesket Magt og Udødelighed; hun har beskrevet ham Mysterierne i Ridderborgenes Ruiner, hun har sagt, at dybt i en Grotte paa Sicilien har Satan udstillet Skildvagter, som Nat og Dag bevogte en umaadelig Skat, der er skjult under en mørk Hvælving. Fra det Øieblik tænker Balsamo ikke paa andet end at komme i Besiddelse af denne Skat, hvis Rigdom høiligen forstørres af hans Indbildningskraft. Han troer paa Tilværelsen af disse fabelagtige Herligheder, og bibringer en af sine Venner, Guldsmeden Marano, samme Tro. Denne lettroende Mand giver ham tredsindstyve Unzer Guld til dette Foretagende. Balsamo reiste bort i den Hensigt at gjøre det af med Satans Drabanter, og trænge ind i Bjergets Granit-Pengekuffert, men underveis blev han bange for Djævelen. Man er ikke Italiener for intet. Han havde vistnok den Hensigt at vende tilbage til Palermo og gjengive Marano de tredsindstyve Unzer Guld, men Frygt for at blive udleet som en Kryster, holdt ham muligen tilbage. Den Lykke, for første Gang i sit Liv at være fri, de slette Raad, som en velspækket Bors saa tidt giver, vare hans Fordærvelse. Paa samme Tid fandt han i en lille Have nærved Palermo en arabisk Tartane, der vilde tilbage til Orienten efter at have solgt Udbyttet af sit Coralfiskeri. Man modtog ham som Passageer, og endnu samme Aften gik den tilkommende Prophet under Seil til Cabbalisternes Fædreland.

Paa Skibet var der en gammel Munk fra et af Klostrene paa Libanon. De Geistlige af en vis Alder ere meget kjætterske i Orienten, thi Pavens Herredømme er saare tvivlsomt i Ægyptens, Syriens og Persiens Klostere. Den gamle Suurdeig i de religieuse Undersøgelser gjærer der endnu i fuld Virksomhed. Arianere og Manichæer ere ikke sjeldne blandt de østerlandske Præster. Fra Kjætteri til Magie er der kun et Skridt; derfor blomstre ogsaa Chiromantie, Astrologie og Alchymie blandt de Menigheder, der findes adspredte i Ørkenen. Alle Pharaonernes Troldmænd have endnu ikke forladt Ægypten, Grotten i Endorerend giver endnu Orakler, og Persien er ikke tom paa Magiere. Balsamos Reisefælle var lidt kjættersk, men meget astrologisk og uhyre alchymistisk. Blandt Kopterne, Druserne og Maroniterne stod han i Ny som en fuldendt Here-

mester. Balsamos Ansigt behagede ham; den Iver, hvormed Ynglingen lyttede til Fortællingen om Indbildningens Verdener, fortryllede Oldingen. Lidt efter lidt blev Tilhøreren en Discipel, Disciplen en Neophyt og Neophyten en Mester. Denne sidste Forvandling fandt dog ikke Sted forend to Aar efter, da Munken døde, i hvilken Tid Balsamo havde levet som Lægbroder i Klosteret, og studeret Magie samt Latin, hvad der i og for sig udgjør Halvdelen af den hemmelige Videnskab.

Balsamo gav sig nu til at bereise Orienten; Arabien, Persien, Ægypten saae ham vexelviis passere med sin Elixir. Med ham herskede Magien som en Souverain. I Arabien var Brugen af Amuleterne almindelig, i Persien satte man sit Haab til en Talisman, kort sagt, overalt saae han, at Menneskene vare Slaver af det Overnaturlige. Kom han da ikke ligefra en døende Olding, som i sit hele Liv havde troet paa Muligheden af at kunne forlænge den jordiske Tilværelse ved Hjelp af drikkeligt Guld? Var han da ikke selv bleven indviet i disse Theorier, der have bragt saa mange Intelligentser til at svimle, og altsaa let kunde forvirre Hovedet paa en palermitansk Lazzaron? Balsamo var følgelig selv fuld af Tro, da han erindrede sig den mystiske Drik, hvorom hans Amme talde, og da han med denne barnlige Formular tilberedte den Elixir for „et langt Liv," hvormed han saa længe berusede det hele attende Aarhundrede. Hans Lykke i Orienten var strax ligesaa stor som senere i Europa. Han reiste om og forlængede Livet ved Hofferne, i Paladserne, i Haremerne. Det vilde her maaskee ikke være afveien at tale om den unge Mirakelmagers lykkelige Kjærlighedshistorier, og fortælle en lille Historie om en Zuleika, en Silkestige, en maurisk Altan og en Smule Maaneskin. Men vi ville heller holde os til Virkeligheden. Det er vel nok ellers muligt, at Balsamo kan have havt smaa Eventyr i Aloens og Palmernes Lande, men hvad Nytte kunde I have af at høre Sligt? Saalænge som Orienten har existeret, have slige Historier bestandig lignet hverandre paa et Haar; samme Odaliske, samme Eunuch, samme Pascha og fremfor Alt samme Palikar. Naar man har seet „Caravanen fra Cairo," veed man den hele følende Orient udenad. En Circasserinde sidder paa en Sopha, en ung Græker spiller paa Mandoline, og en Tyrk, der drager et Forhæng tilside, svinger en Dolk (som Sværdet over Damokles) over deres Hoveder, see det er et mahomedansk Eventyr! Vi have læst i flere Værker, at Balsamo paa sine Vandringer i Persien, Arabien og Ægypten lod sig kalde Althotas eller Lysets ulykkelige Søn. Desuagtet har han vel ikke antaget denne Titel forend senere, da han kom i Berørelse med det attende Aarhundredes Literatur; rimeligviis er denne Floskel bleven ham indgivet af en eller anden følende og phantasifuld Forfatter f. Ex. Marmontel.

Imidlertid opgav Balsamo, der begreb, at hans Skjæbne drev ham til Europa, det Kald at forynge Odaliskerne, og indskibede sig til Neapel. Underveis leed han Skibbrud, mistede Alt hvad han eiede, og kom i Land paa Malta uden en eneste Skilling. Her vilde han gjerne forsøge sin Elixir, men Malteserridderne, der vare blevne oplyste ved Tempelherrernes Skjæbne, have i lang Tiid viist en uovervindelig Afsky for alt Hexeri. Den hele Orden var streng orthodox; Stormesteren gav derfor Balsamo Befaling at forlade Øen inden fire og tyve Timer, hvis han ikke vilde udsætte sig for at blive levende brændt. Berøvet enhver Hjelpekilde, vidste Balsamo ikke, hvorledes han skulde unddrage sig den sørgelige Lod, der ventede ham; ingen Captain vilde tage ham med gratis som Passageer. Lykkeligviis var der dengang paa Malta nogle Geistlige af Barmhjertigheds-Ordenen, der vendte tilbage til Neapel, uden at have kunnet løskjøbe en eneste Fange, da Araberne havde holdt denne Vare i en overdreven høi Priis. Løsepengene for

de christne Slaver vare dengang i Stigen, og de gode Munke vare derfor blevne nødte til at vende tilbage med uforrettet Sag; dette smertede dem dybt, da saaledes den aarlige Procession af løskjøbte Fanger, som droge gjennem Neapels Gader, ikke kunde finde Sted. For at gjøre Ulykken fuldstændig, havde den hellige Januarii Blod ikke villet flyde samme Aar, og man frygtede for, at Folket, af Harme over at gaae glip af sine to Yndlings=Skuespil, vilde gjøre Optøier. Balsamo tyede til disse Geistlige, for at anraabe deres Medlidenhed om at beskytte ham; han fortalde dem om sit Ophold i et Kloster paa Libanon, om sine Reiser i Østerlandene og sine nuværende Lidelser. Formanden for Missionen, en driftig og aandrig Mand, indsaae strax hvor megen Nytte han kunde have af Balsomo. Forskjellen mellem de Reisende i Orienten og en Fange er ikke stor, og desuden havde det tilsigtede Bedrageri en rosværdig Grund. Man udbetalte da en ret anseelig Sum til Balsamo paa det Vilkaar, at han skulde holde reen Mund, og reise med Missionærerne til Neapel, hvor han for en uhyre, dybt rørt Folkemasse skulde spille en Fange, hvis Lænker man havde knust. Det var anden Gang, at Munkene optraadte som gode Genier i vor Helts Epopee.

Processionen var i Sandhed prægtig; hele Hoffet var tilstede. Balsamo gjennemvandrede hele Staden med nedhængende Haar, Sandaler og et flagrende Lærredsgevandt, akkurat klædt som de løskjøbte Fanger. Bagved ham gik to halvvoxne Drenge, klædte som Engle, og bare Fangens Lænker; den ene af disse Engle forestillede Barmhjertigheden og den Anden Haabet. Folket i Neapel var henrykt, og Ceremonien endtes uden nogen Ubehagelighed for de barmhjertige Brødre. Dette var imidlertid ikke Tilfældet med Balsamo. Da han, klædt som en fri Mand, gik ud af Domkirken, blev han anholdt af Sbirrerne og ført i Fængsel paa en Tilstedeværendes Begjæring. Hvo kunde vel være saa grusom? — Ak, det var den lettroende Marano fra Palermo, Guldsmeden med de tredsindstyve Unzer, der havde gjenkjendt ham, og nu angav ham ligefor Næsen af Haabet og Barmhjertigheden.

De omtalte Munke, der frygtede for ubehagelige Opdagelser, hvis denne Sag kom for Retten, befriede Balsamo af Fængselet, og betalte Guldsmeden de tredsindstyve Unzer. Men denne var overbeviist om, at hans Staldbroder havde faaet fat paa Djævelens Skat, og var flygtet med den, for at undgaae Delingen af det Fundne. Han udbredte denne Historie blandt Publicum, og snart blev Balsamo, der nu var sigtet for og overbeviist om at have havt Omgang med Satan, en Gjenstand for den almindelige Nysgjerrighed. Da begyndte han igjen at komme frem med sin Elixir, og antog Navn af Marchese Pellegrini. Hans Affaire med Munkene var ham til stor Nytte ved denne Leilighed. Han opfandt en heel Roman i Anledning af det foregivne Fangenskab; han alene havde overlevet sin hele Familie, der var bleven massakreret af Sørøvere. Han var Familien Pellegrinis directe Arving. Marano var ikke mere i Neapel; Ingen kunde mere modsige ham, han blev derfor indført i Salonerne som Marquis og i Damernes Boudoirs som Mirakelmager. Balsamo havde fra Orienten medbragt en Mængde Hemmeligheder, der nu tildags vises paa Gader og Stræder. Kunsten at fremtrylle Aander, Tryllebilleder, sælsomme Lysvirkninger, kjendes nu af hele Verden; vi have Bøger derom. Akustikens overraskende Phoenomener, som, fremkaldte med Behændighed, under Navn af „den usynlige Pige" yde de sælsomste Optrin; den Fremgangsmaade, hvormed man dræber og atter puster Liv i visse Dyr, Maaden, hvorpaa man river Hovedet eller Øinene af et Menneske, uden at gjøre ham Skade, og dog frembringer den fuldstændigste Illusion, Alt det er bleven almindeligt og trivielt; Magien udkrammer nu alle sine Tryllerier for tre Francs og halvtredssindstyve Centimer. Astrologerne have

spillet Fallit, men det var ikke Tilfældet med Cagliostro. Han fortjente styrtende Penge med at fremmane Skygger og gjøre Taskenspillerkunster, som vilde scandalisere Bosco. Overalt taldes der ikke om Andet end om Marchese Pellegrini. Ligesaa rundhaandet som han var med sine magiske Experimenter, ligesaa ubønhørlig var han med sin Elixir. Medens han paa den ene Side bedrog sine Medmennesker, bedrog han paa den anden Side sig selv, thi han troede virkelig at have fundet et Middel til at forlænge Livet. Han var indtil det Utrolige sparsom med sin Trylledrik, thi han kunde ikke beqvemme sig til at sælge mere end tre Phioler under sit Ophold i Neapel. Prindsesse, Marchese eller Almuespige, I, som modtoge denne kostelige Gave, vide vel bedst, for hvilken Priis I erholdt den?

Da Balsamo engang havde faaet Smag paa at beherske et heelt Samfund, vilde han, som Marchese Pellegrini, ikke indlade sig i Andet. Idet han benyttede sine Erfaringer, og saae hvor let det var at beherske Menneskene, lagde han ikke længere Tømme paa sin Ærgjerrighed. Et Øieblik troede han endogsaa at drømme, at han skulde blive Konge ligesom Macbeth. Som en dyb Politiker begreb han, at det eneståaende Menneske ikke er noget værd, og at man behøver et Fruentimmer til Hjelp, for at faae Fingre i Lykken. En saadan Qvinde kunde han alene finde i det Land, som skjænkede Frankrig Catharina af Medicis og Eleonore Galigai. Efterat han længe havde betænkt sig, faldt Pellegrinis Valg paa en ung Pige, der levede i Rom af at tjene Malerne som Model. Lorenza Feliciani (et nu historisk Navn) var en af hine mørke, ranke Italienerinder, som selv efter femten Generationers Forløb gjengive Lucretias og Virginias Træk; en lang Guldnaal sammenholdt Haarets Fletninger bag paa Hovedet, og Solen havde givet hendes Træk en pragtfuld varm Teint. Med alt det var hun en simpel Landsbypige. I Høstens Tid bar hun tunge Neeg paa Hovedet, og i October Maaned pressede hun den røde, duftende Drue. At synge om Aftenen udenfor sin Dør, dandse paa Festdagene, bede til Madonna og staae Model for Malerne, det vare den unge Piges Hovedbeskjæftigelser.

En Dag, da hun sad rolig og spandt i sin Hytte, traadte en af hendes Barndoms Legekammerater, Leone, ind til hende; han havde i nogen Tid været borte fra Landsbyen. Sbirrerne forfulgte ham, og han bad om et Skjul. I tre Dage forblev Banditen under hendes Tag, og fortalte hende sit eventyrlige Liv. Han priisede Frihedens Lykke for hende, løste sit Bælte og viste hende Diamanterne, som laae deri, medens han tillige talde om Kjærlighed. Lorenza forlod sine Søstre paa Marken, sin Hytte og sin sædvanlige Madonna, og opslog sit Brudekammer ved Siden af en Ørnerede. Efter nogen Tids Forløb nødte Leone, af Frygt for Nomadelivets Farer for hans Elskede, hende til at begive sig igjen til Rom, hvor han undertiden besøgte hende, hvorvel det var forbundet med Fare for hans Liv. Undertiden satte han hende ogsaa Stævne i Bjergene. Lorenzas Historie var bekjendt nok. Ofte havde man bebreidet hende denne Kjærlighedshistorie, men hvad brød hun sig om, at hendes Elsker plyndrede nogle rige Englændere eller nogle Tiggermunke? Aldrig havde hun tænkt paa at tælle de sorte Kors, der stode langsmed Landeveien lige til Banditens Bolig. Den, som hun elskede, var smuk; hver Dag vovede han sit Liv, og Ingen kunde i hendes Øine sigte bedre med en Bøsse eller synge smukkere Viser til en daarlig Mandoline. Hun kjendte hverken Samfundet eller dets Love, hverken Ære eller Feighed; hun vidste kun, at der aldrig sidder Blod paa Mordernes Læber, og at deres Kys ikke smitte. Naar man sagde til hende, at Leone var en Røver, svarede hun: „Nei, han er en Helt!"

Det var et Fruentimmer, der passede for Pellegrini, men Troldmanden var, trods den

Nimbus, der omstraalede ham i Rom ligesom før i Neapel, strandet paa hendes Troskab. En Dag gik den magiske Marchese hen til Lorenza, og anvendte alle sin Indbildningskrafts rige Hjelpekilder, for at bevæge hende til at følge med ham. Paa al hans Veltalenhed svarede Pigen ikke andet end: „Jeg venter Leone Klokken fire."

Pellegrini trak sit Uhr op af Lommen, og sagde: „Nu vel, om tyve Minuter er han død."

„O, De vil kun gjøre mig bange; jeg troer Dem ikke."

„Men hvis det er sandt, som jeg siger Dig, vil Du da følge mig?"

„Overalt!"

„Saa venter jeg Dig denne Aften i mit Hotel; Vognen skal være færdig, og vi reise til Paris."

Til den bestemte Tid blev Leone kjendt af Sbirrerne ved en af Roms Porte, og blev dræbt, da han satte sig til Modværge. Stod Pellegrini i Forbindelse med Politiet, havde han selv forraadt Hemmeligheden af Banditens Ankomst? Det er Noget, som man aldrig har faaet at vide. Det er forresten ikke den sidste Gang, at Marchesens Spaadomme gik i Opfyldelse. Hvad der er vist, er det, at han giftede sig med Lorenza i Paris. Det var i Frankrig, at han antog Navnet Cagliostro, og her betroede han sin Gemalindes Opdragelse til den intriguante Madame de La Mothe, der fik et saa tragisk Endeligt.

Det gik Mirakelmageren særdeles heldigt i Paris. Hans Disciple udgjorde en philosophisk Sect, ja næsten et politisk Parti, som man kaldte „Illuminater." Man maa imidlertid ikke troe, at Cagliostro var istand til at hæve sig op til Høiden af en psychologisk Idee. Cadrans Tilhængere og Levningerne af de saakaldte „Convulsionnaires" sluttede sig til ham, uden at han kaldte dem; rimeligviis har han benyttet sig af dem, uden at forstaae dem. Cagliostro var paa ingen Maade en Drømmer, en Mystiker; han vilde ganske simpelt tjene mange Penge ved at sælge meget dyrt en Elixir, som han antog at være meget kraftig, og tillige indlade sig saa lidt som muligt med Djævelen paa samme Tid, som han brugte ham. Han var en alchymistisk Fontanarosa.

I Aaret 1780 finde vi Cagliostro beskjæftiget med at opfinde Philantropien i Strasburg. Han gjennemløber Hospitalerne, hjelper de Syge med sine Raad og sin Pung, og forbinder selv de væmmeligste Saar. Hans sataniske Reputation følger ham allevegne; Lavater troede i ham at opdage et Væsen, der har faaet en overnaturlig Sendelse, og skrev i denne Sjelstilstand et Brev til ham i Strasburg med den Udskrift: „Til Grev Cagliostro, Mørkets Engel i Strasburg."

Cagliostro var reist til Basel, for at forynge de dærværende Banquierers Koner, som trængte meget hertil. Det var i denne Stad, at Lavater havde en Sammenkomst med Mørkets Engel. Mange Personer vare tilstede ved denne Leilighed. „Hvorfra har De Deres Kundskab?" spurgte den berømte Physiognomist.

„In verbis, in herbis, in lapidibus," svarede Cagliostro. Han begreb, at det nu var paa Tiden at tale Latin.

Lavater blev bestyrtset over alle disse Ablativer. Imidlertid ansaae han sig dog ikke for overvunden, og greb Cagliostro i Næsen. Denne derimod tog sin Examinators Haand. „Deres Næse viser tydeligt, at De ikke har kunnet opfinde en Elixir til at forlænge Livet" sagde Lavater. „Deres Haand siger mig, at De vil døe en voldsom Død," svarede Cagliostro.

Hermed var Samtalen endt. Lavater begav sig hjem i den Overbeviisning, at han havde talt med Fanden selv. Nogle Aar efter blev han, ved Zürichs Beleiring, dræbt med et Bajonetstik af en Soldat, hvis Physiogno-

mie han vilde studere alt for meget i Nærheden. Cagliostro havde altsaa sagt sandt.

Den 30te Januar 1785 gjenfinde vi Cagliostro i Paris, Rue Saint-Claude i Qvarteret Marais, hvor han havde leiet en meget stor Bopæl, for ogsaa at kunne huse Madame de La Mothe der. Her var det, at de modtoge Cardinal Rohan. Da den berygtede Halsbaands-Historie forefaldt, henledede disse Forbindelser Politiets Øine paa Cagliostro. Hr. de Sartines slyngede et „lettre de cachet" imod Greven, og Satan blev sat i Bastillen den 22de August. Det er i Forfølgelsens Dage, at de store Sjele vise sig; dersom Cagliostro havde været en virkelig Seer, en dyb Mirakelmager, vilde han have forsmaaet at forsvare sig, og ladet sig nøie med at appellere til „Dagenes Olding" og „de Hemmeliges Hemmelige", det vil sige til Gud. Illuminaterne vilde da have knyttet sig til ham, og Fangenskabet vilde have forøget hans Indflydelse. Men Cagliostro lod sig forbløffe, og viste sig som en simpel Dødelig, da han lod sin Magie vige for en Politilieutenant. Han skrev sine Memoirer, og han „den Uendelige, den Umaalelige, den Umulige" nævnede alle de europæiske Banquierer, paa hvem han trak Vexler. Fra dette Øieblik var Cagliostro en falden Storhed; han blev nu betragtet som en Eventyrer, en Spion. Fra at være en Djævel sank han ned til at blive en Spidsbub. Man udtømte sig i vanærende Formodninger for at komme efter, hvorfra han fik alle de til hans uhyre Ødselhed nødvendige Penge. Man forbigik de to vigtigste Kilder: han Elixir og hans Kone. Det er beviist, at flere Personer, blandt andre Marquisen af Julvepin, afstode Halvdelen af deres Formue til Cagliostro, for at erholde en simpel Phiole. Hvad hans Kone angaaer, maa man ikke glemme, i hvilke Hænder han havde overgivet hende. Det var just den Tidsalder, da Herrerne af Finantsvæsenet byggede Paladser for Dandserinder. Lorenza Feliciani var for sin Person alene ligesaa smuk som hele Operaens Olymp. For Generalforpagterne var hun en ligesaa farlig Tryllerinde som hendes Mand var en duelig Magier. Circes Kunster understøttede Merlins Underværkrr, og disse forenede Anstrængelser forsynede rigeligt den cabbalistiske Kjødgryde.

Parlamentet spillede Cagliostro det slemme Puds at frikjende ham og forvise ham. Dette sidste Slag ødelagde ham aldeles. Han begav sig derfra først til England, senere til Basel, Wien, Aix i Savoien, Turin og Verona. Det er os ikke muligt at følge hans Fodspor paa disse forskjellige Opholdssteder. Desuden træffe vi ikke mere paa Cagliostro; snart hedder han Grev Harat, snart Grev Phoenix, saa Marchese d'Anna di Tischio, Melisso di Belmonte; det er en ganske almindelig Eventyrer, et Menneske, der ikke vover at være sig selv, en simpel Person, der mystificerer Smaafolk i Smaastæder. Han sælger Magien i Detail; Propheten har maattet vige for en chemisk Urtekræmmer.

Lorenza Feliciani, kjed af sit urolige Liv, følte den Længsel efter at gjensee sit kjære Fødested, som er Forløberen for den vaagnende Anger. Uagtet den Fornedrelse, hvortil Manden havde dømt hende, elskede hun ham dog. Cagliostro var af de Mænd, der imponere Fruentimmerne ved deres idelig fornyede og altid glimrende Virksomhed. Efter mange Bønner udvirkede hun hos ham, at de skulde trække sig tilbage til Rom; det var en sørgelig Idee, en uheldig Beslutning, thi de vare neppe ankomne i den christne Verdens Hovedstad, førend de paa Inqvisitionens Befaling bleve indespærrede i Castellet Engelsborg. Det skeete den 27de December 1789. Samme Dag og samme Time fandt nogle sicilianske Hyrder et dødt Menneske paa Bunden af en Afgrund. Dette Menneske var Guldsmeden Marano, som var styrtet ned, medens han søgte efter den Skat, hvorom Balsamo havde

talt til ham. Hele sit Liv igjennem havde han drømt om disse fabelagtige Rigdomme, og han maatte døe, da han vilde opdage dem. Til Cagliostros Ære maae vi sige, at dette er det eneste Dødsfald, som man kan bebreide ham.

For Inqvisitionen havde Cagliostro kunnet frelse sig og maaskee endog gjenvinde sin Popularitet; han skulde blot dristigt have tilstaaet sin Omgang med høiere Magter og forlangt at blive brændt levende, for at bevise i hele Folkets Paasyn, at han øieblikkeligen kunde opstaae af sin Aske. Den hellige Ret vilde, af Frygt for, at dette muligt skulde skee, ikke have vovet at fremfare saaledes med ham. Istedetfor at bære sig saaledes ad, var han særdeles lykkelig over, at man ikke talte til ham om hans Omgang med Fanden, hvorfor han havde været ubeskrivelig angest. Han lod sig dømme som Frimurer, da det fattedes ham paa Genie i hans Haandtering. Imidlertid vovede man ikke at fuldbyrde Dødsdommen, der blev forandret til livsvarig Fængselstraf. Under Fangenskabet viste hans Kone en beundringsværdig Hengivenhed; maaskee anede hun, at meget skal tilgives den Qvinde, der har elsket meget.

I Fængselet blev Cagliostro igjen til Balsamo. I Aaret 1795 blev han ført til Slottet San Leone, hvor han døde samme Aar, efter at have afsvoret alle sine Vildfarelser. Dog vilde han ikke betroe Nogen Hemmeligheden af sin Elixir. Monomanen overlevede Charlatanen. Nylig har en Academiker udfundet Indholdet af hans Composition, som ifølge denne Lærdes Erklæring bestaaer af Aloe og Guld. Cagliostros Skygge maa være bleven ærgerlig over denne Opdagelse.

Lorenza Feliciani døde, efter at have været en Bandits Maitresse og en Charlatans Kone, som Nonne i Klosteret St. Apolinaro.

Carile Delort.

„Policemen" i London.

Hvis den lavere Klasse i London maaskee har et hæsligere Udseende end den i andre Hovedstæder, er den dog i andre Henseender at foretrække. Ved offentlige Festligheder, aarlige Høitideligheder seer man uhyre Folkemasser af den lavere Almue bedække en Udstrækning af flere Lieues. Nu vel, den medfødte Agtelse for Loven, som enhver Englænder har i sit Hjerte, og som aldrig forlader ham, denne Følelse, der ikke kan paabydes, giver disse pjaltede Skarer en Rolighed og Tilbageholdenhed, der indgyder en fuldkommen Tillid. Det falder da ikke den Reisende ind, at disse Folk et Øieblik vilde misbruge deres Styrke og Antal. Aldrig hører man en Fornærmelse mod en velklædt Person, eller mod en Vogn, der søger at bane sig Vei gjennem Mængden. Politibetjentene (the policemen) gaae om med en lille Stok ligesom Skolemestere mellem deres Elever; man viser dem en Forekommenhed, der er ubekjendt andre Steder.

En Dag saae jeg to drukne Mænd ifærd med at ville sprænge Indgangen til en Taverne, hvorfra man havde jaget dem ud; den Ene, som besad herculiske Kræfter, havde kastet nogle af de Forbigaaende ned, som havde søgt at bemægtige sig hans Person. Da kommer der en policeman, og slaaer dem sagte paa Skulderen; ved Synet af den blaae Uniform og den lakerede Hat standse de Rasende, bukke, gjøre Undskyldninger og gaae deres Vei, uden at sige et Ord, i den Retning, som den offentlige Ordens Haandhæver betegner dem med den lille Stok. En anden Gang, om Aftenen, dannede fem eller sex Mænd og nogle Fruentimmer midt i Gaden en uordentlig Masse, som var skrækkelig at betragte, og hvorfra der udgik Toner, som ikke syntes at tilhøre Menneskeslægten. En policeman, som forgjæves havde søgt at skille dem ad, svinger sin Skralde, hvis Lyd strax bringer

flere af hans Kamerater fra de nærmeste Poster til. Ved denne Larm løfte de Stridende, der ligge øverst, Hovederne iveiret, slippe deres Modstandere, ile henimod Politibetjenten, og vende derpaa rolig hver hjem til Sit. Om Natten føler man sig greben af en fuldkommen Sikkerhedsfølelse, naar man ved hvert tohundrede Skridt altid seer en af disse Mænd gaae gravitetisk op og ned; man glæder sig over at see dem tage paa Dørene, undersøge Vinduerne, for at forsikkre sig om, at Alt er vel tillukket; man er vis paa, at det mindste Allarmraab strax vil bringe tre eller fire af dem i Ens Nærhed, og man hører altid med Fornøielse, at de tiltale Folk i den hofligste Tone, gjøre Bemærkninger over det slette Veir eller over Nattens Skjønhed. Hvis De forvilder Dem i Gaderne, vil den første den bedste af disse Folk, til hvem De henvender Dem, og nævner Deres Bolig, ledsage Dem i den behørige Retning, indtil han møder en Kamerat, til hvem han overleverer Dem. Denne afgiver Dem igjen til en Tredie, og De naaer Deres Hjem i den ligeste Linie. Om Dagen seer man disse policemen vise de Forbigaaende artige Smaatjenester, tilbyde en gammel træt Mand deres Arm, hjælpe et Barn til bedre at bære sin Byrde, passe paa Pakker, medens der hentes flere ud af et Huus; kort sagt, de vise ved enhver Leilighed en Høflighed og en saa blid, venlig Opmærksomhed, at der i den Henseende er intet tilbage at ønske.

Et Brev til Redacteuren.

(Indsendt.)

Høistærede!

De har selv i det foregaaende No. af dette Blad i Anledning af Jfr. Grahn udtalt Deres Indignation over saadanne Correspondance-Artikler og Meddelelser, der kun altfor øiensynligt have deres Kilde i Letsindighed eller Lyst til at bagtale Næsten. Men der er endnu et andet Slags Correspondance-Artikler, der vel ere mindre fordømmelige, eftersom de ikke directe gaae ud paa at skade Andre, men som ikke desto mindre fortjene Dadel, da tom Forfængelighed eller utidig Tjenstiver kun altfor tydeligt udtale sig af dem — jeg mener disse Meddelelser om Forfattere, bebudede Værker o. s. v. — Meddelelser, der ikke sjeldent forraade et paafaldende nøie Bekjendtskab til den vedkommende Forfatter — og som vi hyppigt forefinde saavel i vore egne som i fremmede Blade. Hvad det sidste Slags Correspondance-Artikler angaaer, da have de desuden som oftest den Mærkelighed, at de ikke sjelden synes langt mere beregnede paa at gjøre Virkning, naar de, behørigt oversatte, vende tilbage til Hjemmet, end paa det fremmede Sted, hvor de i Almindelighed maae antages kun lidet at interessere. Det kan saaledes ikke andet end forbause, naar man idelig og altid, snart fra Sverrig, snart fra Tydskland, snart fra Hempel, snart fra Thomsen træffer paa Efterretninger og Nyheder om en af vore yngre talentfulde Digtere, som om intet Andet i den æsthetiske Verden rørte sig forresten. Jeg vil herved ingenlunde mene, at vedkommende Forfatter selv skulde besørge denne vidtløftige Correspondance — et saa colossalt Arbeide vilde ikke engang lade sig forene med hans øvrige Frugtbarhed — men man har altid Venner, som ved en misforstaaet Tjenstiver netop skade i fornuftige Folks Øine, hvor de troe allermest at gavne. Hvad i al Verden kan det interessere det store Publicum at vide f. Ex., at Hr. H. C. Andersen vil bruge de Penge, han maaskee vil erholde af Theatret for et Stykke, som maaskee vil blive opført, til maaskee at foretage en Reise til Constantinopel — eller maaskee til Spanien? Eller er det for at indbilde Publicum, at den Embedsmand, til hvem o. s. v. ogsaa „gaaer paa Eventyr" i

Æsthetiken, naar man i det svenske Aftonblad af 24de Juli No. 169 læser, at der af ovennævnte Forfatter er udkommet tre nye Eventyr, som NB. endnu ikke have seet Lyset i Danmark? Eller hvad skal man vel sige om hiin mærkelige Artikel fra Sverrig, optagen i Dagen, hvori der for et Par Maaneder siden fortaltes om Danmarks Andersen, der nu var bleven Europas, men kun var miskjendt i sit Fødeland? „Skal man smile eller harmes over slige Bemærkninger?" Undskyld, Hr. Redacteur! at jeg her bruger Deres egne Udtryk! Jeg kan ikke finde noget bedre. En anden „Mesure," som „disse Venner" undertiden anvende, vistnok i den bedste Hensigt og af sand Hengivenhed for Hr. Andersen, er at sammenstille ham med Thorvaldsen. Det er bekjendt, hvorledes denne store Mands Navn er bleven taget forfængeligt baade af Conditorer og Tobaksfabriqueurer, der knytte det til deres Kager og Knaster, og af politiske Partigængere, der misbruge det til deres royalistische Umtriebe. Naar det derfor her knyttes til Hr. Andersen, er dette vistnok langt mere uskyldigt, men Hensigten bliver lige umiskjendelig. Jeg skriver det netop til Dem, Hr. Redacteur! fordi heller ikke De er fri for at have givet denne Latterlighed, den være i sig selv nok saa uskyldig, en Næring, som man dog slet ikke kan bifalde. Vil De ikke tilstaae, at det klinger comisk nok i en Beretning om udødelige Arbeider, som Thorvaldsen har skabt paa Nysø, at afbrydes af et Impromtu af Hr. Andersen; eller at læse i samme Aandedræt: Thorvaldsen har fuldendt to nye Basreliefs, Digteren Andersen tre nye Eventyr. *) — Jeg indrømmer gjerne, at dette kun er Bagateller, og jeg skulde heller ikke have uleiliget Dem hermed, hvis det ikke var forekommet Mange som mig, at det dog virkeligt gaaer noget for vidt, og at det vel kunde være paa Tide engang ligefrem at udtale det, som i mange mindre Kredse afgiver et Conversations-Stof, der ikke kan andet end skade den nævnte Forfatters Anseelse, istedenfor at befæste den. At jeg ved denne Leilighed ogsaa er kommen til at berøre Dem selv, beder jeg Dem undskylde, ligesom jeg nærer saa megen Agtelse for Deres Upartiskhed, at jeg er overbeviist om, at dette ikke vil afholde Dem fra at optage mit Brev i det Blad, De redigerer.

Deres ærbødige

Th. F. S.

Af en Lampepudsers Memoirer.

Et gammelt Ordsprog siger: Natten er Ingens Ven. Er det sandt, maa den være mig mere fjendsk end nogen Anden, da min Haandtering staaer i en lys Modsigelse til dens mørke Væsen; thi det er netop min Haandtering at forjage dette og derved udbrede Lys. Hermed vil jeg blot tillade mig at sige: jeg er Lampepudser, jeg er Løgtetænder.

„Memoirer af en Lampepudser?" raabe Mange med Forundring.

Ja! Er der ellers noget at forundre sig over? „Hvorfor skal en Mand, som væsentligt bidrager til den almindelige Oplysning, for hvem der altid gaaer et Lys op, som hver Aften træder hen for Lamperne med en Naturlighed og Ugenerthed, der vilde gjøre enhver dramatisk Kunstner Ære, og som vistnok kan opvise flere Glandspunkter i sit Liv end enhver Anden — hvorfor skal en Lampepudser ikke kunne skrive Memoirer? — Endnu mere!

*) Uden at indlade mig videre paa hvad den ærede Brevskriver her anfører, vil jeg blot, hvad den første Anke angaaer, bemærke, at jeg ikke troede at burde nægte Optagelsen af et indsendt Stykke, der indeholdt interessante Kunstnyheder, fordi dermed fulgte et Impromtu af Hr. Andersen. Hvad det andet imod mig Anførte angaaer, kan dette ikke tilregnes mig, da den omtalte Efterretning ikke har staaet i Portefeuillen, men, hvis jeg ikke feiler, for nogen Tid siden i Dagen. Red.

Man vil hist og her i mine Papirer finde Steder, fulde af Salvelse.

Jeg har engang hørt sige, at Sandheden kan sammenlignes med Lyset og Løgnen med Mørket, og derfor er det nu min Stolthed, figurligt at arbeide paa Sandhedens Udbredelse og forjage den hæslige Løgn. Derfor har jeg rigtignok alle dem til Fiender, der under Nattens mørke Vinger drive deres Uvæsen og elske Mørket. Ak, det veed jeg alt for godt! Naar jeg om Aftenen gaaer med min Oliekrukke til min lysende Haandtering, da bliver det mig klart, da seer jeg tydeligt, at Alle vige tilside, at Alle skye Lyset.

Dersom man imidlertid vilde strengt anvende den tidligere omtalte Metaphor om Lys og Sandhed paa mine Lamper, vilde den dog komme til at staae i et meget tvivlsomt Lys; thi mine Lamper lyse i Almindelighed saare beskedent, og dette Punkt foregaaer jeg alle Oplysningens Helte med et efterlignelsesværdigt Exempel.

„Seyd nicht grausam, ihr Männer des Lichts! Ihr hauet den Wald um,
Welcher dem Wanderer einst labende Schatten verlieh.
Leuchten soll sie fürwahr und beleben, die Sonne der Wahrheit,
Doch nicht zünden und nicht tilgen, was besser besteht."

Jeg har altid holdt meget af at læse Memoirer, især biographiske; det er saa interessant at erfare, at der engang imellem bliver et Menneske født, at det lever og endelig døer. Det har givet mig Mod til ogsaa at komme med mine Begivenheder.

Min afgjorte Forkjærlighed for alt, hvad der er lysfuldt, viste jeg allerførst ved, at jeg saae Verdens Lys. Det er en charmant Idee at blive født og leve, at sige, naar det gaaer En vel. Destoværre havde jeg ikke opfattet denne Idee heldigt, og jeg blev en fattig Dreng. Som Dreng var det allerede min Yndlingsidee at være et Vorlys, at leve og døe som det. Dengang støbte man endnu Vorlys paa en Brikke; de vare da mere selvstændige end nu, da de støbes i stive Former. „O, tænkte jeg" hvilken Lykke at lyse beskedent som et Vorlys, og endelig selv gaae ud som et Lys! Barndoms Drømme!

Og jeg blev Yngling og ønskede at være Solen! — Solen, det straalende Billede paa Sandheden, den velsignelsesrige Virken! Saaledes modnedes jeg til Mand, og —

„Erloschen sind die heitern Sonnen,
Die meiner Jugend Pfad erhellt,
Die Ideale sind zerronnen,
Die einst das trunkne Herz geschwellt!"

Jeg har nu betragtet Livet i min Stand — som Lygtetænder, det vil sige ved Lys, og det er bleven mig indlysende, at det er et ubesindigt Indfald, især naar man fødes med alt for megen Sandhedskjærlighed og Aabenhjertighed. Man kommer ikke langt frem i Verden med det.

I Sandhed, hvilket Kald skulde jeg vælge mig, hvis jeg var født med hine Egenskaber?

Hvis jeg, f. Ex. var bleven Læge, havde jeg nævnet enhver Sygdom ved dens rette Navn, som Dommer havde jeg aldrig fordømt Nogen, som Casserer aldrig givet mig af med at indtage, som Kjøbmand aldrig handlet egennyttigt mod Næsten, som Skuespiller aldrig spillet Intriguer, som Soldat aldrig angrebet Nogen paa hans svage Side, eller truffet ham haardt, som Vært altid skjænket reen Viin i for Folk, som Postillon og Vetturin havde jeg altid valgt den lige Vei, og aldrig forført Nogen, som Dreier aldrig fordreiet Noget, som Fægtemester aldrig gjort et Udfald imod Nogen, som Dandsemester ingen Sidespring gjort, som Apotheker aldrig foraarsaget Nogen bittre Øieblikke, som Parfumeur og Digter aldrig strøet Virak for Nogen, som Kok og Satiriker saltet alting godt, som Kulsvier aldrig sværtet Nogen, som Veimester aldrig lagt mine Medmennesker Noget iveien, som Graver aldrig gravet en Grav for Andre o.s.v. o.s.v.

Saa blev jeg da Lampepudser; jeg tænder Lygter. Det er i een Henseende et glimrende Lod, og den eneste Haandtering, hvorved man sætter Alt i det behørige Lys, uden at staae sig selv i Lyset.

At jeg ogsaa maa yde Naturen min Tribut, at ogsaa jeg vil have dette sidste kloge Indfald tilfælleds med andre berømte Mænd, troer jeg at kunne forsikkre. Dog vil ingen Panegyrist prise mig i Døden for en uskjønsom Verden.

Men hvor haardt det end kan gaae Mennesket, bliver Livet, Tilværelsens og Virksomhedens søde Vane ham dog kjær og dyrebar. Og hermed ønsker jeg at gaae ligesaa blidt, men ikke saa hurtigt ud som mine Lamper.

LORD BYRON.

Em. Bærentzen & Co lith. Inst.

Klosteret Sant' Onofrio.

Dalende Sol med en rødere Lue
Maler alt Gjenboens halvbrustne Muur;
Nu bliver for snever min Bjelkeloftstue,
Ud i den straalende, store Natur!
Floden, som ruller de hvidgule Bølger,
Slyngende sig gjennem Roma, jeg følger,
Stiger i Mag over Steentrappen op,
Høit mod Janiculus Top.

Klokkerne ringe til Ave Marie,
Da for det ældgamle Kloster jeg staaer.
Domenichino! Din Pensel mon vie
Til en udødelig Hæder dets Gaard.
— Munken sig reiser fra marmorne Sæde
Under Arcaden, og byder mig træde
Ind i hans Kirke, der, liden og lav,
Gjemmer, o Tasso! din Grav. —

Venligt er Templet; af Guld ei det luer,
Dog vil det straale mens Kunsten har Liv,
Thi Pinturricchio bag Høialtrets Buer
Malte sin Engleflok barnlig, naiv.
O det er skjønt! — men uroligt i Hallen
Speider mit Øie: hvor slumrer vel Skjalden?
— „Hist i en Krog, under usmykte Steen,
„Henmuldne Digterens Been!"

Arme Torqvato! mens Folket med Vælde
Qvad hvad Du digted' begeistret i Hu,
Sygned' Du hen i den døsige Celle,
Udstødt af Verden med Barskhed og Gru. —
„Vanvittig er han!" — saa lød det fra Hove.
— Ja, Du var vanvittig! hvo tør vel vove
Dristigt at stirre med ublændet Sands
Op imod Guldkronens Glands?

Her udi Korsgangen ofte Du vandred,
Mistrøstig, tvivlsom, med Bogen i Haand;
Her mangt et Vers Du beskeden forandred'
Hvergang et bedre randt op for din Aand.
Hist under Egen for Munkene milde
Læste Du Sangen; de lytted' saa stille. —
For var dem Verden en ubekjendt Kyst,
Du gav dem Blik paa dens Smerte, dens Lyst.

Her sad en Aften Du dødsmat bag Rude,
Hendes Erindring kun dulmed' din Qval.
Kimende Klokker en Festdag' bebude;
Paa Capitolet man smykker en Sal.
— „Tasso skal atter med Skjæbnen forsones!
„Skjalden imorgen med Lauren skal krones!"
— Morgenen kom; — man til Festen Dig bød;
Smilende sad Du — men død!

— Munken til støvede Bogsal mig leder;
Sælsomt bevæget jeg træder derind. —
Synkende Sol gjennem Blyvinduet spreder
Rødmende Skjær paa en afbleget Kind.
Ja, det er ham! saadan, Tasso! Du smilte,
Medens mod Frihedens Eden Du iilte.
— Voxmasken gjengav os trolig dit Leer,
— Aanden i Sangen vi seer!

— Ud paa Platformen fra Klostret, det dunkle!
See hvor den herlige, vidtstrakte Stads
Kuppler i glødende Aftenglands funkle!
Guldsmykt er Tinden af Taarn og Pallads!
Høiere viindækte Bjerge sig hæve,
Blaalige Dunster dem magisk omsvæve;
Bag dem Abbruzzen med sneelagte Tind
Rødmer som Jomfruens Kind.

Solen er svunden. — Endnu den kun kysser
Ruden til Affked paa Fjeldtemplet hist.
Betleren alt bag Ruinernes Dysser
Rigmand sig føler i Drømmenes Frist.
Snart ogsaa jeg vil i natlige Kammer
Drømme om Tasso, hans Lykke, hans Jammer.
Tusind Godnat nu, I hellige Been!
Slumrer saa trygt under Steen!

Carl Borgaard.

Gravskrift over en ung Pige.

Ungdom forgaaer,
Og Skjønhedens Glands maa forsvinde;
Men i den evige Vaar
Boer Din uskyldige Sjæl og Dit Minde.

Rom og Constantinopel.

Europa har givet den gamle Verden to Metropoler, som begge betegnedes med det stolte Navn „Staden.“ Den Ene afløste den Anden i Herredommet, og denne Vexel bidrog meget til at bestemme Occidentens Skjæbne. Begge have gjennemgaaet mangfoldige Revolutioner, forend de oplevede vore Dage; Begge ere endnu store efter Aarhundreder, og ligesom et Orakel forkyndte den Ene, som allerede mere end eengang stod ved Randen af en Afgrund, at den aldrig skulde gaae tilgrunde ved Menneskehaand, saaledes synes ogsaa lykkelige Omstændigheder at love den Anden, om den endog er mindre hellig, et langt Liv.

Hvo, som har besøgt det osmaniske Riges Hovedstad, har ogsaa vandret til det forrige Eski Serai og har besteget Seraskierens Taarn. For ham behøver jeg ikke at beskrive Scenen. For den, som ikke har seet den, vilde enhver Skildring kun give et farveløst Billede. To Verdensdele række her hinanden Haanden til en tryllende Forening, to Have byde Himmelen uoverseelige Vandmasser til et Kæmpespeil, Bithyniens Olymp og Thraciens Bjerge danne en fjern, som oftest af Snee lysende Grændse, og dybt nede fra lyder den dumpe Tone af ottehundrede Tusinders Liv og Færd. Beskueren er forbauset, forvirret, blændet.

En større Mængde forundes det at bestige Sanct Peters Kuppel. For deres Fødder ligger en kæmpemæssig Stad, ikke folkerig, ikke bevæget som hiin; dens halve Deel er øde og bedækket med Ruiner, men hæderfuld ved Erindringer og stor ved aandig Indvirken; den indbefatter en Verden og fortæller en Verdens Historie. Den blev anviist til at være et stort Folks Vugge af Naturen, som gav den Climatets Velsignelser, en mægtig Slette, Havet i Nærheden og en skjøn Bjergkjæde, som det Ene med det Andet danne Horizonten i en langt udstrakt Linie.

Naar man holder begge Stæders Navne og Skildringen af deres Beboere sammen, skulde man ved første Oiekast neppe troe, at de frembyde mange Sammenligningspunkter, og dog er dette Tilfældet. Paa den ene Side overraskes Jagttageren af mangen Lighed, og paa den anden Side af en Forskjellighed, der danner saa diametrale Grundsætninger, at man ved en bestemt Søgen ikke havde kunnet tænke sig nogen mere iøinefaldende. Vi ville nu see, hvorledes det seer ud med locale Gjenstande og Forholde. Syv Høie bære begge Stæder, og denne Eiendommelighed skylde Begge deres maleriske Fremtræden. Gaderne stige og synke, til ringe Glæde og stor Udmattelse for den, som har meget at gaae efter og som, hvad der er Tilfældet med $9\frac{1}{2}$ af 10, mere tænker paa Anstrængelsen af sine Been end paa Udsigtens Skjønhed. I Constantinopel ere Høiene langt betydeligere, og denne Stad har ingen Pave Nicolaus eller Sixtus havt, der kunde vende op og ned paa Alting, og bringe lige Liniers Symmetrie ind i modstræbende Localiteter. Hvor et heelt Qvarteer brændte af, et Huus styrtede sammen ved Siden af et andet, blev og bliver endnu nøiagtigt bygget paa samme Sted, og det Eneste, som derved kan skee, er, at den allerede smale Gade bliver endnu snevrere ved nye Udbygninger. Constantinopel ligner derfor mere det gamle Rom end det nuværende ved den Mængde af smale, mørke, snevre Gader, i hvilke det stærkeste Fiirspand ikke vilde være istand til at trække det letteste Kjøretøi, og som virkelig kun mangle Trappetrin for at ligne Valettas Gader. Men det er Tyrkerne ligegyldigt, thi de ligne ikke Romerne hvad Vogne angaaer. Om nu ogsaa et Blik i det tyrkiske Huusvæsen er vanskeligere end i det italienske (endskjøndt hist og her i Italien et tæt Slør tilhyller Alt, hvad der hører til Departementet for det Indre), og naar man altsaa ikke der hører saa mange Scandaler af Huuslivet som her, saa tør jeg dog vædde hundrede mod een, at der aldrig i nogen tyrkisk Ægteskabs-Contrakt udtrykkeligt

er bleven betinget en Equipage for at kjøre til Atmeidan eller til S. Stefano.

Men for at komme tilbage til de syv Høie: her som hist ere de fortreffeligt benyttede til at give Staden, uden Hensyn til den rummelige Udstrækning, Storhed og Majestæt. Paa Constantinopels Høie taarne sig de mægtige Mosfeer, Kæmpemasser af skinnende hvidt Marmor, omringede af de slanke, ziirlige Minareter, overhvælvede af Kuppeler, hvortil Aia Sophia gav Forbilledet. Sligt seer man sjeldnere i Rom, og med Undtagelsen af nogle store Bygninger som Peterskirken, Lateranet, Maria Maggiore, kunne de romerske Kirker overhovedet, med Hensyn til det imposante Ydre, langtfra ikke sammenlignes med Sophiamosfeen, Ahmedje, Sulimanje og Ejub-Mosfeen. Alt, hvad der hos Osmanerne er blevet tilbage af arabisk og græsk Bygningskunst, har concentreret sig i Mosfeerne, medens man i Rom har bygget bedre Paladser end Kirker. Hist beundrer man endnu tildags det ypperlige Muurværk af hugne Qvaderstene, det smagfulde Billedhuggerarbeide paa Balustraderne, Symmetrien og Dristigheden i de ziirligt spændte Buer. Og ligesom man i Roms Kirker, i det mindste i de ældre, finder Rækker paa Rækker af kostbare Søiler, som stamme fra de forchristelige Tider og tilforn smykkede Templer og Basiliker, saaledes seer man i Stambuls Mosfeer de pragtfuldeste Søiler fra Constantins Stad af Marmor, Granit og Porphyr, i Forbindelse med hvad der er ranet fra Grækenland og lille Asien. Overhovedet har Constantinopel altid behøvet fremmede Productioner til at smykke sig med. Ikke fremkaldt og uddannet ved en indre, nødvendig Udvikling, men pludselig bleven stor og ophøiet til Herskerinde ved et Magtsprog af Politiken, manglede den det organiske Livsprincip, og alle senere Tider bidroge kun til at dynge Fremmedt paa Fremmedt. Istambul er en stor Leir, hvor Islam har opslaaet sit Sæde i en Verdensdeel, som ikke tilhører den, og hvor den seer sig omgiven af en, vel undertvungen og slavisk, men dog i Hjertets Grund den modstræbende national Befolkning. Rom er ligeledes, skjøndt under aldeles forskjellige Forhold, en Stad af Fremmede. Dens Indvaanere, som igjennem Aarhundreder strømme fra og til, alt eftersom gunstige Omstændigheder tiltrække dem og ugunstige støde dem bort, kunne heller ikke nu fornægte de modstridende Elementer i deres Oprindelse, og en stor Deel af Beboerne fra Herskeren ned til Betleren, have ofte kun et antaget Fædreneland. Rom har ved ydre Paavirken, ikke ved indre Kraft hævet sig af sit dybe Fald i det fjortende Aarhundrede. Det Særsyn, vi støde paa ved Betragtningen af dets ringe selvstændige Andeel i Italiens glimrende Bestræbelser for at gjenoplive Dannelse og Kunst, kunde let opklares af denne Omstændighed.

Undersøge vi nu fremdeles, hvilke Eiendommeligheder begge Residentser have tilfælleds, som Stæder betragtede, er Vandforsørgelsens System os først paafaldende. I den af Solen forbrændte Campagne, som afverlende tjener Hjorder og slet Luft til Opholdssted, i denne næsten aldeles forladte Slette staae Vandledningernes kæmpemæssige, lange Buelinier, tildeels i Ruiner, men føre ogsaa for en Deel endnu i en Længde af flere Mile det besjelende Element til Staden, hvis Fornødenhed langtfra ikke kan stilles af Kilderne og Brøndene paa dens egen Jordbund. Vandløs er Jordtungen mellem Marmorahavet og Chrysokeras, som bærer Stambuls Pragt og Elendighed. I Belgrads tætte Skove, i de stille Dale ved Foden af Balkanbjergene samle de adspredte Kilder sig i mægtige, af Marmordæmninger indsluttede Vandbeholdninger, og strømme paa Ryggen af syv Aqveducter og i Rør under Jorden gjennem en udyrket Slette til Staden. Her have Paverne fortsat de gamle Keiseres Værk, hist Sultanerne; hine have gjenoprettet en forholdsmæssig ringe, men for det nuværende Antal Indvaaneres Fornøden-

heder fuldkommen tilstrækkelig Levning, disse have foroget de gamle Bygninger, om de endog have ladet Keiser Valens' Aqveduct synke i Ruiner og Vandbeholdninger forvandle sig til Silkespinderier. Og hvorledes flyder og sprudler ikke den qvægende Strøm frem af tusinde Brønde, dannende zürlige Søer som Fontana di Trevi, brusende Vandfald som Fontana Paolina, besjelende eventyrlige Paladser som paa Top=Hanas Plads og Pladsen ved Serailet! Intet Tempel, intet Huus maa mangle, Gader, offentlige Pladser, Gaarde, Haver, Corridorer, Dale og Høie ere forsynede; alle have Deel i den odselt udstrømmende Rigdom, der tjener saavel til Fornødenheders Tilfredsstillelse som til Prydelse i phantastisk, hundrede Gange afverlende Skikkelse.

Lader os fortsætte vor Vandring gjennem begge Stæder! I den ene som i den anden komme vi til Egne, der synes uddøde, hvor Menneskets Fod ikke ofte betræder Veien, hvor Støi er et ubekjendt Phænomen, medens det i andre Districter er desto mere levende. Her som hist stode vi paa ægyptiske, med Hieroglypher besatte Mindesmærker, paa Hæderssoiler, hvis Billedstøtter ere sønderknuste, paa Pladser, hvis Form endnu minder om deres fordums Bestemmelse, saasom Hippodrom og Stadium, Circus agonalis, der nu tildags hedde Atmeidan og Piazza Navona, begge prydede med Obelisker og kuppelbedækte Gudshuse. Og hvis Tiberstaden ogsaa tusindfold bærer Prisen med Hensyn til sine grandiose Ruiner fra Oldtiden, saa har ogsaa Staden ved Bosporus sine Bygninger fra Keisertiden, sit Constantiniske Palads og sine Piściners underjordiske Søilegange, som endnu med større Ret end hine ved Cap Misene kunne kaldes „vidunderlige" at fremvise. Her som hist hæver den ranke Cypres sig op af Haverne, sørgende blandt Ruiner og Monumenter, en Folie for den hvide Minaret og Marmor=Billedstøtten. Begge omgives af en taarnbesat Muur, der fortæller en tusindaarig Historie, og hvorpaa der i Aarhundreder efter Aarhundreder er bleven revet ned, repareret og fornyet lige indtil vore Dage, der kun lidet synes at interessere sig for dens Tilværelse. I det Hele taget er Constantinopels Muurkreds mere den gamle end den romerske er det; Begge har det i Tidernes Løb ikke manglet paa Beleiringer og Storme. Constantinopel blev sytten Gange beleiret, Rom blev indtaget af Gallierne, Alarich, Genserich, Ricimer, Totila, Narses, og flere Gange i Middelalderens uophørlige Krige, indtil Connetablen af Bourbon sluttede Rækken af Verdensstadens Erobrere. Begge Stæder vare fra ældre Tider inddeelte i fjorten Regioner, og endnu den Dag i Dag gives der ligesaa mange Rioni i Rom. Omgiven af Campagner, som enten ere aldeles ikke eller kun slet dyrkede, og næsten ubeboede, maatte de Begge døe af Hunger, dersom Provindserne ikke kom dem til Hjælp. Umbrien leverer Rom, de vestlige Landstrækninger Constantinopel deres fornemste Fødemidler. Da de fleste Producter maae komme langveis fra, er Alting dyrt. Endnu i vore Dage har man søgt at udbrede den Mening, at Rom er et billigt Levested. Men den, som har tilbragt nogen Tid der, mærker det snart paa sin Pengepung, hvor grov denne Illusion er. Vi ville slet ikke tale om Italiens andre Stæder — i Paris lever man billigere og bedre. De Gjenstande, som henhøre til de daglige Fornødenheder, give Maalestokken. Rom maa, ligesom Constantinopel, tage sine uldne Varer, sit Lærred og saa mangen anden Industrifrembringelse fra Occidentens Lande. Forresten er det meget langtfra, at Rom besidder saa skjønne Magasiner som Osmanernes Hovedstad. Thi det er en Glæde og en Dienslyst at vandre om i den Sidstes Bazarer og Besestaner, hvor Orientens tusindfoldige Producter ere opstillede. Med de romerske Boutiker vil den største Gadestryger snart blive færdig.

Saaledes er det beskaffent med Localite=

terne. Vi ville nu kaste et Blik paa Forvaltningen, Folket og Livet. Her som hist forener Regjeringen den høieste verdslige og geistlige Magt; Sultanen er et kirkeligt Overhoved, og Scheikh-ul-Islam egentlig kun et Slags Generalvicar. Men da der i den christelige Kirke herske forskjellige Hæresier, og den armeniske Katholicos i Sis eller Etschmiadzin ligesaa lidt som den græske Patriarch i Constantinopel vil anerkjende den romerske Biskops Overherredømme, saaledes træder Sultanen af Marocco, som nedstammer i lige Linie fra Fatimah, Perlen, op mod Tyrkernes Orthodoxie, og den schiitiske Perser udskjælder disse for sunnitiske Kjættere. Eendrægtighed hersker altsaa hverken i Østen eller Vesten. Pave og Sultan ere omringede af Palaisvagter, hvis Costume er en Reliqvie fra svundne Tider og i Modsigelse til den nær og fjern mere om sig gribende prosaiske moderne Mandsdragt. Cardinalernes Collegium er Ulemaernes Corps. Men Eminencerne nøies ikke med at afgive deres Dom over Tro og Lov; de ere for den hellige Stol hvad Paschaerne ere for det osmaniske Rige. Begge blive valgte til Gouverneurer i Provindserne, hvor de udøve en ikke ringe Myndighed. Naar en Pascha rider ud, omgives han altid af flere Tjenere, der lede og styre hans Hest. En Cardinal tør ikke gaae ud alene; i Staden selv maa han kun kjøre. Han sidder i en rød, rigt forgyldt, plump Karet, som trækkes af besindige Heste; paa Forsædet sidder en Abbate eller Selskabscavaleer, og bagpaa staae tre galonerede Lakaier med den uundværlige Regnskjærm ved skyfri Himmel. Saaledes bliver den sædvanlige Promenade udenfor Porta Pia Dag for Dag tilbagelagt i al Magelighed. I Constantinopel tænker man: Hvem Gud giver et Embede, giver han ogsaa Forstand dertil. For at blive denne fatalistiske Grundsætning tro, udnævner Sultanen til Storadmiral en Mand, hvis Kundskab til Søvæsenet indskrænker sig til en Fart i en Kaik fra Serailets Pynt til Dolmabagdsche eller Prindseøerne, og til Chef for Artilleriet sædvanlig den, som allermindst kan gjøre Fordring paa at have opfundet Krudtet. I Rom gaaer man med Hensyn til Embeders Besættelse ogsaa noget vilkaarligt tilværks. Men saa lidt der ogsaa skee gjennemgribende Reformer i Italien, saa har dog Italieneren en forunderlig Lethed til at finde sig i nye Forholde og usædvanlige Situationer, naar man kun lader ham faae Tid til at see sig om og fatte sig.

I deres politiske Skjæbne og deres Stilling ligeoverfor mægtige Naboer, have begge Stater havt meget tilfælleds i de seneste Tider. Men imedens man i Rom har gjort Laan, for at tilfredsstille de bestandigt tiltagende Fornødenheder, har man i Constantinopel betænkt sig paa at styrte sig i en saadan Afgrund. Partiet er iøvrigt ikke lige. Skulde Nøden engang rigtigt knibe Sultanen, har han dog altid det sidste Hjelpemiddel tilbage, nemlig at gjøre en eller anden af sine armeniske Torlonias et Hoved kortere, og allernaadigst betragte deres Formue som sin egen. I begge Stater hører det til Dagens Orden, som i andre Lande som oftest kun er en Følge af Revolutioner, Personer af de laveste Klasser kunne opnaae de høieste Værdigheder. Hvor mangen lærd og mægtig Cardinal har ikke været Servient i et Mendicantkloster, hvor mangen Pascha har ikke været Slave eller Rideknegt! Men hvis der paa denne Viis dannes et Fortjenestens Aristokratie paa det ene Sted, er paa det andet Sted Stigen og Falden i de fleste Tilfælde en Virkning af Lune, Gunst eller Tilfældet. I Rom finder der i denne Henseende en Conseqvents Sted hvortil man ikke veed noget i Constantinopel, endskjøndt der i hiin Stad ved Siden af det udtalte demokratiske Princip bestaaer en mægtig Phalanx af Arveadel, hvortil man intet Spor finder i denne. Den simple Munk, som ved Dyder eller Talenter hæver sig fra et Trin til et andet, kan opnaae at bære den

pavelige Tiara. Osmanerne derimod holde fast ved den guddommelige Ret og Prophetens Stamme.

Om kirkelige Forhold vil jeg ikke tale, da de mere have Hensyn til det Almindelige end til de to Stæder. Imidlertid bor jeg ikke forbigaae Dervischerne som særdeles charakteristiske. De ere Islams Franciscanere og Capucinere; ligesom disse ere de fattige, uden Hjem, omflakkende, tildeels udannede og Folk, som ingen Lyst have til et virksomt Liv, men undertiden findes der blandt dem fromme lærde Mænd, Raadgivere, Hjælpere og Forsvarere i mangen Nod og Ufred. Og ligesom det ikke sjelden skeer, at En, der ikke horte til Munkeordenen, lader sig begrave i Kutten, saaledes skeer det ogsaa, at hoie Statsmænd og Feltherrer paa en Maade bekjende sig til Dervischernes Orden og finde et Hvilested ved deres Side.

Romeren, Oldtidens og Middelalderens Republicaner, har, hvorledes end Regjeringens ostensible Form var, dog altid bevaret en temmelig uafhængig Aand. Constantinopolitanerne have altid været et Trællefolk. Vante til despotiske Forholdsregler, bøie de Hovedet i Hengivelse. Det maa gaae vidt, naar det skal komme til et Opror, Men til Trods for den vilkaarligste af alle Regjeringer, findes der maaske dog mere personlig Frihed hos Tyrkerne end i mangen constitutionel Stat. Kaste vi et Blik paa Retsforfatningen og Politiet, saa bemærke vi rigtignok en stor Forskjellighed. Imedens man i Rom i mange Ting holder fast ved det Gamle, om det ogsaa er forældet, synes man i andre Henseender at elske uophørlige Forandringer. Ja, disse Forandringer i Love og Forordninger ere næsten blevne til et Ordsprog. Det passer paa dem, hvad Dante siger om sin Fødeby:

Saa tynde ere dine Bæverier,
At hvad Du i Octobermaaned væver,
Ei til midt i November holde kan.

Imod Udtrækken af Processer og de dermed forbundne store Omkostninger er der ikke uden Grund bleven ivret. Hos Osmanerne gives der ikke mange Skriverier og Instantser. En tyrkisk Cadi er en meget prompte Person og Politiet forstaaer ingen Spas, endskjøndt der ingen Sbirrer og Spioner snige sig omkring. Den bedrageriske Bager bliver fastnaglet ved sit Ore til sin egen Boutikdor, Tyven bliver snart greben, og faaer i det mindste Bastonade efter en meget kort Proces. I rolige Tider kan man i Constantinopel til enhver Tid gaae uhindret om i Staden og Omegnen, endskjøndt Peras Beboere danne sig Skrækkebilleder og Varulve af Bulgarer og Zigeunere, der vistnok under en almindelig Forvirring, som ved Janitscharernes Opstand eller i de græske Uroligheder, hverken vare behagelige eller paalidelige Naboer. I Rom forefalde Mord og Plyndringer selv i Corso. For Gadernes Reenlighed er her i de sidste Aar vel gjort Adskilligt, men den gamle indgroede Vane lader mangen godt meent Forordning blive uden Virkning. Man løber ikke altid hen til „Immondezzajo" for at blive af med Feieskarnet. Imidlertid blive dog i det mindste Corso og nogle andre Hovedgader holdte temmelig rene.

Det er nu endelig Tid at tage Beboernes Charakteer og Levemaade noget nærmere i Oiesyn. Tyrken er Fatalist af Grundsætning, Romeren af en vis Slendrian, som man ved første Oiekast ikke ret veed at bringe i Overeensstemmelse med andre Træk af den italienske Folkecharakteer. Kunde man end tiltroe det italienske Folk et alvorligere Tilbageblik og en dybere gaaende Betragtning end Udlændingen i det mindste i Gjennemsnit troer at bemærke hos ham, fristes man dog ogsaa meget til den Tro, at Nationens Skjæbne har foranlediget dette Slags Passivitet og Hengivelse. Begge ere maadelige, og leve næsten lige isolerede i deres Boliger, endskjøndt heri ogsaa er en Forskjel. Besøger man en Orientaler, hvad

der vistnok ikke skeer hyppigt, byder han strax sin Gjæst Caffe og Pibe, og undlader ikke at stikke ham en lille Skeefuld Confiturer i Munden. Derimod gives der Folk, som have levet mange Aar i Rom, og paastaae, at de ikke kunne erindre, at der nogensinde er bleven dem rakt et Glas Vand af en Indfødt. Jeg hører nu ikke til disse, endskjøndt jeg er en Florentiner, og der aldrig har hersket stor Overeensstemmelse mellem Florentinere og Romere. Overhovedet vilde man gjøre Italieneren Uret, hvis man beskyldte ham for Mangel paa Gjæstevenskab. Kun det kan man, saa synes mig, ikke forlange af ham, at han strax skal blive intim med den store, ideligt afvexlende Masse af Fremmede. Derimod kan jeg ikke andet end følge Sandheden og derfor heller ikke forbigaae det, at Begge (Tyrkerne rigtignok først siden den saakaldte Civilisations Morgenrøde er oprunden for dem) beære de Fremmedes Soiréer og Diners med deres Nærværelse, uden at bryde sig stort om at gjøre Gjengjeld. Begge besidde det naturlige Talent, uanseet det dertil sig egnende Nationalcostume, som desværre Dag for Dag mere og mere fordærves hos Tyrkerne, ubevidst at danne de meest maleriske Grupper. Begge holde just ikke af at gjøre sig alt for megen Bevægelse, endskjøndt de, naar det kommer an derpaa, godt udholde Anstrængelser; Begge kunne ikke existere uden Caffehuse, som findes paa alle Kanter og Hjørner, og hvor man faaer en efter Landets Skik tilberedet og i Regelen god Caffe. Begge lade sig nøie med den eneste slette Avis, der udkommer i Hovedstaden. Begge levere de ubehændigste Soldater, som findes i Europa, og behøve fremmede Exerceermestere, for at lære de allersimpleste Begyndelsesgrunde af den strategiske Kunst. Begge have deres lystige Dage, da Gaderne ere opfyldte af Folk, der gloe og gabe; her kaldes disse Carneval, hist Ramadan. Begge behøve Jøderne, som de hade og foragte, til deres Handel, og anvise dem et afsondret Qvarteer; men Tyrken er i det mindste dog ikke saa barbarisk at afspærre dem med Port og Laas. I Rom som i Constantinopel frembyde Jødekrogene, der i den sidste Stad ligge deels indenfor Ringmurene, deels paa hiin Side af Havnen, et Billede paa Elendighed, og Enhver, der i Pesttiden har været i Levanten, hvor den Ene kun tænker paa at gaae afveien for den Anden, saafremt han ikke kjender ham nøie, for at undgaae hans Berørelse, kunde næsten fristes til at følge samme Skik, naar han vandrer gjennem den romerske Ghettos snevre, smudsige, stinkende Gader. — Her som hist gives der priviligerede Farver: i Rom Purpur og Violet, hos Tyrkerne Grønt, som kun maa bæres af Prophetens Efterkommere. Det synes, at Haabet alene er reserveret dem. Et tyrkisk Fruentimmer rev engang — det er rigtignok adskillige Aar siden — Sløret af Hovedet paa den engelske Gesandts Gemalinde midt i Constantinopels Gader.

Hvorledes det seer ud med Constantinopels Damer, der for det meste ere sortøiede Skjønheder ligesom Romerinderne, kan jeg desværre ikke berette, da det ikke er brugeligt at stifte Bekjendtskab med dem og besøge dem ved Toilettet, og der heller ikke gives Baller eller Operaer, hvor de Stakler kunde lade sig beundre. Kun maa det her bemærkes, at de have Ord for at forstaae den Kunst saare vel at tilbringe Dagen med Ingenting ligesaa godt som mange fornemme Romerinder, og at de ogsaa have deres Corso og deres Villa Borghese. I det mindste om Fredagen, den osmaniske Sabat, ere Kiahat-Han og Göksu, de saakaldte europæiske og asiatiske ferske Vande, ligesaa besøgte af Spadserende og Kjørende som hine, det moderne Roms delizie.

Jeg troer, at det kan være nok med denne Sammenstilling. Maaskee vil man savne noget deri — Peras Beboere. For disse veed jeg rigtignok ikke at finde nogen Parallele, thi de staae alene i Verden. Om disse priviligerede Personer, hos hvem den „gyldne Bog"

endnu staaer i høieste Flor, disse alle Nationers ærbødigste Tjenere, som ere af Alles Mening, som Alle tilsammen ere fødte Diplomater og Linguister, som istedetfor eet Fædreland have flere, naar Tilfældet eller Fatum saa vil det, disse Zionsvægtere for den selskabelige Parykstiil, i hvis Træboliger Kjedsommeligheden har opslaaet sin Bopæl, og Bysladder er bleven Huusven — om disse perotiske Store, hvoriblandt der vistnok gives Undtagelser (jeg haaber, at enhver af mine Bekjendte vil ansee sig for en saadan), er ikke andet at sige, end at deres Sæder og Skikke ere en confus Blanding af Vestens og Østens Liv, ligesom de selv ere det med Hensyn til deres Nationalitet. Man vilde sandelig aldrig blive færdig, dersom man vilde paatage sig det utaknemmelige Arbeide at efterforske, hvad de have tilfælleds med Peer og Poul eller ikke.

(Af: Römische Briefe von einem Florentiner).

En Scene for Retten.

Nedenstaaende Forhandling, som for kort siden foregik for Retten i Paris, vidner om Industriens store Fremskridt, som endog aabenbare sig i denne Hovedstads dramatiske Kunst.

Fredsdommeren. Mademoiselle Laura Fedora! De paastaaer at have tredsindstyve Francs tilgode hos Hr. Villemot?

Villemot. Jeg møder her paa en bekjendt Forfatters Vegne; det var i hans Navn, at jeg indgik en Accord med denne Dame om, at hun skulde falde i Afmagt. Men Forfatteren var ikke fornøiet med hende, og vægrede sig ved at betale, da han ikke fandt hende tilfredsstillende. (Latter.)

Dommeren. Forklar Dem tydeligere, for at man kan dømme i Sagen.

Mselle Laura Fedora. Sagen forholder sig saaledes. Den omtalte Forfatter, som har givet denne Herre Fuldmagt, kom til mig sidste Søndag, og sagde: jeg har et Drama i fire Akter, som skal gives imorgen paa Boulevarderne. For Pokker! der kunde De hjelpe mig. Man har fortalt mig, at De forstaaer ypperligt at lave et godt Udfald.... De maa endelig gjøre noget for mig; thi sandt at sige, jeg befrygter noget Ubehageligt.

Dommeren. Hvori bestode Deres Betingelser?

Mselle Laura. I første Akt skulde jeg tørre en Taare af mit Øie, i anden Akt hulke høit, og falde i Afmagt i fjerde, imod hundrede Francs for hver Forestilling. Nu vel, jeg indgaaer det.... det gjør mig ikke videre... jeg vil saamænd, hvis det kommer an derpaa, blive afmægtig i „Paschaen og Bjørnen"... hvor meget lettere i et Drama! Men ved dette Stykke har det sandelig ikke, med min bedste Villie, været mig muligt at tabe Bevidstheden.

Dommeren. Sæt deres Grunde ud fra hverandre!

Mselle Laura. Jeg indgaaer Handelen, uden videre at bryde mig om Noget; jeg kommer til Controldøren i den Mening, at der er en Plads reserveret mig. Man raaber til mig: „Deres Billet, Madame!" „Hvad for en Billet?" spørger jeg „jeg pleier ikke at forevise Billetter." „Ja saa," svarede en Controleur „stil Dem saa hen ved Gangdøren! (Latter.) „Stille mig hen! Men saa hør dog! Jeg er kommen herhid, for at falde i Besvimelse inde i Theatret selv og ikke ved Indgangen." (Almindelig Latter.)

Villemot. Min Client, som var tilstæde ved denne Samtale, skyndte sig med at lade Dem komme ind.

Mselle Laura. Ja, da jeg havde ventet i tyve Minuter. Der var nogle Fruentimmer, som sagde: „Gud, hvilken Hede! man kunde jo blive afmægtig.“ For Pokker, tænkte jeg, derfor er jeg jo kommen her ... Endelig kommer jeg ind. Naa, veed De, hvor man saa bringer mig hen? Paa tredie Bænk i Galleriet! ... Det er ikke daarligt! Tilsidst maa jeg da risquere en Besvimelse paa en Bænk uden Rygstød. (Almindelig Latter.)

Villemot. Man skaffede Dem jo strax efter en Plads paa første Bænk.

Mselle Laura. Det er sandt! Men det Ubehagelige bestod deri, at jeg havde to Naboer, af hvilke den Ene var graa som en Rotte, og den Anden glødende som en Rødbede. „Naa, Laurette!“ sagde jeg til mig selv „Naboerne genere sig og ligne slet ikke hinanden; til hvilken Side skal Du da lade Dig falde? Ak! den Graahaarede bør ustridigt have Fortrinet; det er mest passende ... man vil ansee ham for min Fader.“ (Vedvarende Latter.) Den første Akt begynder; den var uden Smag som en Hviderøe. Imidlertid, det fik nu være, jeg river mig i Øinene med Eftertryk. Min røde Nabo yttrede sagte: „det Fruentimmer har uden Tvivl en Øienbetændelse.“ Min Forfatter, som ikke stod langtfra, lænet op til en Pille, tilvinkede mig sit Bifald. Den anden Akt rykker frem, og strax efter kommer det betegnede Sted. Godt! jeg sukker som et Barn i Vuggen. Den kobberfarvede Herre rækker mig til Trøst en Avis, og den Graahaarede brummede halv høit ... min foregivne Papa var lidt uvillig. Hidtil gik ellers Alt ret godt, men Stykket gaaer videre ... man hysser, man piber, man leer og man raaber, at det kan dog ikke spilles tilende! Jeg tænker altsaa: „Nu maa jeg synke i Afmagt, der maa skee hvad der vil. Jeg venter og venter ... paa engang forlanges der, at Tæppet skal gaae ned. „Pas nu paa!“ raabte jeg til mig selv. „Benyt Øieblikket!“ Og da Tæppet begyndte at synke, var jeg ikke seen med at udstøde et gjennemtrængende Skrig og lade mig falde ned i min graahaarede Naboes Skjød. (Almindelig Latter.)

Villemot. Ja, men det var i tredie Akt; De skulde have biet til den fjerde Akt, thi der var Ingen, som i det Øieblik lagde Mærke dertil.

Mselle Laura. Er det en Indvending? For det første har den gamle graae Herre meget vel lagt Mærke dertil, thi den brave Mand troede, at hans sidste Time var kommen. Er det da ubehageligt? Desuden har jeg handlet meget klogt i at besvime i tredie Akt, thi den fjerde Akt blev jo slet ikke givet, og det kunde da heller ikke falde mig ind at levere en Afmagt for de tomme Bænke.

Dommeren, som erkjendte Grunden til Retsstriden for umoralsk, da man havde til Hensigt at skuffe Smagen og vildlede Publicums Mening, erklærede, at han, hvis man ikke jevnede denne Sag med det Gode, vilde andrage paa, at Digteren personlig maatte møde i Retten. Ved denne Bemærkning ilede Hr. Villemot, som ikke vilde udsætte sin Client for Auditoriets Latter, med at tilstaae Mademoiselle Laura den tilsagte Sum.

Damernes Skaal.*)

O, hvor mange smukke Piger
Sidde her i yndig Kreds!
Hvad i alle Verdens Riger
Kan os gjøre meer tilfreds?
Ei med Afrodites Lue
Fængsle mægtigt de vor Aand,
Men som Juno stolt de skue,
Række os den store Haand.

*) Afsiungen ved et bal masqué, hvor NB. Damerne vare forklædte Mandspersoner.

Gives der en bedre Vei?
Nei, nei, nei!
Kjælne Mandfolk saligt lue
Ved et Tryk af Qvindehaand.

Stærke Læber, flade Arme,
Kraftig Vært og dristigt Blik!
Gud sig over os forbarme —
Det er ikke Qvindeskik.
Dertil vil de coquettere,
Øve Kjønnets vante Magt;
De hver Mand vil chikanere
Til han bli'r i Graven lagt.
Gives der en værre Vei?
Nei, nei, nei!
Stygt, en Mand at chikanere
Til han bli'r i Graven lagt.

Qvinden har en mægtig Vælde,
Som den hele Verden veed.
Lotte kunde Werther fælde;
Stymperen i Græsset beed.
Herre Gud! skal vi os skyde
Paa en saadan Glædesdag?
Døe, naar man sig ret vil fryde,
Det er en forbandet Sag.
Kjender I en værre Vei?
Nei, nei, nei!
Døe, naar man sig ret vil fryde,
Det er en forbandet Sag.

Kjære Brødre, jeg Jer beder,
Agter ei paa dette Spil!
Naar I noget nærme Eder,
Og kun see lidt nøie til,
Da kan I foruden Hinder
Sværme frit ved Gravens Rand.
Disse store Trylleqvinder
Fælde ingen nordisk Mand.
Deres Afmagt vi belee.
Ei see, see!
Gives der da Trylleqvinder,
Som ei fængsle kan en Mand?

Ja! her skal ei Nogen græde
Af forsmaaet Elskovs Qval.
Til uskyldig munter Glæde
Samles vi i denne Sal.
For de store Pigers Blikke
Svæver ei Coquettens Maal.
Derfor, Brødre, lad os drikke
Vore brave Damers Skaal!
Gives der en bedre Vei?
Nei, nei, nei!
Derfor vi med Glæde drikke
Vore brave Damers Skaal.

F. C. H.

Napoleons Grav.

I en endnu utrykt Reisebeskrivelse fra München til China af Professor Neumann omtales et Besøg ved Napoleons Grav paa denne Maade. „Fra en Høi seer man ned i en lille grøn Dal, som imod Nordost taber sig i nogne Klippepartier. Ved Foden af denne Høi fremvælder der en iiskold, riig Kilde, som pladskende flyder gjennem Dalen, og væder dens svage Græsstraae. Tætved Kilden blev der bygget et Huus til Bolig for en Sergent, som af den storbrittaniske Regjering blev ansat til at være det verdenshistoriske Gravsteds Bevogter. Omtrent midt i Dalen seer man en langagtig, fiirkantet, hvid, glat Steen, ti til elleve Fod lang og fem til sex Fod bred, rundt omgivet af et Jernstakit, hvorudover to tykstammede Taarepiles Grene hænge ned. Af Ærefrygt for den store Døde, heller ikke sjelden af gemeen Vindesyge bleve de herlige Træer berøvede deres skjønne Prydelse, de grønne Grene. Hvis Regjeringen ikke havde forebygget det, saa vare vistnok Træerne allerede for længe siden blevne slæbte bort med Stamme og Rod, Grene og Blade. En skreven Placat advarer saavel Indfødte som Fremmede mod at beskadige Graven og Pilene. Sergenten har Ordre at vaage strængt over Opretholdelsen af denne Befaling. To Jernstænger i Indfatningen ere ubefæstede; de tages ud, og man træder ind til Graven. „Seer De, min Herre!" sagde den snaksomme Sergent, som nok ventede en god Drikkeskilling for sin Artighed, „træd De kun nærmere

uden Frygt, her ligger Bonapartes Hoved. Her", han løftede Foden og trampede paa Graven, saa det dundrede, „her paa den venstre Side i Liigkisten findes Hjertet i et aparte Kar. Jeg begynder nu at blive en gammel Karl; jeg har allerede tjent i fem og tredive Aar. Tyve Aar har jeg staaet i kongelig Tjeneste, og femten Aar har jeg nu tjent det hæderlige Compagnie. Jeg var sammen med Bonaparte paa Bellerophon, og ved Gud, Bonaparte var en dygtig General! Han har med et eneste Sværd leveret over firehundrede Hovedslag. Bonaparte blev ogsaa udmærket her paa alle mulige Maader — han blev fuldkommen behandlet som en General. Nogle sige, at Sir Hudson Lowe ikke har ført sig vel op imod Generalen, men det er, saa vist som jeg er en ærlig Karl, ikke sandt. Tvertimod vilde Generalen slet ikke see Hudson Lowe, og Hudson Lowe var en prægtig Mand; han forstod, hvorledes man skal behandle en Soldat. Rigtignok siger man, at han har brudt sit Æresord. Hvad jeg skal troe om det, veed jeg ikke, men det kommer jo heller ikke John Smith ved. Hvilken prægtig lille Plads har Generalen ikke udsøgt sig der! Her har været særdeles hæderlige Gentlemen, som paastode, at ingen Monark i Verden har et skjønnere Gravsted. Naa, seer De, her kom han sædvanligt hen om Eftermiddagen, satte sig ned, og drak af det kølige Kildevand — det er det bedste paa Øen. Drik ikke saa hurtig, hvis De er varm! De kunde let forkøle Dem og bringe Feberen med Dem ud paa Skibet. Deroppe boede Bertrand. Madame Bertrand var just ikke meget smuk, uagtet hun var høi af Væxt; hun var mig noget for sort. Nu, Madame Bertrand kom da sædvanligt ogsaa herhid med sine Børn — det var en god Kone, og Bonaparte legede længe med Børnene, der tillode sig alle mulige Friheder. Jeg præsenterede altid Gevær for ham som for en anden Generalofficier. Disse Taarepile, som nu hænge ned over Stakittet og ere halv bladløse — ja, seer De, det Træ var næsten gaaet ud, de vare dengang unge og friske — Generalen opelskede dem med egen Haand. Men de smaa Skud her har General Dallas, vor nuværende Gouverneur, plantet. Vil man ikke unde mig en Grav i Frankrig, sagde Bonaparte, saa skal mit Liig ligge her. Her ved denne Jernstang plantede Madame Bertrand en Forglemmigei, men den holdt det ikke længe ud; den fortørrede. Du, min Gud, for slige fine Blomster er her heller ingen Jordbund. Paa Gravstenen vilde vi skrive: General Bonaparte. Nei, sagde de Franske, Indskriften skal være: Keiser Napoleon. Ere I ikke fornøiede med „General", saa skal der slet ikke staae Noget, sagde vi saa. Nu, saa blev det derved, og derfor staaer der ikke et Ord paa Stenen. Da Napoleon var sænket ned, stode vi alle i Geledder deroppe paa Bjerget, og skøde flittigt henover Graven — ja det maa man tilstaae, der er viist ham al mulig Ære. Generalens Huus i Longwood, vil De ogsaa derop? Du gode Gud, der er ikke mere noget at see. Hans daglige Værelser har Salomons kjøbt, og forvandlet dem til en Spisesal for de Herrer, som ere beskjæftigede ved Meieriet; i hans Sovekammer er der en Mølle. Det er saamænd ikke Umagen værdt, at De gaaer derop i denne trykkende Hede."

Jeg ilede derefter, saa hurtigt som den steile Vei vilde tillade det, bag efter mit Selskab, som forlængst var draget hen til Longwood. Jeg oversaae Egnen og betragtede Keiserens Bolig. Longwood ligger paa Øens høieste og fladeste Slette (1762 Fod over Havfladen), hvor Colonisternes forstandige og vedholdende Flid dog har vundet omtrent femten hundrede Acres Land for Culturen. Heroppe blæser hele Aaret igjennem en reen, frisk Luft; Udsigten over Havet er over al Beskrivelse henrivende. Kun sjelden omgives Høisletten mod Norden og Syden af en fugtig Taage. Longwood blev i Aaret 1822 paa Compagniets Befaling, hvem Øen atter blev

overdraget efter Napoleons Død, forvandlet til et Meieri. Bygningens Façade kan have en Længde af halvfjersindstyve til firesindstyve Fod, og Opholdet der kan for en kort Tid ikke være ubehageligt. Træerne, Buskene og Blomsterne i Haven bag Huset yde et yndigt, overraskende Syn, og de skyggefulde, dunkle Alleer indbyde til tankefulde, melancholske Spadseretoure. Her ere nu Embedsmændenes Boliger og Staldene for Qvæget. I Keiserens Sovekammer hvile Oxerne sig, og Salonen er taget i Beslag af Faar og Geder.

Gamle og nye Ideer over Maleri.

Hvoraf kommer det, at Begivenheder i Samtiden sjelden fremkalde Mesterværker? Hvoraf kommer det f. Ex., at Frederik den Stores glorværdige Bedrifter ikke ansporede nogen samtidig Kunstner til et Værk? Svaret findes i det tidt omtalte Vexelforhold imellem skjøn Literatur, Kunst og Videnskab. Ligesom Poeten og Dramatikeren ifølge den menneskelige Aands Retning kun ret kan skabe, naar han sætter sig ind i Forgangenheden, fordi han kan hente sig af den de Idealer, som han ikke finder i Nutiden, saaledes gaaer det ogsaa Maleren, der gjerne henter sin Ideeverden af en forsvunden Tid. Han seer der med andre Øine og føler med andre Følelser end i Nutiden; Nutiden byder ham kun det Reale, der ikke saa godt egner sig for Penselen; Fortiden derimod det Ideale, som indbefatter i sig et vidt Spillerum for den skabende Kunstner.

Portraitmaleren er den, som af Alle er meest bunden. Hos ham kan der hverken være Tale om en faststaaende Typus eller om Skole eller om Maneer: Naturen er det alene, som maa udhæves; men ustraffet taaler Naturen ingen Forandring. Der tør man ikke variere, ikke omforme, der tør man ikke, ligesom Skuespillerne, opfatte Partiet saa eller saa, nei, der maa Alt være Natur og Virkelighed. Efter mit Skjøn hører denne Green af Malerkunsten til de vanskeligste; derfor staaer ogsaa en Tizian, en Rembrandt, og fremfor Alt en van Dyck for os i saadan en Storhed. Derfor bliver det ogsaa saa vanskeligt for Mange, som i andre Retninger have leveret endogsaa noget Udmærket, at skabe blot noget Taaleligt i Portraitmaleriet, fordi de ikke forstaae at forbinde det Ideale med det Reale. — Men desværre, Portraitmaleriet er sunket ned til et Haandværk: man søger kun at male ret mange Portraiter — de skabes jo hurtigt — og jo flere Portraiter desto flere Penge; Publicum byder Haanden dertil.

Aphorismer.

Intet fremstilles letteligen ganske upartisk. Man kunde sige: Speilet gjør dog en Undtagelse. Men vi see jo dog ikke vort Ansigt rigtigt i et Speil, thi det forandrer Venstre til Høire. Dette kan tjene til Billede for alle Betragtninger over os selv.

En fri Sjel kommer let i Fare for at blive fræk, hvis ikke en ædel Velvillie igjen frembringer den moralske Ligevægt.

WALTER SCOTT.

Em Bærentzen & Co lith. Inst.

En Aften hos Strauss.

Wienerskizze.

Ja, stod den her paa det magiske Sted,
Tante, Din Dragkiste dandsede med! —
Emilies Hjertebanken.

I Haven dufte Roserne, Acazien drysser ned
Sin hvide Blomstersnee paa Levkoiernes Bed.
I grønne Bladhang blinker en Hær af Lamper smaae,
Misundeligt fra Himlen seer Stjernen ned derpaa.

Men midt i Haven kneiser et Huus, saa luftigt, let,
Af Glas er det fast bygget, et Drivhuus ligner det. —
Ja vist, det er et Drivhuus! her klækkes Glæden op,
Men ei med Ovn og Dampe, — med Wienervals og Galop. —

Fra Loftet Lampekroner nedstraale magisk Glands,
I Nischen hænger Billedet af gamle Keiser Frands.
Cactus og Aloe frodigt langs alle Vægge groer,
Men Bordene omkrandses dog af en skjønnere Flor. —

Den vevre Wienerinde, saa slank og dog saa trind,
Med fugtigmørke Øie, med Rosenglød paa Kind,
Behændigt svinger Gaffel og Kniv med fine Haand,
Mens Wienerfyren krammer ud alt hvad han har af Aand.

„A Hühnerl und a Haiperl*) und a halb Seidel Wein"
Kan Wieneren undvære saa lidt som Marken Regn —
Men det maa man bekjende, af Maden godt han har,
Af Fryd hans Ansigt straaler for hver en Bid han ta'er.

*) En Hønsesteg og Kopsalat.

Adstadig Borger tømmer sit Ølkruus hist i Mag,
Han gad politisere lidt, men det er en farlig Sag;
Dog hvidsker han til sin Nabo med ængsteligt Sideblik:
„Was hat wohl heut' gegessen der Fürst von Metternich?"

See hvor de Tyrker tappert Viinbægret stikke ud!
Til Tegn paa Civilisation de trodse Mahoms Bud. —
Begjærligt sluger Blikket den hele Qvindeflok;
Her svigte de Propheten ei, — Een er dem ikke nok. —

Hvem er den Mand med kruset Haar, som vanker eensom om?
Af hans Lorgnet umynstret ei Een i Salen kom.
Hans Blik hvert Hjerte rammer som en forgiftet Piil,
Halvt dækker Knebelsbarten kun et sært sarkastisk Smiil.

Ah! det er Skalken Saphir. Sig Nogle nærme froe,
I Haab at der skal vanke en Kjældermand eller to; —
Men Mængden sidder forstenet, og glemmer af Angst sin Mad:
— „See hvor han stirrer paa mig! jeg kommer vist i hans Blad!"

Mod Salens fjerne Hjørne nu sig Alle vende hen,
Op paa Tribunen stiger en Skare Spillemænd.
Her stemmes Violinen, hist snaddrer en Fagot,
Fra Fløiten klinge Triller, og Bassen brummer saa smaat.

Men op paa Skamlen triner en lille, spinkel Mand.
„Strauss!" jubler Alt og klapper, beskeden bukker han.
Hans Næse er saa trykket, plat, hans Haarvæxt purret, strid,
Net som han var en Neger, man havde bleget hvid. —

Hans Kinder er saa blege, hans Øie er saa mat,
Og sygelige Træk har om Munden tæt sig sat. —
Man skulde næsten troe, han var paa Livskraft ganske læns,
Saa døsigt er hans Væsen, — og dog er han Pigernes Jens!

Nu seer han rundt omkring sig! — Nu hæver han sin Stav!
Og gjennem Salen bølger et vældigt Tonehav.
Men kraftigt han behersker den stærke, vilde Klang,
Det er som hele Musiken fra Mestrens Bue sprang. —

O hvilken Kraft og Blødhed! o hvilken Harmoni!
Snart aander Elskovssukke den kjælne Melodi,
Snart er det som om Stormen os greb med hule Suus,
Snart som vi raved vellystfuldt i vilde Sandseruus. —

See! ved sit Spil blier Mestren selv til Livet vakt fra Død;
Hans Øie funkler livligt, den blege Kind blier rød.—
Hvad Under, at vi Andre fra Issen ned til Taa
Maae føle tusind Pulse saa lysteligt at slaae.

Hør! under Bordet trippe de Pigefødder smaa;
De kan ei være stille, de Tacten følge maae.
Nu raabes: Plads i Salen! — Man flytter Stol og Bord,
Og flux i vide Ringe den muntre Dands sig snoer. —

Forstærket bruser Tonen til Dandsens snelle Fjed;
Og vildere blier Hvirvlen, hvo som har Been maa med.
Bedaget Mutter opper sig og tripper med sin Dands,
Ja, sagtelig paa Væggen selv hopper gamle Frands. —

Med Diplomaten flyver Skomagerens Madam,
Med fine Frøken dandser en Probenreuter stram. —
Hvor boer den gyldne Lighed vel? — O Strauss! kun i Din Vals!
Hvis Du bestandig spilled, var Adlen om en Hals. —

Nu standser Tonebølgen, og Dandsen stille staaer.
Man jubler og man klapper, den Larm til Himlen naaer.
O lykkelige Wiener! ta'er Verden engang Kehraus,
Du jubler vist i Faldet, har Du blot med Din Strauss!

Carl Borgaard.

Den skjønne Alda.

(Af: quattro novelle narrate da un maestro di scuola.)

I.

Ved en af de Franskes Nedmarcher, jeg erindrer ikke nøie hvilken, gjennem Dalen ved Susa, hændtes det, at en Skare bevæbnede Mænd blev tilbage for at bevogte det vigtige Pas le Chiuse. Disse Folk, som det er Skik hos alle baade antike og moderne Krigsmænd, der komme som Angribere, og meest hos enkelte Efternølere, begyndte paa forskjellige Maader at flaae og trykke det omliggende Land. Rigtignok vare de Hertugens Allierede, bleve forsynede af ham med det Nødvendige, og havde desuden faaet Ordre af deres egne Høvdinge at leve som Venner med Indbyggerne; tillige pleiede de Franske, til Forskjel fra andre Nationer og med Undtagelse af nogle faa Skurke, som findes overalt, kun at være Tyve af Nødvendighed, eller i det høieste kun i det Tilfælde, naar, som de selv sige, Leilig=

hed gjør Tyve. Vistnok vare Tyverierne mindre hyppige end man havde befrygtet, og hvis de ogsaa bleve begaaede af en eller anden slet Soldat og af Hærens Udskud, saa bleve de strængt straffede af Ridderne og Høvdingerne; Erstatningen derfor blev da betalt af disse eller af de Skyldige eller undertiden af Hertugen. Men hvis Soldaterne sjeldent syndede mod det syvende og tiende Bud, ikke at tage og begjære Andres Gods, desto oftere, man maa tilstaae det, syndede de mod det sjette og niende, ikke at tage og begjære Andres Hustruer. Denne Last er gammel og eiendommelig for de Franske; den sicilianske Vespers berygtede Blodbad paa Carl af Anjous Tid er vel bekjendt. Carl den Ottende mistede Riget derved. Erindringen derom lever endnu i vore Tider; Efterkommerne kunne finde Efterretninger desangaaende i det lille Værk „Roman i Grækenland," i Portas og Grossis skjønne mailandske Sange, i Calvis piemontesiske og i tusinde, ja i alt for mange Sange. Italienerne, der have været saa enige i at synge, burde have været det endnu mere i at gjøre Modstand. Ligesom ved alle disse Invasioner, saaledes ogsaa ved den, hvorom vor Historie dreier sig, begyndte de Franske, efter deres sædvanlige Viis, at tilvinde sig Folks Kjærlighed, hvor de kom hen. De havde ikke været to eller tre Dage i en By eller et Huus, førend de syntes at have opholdt sig der lang Tid. Strax deeltoge de i huuslige Forretninger og Fornøielser, og bare sig ad som Medlemmer af Familien; og naar man undtager deres evige „chez nous," som vil sige saa meget som „hos os er det bedre end hos Eder," saa syntes enhver af dem at være født og opdragen i det Land, hvortil han nylig var ankommen. Men hvad hjalp det til? Det var altsammen kun Troløshed; thi medens de syntes at hjelpe, smigre og føie Husets Herre, tænkte de derved paa Konen eller Datteren, hvis Troskab og Kjærlighed de lagde Snarer for. Andre Angribere have i denne Henseende et stort Fortrin for Franskmændene. De vise sig nemlig strax oprigtigt og høimodigt som de ere, søge hverken at lade sig elske af Mænd eller Qvinder paa en troløs Maade, bedrage heller ikke de undertvungne Folkeslag, og ere fra den første til den sidste Dag ikke sig selv ulige blot en eneste Time.

De unge Franskmænd, som af deres Høvdinge vare blevne efterladte i Byerne St. Ambrogio, St. Antonino, Avigliano, Giaveno og andre Steder deromkring for at besætte le Chiuse, pleiede at beklage sig høiligen over deres Lod; thi medens deres Kamerater vare komne ned til Italiens de rige Sletter, smilende Høie og folkerige Stæder, (saa skjønt Italien virkelig er, er det dog endnu skjønnere i de nordlige Folkeslags Indbildningskraft) klagede de, som sagt, over at være blevne tilbage blandt hine nøgne Klipper, sorte Skove og fattige Hytter, — hvor, tilføiede en af dem med et haanligt Smiil, det var vanskeligt at afgjøre, om de elendige Alpefruentimmers Sædelighed blev bedre bevaret ved deres Grimhed end Grimheden ved Sædeligheden. Og heri vil man sige, at de Franske ere sande Kjendere. Thi vel pleie Alpefruentimmerne at være sunde og friske, men tillige smaa, tykke og undersætsige. Grunden være nu hvad den vil, de have sjeldent andre Italienerinders ædle og regelmæssige Former. Tænk da, hvilken Overraskelse det var for disse toilesløse Franske, som hver Torvedag stode paa Pladsen i St. Ambrogio, mindre for at tilbede end for at bande Konerne og Pigerne, en Morgenstund at see komme ganske alene en Mø omtrent paa sexten Aar, høi, slank og veldannet! Hendes Fødder og Hænder vilde have beskæmmet Dronningen af Frankerigs nydeligste Dame; — og nu et Ansigt! et Ansigt, som man med Hensyn til de fyrige Øine, den yndige Mund, de askefarvede Haar, men især paa Grund af det levende Udtryk og den smagfulde Hovedpynt kunde have antaget for fransk, hvis ikke Regelmæssigheden af den skjønne Profil fra den høie og flade Pande ned til den runde Hage, tydeligen havde

viist, at det var italiensk. Den lette, korte Dragt, det snevre Livstykke af sort Fløiel, og det røde, grove Tørklæde, der slet bedækkede men, saa at sige, dannede en yndig Ramme om Ansigtet, tilkjendegave noksom den simple Alpepige. Der blev en Mumlen, en Stikken Hovederne sammen, en Vinken med Fingeren og en Trængsel om hende. I mindre Tid end man kan sige et Ave Maria, afkjøbte man hende Melk, Æg og Alt hvad hun havde i sin Kurv. Man gjorde sig lækker for hende, slog Kreds om hende, udspurgte hende, og vilde trække hende med sig, Alt paa en Maade, som man aldrig før havde seet. Sligt kunde have forvirret den meest erfarne Hofdame, meget mere en spæd og frygtsom Landsbyglut som denne. Men, endskjøndt hun rødmede noget, slog Øinene ned, og ikke vilde indlade sig videre, svarede hun dog Enhver med faa passende Ord, og syntes ikke meget forvirret. Det var næsten, som om hun ved sin Ankomst havde ventet dette, og forberedt sig derpaa. Og ligesom de andre Bondepiger syntes at finde et Forsvar i deres Stygked, fandt hun det i sin Skjønhed og Stolthed. Da hun saaledes i kort Tid havde solgt hvad hun havde medbragt, vilde hun ikke opholdes længere, men hævede Hovedet, saae sig næsten med Høihed omkring, og fæstede Blikket paa en Yngling, der stod i en Krog paa Torvet, og fra hvem hun aldrig havde vendt Øinene. Hun aabnede sig en Vei mellem Tilbedernes Skare, og gik hen mod ham, der ogsaa traadte hende imøde; derefter forlode Begge Pladsen, og bestege den Bjergsti, som fører op til Sacra eller Munkeklosteret S. Michele. Det er ikke til at beskrive, hvorledes Alle fulgte hende med Øinene, og nogle endogsaa med Skridt. Men eftersom Stien faldt noget i Øinene, Middagstimen var nær, Torvet fuldt, og Høvdingene tilstede, vovede Ingen at fornærme hende eller blot at følge hende alt for langt. Hun steg hurtig op, med lette fordobblede Skridt, blev borte, kom nu atter tilsyne paa Bjergets Krumveie, og forsvandt tilsidst for de meest standhaftige Jagttageres Øine. Endskjøndt disse vel havde liden Poesie i Hovedet, kunde de maaskee dog have sammenlignet hende med en Paradisets Engel, som atter stiger op til Himmelen igjennem Skyerne, hvis ikke hendes Ledsager havde forstyrret Sammenligningen, og stækket Vingerne paa enhver nok saa poetisk eller elskovsdrømmende Indbildningskraft.

Dog, hvad disse end sagde og tænkte — de to unge Folk talde, medens de gik op ad Bjerget, om mange Ting, der fortælles i en vis Krønike, som jeg har seet, men som jeg her vil bestræbe mig for at gjengive med faa Ord. Efter maaskee et godt Qvarteers Taushed sagde han: „Jo det er en smuk Fornøielse med den Trængsel, som var nær ved at qvæle os! Og nu den Larm, som bedøvede os, og disse fremmede uforskammede Fjæser! Gud tilgive Hr. Hertugen, at han er gaaet i Forbund med slige Folk, der vistnok ere Kjættere, Hedninger eller endnu værre. Saae Du ikke, at ikke Een stod op eller korsede sig, da Klokken ringede Tolv? De Forbandede!" — „Det lagde jeg ikke Mærke til, svarede Alda. Men Du har Ret, Giacometto! Slige hæslige Ansigter og Skabninger saae man ellers ikke i Verden, men maaskee slippe vi for at see dem nogensinde mere, saasnart Hertugen ikke behøver dem længere og sender dem bort. Derfor havde jeg netop saa stor Lyst til at see dem engang. Hør, Giacometto! Naar vi blive Mand og Kone, og faae Børn, og naar Børnene, der høre saa meget fortælle om hine Franskmænd, da spørge os: Har I seet dem? Hvorledes vare disse Franskmænd skabte? Og naar vi saa ikke kunde svare!" — „Bah!" gjentog Giacometto, idet han holdt og forstærkede Tonen, saa Klipperne gjenlød deraf, og derved fik endnu mere Lyst til at skjænde, da hun var bragt saa vidt at maatte undskylde sig — „hvilket langt Blik ind i Fremtiden! Hvilken sød lille moderlig Tanke! Før Brylluppet at tænke paa Historier, som man skal fortælle

Børnene, der først maae fødes og voxe! Men tak Du Himlen, Alda, at den ingen Historie har at fortælle om Dig, hvorlunde en af disse Djævle foer til for at føre Dig bort, thi derfor syntes de Alle at være der. Medens jeg stod og saae paa dem, havde jeg Lyst til, saafremt de endnu havde gjort flere Tegn, ved Hjelp af vor Erkeengel Sanct Michael, at smøre dem, Soldater, Djævle eller Franskmænd, hvad de nu ere, med denne min Stok, som jeg aldrig mere vil bruge mod Bjørn eller Ulv, dersom jeg ikke ved den hellige Erkeengel Michael" — — — — „Giacometto, Giacometto!" sagde Alda, idet hun formildede sin Stemme, „for Guds Skyld, sværg ikke og allermindst ved vor hellige Erkeengel! Han kunde blive vred paa Dig og mig, og ikke ville hjelpe os i vor Nød. Jeg vil gjerne tilstaae Dig, at ogsaa jeg blev noget forfærdet ved at befinde mig midt i den Trængsel, og ønskede ikke at være kommen didhen. Ja, for at sige Sandheden, jeg havde allerede angret det, lige da vi gik ned og køm nær hen til dem. Men Du med Dine evige Modsigelser og Klager fik mig til at holde fast derved, thi hvis det ikke havde været — — — — Men det er det Samme, nu er det forbi og ikke værdt at tale mere om." — „Er det forbi? Ikke værdt at tale mere om? Nei! det er ikke forbi, og jeg vil tale derom. Din Maneer behager mig slet ikke; altid vil Du stryge Verden rundt, nu hist, nu her, og saa skal det endda være forbi og ikke siges mere om det." — „Giacometto! det siger Du mig, at jeg vil stryge Verden rundt, og behandler mig som et slet Fruentimmer. Hvad skal der blive af mig Stakkel?" Her gav Pigen sig til at græde og hulke. Giacometto blev rørt, men da han ikke var vel opdragen nok til at spørge hende med fiin Ømhed: „Alda, Du græder?" sagde han det noget plumpere: „Alda! Du veed, jeg kan ikke lide, at Du græder. Hvad kan det nytte? Hvad der er skeet, er skeet; og eftersom Himlen har frelst os, ville vi takke den, og vogte os for lignende Farer. Seer Du, Alda!" — her tog han hende ved Haanden, og de gik nu, saa længe Stien var bred nok, ved Siden af hinanden, Haand i Haand. „Seer Du, Alda! Naar jeg skjænder paa Dig for Din store Lyst til at stryge Verden rundt, jeg mener, at gaae saadan engang imellem til Giaveno, en anden Gang til Avigliano eller til St. Ambrogio, saa er det, fordi jeg tænker paa Fremtiden. Thi dersom vi virkelig skal giftes til Pintsedag, og jeg derefter gaae op paa Græsgangene mellem Bjergene, medens Du bliver alene hjemme hver evige Sommer — seer Du Alda! hvilken Qval vilde det være for mig deroppe at tænke: Hvem veed, om Alda nu er hjemme? Maaskee stryger hun — jeg vilde sige — muligt er hun i Giaveno, Avigliano eller midt imellem disse forbandede Franskmænd med deres djævleblændte Øine! Og jeg kan da ikke være der for at afværge mødende Tilfælde, ja faaer det vel ikke engang at vide. O Alda, Alda! Gud give, Du elskede vor By, som jeg elsker den! Jeg gaaer ikke gjerne hundrede Alen bort hiinsides Klosterets smukke Klokketaarn eller Din Faders Huus."

Her siger Historien, at der flode nogle faa, men store Taarer ned ad Giacomettos Kinder. Men da dette var et utvivlsomt Tegn paa en nær Forsoning, ville vi ikke længere følge Krøniken eller dem; de fulgtes ad til Aldas Forældres Huus, hvor de forlode hinanden. Disse, Pigens Forældre, vare Klosterets Livegne eller Bønder, hvad man vil kalde dem, og nogle af de Faa, som boede der i Nærheden; thi der behøvedes ikke Mange til at dyrke hine usle Jorder paa Bjergene, saa forskjellige fra de mange rige Eiendomme, som Munkene besidde i Piemonts og Lombardiets Sletter ved Fyrsternes Gavmildhed. Alt, hvad der var omkring af Jorder, Huse og Mennesker tilhørte Abbediet; og saaledes blev Giacometto, faderløs og ene i Verden, brugt til Qvægets Røgtning i det Indre af Klosteret.

Om Vinteren stod dette paa Stald, og græssede om Foraaret paa de omliggende Enge. Om Sommeren derimod blev det ført op til hine høie Sletter eller øverste Dale, som findes næsten i alle disse Bjerge, og af Bønderne kaldes Alper i daglig Tale. Der er ingen By, Huus eller Bolig, men paa enhver Græsgang en lav usel Hytte, som, medens Qvæget fortærer Græsset, tjener Hyrder til at gjemme Melk og Ostekar. I disse faa Maaneder stiger den eensomme Alpebeboer aldrig ned fra denne Høide, hvor han, liig en Sanct Simon Stilit, hænger mellem Himmel og Jord, forend Græsset eller Aarstiden er tilende. Heller ikke seer han noget menneskeligt Ansigt mere end tre eller fire Gange, naar Konen eller Familien bringer ham Levnetsmidler og tager de færdige Oste med tilbage. Om Efteraaret skynder han sig ned, forend den første Snee falder. Thi dersom de, allerede i sig selv farlige Passer, som hyppigen ere betegnede med plumpe Kors til Tegn paa Ulykker, der ikke sjeldent skee om Sommeren selv, bleve tilstoppede med Iis, da vilde Qvæget uundgaaeligt blive ødelagt; ja Alpebeboeren selv, hvor behændig og utrolig sikker han end er paa Foden, vilde have ondt ved at frelse sig.

To eller tre Dage vare forløbne siden hiin, jeg veed ei, om jeg skal sige med Alda „uskyldige Vandring", eller med Giacometto „fordærvelige Streifen gjennem Verden", uden at der i denne Abbediets Verden var forefaldet noget mærkeligt, som forstyrrede Klosterets og de fattige Boligers sædvanlige Fred. Men en Aften, da Solen dalede i straalende Klarhed bag Monginevra og Altarettos Top, hørte man nogle Klokkeslag, som kaldte Klosterets Honoratiores til Consistoriet. Og eftersom dette hverken var den sædvanlige Dag eller Time hertil, bleve Bønderne forundrede og begyndte Alle at kige ud af deres Hytter. Først saae de til Klokketaarnet, og derefter stirrede Nogle op i Luften og paa Jorden, for at opdage Grunden til den overordentlige Sammenkaldelse. Snart blev deres Nysgjerrighed tilfredsstillet. De, som saae op i Luften, opdagede rigtignok intet, og ligesaalidet de, der kigede paa Jorden, mod Vesten, Norden eller Østen, men derimod de, som hændelsesviis vendte Øinene mod Sønden henimod den blideste Skraaning i denne Egn og den bredeste Vei, der gaaer fra Sacra ned til Giaveno. Disse, siger jeg, troede først at see, og skjelnede omsider tydeligt paa Veien en Række af, Nogle sagde to hundrede, Andre fem hundrede, eller mere, men virkeligen kun af tredsindstyve franske Ryttere med en Trompeter foran, som bragte Dalene til at gjenlyde. I Spidsen red Høvidsmanden, hvis glimrende Vaaben luede i den dalende Sols horizontale Straaler, og tilsidst kom Banneret, der levende blev bevæget af den begyndende Nattevind. „Hvad skal det blive til? Hvad ville de her? Hvad skal der skee?" Slige almindelige Spørgsmaal, som udstykkedes i hundrede andre med deres tilhørende Svar, fløi omkring baade indenfor og udenfor det hellige Opholdssted uden nogen Slutning. Da hørte man, først et Stykke fra, og derefter ganske tætved, Trompeten lyde som ved et Triumphtog, og hele Skaren, fulgt af alle Indvaanerne, defilerede mellem Hytterne, og drog frem for Klosterets store Port. Denne aabnede sig, og der viste sig en talrigere Hob, som vilde have kunnet gjøre en hæderlig Modstand, hvis den ikke havde været beregnet paa Fred, og smykket, dog ikke paa krigerisk Viis, til Procession. Det var lutter Munke, der kom To og To med bøiede Hoveder og med Hænderne i de vide Ærmer. Foran dem Alle gik Abbeden i Chordragt med et halvt ydmygt, halvt majestætisk Aasyn, et langt Skjæg, hvidere end den hvideste Dragt, og ved hans Side gik en ung Munk med Vievand. Saasnart Høvidsmanden, som var ung og af et ædelt Udseende, saae disse, steg han strax af Hesten, bukkede ærbødigt, tog Vievand og talte Fransk til Abbeden, som denne meget vel forstod. Han

sagde da, at eftersom der nede i Dalen var stor Mangel paa Hø og Levnetsmidler, og man tillige havde faaet Kundskab om visse Bevægelser af den franske Konges og Hertugens Fiender i disse Bjergegne, saa havde hans Overherrer besluttet at indqvartere nogle Tropper i Klosteret for at beskytte det. Af Ærbødighed for den hellige Erkeengel, og for at vaage over, at Folkene ikke skulde foraarsage den høiærværdige Fader Abbed og de ærværdige Munke Ubehageligheder, havde han selv villet føre Skaren og blive der, saa længe det behovedes. Abbeden svarede i samme Sprog: at, endskjøndt det smigrede ham personligt at kunne udøve Gjæstfrihed mod en saa ædel Ridder, og være Hertugen og Kongen af Frankrig til Behag, saa maatte han dog, som dette priviligerede Klosters Abbed, iagttage sin første Pligt at bevare dets Immunitet ukrænket, og ikke tillade, at der, saa længe han levede, skeete noget Brud herpaa, tvertimod hans Forgængeres Exempel og til Skade for hans Efterfølgere. Han gav nu et Vink, og tvende Munke, sandsynligviis Archivaren og Secretairen, traadte frem med et Dusin Pergamentruller med store nedhængende Segl. Den Ene holdt Bundtet, medens den Anden rullede op, og læste: „Vi, af Guds Naade Konge eller Keiser" lige indtil Enden, uden at springe et eneste Ord over. Saasnart han var færdig med det første Diplom, greb han strax det andet, og lavede sig til at ville oplæse i det mindste ti andre. Men den unge Franskmand, kjed af den lange Præk, og overmodig som enhver Erobrer, var ligesaa heftig som Stamfaderen Brennus, men rigtignok lidt høfligere end denne; thi han udstrakte Haanden og hindrede paa en blid Maade, at det andet Stykke Pergament blev oprullet. Tillige erkjendte han gjerne alle Klosterets mulige Privilegier, og anførte kun en eneste Ting derimod, nemlig Krigens Privilegium, og Nødvendigheden af, at man maatte undskylde den, som havde overdraget ham denne Commando. Selv behøvede han ingen Undskyldning, da han havde nok i sin Ordre, som han baade skulde og vilde udføre. Der blev endnu sagt et og andet i denne Forhandling, som begyndte med modstridende Forslag, ligesom alle de, hvor Retten er paa den ene og Magten paa den anden Side. Men naar den retfærdige Sag seer, at den maa tabe, søger den dog at tabe saa lidt som muligt, og skynder sig derfor med Afgjørelsen af Frygt for at miste paany det, som den har kunnet frelse. Kort sagt, det blev saaledes afgjort mellem den gamle Pater og den unge Hovidsmand: at, da hiin ikke kunde indvillige i Privilegiernes Formindskelse, men heller ikke havde Magt til at hævde dem, saa hverken tillod eller hindrede han Soldaterne i at indlogere sig udenfor Klosterets Mure, saa godt som de kunde. Men det blev siden i Stilhed bestemt, ret som en hemmelig Artikel, at Halvdelen skulde drage bort igjen den næste Morgen. Hovidsmanden skulde derimod, som Helgenens Gjæst og Dyrker, tilligemed fire eller fem af hans Folk fra denne Nat boe indenfor de hellige Mure. Da denne Aftale var skeet, gik Munkene paa et Vink af Abbeden bort, og Soldaterne gjorde „Venstre om!" paa Hovidsmandens Befaling. Hine adspredte sig i deres Celler og disse i Bøndernes Hytter. Imidlertid samledes de tvende høie Contraherende til et prægtigt Aftensmaaltid i Abbedens Værelser, hvorefter Hovidsmanden blev ført til sine i det vel indrettede Herberge for Fremmede.

Da Ridderen var staaet op den følgende Morgen, og medens han, ikke uden Kunst, ordnede sit blonde Haar og det krøllede fine Skjæg, iførte sig sin Gedeskinds Underkjole og omgjordede sit Sværd, (Riddernes sædvanlige Dragt, thi de bare ingen Rustning, naar de ikke vare paa Marchen eller i Slaget), traadte en af hans Stridssvende ind til ham. Det var en Skikkelse, om hvem man ikke kunde bestemme, enten hans Træk røbede mere Plumphed end List, mere Raahed end Fordærvelse.

Alt dette fandtes deri, men Listen syntes overveiende i det, som Skurken havde isinde eller vilde sige. — „Ere vore Folk dragne bort, Hubert?" begyndte Ridderen ved at see ham træde ind. — „Ja, Herre! svarede denne. „Eders Krigshær er formindsket til det Halve. Det er en stor Ubesindighed, om jeg maa sige det, af en Hovding, som skal forsvare dette Sted mod hans Hoiheds, den franske Konges og hans Allieredes Fjender. Kun tredive Ryttere..." — „Hubert! Lad Dine Spotterier fare! Du veed, at Du er en daarlig Spasmager. Tredive Ryttere ere endog for meget til det Foretagende, hvorfor vi ere komne hid. Til en saadan Jagt er en Støver som Du meer end tilstrækkelig. Har Du Intet opsnuset?" — „Min kjære Herre!" svarede Skjelmen, som vilde ophoie sine egne Fortjenester, „hvorledes er det muligt? Vi kom hertil iaftes trætte, uden Herberge. Medens Eders Velbaarenhed nod et fedt Aftensmaaltid med Hr. Abbeden, maatte vi søge os Qvarterer op, sørge for Hestene, og see til, hvor vi kunde faae lidt at spise hos disse Bønder. Og i Sandhed, det synes som om den hele franske Armee var kommen her igjennem, saadan ere Alle ragede og klippede. Dersom Eders Velbaarenhed ikke sørger for os inden to Dage, maae Alle flytte herfra. Man befinder sig slet her, og trods alle mine Ord begynde Soldaterne at knurre." — „Velan! der skal blive sørget for; hver Anden skal sendes bort. Men jeg kunde jo ikke komme her uden Paaskud, og dersom Du ikke havde været saa lad, kunde Du nok have opdaget Nogen, som" — — — — „Tilgiv mig, naadige Herre! Jeg sagde jo ikke, at jeg Intet havde fundet, men kun at det var vanskeligt; ja det syntes umuligt. Alligevel" — — — „Alligevel, alligevel! Vil Du gjøre en Ende paa det, Uforskammede, og ikke lade mig pines saaledes? Har Du fundet hende eller ikke? Er hun her eller ikke? Kan man faae fat i hende eller ei?" — „O, min Herre! hvilken Hast! Men med Eders Tilladelse, dersom I gjør mig den Ære at sammenligne mig med en Stover, er I selv Jægeren; og til en Jagt, men især til denne, behøves der lidt Phlegma. Kort sagt, Pigen er ogdaget; hun er her i Nærheden. Alting er vel paa en djævleblændt Elsker nær, den Samme, som forleden Dag narrede os for den unge Agerhøne, og rev os den ud af Munden. Dog har den gode Fyr gjort mig en Tjeneste iaftes. Tænk blot, Deres Velbaarenhed! alle Folkene vare indqvarterede her, kun jeg alene ikke, fordi jeg endnu ikke havde seet hende flagre, og haabede, at et eller andet Tilfælde skulde lade mig opdage Reden. Og see! da det næsten var mørk Nat, kom Tossen hjem med Qvæget. Armene hang ned paa ham, og hans Mine var tankeløs, indtil han saae en af vore Soldater staae udenfor en Dør. Da standsede han ganske forbauset, aabnede Øinene og endnu mere Munden for at see, rystede sig, lod Køer og Øxne gaae og gik hurtig ind af samme Dør. Jeg havde allerede bemærket det. Der er det! sagde jeg og foer strax ind i Hytten, hvor jeg saae Pigen og ved hendes Side Lømmelen, som med en halv barsk, halv forfærdet Mine lod sig fortælle den store Begivenhed af vor Ankomst, og derfor var nær ved at bryde ud i Raseri, men dog ikke vovede det. Det var til at døe af Latter over." „Vel!" sagde Ridderen. „Du har da strax sendt Soldaten bort og indlogeret Dig der selv?" — „Gud bevare mig for et saadant Misgreb! Jage den Anden bort, og sætte mig selv i hans Sted? Vække Mistanke der i Huset og i hele Compagniet? Man veed jo, at den Tillid, hvormed Eders Naade beærer mig, bliver misundt" — — — „Uden mange Ord, vil Du sige mig, hvorledes det staaer sig med os?" — „Jo! Soldaten var naturligviis iblandt dem, som imorges fik Ordre at bryde op; og jeg, der af den Grund intet Qvarteer havde taget inat, kom derind denne Morgen, ret som en Hund, der ligger ved Indgangen

til Hulen og venter paa Kaninen, eller som en Slange i Reden. Rigtignok med Eders Naades Tilladelse er I Slangen, der vil opæde den lille Fugl." — „Godt, hold nu inde med Din Uforskammenhed, og tag hermed de første af de lovede gyldne Scudi!"

Forresten maa jeg, overeensstemmende med Ret og Sandhed, bekjende, at saa slet et Indtryk denne her anførte Samtale kan have gjort paa Læseren, var Ridderen dog ikke aldeles fordærvet, hverken som en gammel Synder i en ung Alder, eller som en uopdragen frændeløs Dreng, der er løben fra Hjemmet. Han var af god Fødsel og Opdragelse, havde de kjærligste Forældre og en Søster, reen som Duen, der blev udklækket igaar; for et Aar siden havde havde han forladt hende næsten ligesaa reen som hun selv. Heller ikke var han bleven sendt alene til Krigshæren af sine Forældre paa deres Viis, som holde Børnene tængslede til Mamas og Ammens Skjørter, medens de ere hjemme, og ikke bryde sig videre om dem, naar de ere borte. Tvertimod havde de anbefalet Sønnen til en gammel Tjener af Huset, og siden til en gammel Ven, der var en af de fornemste Herrer ved Kongen af Frankrigs Hof. Men Tjeneren var deels formedelst Sygdom, deels af Misfornøielse, bleven tilbage paa Veien, og i hans Sted havde den nederdrægtige Hubert forskaffet sig Ynglingens Tiltro. Den gamle Ven havde ikke kunnet forebygge, at den unge Mand heller holdt sig til sine Jevnaldrende end til ham, og antog deres Meninger og Sæder. Disse Sæder vare ikke blot slette, som de kunne være det hos Ynglinger og Krigere, men som de ere det hos Erobrere; thi det at være Erobrer er i sig selv af en saa troløs og ondartet Natur, at det er istand til at fordærve de Mennesker, som have en medfødt god Charakteer.

Rosens Historie.

Rosen skylder sin behagelige Duft det græske Navn Rhodon. Araberne kalde den Nard eller Nadon, de gamle Romere, Spanierne og Italienerne Rosa, Portugiserne Roza, Englænderne, de Tydske og Danske Rose, Hollænderne Rooze, de Svenske Ros, Polakkerne Rôza, Böhmerne Ružé, Russerne Roça.

Anacreon fortæller, at Rosen fremkom, da Venus stod op af Havet, derved at noget Havskum blev siddende paa Landingsstedet, klæbede sig fast, og lagde Spiren til et Rosentræ, som strax skjød Rødder og voxede i Veiret for at smykke det evigt mindeværdige Sted med sine Blomster og opfylde den første Luft, som Gudinden skulde indaande, med sin søde Duft.

De altid noget originale Muselmænd have en ikke mindre sælsom, skjøndt mindre poetisk Mythe om Rosens Oprindelse; de paastaae nemlig, at Blomsternes Dronning er udsprungen af Mahomeds Sved. — Derimod fortæller man om nogle americanske Folkeslag, at de ved Synet af en Rose bleve meget bange, og troede, at den bestod af Ild. — Sanct Basilius siger, at Roserne vare aldeles uden Torne ved Verdens Skabelse, men fik efterhaanden flere og flere Torne, fordi Menneskene ikke agtede paa disse Blomsters Skjønhed.

Harpokrates, Taushedens Gud, fik den første Rose af Cupido under den Betingelse, at han ikke maatte forraade Aphrodites Kjærlighedshistorier. Derfor blev ogsaa den hvide Rose et Symbol for Taushed, og herfra har Udtrykket „sub rosa" sin Oprindelse. Allerede i den graa Oldtid herskede den Skik hos de nordiske Folkeslag, at man ved Festligheder hang en hvid Rose op i Salens Loft ligeover den øverste Bordende, for dermed symbolisk at antyde, at Alt hvad der blev sagt og fortalt under denne Rose skulde forties som den dybeste Hemmelighed.

I Grækenland lagde de Elskende Rosenblade paa den hule Haand, og sloge paa dem

med den flade Haand, for af de bristende Blades stærkere eller svagere Knald at erfare, om deres Kjærlighed vilde faae et lykkeligt eller ulykkeligt Udfald. Det var intet godt Varsel, naar Bladene kun knaldede lidt eller slet ikke. De thessaliske Troldqvinder brugte utallige Roser til deres Elskovsdrikke. Troen herpaa er endnu ikke ganske uddød i de sydlige Lande: „Bær tre Roser, en mørkerød, en lyserød og en hvid, tre Dage, tre Nætter og tre Timer ud i Eet i en Flaske Viin, og lad Gjenstanden for Din Elskov drikke af denne Viin, uden at Samme veed hvad der er i! Han eller hun vil da elske Dig af ganske Hjerte og være Dig tro for hele Livet." Midlet er i det mindste meget uskyldigt.

Romerne elskede Roserne med Lidenskab, og søgte dem især om Vinteren. De yppigste Rigmænd lode med uhyre Bekostning Roser komme fra Ægypten og de fjerneste Lande, og overøste deres Spiseborde, Senge og Gulve dermed. Pacatus fortæller, at allerede i Republikens Dage vare Romerne misfornøiede, naar der ikke svømmede Roser i det Bæger Falerner=Viin, som raktes dem. Først under Domitian kom man i Rom efter den Hemmelighed ogsaa at kunne opelske Roser om Vinteren. „Siden den Tid," beretter Martial, aandede man i alle Roms Gader den rigt udstrømmende Duft af de, dagligt i Guirlander ophængte friske Roser. Sender os Korn, Ægyptere! vi ville give Eder Roser istedetfor."

Trods den strenge Opdragelse bleve de spartanske Soldater efter Felttoget mod Cirra saa blødagtige og yppige, at de fra den Tid af kun vilde drikke Viin, der var parfumeret med Roser. Da Antiochus ganske overlod sig til sine Lyster, sov han, endog om Vinteren, bestandig paa Roser i et Telt af Guld og Silke.

Den døende Marcus Antonius bad Cleopatra om at bedække hans Grav med Roser. En romersk Lov forbød al Stads ved Liigbegængelser; dog gjorde Decemvirerne en Undtagelse med de Rosenkrandse, hvormed man smykkede de Afdødes Hoveder. I Tyrkiet pryder man Jomfruernes Grave med en Rose af Træ eller Steen. I Polen bedækker man et Barns Liigkiste med Roser, og overalt, hvor Liigtoget gaaer forbi, kastes en stor Mængde Roser ud af Vinduerne.

Ved de berømte Søfeste ved Bajæ var hele Lucrinersøen bedækket med Roser. Smindrid, en af de største Sybariter, kunde ikke falde i Søvn, fordi et lille Rosenblad under ham laae krøllet og ikke glat.

Ifølge den indiske Mythologie blev Pagodasiri, en af Wischnus Koner, funden i en Rose. Den berømte Prindsesse Nurmahal lod en heel Canal fylde med Rosenvand. Solheden affondrede den i Rosenvandet indeholdte Olie, og drev den i tusinde Perler frem paa Overfladen. Paa denne Maade blev den kostbare Rosenolie opdaget. Keiser Heliogabal lod en heel Fiskepark fylde med Rosenvand. Sultan Saladin vilde i Aaret 1188, strax efter Jerusalems Erobring, ikke betræde det til en Moskee forvandlede Tempel, førend alle Væggene vare blevne afvaskede med Rosenvand. Sanul fortæller, at femhundrede Kameler neppe vare istand til at bære alt det Rosenvand, som dertil udfordredes. I Constantinopel blev ligeledes Sophiakirken ganske afvasket med Rosenvand den 29de Mai 1453 paa Mahomed den Andens Befaling, førend den blev indviet til Moskee.

Den i det tredie Aarhundrede i Nismes holdte Synode befalede Jøderne, at de til Forskjel fra de Christne skulde bære en Rose paa Brystet, for at man ikke skulde vise dem en Agtelse, som kun tilkom hine. De første Christne dadlede Brugen af Roserne og især Anvendelsen deraf ved Feste og Liigbegængelser, fordi det alt for meget mindede om Hedenskabet. Tertullian skrev en heel Bog imod Guirlander og Rosenkrandse. Clemens af Alexandrien fandt det meget slet af de Christne, at de bekrandsede sig med Roser, eftersom vor Frelser havde baaret en Tornekrone.

I England erholdt Rosen en sørgelig Navnkundighed. Hvo kjender ikke Tvistighederne mellem Husene York og Lancaster? Under Henrik den Sjettes Regjering levede i Aaret 1453 en Descendent af Edvard den Tredie i England, hvis Rettigheder til Thronen grundede sig paa et nærmere Slægtskab til Forfædrene end den regjerende Linies. Denne Prinds var Hertugen af York. Han bar en hvid Rose i sit Vaaben, og Kong Henrik den Sjette af Huset Lancaster en rød Rose, og efter begge disse Roser erholdt den fordærvelige Strid Navn af Krigen mellem den hvide og den røde Rose. Slaget ved Bolworth, hvor Richard den Tredie faldt, gjorde 1485 Ende paa disse blodige Rædselsscener.

Clemence Isaure bestemte betydelige Legater til at beplante og bestrøe hendes Grav med Roser; alle Venner af de skjønne Videnskaber skulde være tilstede derved, og Belønninger uddeles til de mest udmærkede Digtere; blandt de Præmier, som Académie des jeux floraux i Toulouse uddeelte, fandtes ogsaa en Rose, nemlig Rose églantine, den røde Viinrose. I det attende Aarhundrede dannede sig i Paris en under Navnet „Rosati" velbekjendt Forening af Lærde og Forfattere. Det Sted, hvor Sammenkomsterne holdtes, blev kaldt Eden eller Rosenlunden, og ingen Digter blev optagen til Medlem heraf, forend han, ligesom Horats, havde besunget denne Blomst.

Da Marie Antoinette paa sin Reise til Frankrig, som Ludvig den Sextendes Brud, kom til Nancy, havde Lothringerne tilberedt hende en med Roser bestrøet Seng. Hun sov derpaa, drømte saa sødt, og vaagnede under Guillotinens Øxe.

Tilforn blev Rosen anseet for saa herlig i Frankrig, at dens Plantning ikke var tilladt i flere Egne, men var Gjenstanden for et Privilegium, omendskjøndt Karl den Store i sine Capitularier lovligt havde anbefalet Opelskningen af Roser.

Naar der i Persien, hvad der ellers strider en Smule mod Koran, sættes Viinflasker paa Bordet, stikkes der en Rose i dem istedetfor en Prop.

I Efteraars-Jevndogn feire Perserne deres Abrizantfest, ved hvilken Leilighed man aflægger hinanden ceremonieuse Besøg og kaster hinanden Roser i Ansigtet.

I Rom blev paa Rosesøndagen (Domenica Rosa) altid en Rose høitidelig indviet. Den Skik, at Paven paa fjerde Søndag i Fasten indvier en Guldrose, for ved given Leilighed at gjøre en Kirke eller en fyrstelig Person en Foræring dermed, forskriver sig fra det ellevte Aarhundrede. En saadan Rose sendte Alexander III. til Ludvig, Barnet, Urban V. i Aaret 1368 til Dronning Johanna af Sicilien, Julius II. og Leo X. til Kong Henrik VIII. af England og Benedict XIII. til Violante af Baiern.

Ifølge gamle Skikke i Auvergne, Anjou, Tours og Maine gav den adelige Fader, som havde Sønner, sine Døttre i Regelen blot en Rosenhat eller Rosenbaret til Medgift. Iblandt Feudalrettens gamle Afgifter findes ogsaa betydelige Leverancer af Roser, for at det naadige Herskab kunde sættes istand til at forskaffe sig den behørige Qvantitet Rosenvand.

Den hellige Medardus, Biskop af Noyon, og Hr. von Salency stiftede den bekjendte Rosenfest, ved hvilken den meest uberygtede Pige paa Stedet fik Dydspræmien, som bestod af en Rose og fem og tyve Livres. Da Kong Carl den Første af England blevført til Skafottet, trængte en ung Pige sig pludselig frem imellem Mængden, og tog en Rose af sin Barm, for at vise den ulykkelige Konge sin Deeltagelse, og overrakte ham den uden at sige et Ord.

Da Prindsesse Galizin bad Erkebiskop Hoton om hans Velsignelse, plukkede Prælaten en Rose, og gav hende den. Paa den hemmelige Rets Øre stod Billedet af en Dolk og en Ridder med en Rosenbouket i Haanden. Saa ofte et Medlem af dette frygtelige Tri-

bunal saae en Rose, maatte han trykke denne Blomst til sit Hjerte og sine Læber.

Morten Luther lod stikke en Rose i sit Signet.

I Parken ved Roxburg betegner en Rosenbusk det Sted, hvor Kong Jacob den Anden af Skotland døde.

Tunguserne tilberede en af deres Yndlingsdrikke af Rosenblade.

Naar Borgerne i Solothurn forsamle sig paa St. Hansdag i Anledning af Magistratvalget, bærer Enhver en Rose i Haanden, hvorfor denne Forsamling ogsaa tidligere kaldtes Rosenhaven. I Sardinien kaldes en Fortegnelse paa tre Candidater, hvoraf en altid maa vælges, naar et Medlem af Byraadet er død „Rosen fra Cagliari." Naar en Fremmed for første Gang betræder et Huus i St. Jago i Chile, række alle Damerne ham hver en Rose til Beviis paa den Glæde, som hans Besøg foraarsager dem.

I den franske Stad Provins udnævnede Gartnerne tilforn hvert Aar en Konge, som kaldtes „Roi des rosiers." Hans Herredømme varede et Aar. Under Vesperen blev han ved „Magnificat" ophøiet paa Thronen. Saasnart Ordene „Deposuit potentes de sede et exaltavit humiles" vare afsjungne, forsvandt alle Fakler, Rosenkroner og Guirlander, alle den afsatte Monarchs Insignier paa Magt og Herlighed, og bleve strax efter lagte for den nye Herskers Fødder.

Rosen pranger paa Mynterne fra Rhodos, fra Roda i Spanien og paa de under Edvard den Tredie fra 1347 til 1377 prægede Rosenobler.

Dom Pedro, Keiser af Brasilien, stiftede en Rosenorden for Herrer og Damer i Anledning af sin Formæling med Prindsessen af Leuchtenberg.

Smaadigte af F. C. H.

1.
Ved et Bryllup.

Hvad var vel Jordens blomstersmykke Dale,
Og Stjernehæren paa sin Hvælving blaa,
Hvad Hyttens Fred, Paladsets gyldne Sale,
Naar Kjærlighed ei smiled' til hver Vraa?
Hvad var den høie Skjønhed uden Dadel,
Naar Ingen Sjelens dybe Blik forstod,
Naar Ingen fatted' Hjertets rene Adel,
Og aned' Himlens Flammer i vort Blod?

Udfoldet laae Naturens hele Rige,
Da Manden hilste førstegang vor Jord;
Dog, selv i Edens Glands han maatte sige:
„En Hersker er jeg — ikke glad — men stor.
„Mig lyder Skabningen paa Bjerg, i Skove,
„Sig alting bøier for mit stolte Navn;
„Men naar jeg skuer ned i Kildens Vove,
„Mit eget Billed vækker dunkle Savn."

Saadan den Arme sukked' i sin Trængsel,
Og eensom gik med Taarer paa sin Kind.
Da svandt for Almagts Bud den dybe Længsel,
Og himmelsk Glæde fyldte høit hans Sind.
En deilig Qvinde stod i Ungdoms Fylde,
I Dydens Ætherglands for Mandens Blik.
Men siden alle Mænd maa Qvinden hylde;
Thi derved Livet først Betydning fik.

Dog ei vor fordringsløse Sang skal prise
De svundne Slægters glemte Kjærlighed —
Et Par som lever, gjelder kun vor Vise;
Dem ønske vi af Hjertet Fryd og Fred.
Naar Aar henrundne er paa Livets Bølge,
Og Ald'rens Snee vil Issen farve hvid,
De hulde Minder Eder stedse følge
Fra Kjærligheds og Troskabs første Tid!

2.
Med Fru Heibergs Portrait.
(Til en Dame).

Her skuer Du den sjeldne Kunstnerinde,
Der Smaa og Store ved sin Aand henrykker!
Dog mat den Lighed er, Dit Blik vil finde,
Thi det, som meer end Alt den Ædle smykker,
— Det fine Smiil og Læberne, som tale —
Kan ingen Pen og ingen Pensel male.

E. Lehmann lith. Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

DEN LILLE SOLDAT

Hendes Öine.

Jeg har en betydelig Skjønhedssands;
Det Stygge mig fælt afficerer.
En Pige, som smykkes af Gratiers Krands,
Heel lifligt min Sjel enchanterer.

Da først jeg saae den velsignede Mø
Med Silkehaar, smægtende Blikke,
Jeg sukked': „Hun ene paa Verdens Ø
Som Hustru for mig kan sig skikke."

Jeg beilede til den Yndiges Haand;
Saa kjælent hun sank til mit Hjerte.
Alt havde hun — Penge, Skjønhed og Aand!
Jeg trodsed' hver Jorderigs Smerte.

Nu reiste jeg lidt i Verden omkring
For min Smule Vid at forhøie,
For mine Manerer at gi'e lidt Sving,
Og skærpe det speidende Øie.

Tilbage jeg vendte saa lærd, saa klog,
At Alle det maatte henrykke.
Jeg tal'de saa nydeligt som en Bog;
Det var min Families Lykke!

Jeg iler fro til den Elskede hen;
Heel ivrigt i Klokken jeg trækker.
Selv aabner hun Døren glad for sin Ven;
Jeg studser — sin Haand hun mig rækker.

„Min Gud! hvad fattes Dit Øie, det blaae?
See paa mig, Du, ikke paa Andre!
Saaledes før jeg Dig aldrig jo saae;
Siig, kan ei det Blik Du forandre?"

"Min kjæreste Ven! ak, en Sygdom har
Saa grusomt forvandlet mit Øie.
Ei skrev jeg Dig til — taalmodig jeg bar
Et Uheld, som ei skal Dig bøie."

Jeg har en betydelig Skjønhedssands;
Man tænke sig, hvor den blev saaret!
Idealet svandt med sin Trylleglands;
En Skeløiet havde jeg kaaret.

Jeg vandrede hjem, tungsindig jeg skrev
Opsigelsens Brev til den Hulde.
Det uskjønne Baand jeg vildt sønderrev;
Min Kunstnersjel iisned' af Kulde.

I Taarer hensukked' hun vel et Aar,
Den arme, vanzirede Pige.
Hvor underligt det dog i Verden gaaer!
Det smertede mig, maa jeg sige.

Men kunde jeg ta'e til Naade igjen
En Glut, der saae galt med sit Øie?
Nei! heller crepere som Pebersvend
End krænke min Sands for det Høie!

— Da seer jeg hende paa Gaden at gaae;
En Herre hun har ved sin Side.
Hun paa mig stirrer med Øinene blaae;
De skue saa lige, saa blide.

O Himmel! jeg græd den hele Nat —
En Doctor har hende cureret.
Ham elsker hun nu, han er hendes Skat,
Og jeg har mig prostitueret.

Jeg har en betydelig Skjønhedssands,
Men her har jeg handlet iblinde.
Gjenvundet har Perlen den svundne Glands —
Ak, hans er den deilige Qvinde!

F. C. H.

Den skjønne Alda.

(Af: quattro novelle narrate da un maestro di scuola.)

II.

Vi skride nu videre frem i vor Historie og see, hvorledes det gaaer den skjønne Alda, den forelskede Giacometto, Fristeren Hubert og den unge Franskmand, som saa let kunde fristes. Det var de tvende Sidstes Tanke, oprunden hos den Første og billiget af den Sidste, at man nu, da Hubert havde sat sig fast der i Huset hos den stakkels Familie, skulde vel udspeide, hvor og naar Pigen gik. Naar de da saae hende alene, enten ifærd med at malke Køerne paa en eensom Græsgang eller hente Brænde i en afsides liggende Skov eller no-

get Lignende, skulde der lægges en Snare for hende. Hubert med en tro Staldbroder skulde da rove Pigen, tilhylle hendes Aasyn, skjule hende indtil det blev Nat, og derpaa bringe hende til et lille øde, dertil allerede indrettet Huus paa St. Ambrogio-Sletten. Didhen skulde nu ogsaa Ridderen, under et eller andet Paaskud af befalede Troppebevægelser, komme. Men denne Plan strandede tildeels paa Giacomettos Jalousie, da han ikke alene altid vidste at faae en eller anden af sine Kamerater sendt til Græsgangene og selv blive hjemme i Klosterstalden, men endog holdt sig næsten aldeles borte fra Stald, Kloster og alle Forretninger, og tilbragte næsten hele Dagen og Natten i eller udenfor Aldas Huus. Han vaagede over hende med samme Ængstelighed som en Gnier ved det hemmelige Sted, hvor han har nedgravet en Skat, som han ikke vover at være alt for nærved, for ikke at røbe, hvor den er, og som han dog heller ikke tør tabe af Sigte. At den skjønne Alda gik ud, var ham utaaleligt blot at tænke; han besørgede derfor alle Husets udvendige Forretninger, hvori baade hendes Forældre og hun selv samtykkede, thi hun var, trods en Smule Forfængelighed, en meget dydig Pige. Tillige havde hun, skjøndt uvidende og uerfaren, uden at yttre noget herom, dog mærket, at Hubert havde en eller anden nederdrægtig Hensigt. Thi da denne saae sin første Plan ryge i Lyset, nemlig at fange Pigen udenfor Huset, i Flugten, som han sagde, besluttede han lidt efter lidt at tæmme hende og indvikle hende i sine Garn, og det var maaskee for at slaae to Fluer med et Smæk, at han begyndte at anstille sig forelsket i hende. Men hvis Pigen end ikke havde været dydig, var hun dog alt for stolt til at agte paa ham, der hverken var ung eller smuk og ikke halv saa kjælen som Giacometto. Da derfor Hubert blev presset af Høvdingen, som ikke længere kunde finde Paaskud til at forlænge sit Ophold, besluttede han endelig at bruge Vold imod den arme Pige. Han havde bemærket, at Giacometto, hver Aften i Mørkningen, til Trods for sin Skinsyge, var nødt til at forlade de ydre og indre Poster ved Aldas Huus for at gaae til Klosteret, naar Qvæget blev samlet og drevet til Natteleie. Paa denne Jagttagelse grundede Skurken sin List.

Det var den ottende eller niende Aften efter de Franskes Ankomst. Alt var roligt i Hytten; den gamle Moder spandt i en Krog ved Kaminen, og Faderen sad i en anden Kant og drak med Hubert Asti-Viin, som denne havde medbragt. Alda tilberedte Aftensmaden, og var beskjæftiget nu her, nu der, i det lille Værelse. Stundom sad hun ved Ilden, hvis Skin med afvexlende større eller mindre Klarhed belyste den huuslige Scene. Men langt ud paa Aftenen hørte man Støi og Kjævleri som af to eller tre Soldater tæt udenfor Døren, og Hubert raabte flere Gange: „Drukkenboldte! Er det nu en Tid at svire om og forstyrre Godtfolks Ro? Til Eders Qvarteer, til Eders Qvarteer, eller jeg..." Men al denne Skjænden var unyttig, de Andre bleve ved, og et Øieblik efter hørte man et Skrig „Jeg er dødsens — Hjelp, Hjelp!" og Døren fløi op. To Soldater styrtede ind og gjorde en Larm som fire eller sex, og stødte ved den Leilighed til Gryden, hvorved Ilden blev dæmpet. I dette Halvlys og denne Forvirring greb en af Soldaterne Pigen og tilhyllede hendes Aasyn, hvorpaa den Anden tog hende paa Armen og ilede afsted med hende. Hun udstødte et Skrig, Forældrene indsaae nu hvad der var paafærde, og raabte om Hjelp, og Hubert gav sig til at trække Kaarden og spille den Drabelige, idet han skreg: „Kjeltringer, Skurke!" og derpaa løb efter dem, som for at forfølge dem. De to Røvere havde ikke givet Folk Tid til at kjende dem, og Hubert havde ikke blot spillet den Uskyldige, men endog en Beskytter; og Bønderne, som troede, at det var et Soldater-Klammeri, vilde ikke blande sig heri, men indelukkede sig

i deres Huse. Saaledes blev den arme Pige baaren maaskee hundrede Skridt bort fra sin Bolig, men da hun gjorde Modstand, og ved sin Ungdom og Kraft mattede den, som bar hende, lagde denne hende et Dieblik ned paa Jorden for at binde hende, enten for at bære hende bedre selv, eller fordele Byrden paa To. Men saasnart hun stod paa sin Fod, benyttede hun Dieblikket, smuttede fra dem, og gav sig til i fuld Fart at springe og flyve hen over Klipperne, af hvilke hun netop valgte de steileste og farligste, der vare kjendte af hende, men ei af Soldaterne, som, mindre behændige, kun fulgte hende med Besværlighed. Imidlertid havde Hubert indhentet sine Kamerater, og hjalp dem, uden videre at skjænde eller forstille sig, med at forfølge hende og afskjære hende Veien. Derfor maatte hun imod sin Villie begive sig ned i Sletten, som paa denne Time var mere øde end nogensinde, men søgte dog paa sin Flugt ikke at fjerne sig fra Byen, og nærmede sig paa sine Farter til Klosteret, hvor hun vidste, at der var Folk og Giacometto med. Men da Adgangen til Hovedsiden og den store Port blev hende spærret, kom hun lidt efter lidt til den modsatte Deel af Klostermuren, og satte sig der paa en steil, ujevn Jordvold, som kun var lidt over en Fod bred ud fra de paa den staaende Mure til den endnu dybere og steilere Afgrund underneden. Herhen havde den forfulgte Pige, trods sin Behændighed, kun med Fare naaet at komme, og haabede saaledes at skuffe sine Forfølgere, ret ligesom Alpernes Steenged springer fra Klippe til Klippe over mange Afgrunde, indtil den seer Jægeren paa den modsatte Bred og nu troer sig sikker. Den Taabe! Just da sigter Jægeren beqvemt paa den med Die og Flint, og styrter den død ned i den mellemliggende Dal. Saaledes var den beklagelsesværdige Alda kommen længe før disse Skurke over Jordvolden til et Sted, hvor den aldeles ophører, og hvor den ovenpaa staaende Muur og Klippen nedenunder kun udgjøre en eneste lodret Flade. Her standsede hun i største Taushed, og uden at raabe eller næsten at aande, haabede hun ikke at blive forfulgt paa dette rædselsfulde Sted. Men hvor stor var hendes Skræk, hendes Dødsangest, da hun troede at see, og endelig saae de dunkle Skygger af hine Uslinger, som famlende snege sig frem paa den gyselige Sti, og vel ikke vare mere end et Bueskud fra hende! Hun udstødte da gjennemtrængende Skrig for at raabe om Hjelp, men det var silde, og intet menneskeligt Væsen kunde hindre Hine i at naae og gribe hende, føre hende bort eller vel endog styrte hende i Dybet. Bedre var det da at styrte sig selv ned. Hun saae nedad, om der ikke sprang et mindre steilt Sted frem, om der ingen Tjørn eller Enebærbusk var, som kunde holde hende oppe, men — om der ogsaa fandtes en saadan — hun kunde ikke opdage den. Hellere vilde hun da betroe sig til Forsynet, til den evige Gud, der kunde sende en Englehær til hendes Hjelp, og til den hellige Erkeengel, som er denne Befolknings og Uskyldighedens Beskytter, onde Aanders og slette Menneskers Bekæmper. Paa eengang følte hun sig besjelet af overmenneskelig Tro og Tillid, betragtede Skurkene stivt og sagde: „Standser, thi I skulle aldrig faae mig i Eders Magt!" Dog, de standsede ikke, og kom hende allerede nær paa ti, ser, ja tilsidst fire Skridt. Med et høit Skrig kastede hun et Blik til Muren, men saae ikke en Sjel, og allerede mærkede hun dem lige ved sig, som om de vilde gribe hende. Da paakaldte hun St. Michael og begyndte: o Herre! i Din Haand..." og hendes sidste Bon og Haab hendøde i Luften.

Jeg vil ikke videre opholde mig med at beskrive de tre Kjeltringers Forbauselse, Raseri og Skamfuldhed, især da der fra Klosterets Mure viste sig først en, saa to, og tilsidst hundrede Smaafakler. De vare altsaa opdagede og tænkte paa at retirere, og skyndte

sig, til Trods for Faren, endnu mere, end da de kom hid. Heller ikke vil jeg dvæle ved Giacometto, der altid frygtede for, at der skulde skee Noget, og derfor var den Første i Klosteret, som hørte den Larm, der opstod ved Forældrenes Skrig. Saasnart han var kommen ud og havde erfaret Sammenhængen, ilede han, uden at vente efter Kamerater, strax ad den ham betegnede Vei, endskjøndt det var mørkt, og den Flygtende samt hendes Forfølgere langt forud. Han vidste ikke, hvor han gik hen og var tvivlraadig, indtil han hørte Aldas sidste Skrig paa Jordvolden, hvorpaa han strax foer didhen. Alt var forbi, men det vidste han ikke, og strax efter stødte han paa disse Tre, som vendte tilbage paa et Sted, der var fordeelagtigt for Een, der vilde kæmpe mod Tre med saadanne Vaaben, som han havde hos sig, nemlig en lang Staldfork, hvormed han haabede at faae sin Elskede igjen enten ved Capitulation eller med Magt. Han satte desaarsag det tredobbelte Jern paa den Førstes Bryst, og fordrede hende tilbage. Da denne ikke svarede andet end „Plads, Plads", og var i Begreb med at støde til med Sværdet, gav Giacometto, som i det Øieblik ikke var meget stemt til Taalmodighed, ham et mægtigt Stik i Legemet, og kastede ham ned i Afgrunden som om det havde været et Knippe Hø eller Halm. Imidlertid kom to eller tre af hans Kamerater fra Stalden med lignende Vaaben, og da Kampen var alt for ulige, maatte de to Tilbageblevne, af hvilke den Ene var Hubert, overgive sig, nedlægge Kaarderne og lade sig binde af Bønderne. De kunde endda prise sig lykkelige, at der kom saa stor en Bondeskare, der kunde holde Giacometto tilbage, da han erfarede, at Alda var styrtet ned. Han vilde dræbe disse Skurke, rasede, og vilde derefter styrte sig selv ned, da Een bemærkede, at der var Lys nede i Dalen, og at man raabte og skreg stærkt dernede. Snart tiltoge baade Lysene og Larmen, og nu kunde de nok mærke, at der havde samlet sig Folk om de to Nedstyrtede. Derfor opstod der dog intet Haab i den stakkels Giacomettos Bryst, førend Een lagde sig ned med Øret til Jorden, og begyndte at tale om, at man nede i Dalen skreg „Mirakel!" Nu lyttede de Alle paa samme Maade, især Giacometto. Nogle troede at høre dette, Andre ikke, og Giacometto var snart blandt de meest Troende, snart blandt de meest Vantroe; men snart bleve de dog enige om, at Skriget dernede gjaldt et Mirakel. Nu begyndte de Alle, uden ret at vide hvorfor, at raabe „Mirakel!" Giacometto fattede Haab, og Alle løb nu, saa godt Leiligheden tillod det, ned ad Stierne, som førte til Dalen, og lode derfor de to Fanger næsten alene. Men da de havde gaaet nogle Skridt, og vare komne til det Punkt, hvor Veien blev bredere, bleve de standsede og drevne tilbage af en Skare Franskmænd, der rykkede frem i god Orden med Sværdet i Haanden for at hjelpe deres Landsmænd. Nu raabte man paa den ene Side: „Til Døden med Franskmændene! Frem med Forkene, Børn!" Det andet Partie skreg: „Ned med det Pak! Slaa dem ihjel, slaae dem ihjel!"

Nu traadte Høvdingen frem, enten af Anger over det Forefaldne eller af Frygt for hvad der endnu kunde skee, og bestræbte sig paa enhver Maade for at gjenoprette Freden. Han forlangte blot, at man skulde udlevere ham Forbryderne, som han da vilde lade straffe, og saaledes skulde det Hele være endt. Men han blev ikke hørt af de rasende og langt talrigere Bønder. Skrigene begyndte igjen, og det var nærved at komme til Haandgemænge, da Munkene viste sig i Procession med Fakler og syngende en Psalme, medens Korset bares foran. Medens nu enhver af Ærefrygt veeg tilside, gik disse frem mellem de to fjendtlige Skarer og sang roligt deres Psalme ud, hvorved Vreden fik Tid til at lægge sig lidt. Abbeden opfordrede dem derpaa til Fred, og sagde, at det vilde være en stor Synd mod Gud og den hellige Erkeengel, mod Kongen og Hertu-

gen, dersom den hele Befolkning af gode Landmænd og en Skare tappre Soldater, som vare enige om at straffe Forbryderne, alligevel for disse tre Niddingers Skyld vilde stride og dræbe hverandre uden Nytte. Dette vilde være saa meget sørgeligere, og forstørre Samtliges Utaknemmelighed, da den hellige Erkeengel, som han hørte og sikkert troede, havde gjort et stort Mirakel, hvorpaa de Alle burde agte mere end paa deres Vrede. Denne Vrede var saa meget mere skammelig og unyttig, da en af Forbryderne allerede var tugtet, og de to Andre skulde lide Straf for Exemplets Skyld; tilmed var det uskyldige, forraadte Offer vidunderligt frelst til Ære for Gud, den hellige Erkeengel og hans glorværdige, underfulde Kirke. Efter denne Tale nærmede Abbeden og Munkene sig majestætisk Bondeskaren, og sagde: „Gaaer ned at skue Miraklet!" De toge derpaa begge Fangerne imellem sig, og begave sig saaledes, efterfulgte af de Franske, til Klosteret, medens Bønderne adspredte sig, og ilede med Lys i Haanden ned ad Fodstierne til Dalen. Fra dennes Skjød saae man snart en endnu talrigere Skare med Lys stige opad, og treffe sammen paa Halvveien med de Andre. Giacometto havde forresten ikke hørt Abbedens „Allocution" tilende; thi da han nu begreb, at det ikke vilde komme til Kamp, og tillige haabede at den Elskede var frelst, havde han mere Hast for at see hende end for at hevne hende. Han listede sig derfor bort, og kom ned ad den steileste og korteste af alle Fieldstierne.

Hvo kunde vel beskrive Ynglingens voxende Ængstelighed, alt som han kom nærmere, eller hans Hjertebanken, da han tydeligt hørte Ordet „Mirakel" gjentage! Han raabte og spurgte „lever hun? lever hun?" Snart blev der svaret „ja!" snart „nei!" hvorpaa han atter spurgte, og styrtede videre frem, saae hende endelig og sank halvdød for hendes Fødder. Han var halvdød, hun derimod levende, henrykt og skjønnere end nogensinde, blev støttet under Armen af de Omstaaende, og ophøiet til Skyerne i deres Lovtaler. Hun blussede af Rødme, enten paa Grund af sit heltemodige Spring, eller af Undseelse over den velfortjente Roes, eller maaskee ogsaa i sin Kjærligheds Glæde over at see sig, efter en saadan Skræk, ubesmittet i sin Elskers Arme. Muligt, at alle disse Følelser og flere endnu bevirkede dette. Kort efter ankom ogsaa næsten alle Beboerne fra St. Ambrogio og Chiusa paa Bjerget, og droge i Forening med dem fra S. Michele til Klosterets Port. Og endskjøndt det var sildigt, og Munkene ikke vare vante til at gaae ud paa denne Tid, stode de dog Alle der opstillede i fuldt Ornat, og Abbeden med Mitra og Bispestav. Disse modtoge med Ærefrygt den hellige Pige, ja næsten som en Reliqvie, der virkeligen var berørt af Guds mægtige Haand, istemte et „Te Deum," og gik derpaa ind i Kirken, hvor de sang „Magnificat" og „Salve Regina" samt mange andre Psalmer til Ære for den allerhelligste Jomfru og den hellige Erkeengel, der bekæmper Enhver, som efterstræber Uskyldigheden. Under saadanne Sange hengik fast hele Natten indtil Morgenrøden. Imidlertid vare de Franske dragne bort uden Støi med de to Fanger, og den skjønne heltemodige Pige, som vidunderligen var bleven frelst af Løvens og Ulvenes Kløer, blev ført til Hjemmet af sine Forældre, Venner og Elsker.

Krøniken har endnu kun dette at tilføie, at det franske Hof nægtede at give Hertugen og Abbeden nogen Opreisning for den Klosteret og Byen tilføiede Fornærmelse. Hvad Giacometto angaaer, da ægtede han endnu samme Aar den ligesaa skjønne som trofaste Alda.

En Statsmands Ungdom.

Vi traf engang sammen med en gammel Fredsdommer, der tilforn opsatte Documenter tilligemed Hr. Dupin hos en og samme Advocat, da de begge To vare simple Contorister og langtfra at forudsee den Storhed, som skulde blive den Ene til Deel, og den Middelmaadighed, som stedse skulde ledsage den Anden. „Hr. Dupin," fortæller den gamle Fredsdommer, „var dengang overordentlig munter", hvad man godt kan slutte sig til af alle de Vittigheder og Ordspil, hvorfra han ikke ganske kan afholde sig, selv ved de vigtigste og alvorligste Sager. Dersom vi skulde sige vor Mening reentud, maae vi tilstaae, at den gamle Fredsdommer, med Hensyn til hvad han har fortalt os, forekommer os at blive tilskyndet af en anden Grund end den, der bringer os til at sætte hans Beretninger sammen. Da han har begyndt ligesom Dupin, men hans Kamerat i Løbet af nogle Aar har ladet ham blive saa langt tilbage, maaskee endog forsømt og forglemt ham, finder han en lille Glæde i at tilskrive Hændelsen eller endog noget Værre den Afstand, der er opstaaet imellem dem, og som han gjerne vil lade forsvinde, naar han fortæller om den Andens lystige Ungdomsstreger, som i vore Øine ere langtfra at være dadelværdige, men meget mere synes os at være Beviis paa en rig og ædelmodig Natur. Dog, vi ville lade den gamle Fredsdommer tale:

„Dupin var ikke smuk. Medens han endnu var ganske inddrukken af de classiske Studier, kaldte vi ham Thersites. Og mange iblandt os vilde have fundet os i Forlegenhed med at sige hans virkelige Navn, thi der gik næsten ikke en Dag forbi, uden at han begik en eller anden lystig Streg. Det var altid om Aftenen, naar vi gik bort fra Contoiret, at han udførte de Spilopper, som han havde udtænkt om Dagen. En Aften rev han Skildterne ned af to Boutiker og forbyttede dem. Den næste Morgen læste man over en Slagters Dør: Madame Leroy bleger Straahatte; over Madamens Boutik stod der; Martin, Slagter. En anden Gang banker han paa en Dør; man lukker op, og han siger til Portneren: „Hr. Desfonandrès?"

„Det er ikke her."

„Hvorledes, er det ikke her?

„Nei, min Herre!"

„Men dette er jo Gaden St. Avoye?",

„Ja, min Herre!"

„Nummer tretten?"

„Ja, min Herre!"

„Og Hr. Desfonandrès boer ikke her?"

„Nei, min Herre!"

„Kjender De da ikke det Navn her i Qvarteret?"

„Hvad er han, denne Hr. Desfonandrès?"

„Han forfærdiger Parykker af Vidier til Kongens Heste."

„Hvad behager?"

„Han forfærdiger Parykker af Vidier til Kongens Heste."

Portneren betragter ham forbauset. Dupin var alvorlig og kold som en Iistap. Portneren betænker sig lidt, og svarer derpaa: „Jeg kjender ham ikke."

„Om Forladelse, fordi jeg har gjort Dem Uleilighed!"

„Gud bevares! jeg beder Dem, min Herre!„

En anden Gang gik han ind til en Madame, der handlede med Handsker og var meget berømt for sin Skjønhed. Der vare adskillige Dandies i Boutiken, og den smukke Kone prøvede selv Handskerne paa deres Hænder; naturligviis betalte disse Herrer Handskerne, blot for at lade dem prøve af hende. Dupin hilser den Skjønne og siger: „Gud Madame! jeg maa bede Dem tusinde Gange om Forladelse. Jeg er Fremmed, nylig kommen til Paris, og forstaaer ikke et fransk Ord. Jeg er bange for, at De ikke forstaaer mig.

Jeg vilde gjerne have et Par Handsker af Gedekidskind. Men, tag ikke ilde op, at jeg udtrykker mig saa forkeert; jeg har kun været otte Dage i Frankrig, og forstaaer ikke et Ord af Sproget. Et Par Handsker af Gedekidskind til to Francs og ti Sous, godt syede, De forstaaer mig vel nok? Jeg skammer mig virkelig over, at jeg taler saa slet, men naar man er Fremmed og aldrig har lært Sproget . . ."

„Men, min Herre!" sagde Konen, „jeg forstaaer Dem meget godt."

„O, Madame, De er uendelig god."

Der boede ligefor vort Contoir en Herre, der havde en meget smuk Kone, som vi fandt stor Fornøielse i at betragte. Men en Dag syntes det, at Herren var misfornøiet med vor Beundring; han lod Konen trække sig tilbage fra Vinduet, og forbød hende rimeligviis at vise sig der oftere, thi vi saae hende ikke mere. Vi udstødte alle mulige Forbandelser mod denne Othello, og svore frygteligt paa at ville hevne os. Dupin paatog sig Hevnen.

Det var en Vinteraften. Klokken var otte, og vi gik ud fra Contoiret, da vi fik Øie paa vor Fjende, der dreiede om et Gadehjørne. Dupin forlader os med hastige Skridt, gaaer næsten lige hen til Siden af ham, men dog lidt tilbage. Vi havde ingen Idee om hvad han vilde gjøre, men De kan selv forestille Dem vor Skræk og Forbauselse, da vi saae ham give Gjenboens Hat et frygteligt Slag med sin Stok. Rasende vender Gjenboen sig om; Dupin tager med Haanden paa sin Hattepul, vender sig ligeledes om, og spørger ham: „Har De ikke mærket noget, min Herre?"

„For Pokker, min Herre! om jeg har mærket noget? Min Hat er revnet."

„Nu vel," sagde Dupin, idet han pegede paa det første, det bedste Vindue, „det kommer derfra. Jeg har ogsaa faaet et Slag . . . det er Urtepotter."

„Saa maatte man jo see Stykkerne."

„Ja, ja! det er sandt; men det er dog skammeligt, saaledes at mishandle de Forbigaaende."

„Ja, det er rigtignok skammeligt."

„Men det vil jeg ikke taale."

„Jeg heller ikke."

„Man maa gaae op i Huset."

„Ja, og gjøre Allarm."

„Ja vist, lad os gaae!"

Dupin, som seer Manden i den behørige Forbittrelse, banker voldsomt paa Døren til det Huus, hvor det betegnede Vindue er. Man lukker op, han bukker sig og lader Gjenboen gaae først. Men da Gjenboen er inde, slaaer Dupin, istedetfor at følge ham, Døren i bag efter ham og begynder igjen at banke paa. Man trækker nok engang i Snoren. Han lukker Porten paany, og gjør et frygteligt Spektakel med Dørhammeren. Portneren kommer ud af sin Celle for at opdage Grunden til denne Støi, finder Gjenboen der, og spørger ham: „Hvad bestiller De der?"

„Jeg? ingenting."

„Ingenting? Hvad er det for en Snak? De er en Spasmager, De vil gjerne lee, og jeg har ogsaa Lyst til at lee."

Med disse Ord griber han en Læderrem, og pidsker løs paa Gjenboen, der sætter sig til Modværge og slaaer dygtigt fra sig. Under denne Strid vedbliver Dupin at gjøre Larm ved Døren. Endelig, efter at have dækket hinanden ordentlig til, komme de til en Forklaring.

Nu beslutte de at gaae ud og tugte den utidige Spøgefugl. Men hvergang man trækker i Snoren, lukker Dupin igjen Døren i, og begynder at hamre paany. Han holder dem saaledes fangne, indtil der kommer en Mand, som vil ind i Huset. Dupin overlader ham Pladsen; Manden banker paa, man lukker op, Gjenboen og Portneren styrte ind paa ham, og overvælde ham med Prygl og Skjeldsord.

Forst efter et Qvarteers Forløb begynder man at forstaae hverandre, og gjenkjender en uskyldig Logerende, der rolig er kommen til sit Hjem for at gaae tilsengs.

Caliban.

En fransk Criminalhistorie.

En ung Mand, som endnu ikke havde fyldt sit to og tyvende Aar, blev beskyldt for at have begaaet et Mord, og stillet for Cour d'assises i Departementet „Haute Loire." Den Anklagedes Ungdom og foregaaende Liv gave Sagen en høi Interesse, og hvor blodigt end Forbrydelsens Udfald var, blev han dog almindelig beklaget og vakte stor Medlidenhed, da man i det Tilfælde, at han var skyldig, kun betragtede ham som sin afdøde Faders Hevner.

Om Aftenen den 8de Juni 1839 blev et Liig fundet ved Alliers Bredder, ikke langt fra Azerat, en Landsby i Arrondissementet Brioude. Aftenen iforveien var en ung Tjener ved Navn Fontanon, ogsaa kaldet „Paillasse" forsvunden af sin Herres Huus; Herren var Maire for Communen St. Fereol de Cohade, og det fundne Liig var Tjenerens. Et dybt Saar, der syntes at være bibragt med et Ildvaaben, fandtes i den høire Tinding.

Den offentlige Stemme anklagede som Morder Louis Taillechausse, Indvaaner af Landsbyen Cohade, hvor hans Familie var meget anseet, og hvor hans Moder, som Rygtet sagde, havde staaet i en øm Forbindelse med den Myrdede. Denne Forbindelse havde varet i fire Aar, ikke blot imedens Fontanon havde tjent i denne Kones Huus, men endog efterat han var kommen i den omtalte Maires Tjeneste, hvad der under Sagens Behandling er bleven oplyst.

Denne Omgang, hvorom hele Landsbyen var vidende, og som gjorde den Anklagedes Moder, der var Enke og allerede aldrende, til Latter for alle Beboerne, havde vakt et uforsonligt Had i Louis Taillechausses Hjerte mod Fontanon. Da han engang, atten Maaneder før Catastrophen, en Aften var kommen ind i sin Moders Værelse, og der fandt Fontanon, gav han denne flere Slag med sin Stok, og forfulgte ham rasende under det Udraab: „O, min Fader, hvor er Du? hvorfor skal jeg dog være Vidne til en saadan Skjændsel?"

Paa Grund af disse Omstændigheder opstod der fra det Øieblik, man opdagede Liget, Mistanke om, at Fontanon var bleven overrumplet i sin Venindes Huus af dennes Søn, og der havde faaet sit Banesaar, og at Morderen havde, for at vildlede Retfærdigheden, selv kastet eller ladet det dræbte Offer endnu samme Nat kaste ud i Floden Allier, som løber i nogen Afstand fra Cohade, og hvis Strøm havde drevet Liget over til den modsatte Bred.

Denne Mistanke blev bestyrket indtil et vist Punkt ved de talrige Indicier, som fremkom under Sagens Behandling. Saaledes var Natten mellem den syvende og ottende Juni et Skud bleven hørt i Landsbyen Cohade; nogle Vidner tilsøiede, at Knaldet syntes at komme fra Huset Taillechausse. Hundene i Byen havde gjøet hele Natten igjennem. Endelig havde man kort før Daggry seet den Anklagedes Tjenestepige, den unge Antoinette Bout (hvis Taushed, ifølge det almindelige Rygte, skulde være bleven kjøbt ved et Ægteskabs-Løfte,) kjøre en Vogn med Gjødning ud paa en Mark ved Bredden af Allier. Kunde man da ikke vel antage, at hun, efterat alle Spor af Mordet vare udslettede, havde betjent sig af Vognen for at bringe Liget bort? Hvad der endmere bestyrkede disse Formodninger, var, at om Løverdagen den niende Juni, da Fon-

tanons Død endnu ikke var bekjendt i Cohade, skulde denne unge Pige være gaaet hen til sin Moder og grædende sagt til hende: „O min Moder, hvilken Ulykke! De have slaaet Paillasse ihjel. Gud give, at jeg aldrig havde sat min Fod i Huset hos den fæle Enke!"

Adskillige andre Omstændigheder forøgede endmere den Mistanke, som hvilede paa den Anklagede.

Louis Taillechausse holdt sig til en fuldstændig Benægten og svarede paa de Formodninger, som talde imod ham, med Beviidnelser om sin Uskyldighed. Han havde tilbragt Aftenen den 7de Juni med at sladre i sin Gaard med nogle af Naboerne, og da disse omtrent Klokken ti gik hjem, havde de seet ham lukke Gaardporten og gaae ind i Huset, hvor der fra dette Øieblik af ikke hørtes nogen Larm. Sognepræsten i Cohade, hvis Huus støder op til den Anklagedes, forklarede, at en Upasselighed havde holdt ham vaagen Natten mellem den 7de og 8de, og at han i den Tid hverken havde hørt noget Skrig eller noget Knald af et Skydegevær; Præstens Tjenestepige, som havde vaaget samme Nat over sin Herre, aflagde den samme Forklaring. Endnu et troværdigt Vidne, hvis Huus kun er adskilt fra den Anklagedes ved en tynd Muur, erklærede, at han heller intet havde hørt.

Endelig havde den nøiagtigste Undersøgelse af Taillechausses Huus og de Vaaben, som fandtes der, ikke opdaget det mindste materielle Spor af den Forbrydelse, som skulde være begaaet der. Vaabnene, der kun bestode i en Bøsse og en Pistol (der havde aldrig nogensinde været andre,) havde været ladede mere end et Aar, og vare ude af Stand til at give Ild. Ikke en Blodplet var at see i Gaarden, Stalden, Laden, Værelserne. Selv Vognen, som skulde have tjent til at bortbringe Liget fra Huset til Floden, og hvoraf et Vidne havde troet at bemærke blodige Spor ved Alliers Bredder, denne Vogn bar ikke det mindste Mærke af den forbryderiske Brug, hvortil den skulde have været anvendt.

Saaledes var det Drama, som i fire Dage udfoldede sig ved Cour d' assises for en usædvanlig Mængde Tilhørere.

Flere Forsøg vare gjorte af den Anklagedes Moder hos adskillige Personer, for at stemme dem til at anføre Omstændigheder, som vare gunstige for hendes Søn. Saaledes skulde hun, nogle Maaneder efterat Ulykken var skeet, være gaaet til en Hyrde, hvis Qvæg havde græsset ved Alliers Bredder den omtalte Nat, for at spørge ham, om det var sandt hvad Rygtet sagde, at han hiin Nat havde seet Fontanon komme fra Azerat-Siden, og strax efter hørt et Flinteskud fra samme Kant. Paa dette Menneskes benægtende Svar skulde Enken Taillechausse have sagt: „Det er altsaa Eders Broder, der har mødt Fontanon, og hørt dette Skud fra Azerat-Kanten. Gaa hen og spørg ham derom paa mine Vegne!" Og paa samme Tid skulde hun have yttret, uden dog at henvende sig umiddelbart til denne Hyrde: „Min Gud! dersom det er sandt, og dersom to Personer vilde gaae til Puy for at give Forklaringer herom, vilde min Søn blive frikjendt, og disse Personer behøvede ikke at skjælve for Vinterens Komme. Det er mere end nok, at Een er bleven dræbt."

Det synes, at den Afdøde i en vis Periode havde staaet i en Elskovsforbindelse med en ung Pige fra Azerat, at han havde havt et Barn med hende, og først for ganske kort siden ophørt med at besøge hende. Skuddet, som man hørte ved Azerat, Fontanons Nærværelse den Nat da han blev myrdet, i Omegnen af denne Landsby, hvor han havde talrige Fiender blandt den forførte Piges Slægtninge, kunde, naar disse Facta stadfæstede sig, meget svække, ja ganske tilintetgjøre den stærke Mistanke, der hvilede paa Taillechausse.

Fire Dages Møder bleve anvendte til Undersøgelse af de mod den Anklagede fremførte graverende Omstændigheder. Hundrede

og tre Vidner bleve afhørte, og deres ubestemte og undertiden sig selv modsigende Forklaringer kunde ikke oplyse det Mørke, der omgav Forbrydelsen.

Defensoren, Hr. Mathieu, benyttede sig snildt af de Modsigelser, der herskede i de forskjellige Forklaringer, for at vække alvorlige Tvivl i de Eedsvornes Hjerter angaaende Tiltaltes Strafskyldighed. Skridt for Skridt fulgte han Rettens Præsident i Prøvelsen af de mod Taillechausse fremførte Beskyldninger, og paastod, at Anklagen mod den unge Mand alene støttede sig paa simple Formodninger.

Efter tre Timers Raadslagning erklærede Jury Taillechausse for „ikke skyldig."

Digte af —m—

1.
Havet.

Naar tidt jeg vandrer ved Havets Bred
Og sukker af heftig Smerte,
Da falder Taaren fra Øjet ned
Og letter mit svulmende Hjerte.

Hav! du, som lindrer mit Hjertes Tørst
Og bort mine Sorger skyller,
Hvad Lindring er vel i dit salte Væld,
Hvad har du for Kraft, som mig tryller?

Er du maaskee hiin stille Flod,
Som Grækerne „Lethe" kaldte,
Hvis sagte Murmlen er dybe Suk,
Hvis Vande de Taarer salte?

Ja vel er din Bølge salt, o Hav!
Og vel ere salte de Taarer;
Vel dysser dit Suk mine Sukke ned
Og sløver den Braad, der saarer.

Meget er grædt paa denne Jord
— Og dog er de Taarer talte, —
Dersom det bundløse Oceans
Bølger er Taarer salte.

Og ei er at undre, om stundom, Hav,
Du raser i brusende Smerte,
Dersom din Kilde, dit Udspring er
Det stormende Menneskehjerte.

Dog — husk paa Frelserens gyldne Ord:
En Taare af angrende Hjerte
Bliver i Himlen en Naadestrøm,
Og Naaden er „Trøst i Smerte."

2.
Skov, Dal, Fjeld.

Om Morgenen, naar Solen er nylig staaet op
Og Morgenkysset givet har til Grantræets Top,
Da stander Skoven frisk, og baade guul og grøn
Den skuer op til Himlen saa venlig og saa skjøn.

Da er det Lyst at vandre med Kjæresten sin
Og drikke Morgenluften saa kjølig og saa fiin,
Og snakke om Kjærlighed og Elskov saa smaat
Og skue hende ømt ind i Øiet saa blaat.

Om Middagen, naar Solen paa Himlen høiest staaer,
Og Plougjernet langsomt igjennem Furen gaaer,
Da trænger man til Skygge; den frugtbare Dal
Jeg finder da behageligst, hvor Vinden aander sval.

Der sidder man saa yndigt med sin kjærlige Viv
Nede ved Aaen hisset, mens i det høie Siv
De vakkre Drenge angle og fange bitte Fisk,
Som til Middag skal sættes paa Fa'rs og Moders Disk.

Om Aftenen, naar Solen har stirret sig træt,
Og Ko og Hest og Lam have græsset sig mæt,
Da er det begeistrende at høre Fossens Væld
Oplæse sine Sagn for det mægtige Fjeld.

Ene der sidder en Gubbe paa sin Grav,
Og stirrer udover det stormende Hav:
„Det er mig en Glæde og Lyst at sidde her,
Her er jeg min Gud og min Himmel saa nær."

Catania.

I Neapel beundrer man Vesuv, som danner et smukt point de vue i Horizonten; men selv uden Hensyn til Udstrækningen, i hvilken Henseende Vesuv ikke kan komme i Sammenligning med Ætna, er Vesuv langt fra Neapel, og den Skjæbne, som har rammet Pompeji, Herculanum og Torre del Greco, kan ikke true Neapel, som har opreist Portici som et Hengivelsens Offer mellem sig og Vulcanen. I Catania derimod skjælver Jorden under vore Fødder, og under ethvert Huus finder man Hvælvinger af Lava, som have dannet sig over ældre Bygninger, der ere blevne ødelagte af Bjerget. Vi ville gjøre en Vandring gjennem denne Stad, der er skjønnere end Neapel og Palermo, og som, efter Indbyggernes alvorlige Udseende at dømme, synes at være forberedt paa den Catastrophe, som engang ufeilbarligt vil træffe den.

Naar man efter flere Timers Vandring i den sørgelige, med mørk Lava, brunlig Aske og sorte Stene opfyldte Egn omkring Catania, endelig kommer ind i denne velhavende, industriøse og folkerige By, frapperes man ved den Stilhed, som hersker i dens Gader. Den store Ætnagade, som er en halv geographisk Miil lang, gjennemskjærer hele Staden, og gaaer i lige Linie fra Vulcanens Fod ned til Havet. De talrige Paladser, som pryde den, ere opførte paa de Lavalag, som Ætna har opdynget i sine syv og halvfjerdsindstyve store Udbrud, for en stor Deel opbygte af Lava, og hæve sig, ligesom for at trodse Vulcanen og dens Stød, til en betydelig Høide med dristige Frontons. Denne prægtige Hovedgade overskjærer i sit Løb fem store Pladser. Den første af disse er Piazza del Duomo, som er prydet med prægtige Paladser og Kirker. Domkirken, der er bygget paa Ruinerne af et Bacchustempel, falder strax i Øinene med sit Portal, der er særdeles rigt paa Marmorstatuer. Midt paa denne Plads er en Fontaine, som, trods den slette Stiil, hvori den er opført, dog ikke er uden Grandiositet. Paa dens Spidse hæver sig en Elephant og ovenpaa Elephanten en ægyptisk Obelisk, der dog vel neppe er ægte ægyptisk, men snarere en Efterligning fra Caligulas Dage. Obelisken krones af en Kugle og et forgyldt Kors, og Elephanten er, siden de schwabiske Kongers Periode, Staden Catanias Vaaben. Gaaer man videre gjennem Ætnagaden, kommer man til Universitets-Bygningen, som ved sine tre Etager, der hver for sig er bygget i sin egen Genre, den doriske, joniske og corinthiske Stiil, sine Marmorstatuer og rige Architektur har erhvervet sig et Navn i hele Europa. Paa dette Sted var der i Oldtiden en Circus eller Hippodrom, hvor man høitideligholdt Lege til Viinguden Ære.

Catania ansees for den meest oplyste af Siciliens Stæder. I Aaret 1828 havde Byen tyve Skoler, som besøgtes af over halvfjerde tusinde Elever, uden at regne dem, der paa Communens Bekostning bleve sendte ud af Landet for at studere Kunst og Videnskab. I Aaret 1821 oprettede en brav Mand ved Navn Mario Coltraro fire Skoler for den indbyrdes Underviisning efter Bells og Lancasters Methode. Oprettelsen af disse Skoler, som alle ere for Drenge, har virket overordentlig meget; man har afskaffet alle legemlige Straffe, og er for Øieblikket ifærd med at oprette tre lignende Skoler for Pigebørn.

I Catanias Gader gaaer man altid imellem Ætna og Havet, til hvis Bredder man omsider kommer igjennem to Gader, som lukkes af skjønne, kostbare Porte. Havnen er ikke stor, men gjør et sælsomt Indtryk paa den Reisende, som muligt venter en Udsigt til smilende grønne Sletter, skovbegroede, maleriske Høie, farverige Klipper, skjønne Reflexer af Himmel og Hav, glimrende Solvirkning paa Land og Bjergmasser. Intet af alt dette! Alt er mørkt, mat og som hensmeltet i en eneste, monoton Tinte, Farven af den Lava, der udstrækker sig over hele Staden. De sorte La-

vamasser, der indhylle Staden i et stort Liigklæde, gaae endog ud i Havet, og danne der en frygtelig Kjæde af hundrede Fod høie Klipper i en Udstrækning af tolv til femten Miglier. For 1669 var Catania omgiven af høie Mure, men disse bleve i den frygtelige Aprilnat, der ødelagde Byen, bedækkede af Lava saavel som den yndige Fontaine Gamarito, hvis Vande dog nu igjen sprudle fredeligt, medens det vide Hav har trukket sig tilbage af Rædsel. Paa de Lavamasser, som rage frem af Havet, har man opført et lidet Capel af Lava for den hellige Jomfru og et lille Fort, ligeledes af Lava, med sex Kanoner. Nogle Skridt fra dette staaer en smuk Colonne af sort Lava og hvidt Marmor, opreist til Ære for den kongelige Jæger og Fisker, Ferdinand den Første, ved John Actons Pietet, som Indskriften siger. Længere borte paa Promenaden „la Marina" staaer et Palads, hvis lange, herlige Façade er overlæsset med Tusinder af Amoriner i gratiøse Grupperinger, men det forfærdende Syn af Havet tilintetgjør hele Virkningen deraf.

Hvo har grundet Catania? Det veed man ikke, men den var en mægtig, blomstrende Stad i Oldtiden. I de sicilianske Tyranners Periode blev den i det mindste eengang stærkt medtaget af Jordskjælv, og under Romernes Herredømme led den sex Gange af Vulcanens Udbrud. Under Barbarernes Invasioner hjemsøgtes den fire Gange af Eruptioner, og hver Gang kom Pesten til, og huserede frygteligt blandt de vilde Horder, hvorved Erobringen lettedes for Saracenerne. Endelig deelte Catania Skjæbne med det øvrige Sicilien; Normannerne indførte Lehnssystemet, som Arragoneserne gjorde fuldstændigt. Castilianerne og Østerrigerne stiftede nye Congregationer, som alle styrtede sammen ved den store Eruption 1669, der kun skaanede det nylig anlagte Benedictinerkloster. Da Bourbonerne kom til Roret, sank Catanias gamle feudale Organisation i Gruus, og den fik senere endog en liberal Bestyrelse. Fire store Eruptioner i 1723, 1755, 1811 og 1819 have senere tilføiet den større eller mindre Skade, og i 1837 forsøgte den sig selv i en lille politisk Revolution, for at levere et Slags Sidestykke til Vulcanens gigantiske Gjæringer.

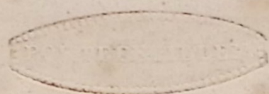
En af de skjønneste, religieuse Bygninger i Europa er upaatvivleligt det herlige Benedictinerkloster San Niccolò dell' Arena, som blev fuldført i Aaret 1735. Det besidder et rigt Bibliothek, Samlinger af Antiker, Medailler, Mynter, Vaser, Mosaiker, naturhistoriske Gjenstande og, kort sagt, Alt hvad der kan forsøde det eensomme Liv og danne Mennesket til en sand Philosoph.

Hvorfor have vel Indbyggerne af Catania vedblevet at bygge ved Foden af deres farlige Fjende, der saa ofte har ødelagt deres Stad? Hvor kunne de med Stolthed betragte det majestætiske, frygtelige Bjerg, som sikkert engang vil tilintetgjøre deres saa ædle, skjønne, melancholske Stad? Svaret maa søges i den ubeskrivelige Frugtbarhed, som udmærker Ætnas laveste Regioner, det evige Foraar, som hersker der, og Floden Amenanos henrivende Bredder. Alt dette lader Menneskene glemme den truende Fare og fængsler dem magnetisk til en Plet, hvor Blandingen af Ynde og Rædsel udbreder et eiendommeligt, uimodstaaeligt Trylleri.

E. Lehmann del

C.E.F. WEYSE.

Em. Bærentzen & Co lith. Inst.

Oldnordisk Drikkevise.

(Skreven for en lille Kreds, hvor man, efter vore hedenske Forfædres Exempel, gjorde sig tilgode med Øl, Mjød og Flesk.

Her sidde vi med Øl og Mad
Ved breden Bord.
Her sidde vi i Kæmperad,
Mens Aukthor til os smiler glad;
Hans Aand end lever i vor Mad
Paa Danmarks Jord.
End blomstrer Valhals gamle Kraft
I Flesket og i Mjødens Saft
I Nord.

Os Bragi stemmer huldt til Lyst
I Vennehal.
Hans Toner qvæge Støvets Bryst,
Og skjænke selv den Ædrue Trøst,
Ja! hæve ham med Gimles Lyst
Til Odins Sal.
Thi Harpespil og fyrig Sang
Forjager med sin Trylleklang
Hver Qval.

Skjøn Freia, fra Folkvangurs Pragt
Smiil til os blid!
End blomstrer høit i Nord Din Magt;
Paa alle Hjerter gjør Du Jagt,
Thi Styrken hylder Skjønheds Pragt
Til hver en Tid.
Din Lovsang qvæger Mand og Viv;
Du Blomsten er i dette Liv
Saa blid!

Ved Æggefad og Sølverkruus
Vi sidde her.
Som Oldtids Kæmper er vi Duus,
Og mindes Aser med en Ruus
Af Mjøden i det blanke Kruus
Ved Lampens Skjær.
Thi leve Freia, Bragi, Thor
Og Odin paa den hele Jord
Som her!

F. C. H.

En Taares Vandring.

Wally stod, smykket til Bal foran Speilet. Det var allerede silde, og endnu vilde ingen Vogn rasle udenfor.

„Hvor mon han dog bliver af?" hviskede hun sagte for sig selv. Hun tænkte herved paa Guido, der skulde ledsage hende, men som endnu bestandig lod vente paa sig. Tankefuld sank derpaa hendes Øie ned paa de kostbare Armbaand, som han havde foræret hende, og som hun bar første Gang idag.

Hun gik hen til et af de høie Vinduer og saae ned paa Gaden. Hun følte sig beklemt, en sælsom Ild gjennemstrømmede hende, og hun aabnede Vinduet. Men den skjærende kolde Luftstrøm vilde ikke forfriske hende.

Udmattet satte hun sig paa en Stol ved det aabne Vindue og lukkede Øinene. Hun var saa sælsomt, saa bange tilmode. Hun slumrede egentlig ikke, og dog omsværmedes hun af forvirrede Drømmebilleder. Lidt efter lidt ordnede dette Chaos sig, og hun saae klart med tillukkede Øine.

Det venlige Blik aabnede hende en vid Udsigt, saa at hun uhindret saae langt ud gjennem Bjerge og Skove, som om det kunde være gjennemsigtige Gjenstande, indtil et bestemt Maal fængslede Øiet. Dette Maal var en hende ubekjendt, langt bortliggende Stad. Der saae hun en Pige siddende ved et aabent Vindue, men ikke i et stolt Palads, kun i Qvisten af et fattigt Huus; ikke i pragtfulde Klæder, hun bar kun en simpel Kjole, og dyb, grændseløs Smerte formørkede hendes Ansigt. „Guido!" sukkede hun, og i den aandige Tilstand hørte Wally tydelig hendes Ord. „Guido, Du har brudt Dit Ord, da Du knuste mit Hjerte. Du sværmer nu, Gud veed i hvilke Kredse, som fængsle Dig, saa at Du forglemmer den fjerne, grædende Pige. Jeg ønsker Dig intet Ondt, men gid den Taare, som jeg fælder for Din Skyld, maa falde paa Dit Hjerte og røre Dit haarde Sind."

Bævende hørte og fornam den halv afmægtige Wally alt dette, og saae, hvorledes et Par store Taarer rullede over Mathildes Kinder. Men Vinteraftenens kolde Aand bortkyssede disse Perler, bar dem igjennem Luften, og som en let Sky svævede de nærmere og nærmere over Lund og Sø hid til Hovedstaden, hvor Wally drømte ved Vinduet.

Gysende foer hun sammen; den rene, stjerneklare Aftenhimmel havde tæt indhyllet sig i mørke Skyer, og en stor Sneflok tumlede ind og faldt paa Wallys høire Armbaand.

Hun reiste sig og lukkede Vinduet. Sneflokken hvilede paa den ædle Steen og heftede sig derved ligesom en Taare, som Wally aftørrede med sit Silketørklæde; men der blev en mat Plet tilbage paa Juvelen, aldeles liig en nedfaldende Taare.

Wally lagde Armbaandene paa Bordet, og afførte sig selv sin glimrende Pragt. Tankefuld satte hun sig derpaa ved Kaminen og skuede ind i Flammerne. Selv mærkede hun ikke, at ogsaa hendes Øine vare vaade.

Nu rullede en Vogn op ad Gaden og holdt udenfor Portalet. Skridt hørtes i Forsalen, de nærmede sig, og klædt med al den Elegance, som Dagens Mode forlangte, traadte Guido ind.

Han studsede, da han saae Wally i den simple huuslige Dragt, og aldeles uforberedet til Festen.

„Det er silde, Du Kjære, og jeg vilde afhente Dig."

„Idag bliver jeg hjemme, Guido."

"Hvorledes — er Du ikke vel?"

„Nei! Jeg er noget mat, og saafremt Du har mig kjær, søger Du ikke at overtale mig."

„Men kan jeg da uden dig —"

„Sæt dig her ned hos mig, Guido, jeg har en Historie at fortælle dig."

Guido vidste ikke, hvad han skulde tænke om alt dette, tog imidlertid Plads, og bad hende fortælle.

„Som Børn," sagde Wally, „stode min Søster og jeg engang ved Vinduet, da der udenfor just faldt en frisk Snee. Vi havde vor barnlige Glæde af de nedtumlende Flokke, og især morede det os, at passe nøie paa en eller anden af de større, og at forfølge dem i deres zittrende Løb. Maalet for deres Bane saae vi vel stedse, men ikke Begyndelsen deraf, thi oppe i Luften hvirvlede Alt graat og forvirret imellem hinanden. — Hvorfra kom nu vel disse Flokke? spurgte vi vor gamle Opvarterinde. Den Overtroiske bebreidede os vor Leg og yttrede: „Hvo, der forsker efter skjulte Ting, opdager sjelden noget Godt, naar han skuer det Søgte; lad Flokkene falde! de dække Markerne og beskytte Sæden for Frosten; det er den Nytte de gjøre. Lad det være Eder nok! Hvor de komme fra — bryder Eder ikke derom; maaskee er det endog frosne Taarer." — Vi forstode ikke den Gamles Passiar, og forglemte Legen, da vi vare blevne kjede deraf. — Men idag blev jeg paa en sælsom Maade erindret om hine Ord. Jeg sad derhenne ved Vinduet og var falden i en Art af Slummer. Da forekom det mig som om jeg kunde see langt, langt ud i det Fjerne. Og jeg saae en Stad; i Baggrunden høie Bjerge, dertil en brusende Strøm, i Staden to gothiske Taarne, som smykkede en Kirke, og i et smalt Stræde, ikke langt fra denne, et Huus og i dets øverste Etage en grædende Pige."

Guido gyste og holdt Haanden for Øinene.

Wally vedblev: „Jeg mindes ikke nogensinde at have seet hiin Egn, veed ikke, hvad Byen hedder, og kjender heller ikke Pigen; men jeg saae alt dette i Drømme, og uden at Nogen sagde mig det, vidste jeg ogsaa, at Pigen hed Mathilde."

Guido trykkede Hænderne tættere til Øinene og hørte til som i en Feber.

Wally vedblev: „Pigen udtalde Navnet Guido, græd, og den stumme Taare blev til et talende Vidne, den blev hævet af den skarpe Vinterluft, svævede hen til mig, — da vaagnede jeg, og fandt Mærket paa det Smykke, som Du gav mig til Pant paa Din Troskab."

Med disse Ord rakte hun Guido Armbaandet; den matte Plet var ikke forsvunden, og hun forklarede den Sønderknuste Aarsagen dertil.

„Og hvad siger Du til min Historie, Guido? Troer Du maaskee, at jeg har opspundet et Eventyr, medens en eller anden Jagttager meddeelte mig Sagen selv? Du tier?"

„Jeg veed med Vished, at Ingen kan have fortalt dig det", hviskede Guido, „det Eventyr er Sandhed."

„Altsaa en sand Drøm," sagde Wally, smerteligt greben. „Guido, tag det andet Armbaand til Erindring om denne Time! Det første, som er mærket med Taarer, beholder jeg, ligeledes til en Erindring — maaskee udsletter Din tilkommende Handlemaade Pletten. Eet lære vi heraf, at hvor Menneskene handle haardt og ufølsomt, der forbarmer den ellers følesløse Natur sig over de stakkels Forladte, og skjænker dem Beskyttelse selv i Vinterens barske Kulde. Lev vel!"

Wally forsvandt i et tilstødende Værelse. Som bedøvet styrtede Guido ud og kom ikke mere tilbage.

Der henløb en Uge og atter een; Wally havde bekæmpet sin Smerte og vundet en ædel Seier over sig selv. Veemodigt smilende stod hun nu ved Vinduet med et aabent Brev i den ene Haand, Armbaandet i den anden. Taaren paa dette var forsvunden, reent glimrede Ædelstenen og ligesaa reent og lyst var Indholdet af Brevet, som Guido havde skrevet, og saaledes ogsaa Efterskriften, som den lykkelige Mathilde havde tilføiet.

Wally skuede ind i den rene, lyseblaae, Vinterhimmel, og feirede en ædlere Triumph end selv de Skjønneste maaskee hiin Aften havde feiret paa Ballet.

Hertuginden af Berry i Vendée.

Det var i August 1831, at der først blev Tale om at organisere en Opstand i Vendée. En Affending, forsynet med Hertuginden af Berrys Fuldmagt, kom til denne Provinds, hvor han satte sig i Forbindelse med Godseierne og de gamle Chefer, som i denne Anledning sammenkaldtes i La Sablière. Men istedetfor den Begeistring, som han havde ventet at finde, mødte han kun Indvendinger. Han troede at kunne insurgere Provindsen ved den blotte Forsikkring, at Hendes kongelige Høihed med det Første vilde lande i Marseille eller Toulon, og at hun vilde blive baaren i Triumph, saasnart hun satte Foden paa fransk Grund. De sidste Ulykker, der kom over Vendée, forskrive sig fra denne ulykkelige Illusion, og for Mange ere disse Ulykker først forbi nu, da vi skrive dette, forsaavidt Landsflygtighedens Spor nogensinde kunne udslettes. De sammenkaldte Chefer begrebe deres Stilling saa vel, at de svarede Gesandten, at det mindste Forsøg paa en Opstand i Vendée vilde medføre de største Ulykker, saafremt man ikke iforveien var styrket ved glimrende Fremskridt i de sydlige Provindser. Hvad skeete der altsaa? Det Samme som i Tidsrummet fra 1793 til 1800 og senere i 1815; Meningerne vare deelte, og Minoriteten gik af med Seieren, om ikke i Raadslagningen, saa dog i Udførelsen. Det var Minoriteten, som benyttede sig af Hertugindens Sindsstemning, og gav hende et Paaskud til at vove dette Foretagende. Man bestræbte sig for at skjule

den Beslutning for hele Landet at lade Prindsessen komme, thi denne Beslutning vilde have fundet almindelig Modstand, hvis den var bleven bekjendt. En Affending uden Betydenhed og uden Fuldmagt fik det Hverv at underrette hende om, at Alt var forberedt, og at man kun ventede paa hendes Nærværelse. Her maa man dog lægge Mærke til to Ting. Det Første er, at Hertuginden af Berry, efter at have lidt et politisk Skibbrud i Marseille, og efter at have faaet det Raad af sin værdigste Fortrolige at vende tilbage til Italien, formeligen havde erklæret at ville blive i Frankerig, hvor hun agtede at trække sig tilbage til en afsides liggende Egn af Saintonge. En anden Kjendsgjerning er det, at hendes Reise i Vendée vilde indtræffe paa samme Tid som den republicanske Røre den 5te eller 6te Juni, hvad Hertuginden dengang fik at vide. Istedetfor at omgive sig med de betydeligste Mænd i Vendée og indhente deres Raad, førend hun handlede, hørte Hendes kongelige Høihed kun de værste Ultraer, og bestemte den almindelige Opstand i Provindsen til den 24de eller 25de Mai, i den øiensynlige Hensigt at virke i Forening med Bevægelserne i Paris, og benytte sig af disses Følger. Hun reiste altsaa, for at sætte sig med Bestemthed i Spidsen for Insurgenterne.

Hendes Reise blev holdt hemmelig; man maatte skjule den saavel for Vendée som for den franske Regjering, fordi den royalistiske Majoritet ellers vilde have forhindret den. Den Vendéer, som man havde affendt til hende, reiste nogle Timer forud for hende, og underrettede Eieren af det Slot, hvor hun vilde træde af, om hendes uventede Komme. Denne Herre, som havde bivaanet forrige Aars Forsamling i La Fetellière, og der havde hørt til Minoriteten, var dog uvidende om den høie og farlige Gjæstfrihed, der saaledes blev ham paalagt. Men ved denne Efterretning ansaae han det for sin Pligt at modtage Fyrstinden. Da man imidlertid maatte befrygte en Huus-Visitation i Slottet, blev det bestemt, at Hendes kongelige Høihed skulde sove i et nærliggende Huus af et simplere Udseende, og Eieren blev anmodet om at komme og afhente hende paa et bestemt Klokkeslet om Natten.

Men Hertuginden kom ved høi lys Dag. Klokken ni om Morgenen den 19de Mai 1832 rullede der en Postchaise rask ind i Slottets Gaard; man kom ud for at modtage de Reisende. En af disse, Grev L . . . e, fungerede baade som Tjener og Kudsk; tidligere passerede han ogsaa for sin høie Reisefælles Egtemand, hvad der unægteligt harmonerede bedre med hans Physiognomie og elegante Manerer. Greven maatte fortsætte sin Tjenerrolle paa Slottet, for at erfare Nyheder, og stak sit Glas ud i Borgestuen med Postillonen, der fandt en ypperlig Kamerat i ham. Postillonen satte sig igjen op i Sadlen, og kjørte til Nantes uden at bemærke, at han havde skiftet Passagerer ved Hjelp af en Forklædning, hvortil nogle Personer der i Egnen havde beqvemmet sig.

Efter Frokosten forlangte Prindsessen at tale med Husets Herre. Man maa ikke glemme, at han var en Tilhænger af Insurrectionen; alligevel sagde han hende Sandheden uden Forbeholdenhed, erklærede hende, at hun ikke kunde finde nogen Sikkerhed i Vendée, og at han var forbauset over at finde hende paa et Sted, hvor hun intet godt Udfald kunde vente. Slottet var ikke sikkert, og Hendes kongelige Høihed maatte uopholdeligt søge et Tilflugtssted i den beskedne Bolig, hvor hun var ventet. Man reiser altsaa. Prindsessen var forklædt som en ung Bonde under Navn af „Lille Pierre." Mademoiselle de Kersabiec, som nu blev den kongelige Høiheds Ledsagerinde, skulde føre Navn af „Lille Paul." Man førte nu Hertuginden til M***, i Communen Remouillé tætved Landeveien. Hvilken Forskjel imellem det delicate Liv i Pavillon Marsan og denne Reise, hvor en

Kongedatter flakkede omkring med jernbeslagne Skoe paa Vendées Veie! Man fører ikke Krig, og allermindst Borgerkrig i Atlaskes Skoe.

Hertuginden gik tilsengs og sov dybt i to Timer; det Samme fortælles om Alexander ifølge Voltaire, hvor denne Forfatter taler om den store Condé Aftenen før Slaget ved Rocroy. Om Aftenen Klokken ti reiste Hds. k. Høihed tilbage til Montberc. Hun maatte over Floden Maine; Natten var meget mørk og Overgangen slet indrettet, da den bestod af nogle store Stene, som vare lagte i en vis Afstand fra hverandre. En af Førerne tog Hertuginden af Berry paa sine Arme og gik med hende til den anden Flodbred. I det Øieblik, da han vilde sætte hende ned paa Veien, rakte en anden Fører hende sin Haand, der udentvivl skjælvede, da Vendeeren rørte ved Prindsessens Haand; Stenen, hvorpaa han stod, vaklede — han faldt ud i Floden og trak den kongelige Høihed med sig. Hr. M*** sprang i Vandet og trak hende strax paa Land. Hun satte sig ned for at komme sig af sin Skræk; hendes Klæder vare saa vaade, at hun maatte vende tilbage for at klæde sig aldeles om. Man fristes mere eller mindre til den Tro, at det ikke var den eventyrlige Side i Hertugindens krigeriske Foretagende, som meest mishagede hende; thi et Udraab, der ligner en Tilstaaelse, og som undslap hende i det Øieblik, hvorom vi tale, synes at bevise dette. „Ah!" sagde hun, „det er en mærkelig Begivenhed, der kan spille en Rolle i mine Memoirer; det begynder godt." Hun brød op igjen ved Midnatstid, satte sig op paa Hesten bagved Føreren, og blev ledsaget af to adelige Herrer til Montberc, hvor hun forblev i fire Dage.

Hun modtog flere Besøg paa dette Sted, og bibeholdt bestandig følgende Costume: en Paryk med glatte, castaniebrune Haar, bedækket af en lille sort ulden Hue, en daarlig grøn Bondekjole med forslidte Metalknapper og en falmet guul Vest. En stor, umage Knap stak frem i den øverste Deel af hendes blaae Vadmels-Burer. Paa sine Excursioner skjulede hun denne Dragt under en bruun ulden Blouse. Hun forlod Montberc og drog til et lidet Huus tætved St. Etienne, hvor hun snart tilkjendegav sin Hensigt at opslaae sit Sæde i Mesliers; hun kom did, siddende paa en Hest bagved Hr. de Roche-St. André, som eiede dette Sted. Underveis leverede hun ham sit Bælte, der indeholdt titusinde Francs i Guld.

Naar Hendes kongelige Høihed passerede Huulveien, støttede hun sig paa sin Ledsagers Skuldre, og naar hun var paa sikkre Steder, talte hun om sin Søn, om de Tjenester, som Vendée havde viist hendes Familie, og hvorfor dette Land var bleven saa slet belønnet, og endelig om den Erkjendtlighed, som hun vilde lægge for Dagen. Derpaa opstod en kort Taushed, som blev afbrudt pludseligt ved dette Spørgsmaal: „Troer De at Nantes er stemt til at gjøre en Bevægelse til Gunst for Henrik den Femte? Vilde det vel kunne lykkes der?" Hr. de La Roche fatter Sagen, og er som forstenet. Insurrectionen har manglet Levnetsmidler fra den første Dag af, det vidste Prindsessens Raadgivere; hvorpaa tænkte man da? Han indskrænkede sig da til at svare, at han altid boede paa Landet og aldrig stod i nogen Forbindelse med Nantes. Saaledes kom man til det bestemte Sted.

Prindsessen, udmattet af Touren, forlangte og drak en Smule Melkevand i Kjøkkenet, og gik derpaa over Gaarden for at begive sig til sit Skjul. Hr. de la Roche gav hende Haanden, for at hjelpe hende med at komme op ad en smal, aaben Steentrappe, der var bygget op til Muren. I det Øieblik, da hun skal gaae over Dørtærskelen, standser Høiheden, og er nær ved at falde ned. Hr. de la Roche understøttede hende; der var intet Rækværk om Trappens Plateform, som var aldeles aaben under fri Himmel. Hertuginden kom dog over dette farlige Sted ind

kjendt, men saa meget er vist, at Fyrstinden, efter at have læst det, udraabte: „O, min Gud! hele Syden er i Flammer. Nei, nei, jeg reiser ikke; man maa ikke lade de skjønne Provindser ødelægges, det er nødvendigt, at Vendée gjør en Diversion. Jeg vil nu melde Alle min nye Beslutning." Hvilke Bebreidelser maae ikke Ophavsmændene til denne grusomme og ulykkelige Mystification gjøre sig!

Bestormet af modsigende Følelser og Raadgivere, opsatte Hertuginden Opstanden til Natten mellem 3die og 4de Juni; men denne Opsættelse blev fuldkommen ubekjendt, hvorfor ogsaa nogle partielle Bevægelser fandt Sted i Arrondissementerne Marne, la Flêche, Laval, Chateau=Gonthier, Vitré o. s. v. I denne Tid, og i Forventning af Natten mellem den 3die og 4de Juni, beskjæftigede Prindsessen sig med at reparere sit Linned og sine Strømper. Hun fortalde, at hun i sin Barndom havde havt en Gouvernante, der lærte hende at stoppe, og slog hende over Fingrene, naar Arbeidet ikke gik godt fra Haanden, med den Bemærkning, at man aldrig kunde vide, hvad der kunde hændes En i Verden. Hun fortalde ogsaa Adskilligt om sin Reise paa Dampskibet Carlo Alberto, og tilskrev dette Foretagendes uheldige Udfald den Omstændighed, at hun havde begyndt det paa den hellige Polycarpus' Dag, som er en Tyge Brahes=Dag i Italien.

Den 26de maatte hun forlade Mesliers, da hun stod i Fare for at blive arresteret, og udsatte sin Vært og hans Familie for samme Skjæbne som sig selv. Hun skjulte sig i Omegnen, ledsaget af sin nye Ledsagerinde, Mademoiselle Eulalia de Kersabiec, der, ligesom hun selv, var klædt i Mandsklæder, blaae Vadmels=Burer, bruun ulden Blouse og en blaa Klædes Kasket. Man veed allerede, at denne Dame lod sig kalde „Lille Paul." Den 28de udsendte Hertuginden til alle Kanter en Mængde Forordninger, daterede fra Mesliers og underskrevne „Marie Caroline, Frankrigs Regentinde." Hun sagde til Madame de la Roche den 29de: „Madame! De har en Søn ved Navn Henrik. Han skal blive Page hos mig." Derpaa raabte hun ret listigt, for at smigre Vendéernes religieuse Fædrelandskjærlighed: „O, dersom Udfaldet svarer til mine Forhaabninger, vil jeg hvert Aar gjøre en Reise barfodet til Saint=Anne d'Auvray!"

Hds. k. Høihed forlod ikke Mesliers ganske før den 31te Mai Klokken elleve om Aftenen; hun sad paa en Hest bagved en ung Hyrde. „Lille Paul" sad bagved Hr. de Mesnard, hvis Hest snublede, efter at have gjort nogle Skridt. Hertuginden blev forfærdet, og besluttede at fortsætte Reisen tilfods, uagtet det var Regnveir, og Veiene vare oversvømmede af Vand. Hr. de Mesnard og hans Ledsagerinde sank tilsidst saaledes ned i Dyndet, at man havde Møie med at trække dem derop af. Endelig naaede man St. Colombin, hvor Prindsessen blev ført til det Huus, som man havde bestemt for hende. Hun kom dertil Klokken tre om Morgenen.

En provisorisk Forsamling fandt Sted den 3die Juni paa Heden „les Urgeries," og Dagen efter erklærede den sig permanent i Maisdon, hvor den bemægtigede sig Præsteboligen, og der opslog sit Sæde. Hertuginden var forbleven der i Egnen, og søgte en Leilighed til at blande sig i Kampen, men denne Leilighed tilbød sig ikke. Et Compagnie Voltigeurer havde forenet sig med Nationalgardisterne den 6te Juni, og der vexledes en god Deel Flinteskud. Nogle Detachementer af det 44de Linieregiment rykkede frem mod et andet Punkt, hvor Kampen ikke varede mindre end to Timer. I den første af disse Affairer bleve fire Soldater dræbte og Flere saarede; Hr. d'Hanache blev dødeligt saaret af en Kugle. I den anden Træfning blev Hr. Edouard de Tregomain paa Valpladsen; denne Affaire var temmelig blodig. Ledsaget af Mademoiselle de Kersabiec, begav Hertuginden sig om Aftenen hen til en Skov i Nærheden af Kamppladsen, og spilte en barmhjertig Søsters Rolle hos en

ung Bonde, der var bleven saaret, medens han søgte at reise den døende Trégomain i Veiret. Hun undskyldte sig hos den unge Vendéer, fordi hun var saa ukyndig i at forbinde. „O!" svarede denne „jeg døer med Glæde for Dem." Den næste Morgen, midt under Forbindingen, bemærkede Hertuginden, at et Detachement af Linietropper var i Begreb med at omringe Huset, hvor den Saarede var. Hun og hendes Ledsagerinde understøtte ham, undslippe med ham ud af en hemmelig Dør, og de nødes alle Tre til at tye ud i en med Vand opfyldt Grøft, hvor de skjule sig bag Sivene. I denne frygtelige Stilling maatte de forblive en heel Time, i hvilken Tid den Saarede leed forfærdeligt; Prindsessen indhyllede ham i sine Klæder, og beskjærmede ham med sit Legeme indtil Patrouillerne havde fjernet sig.

Efter Kampen ved Chene vankede Hertuginden om fra Huus til Huus; hun saae femten til tyve Personer om Dagen, men Ingen af dem Alle forraadte hende.

Vi slutte vor Beretning her, da Hertuginden Fængsling i Nantes og den tragi-comiske Erklæring fra Slottet Blaye ere tidt nok blevne omtalte i de offentlige Blade.

Florents.

Næst efter det gamle Rom findes der neppe nogen anden Stad, som vækker saa mange historiske Erindringer, er saa rig paa prægtige Bygninger og fortrinlige Kunstskatte, og udmærker sig ved et saa eiendommeligt architektonisk Præg som Florents. Medens Venedig, Havets engang saa mægtige Dronning, dagligt forfalder, og Neapel, hvis tiltrækkende Kraft meest bestaaer i dens fortryllende Beliggenhed, dens pompejanske Oldsager og det ildsprudende Vesuv, som Stad betragtet, ikke udmærker sig ved sine Bygningers Skjønhed, er Toscanas Hovedstad bestandig lige imponerende ved sin strenge, majestætiske Architektur og behagelig ved den der herskende Orden og Velstand. I denne By, som efter Constantinopels Fald har en saa væsentlig Deel i Begrundelsen af den nyere Cultur, oprandt Kunstens Morgenrøde paa ny. Raphaels store Forgængere, den florentinske Skoles berømte Coryphæer, fødtes eller i det mindste modtoge deres Dannelse her. Hvo kjender ikke Navnene Giotto, Cimabue, Masaccio, Ghirlandajo, Brunelleschi og fremfor Alle Michel Angelo? Disse store Mænd vakte slumrende Sjele til Efterligning, og udbredte Kjærligheden til det Skjønne over den hele cultiverede Verden. Den nyere Poesies Skaber, Dante Alighieri, saae førstegang Lyset i denne Stad Aar 1265. Ligeledes er den berømte Stadsmand Machiavelli en Florentiner.

De Lærde ere uenige om, naar Byen blev anlagt. Nogle mene, at den er en af Etrurernes ældste Stæder, Andre paastaae, at den er grundet af Fiesolanerne, og atter Andre tilskrive Sulla dens Oprindelse. Saa meget er vist, at den ved det vestlige romerske Riges Undergang var en af Italiens anseeligste Stæder, og en af de første, der dannede sig til en Fristat. Dog blev den kort efter næsten aldeles ødelagt af Narses, og først længe efter atter opbygget af Carl den Store. I flere Aarhundreder var den et Bytte for politiske Factioner, indtil omsider Familien Medicis bemægtigede sig Statsroret, og lagde Grunden til Stadens nuværende Skjønhed og Pragt.

Florents ligger i en frugtbar og veldyrket Dal, der omgives af anseelige Bjerge, paa begge Sider af Floden Arno, som forresten er meget fattig paa Vand i Sommertiden. Over Floden føre følgende fire Broer: **Ponte alle grazie** eller **Rubaconte**, **Ponte vecchio**, **Ponte S. Trinità** og **Ponte alla Carraja**. Folkemængden, der almindeligen af

Geographerne anslaaes til 80,000 Sjæle, er ved den officielle Folketælling i 1838 befunden at beløbe sig til 97,000 Personer. En stor Mængde, tildeels pragtfulde Paladser, 172 store og smaa Kirker, 10 store Fontainer og 160 Statuer paa Pladser, Gader og Façader, 6 fritstaaende Colonner og to smaa Pyramider forskjønne Byens Indre. De med store Fliser af uregelmæssig Figur brolagte Gader ere saa behagelige som et Stuegulv for de lykkelige Fodgængere, men destomindre yndede af de ulykkelige Heste, der ofte have ondt ved at fæste Fod paa de store, glatte Flader, og derfor ogsaa hyppigen komme til Skade. Ligesom Tiberstaden er Florents om Aftenen oplyst med reflecterende Lamper; denne Indretning skriver sig fra det franske Herredømmes Tid under Napoleon. Før vandrede man om Aftenen i et ægyptisk Mørke saavel i denne som i de fleste andre italienske Stæder. Af offentlige Promenader har Byen to, nemlig den smukke, men noget stive Have Boboli ved Palazzo Pitti og den store, en engelsk Park lignende Lystskov „Le Cascine" udenfor Porta al Prato.

Blandt de mange fortreffelige Kirker dominerer fremfor alle den omtrent i Stadens Middelpunkt paa en fri Plads liggende ærværdige Domkirke Santa Maria del Fiore, der stod under Bygning i 166 Aar. Den er 426 Fod lang, og udvendig beklædt med sort og hvidt Marmor, som er indlagt i forskjellige Former. Flere udmærkede Architekter have efterfulgt hverandre i Bestyrelsen af Bygningsarbeidet, men Opførelsen af den herlige ottekantede Kuppel maa ene tilskrives den store Brunelleschi. Det var om denne Kuppel Michel Angelo sagde, at den ikke kunde overgaaes; imidlertid gav den ham Ideen til Peterskuppelen, der baade i Henseende til Skjønhed og Størrelse bærer Prisen for denne. Det Indre er simpelt og grandiost; et høitideligt Tusmørke hersker under de mægtige Hvælvinger. Blandt Miudesmærker over berømte Mænd findes her flere, blandt andre et over Dante, som rigtignok ligger begraven i Ravenna, hvor han døde i Landflygtighed Aar 1321. Florentinerne, som i Digterens levende Live havde forfulgt og forviist ham, søgte efter hans Død at oprette det Forsømte og lode hans af Giotto malede Portrait opstille i Domkirken. Ogsaa bestræbte de sig for at faae hans jordiske Levninger udleverede af Staden Ravenna, men ethvert Forsøg paa at opnaae denne Gunst var forgjæves. Man maa røres ved at læse, hvorledes den ulykkelige Digter klager over sin Skjæbne i Skriftet „Convito." „Ak!" udbryder han „maatte det dog have behaget Verdens Styrer, at jeg aldrig havde faaet Grund til at undskylde mig, og at Andre ikke havde feilet imod mig, eller at jeg skulde have lidt ufortjente Qvaler, Qvaler siger jeg af Landflygtighed og Fattigdom, efterdi det behagede Borgerne i Florents, Roms skjønneste og herligste Datter, at kaste mig ud af dens fagre Skjød, hvor jeg blev født og næret til min kraftigste Alder, og hvor jeg med deres Tilladelse ønsker at qvæge min trættede Sjel og at ende den Tid, som endnu er mig given. Næsten i alle Egne, hvorhen dette Sprog naaer, har jeg vandret fremmed om, ja næsten tiggefærdig, og imod min Villie fremviist Skjæbnens Saar, som saa ofte uretfærdigen tilregnedes den Saarede.

Det berømte „campanile" (Klokketaarn) hæver sig slankt i Luften ved Siden af Kirkens Hovedfaçade. Dette overordentlig skjønne Taarn er firkantet, og udvendig beklædt med sort, hvidt og rødt Marmor, som er indlagt i forskjellige Figurer; det er opført af Taddeo Gaddi efter hans Lærers, Giottos Tegning. Grunden dertil blev lagt Aar 1334. Ingen Reisende bør forsømme at bestige det, uden at ræddes for den af 406 Trin bestaaende Marmortrappe, som snoer sig op til Plateformen, hvorfra man har en henrivende Udsigt over Staden og Omegnen. Ligefor Kirkens Hovedindgang staaer Stadens ottekantede Døbe-

capel (il battisterio) med de to uforlignelige Bronzedøre, som efter Michel Angelos Erklæring vare værdige til at tjene som Indgang til Paradiis. — Kirken S. Lorenzo er fornemmelig mærkelig ved det tilstødende kostbare mediceiske Capel, som er opført med en orientalsk Luxus, hvilket man vel kan forestille sig, naar jeg siger at det er næsten overalt beklædt med kostbare Stene, f. Ex. Lapis Lazuli, Alabast, flere sjeldne Marmorarter, Porphyr, Perlemoer o. s. v. Paa Storhertugernes Sarkophager er anbragt en saa stor Mængde Ædelstene og forgyldt Bronze, at den Reisende næsten troer sig hentryllet i et Feepallads. — Jeg vil forresten ikke trætte mine Læsere ved at beskrive alle Kirkerne i Florents, hvilket desuden vilde medtage alt for meget Blæk og Papir, som bedre kunde anvendes; jeg vil tvertimod lade mig nøie med kun at omtale een eneste og det er Chiesa della Croce. Denne Bygning, der gjemmer Støvet af saa mange store Mænd, kan med Sandhed kaldes det florentinske Pantheon. Det er med en hellig Gysen, at man vandrer under disse Hvælvinger, hvor Øiet ved hvert Fjed man træder, støder paa verdenshistoriske Erindringer. Her hvile Michel Angelo, Machiavelli, Galilei, Aretino og Alfieri. Om det storhertugelige Gallerie vil jeg ikke udbrede mig vidtløftigt her i denne korte Skizze; det er saa ofte og saa godt beskrevet, at jeg neppe vilde kunne sige Andet om det, end hvad saa Mange allerede og det med fuld Grund have sagt, at det for den fra Norden ankomne Fremmede er en værdig Forberedelse til ret at see og vurdere Vaticanet. Altsaa maa Læseren ingen Tirader vente over den mediceiske Venus eller Tizians ditto — disse to Damer ere saa tidt, saa godt og saa slet beskrevne, at det i alle Tilfælde er bedre at see dem, end at læse om dem. — At Florents tæller en stor Mængde pragtfulde Palladser, er bekjendt, og et af de mærkeligste af dem er unægteligt det ved sin strenge Architektur berømte Palazzo Pitti, som siden Aar 1549 har tjent Storhertugerne til Residents. Dette Palladses Ydre er mørkt og imponerende, men det Indre destomere smilende, thi man vandrer der igjennem en Række lyse, pragtfulde, med Marmor, Mosaik og Malerier smykkede Sale og Cabinetter. Raphaels deilige Madonna della Sedia er dog Kronen for alle de smukke Malerier, som findes her, hvorimod Canovas Venus, der staaer i et rundt, speilbeklædt Værelse under en elegant Kuppel, som nedsender et magisk Lys over Gudinden, coquetterer lidt for meget med sine Yndigheder.

Af Theatrene ere Pergola det største og Arena di Goldoni det interessanteste, paa Grund af sin Construction. Det forener Oldtid og Nutid, thi Tilskuerne sidde under aaben Himmel paa Marmortrin, der hæve sig amphitheatralsk fra Jorden i en Halvcirkel. Scenen selv er derimod som paa vore andre Theatre under Tag med Fortæppe, Coulisser, Soffitter, Soufleurhul m. m. Under Nordens askegraa Himmel, som hvert Øieblik brister i Graad, var et sligt Theater en Uting, men ved Arnos Bredder gaaer det prægtigt an. Under Italiens klare Himmel sidder man der i den milde Aftenluft og nyder Theatrets Glæder, uden at besværes af dets Dunster.

Forend jeg tager Afsked med denne Stad, maa jeg dog endnu med et Par Ord omtale en udenfor den liggende Villa, dog ikke med Hensyn til dens Bygningers Pragt eller dens Havers Skjønhed. Den er mærkeligst derved, at den berømte Galilei ved Inquisitionens særdeles Naade tilbragte de to sidste Aar af sit Liv der. Først havde dette menneskekjærlige Tribunal fordømt den ulykkelige Olding til et evigt Fængsel, men lod sig senere, paa Grund af Slagtofferets Svaghed, bevæge til at forvise ham herhid, hvor han ogsaa opgav Aanden i sit 78de Aar, efterat han længe havde været plaget af Søvnløshed, Døvhed, Smerte i Lemmerne og tilsidst af Blindhed. Hans Fjender vare Jesuiterne. At

de hadede og forfulgte en saadan Mand, er naturligt, men at de endnu florere og trives godt i flere europæiske Lande, er næsten unaturligt.

Læser, naar Du engang sidder i en magelig Reisevogn, og fra Apenninernes Høider seer Toscanas Hovedstad udbrede sig dybt under Dine Fødder i den rige Arnodal, vil Dit Hjerte banke stærkere end sædvanligt. Florents vil fængsle Din Aand ved hvad den var og hvad den er, thi den holder sig omtrent paa eet Standpunkt. Rom derimod — man kan ikke nægte det — fængsler meest ved hvad den var. Det Nærværende stemmer der ofte til vemodige Følelser, hvilket ikke er Tilfældet i Florents, hvor ingen colossal Storhed er gaaet tilgrunde.

Kunstbemærkninger.

Den, som seer ned paa visse Arter af Kunsten, f. Ex. Stillleben o. s. v., og ikke kan lide Sligt, synes ikke at elske Naturen ganske, ikke i Totaliteten af dens skjønne Phoenomener. Hvorfor skal en smukt malet Drue ikke være ligesaa meget værd som en smukt malet Hest? Har Naturen ikke skabt den med samme Kjærlighed og Omhu? Aabenbarer ikke ethvert Naturbillede en eiendommelig Dybde i sin Fremtræden og lader Kunsten vise en ny Side af sin Virtuositet? — Kunsten gjør alle Naturer lige; Kunstneren maa blot tragte efter, ret med Alvor at studere den Klasse, som meest tiltaler hans Sjel.

Hos den virkelige Kunstner skjælne vi følgende væsentlige Egenskaber: 1) Skole, Øvelse, Bevidsthed, Technik; 2) Kjærlighed til Naturen, Smag, Sands for Former, Optagelsen af Natursproget i hans Sprog; 3) Higen efter Dannelse, Opfindelse, bevidstløs Opfatning, Inspiration, Uddannelse i det Uendelige af Smaating i Combinationerne.

Uden Skole er Kunstneren vag, raa, vild eller stiv; uden Smag modbydelig, livløs eller grel; uden Genie subjectiv, fattig i sin Production, gemeen, maniereret.

Det saa meget anbefalede Naturstudium har to store Anstødsstene, nemlig Natur og Studium.

Naturen er uendelig i Rummet, uudtømmelig i sin Mangfoldighed, uudgrundelig i sin Dybde, ustandselig i sin Vandring. Studiet har det uendelige Valg af Skjønt og Uskjønt for sig, og indseer snart Umuligheden af at omskabe Jord til Lys.

Og dog bringe Kjærlighed, Flid, Sands, Takt og Geni Kunstneren ud over alle disse Vanskeligheder.

Det kommer nu an paa, om Eleven har Sands for det Harmoniske i Naturen selv, og snart fatter, hvorledes han, istedetfor at give det ligefrem, kan oversætte det i Kunstsproget. Den, som f. Ex. vilde eftermale en Piges røde Kinder, en Roses Farve, maatte ansees som fortabt.

Afrundingen, Totaliteten af et Billede, overhovedet af et Kunst- eller Digterværk, lader sig ligesaa lidet henføre til Regler, at dette meget mere kan kun ventes af Kunstnerens Gemyt, fordi det hænger sammen med det inderste Væsen af hans Livs- og Verdensanskuelser, med hans formgivende Genie. Snarere lærer han dette af de classiske Værker end af den aldrig fuldendte Natur.

CAPT: JOHN ROSS.

Em. Bærentzen & Co. lith. Inst.

Kjærlighed paa Prøve.

(En Cyclus af fire Billeder.)

Første Billede.

Det var den unge Peter,
Han stod ved Kongens Borg.
Skjøndt han var kun Trompeter,
Ham Hjertet voldte Sorg.
Naar han i Luren stødte,
Og Garden stolt red ud,
Saa vildt hans Indre blødte
Paa Amors strenge Bud.

Dog ak! den grumme Maren
Var døv mod hver hans Bøn.
Heel ilde var han faren,
Saa tidt han græd iløn.
Styg var han, lang og mager,
Som Luften tom hans Pung,
Og spildte Hjertets Klager —
Var ei den Skjæbne tung?

Det var den samme Pige,
Som Peter ægte gad,
Ei havde hun sin Lige
I vel at lave Mad.
Det bruned' hendes Kinder,
Det rynked' Halsens Hud;
Men Elskeren dog finder,
Hun er et Lilliesknd.

En Dag han greb med Varme
Skjøn Mareys store Haand:
„Du kjærligt Dig forbarme —
See disse Silkebaand!
Dybt foer jeg i min Lomme;
De Guld har kostet mig.
Du fagre Rosenblomme,
Med dem Du smykke Dig!

Tillad, jeg Dig maa vinde
Om Livet dette Baand?
O, vil Du ingensinde
Mig skjænke huldt Din Haand?
Lyt til min bange Tone,
Og vær min Venneviv!
Thi bli'r ei Du min Kone,
Jeg ender flux mit Liv."

Det var den høie Pige,
Hun stod ved Grydens Rand;
Et Blik, som Alt kan sige,
Fløi til den arme Mand.
Mens Ildens Tunge brændte,
Og Suppen Bobler skjød,
Hun Tordenord udsendte,
Der høit i Hallen lød:

„Ei noget Godt Du stifter
Med Dine Silkebaand;
Til Paaske jeg mig gifter,
Sergenten faaer min Haand.
Og hør et Raad, min Gode;
Kom aldrig meer til mig!
Han slaaer Dig ned for Fode,
Hvis her han øiner Dig."

Saa djærveligt hun talde,
Saa bred var hendes Ryg;
I hendes Blikke mal'de
Sig Stolthed høi og tryg.
I tappre røde Hænder
Hun Suppeskeen svang,
Og fra de hvide Tænder
Mangt Uqvemsord end klang.

Det var den arme Beiler,
Han foer af Kjøk'net ud
Ret som en bange Seiler
For Batteriers Skud.
Men da han stod paa Gaden,
Hans Øine rulled' vildt.
Et Helved var ham Staden,
Hvor Ømhed kun var spildt.

Andet Billede.

Fortvivlet kom Peter hen til runde Taarns Fod;
Hvor bankede hans Hjerte, hvor iisnede hans Blod!
Han maalte med to Blikke den lange hvidgraae Krop,
Og hvisked' for sig selv: ja der vil jeg strax op.

Bedøvet nu han stormed' op ad den Snirkelgang:
De gamle Runestene ret som Liigklokker klang.
Men da han øverst stod ved det høie Gitterværk,
Flød Sveden ham paa Panden feberkold og stærk.

Han hovedsvimmel blev, naar han kigede lidt ned,
Og derfor han sig skyndte igjen fra dette Sted;

Ja, var han sprungen ud, han var et hæsligt Skarn
— Forbi just gik en Amme med et lidet Barn.

Saa drog han ud af Porten hen til Peblingesø;
Der skader man ei Andre, naar man vil gierne døe.
En Dæmning kjæk besteg han og vilde hoppe ud —
Da saae han just en Pranger, der trak med en Stud.

„Ak! hvis jeg grumt begrov mig i dette ferske Vand,
Af Skræk jo kunde Prangeren miste sin Forstand,
Og Studen løbe bort ad den slagne Landevei.
Nei! det være sagt, her jeg drukner mig ei."

Mørk gik han til sin Bolig, trak frem en Ragekniv,
Og raabte: „dette Staal mig skal stille ved mit Liv."
I Halsen rask han gav sig et lille bitte Snit;
Det smertede dog saadan, at han hulkede lidt.

Han visked' Blodet af med et prikket Strømpeskaft,
Og brugte til Forbinding en gammel Strimmel Taft,
Tog saa Trompeten frem, satte Munden rask deri;
Da lød fra hans Læber en yndig Melodie.

Jo længere han blæste, jo meer blev Sjelen blød;
De tunge Taarer over de spilte Kinder flød.
Saalunde han smægted' vel en Time eller to;
Da fandt det knuste Bryst i Søvnens Arme Ro.

Med Tryllespil omgjøgled' ham den deiligste Drøm,
Hvori sig Maren viste heelt usædvanlig øm.
Ugjerne han vaagnede — da stod der for hans Blik
En Mand, som skjelmsk ham hilste med Smiil og med Nik.

Og det var Høker Ole, hans Ungdoms bedste Ven,
Der jublende brød ud: „Hør! jeg kommen er herhen
For Dig at give Kundskab om en Lykke saa stor,
Som Dig er falden til paa denne grønne Jord.

I Lotteriets Møllehjul en Terne Du vandt —
Hvi leer Du dog saa sælsomt? jeg sværger, det er sandt.
Tænk! fire tusind Daler, fem hundrede og tre,
Dem faaer Du, hvis ellers mit Øie vel kan see."

Det var den stakkels Musicus, han ravede, han faldt,
Og for hans Blik forsvandt strax det hele Verdens Alt.
Paa Gulvet ned han sank liig en Marmorstøtte stiv;
O Himmel! har Glæden vel endt hans unge Liv?

Tredie Billede.

Strax en Doctor hentet blev,
Men det hjalp dog ikke;
Hvad man rulled', gned og rev,
Døde blev' hans Blikke.
Altsaa blev han lagt saa lang,
Som han var, i Kisten trang,
I en deilig Skjorte.

Mens han laae i hvide Liin
I den simple Stue,
Kom der mangen Lieut'nant fiin
For hans Liig at skue;
Ja, der kom to Qvinder og,
For at see det arme Skrog,
Før han kom i Jorden.

Maren heel høitidelig
I en Sirtses Kjole
Stod ved Kisten, ærgred' sig —
Der var ingen Stole.
Men da hun alene saae
Sig ved Peters Leer at staae,
Harmen først fik Vinger.

„Det var en forbandet Sag,
At Du skulde vinde
Ternen, og paa samme Dag
Ud af Verden svinde;
Ak! at vi var' blevne gift',
Før Dit Legem koldt og stivt
Laae blandt fire Fjæle!

Jeg som Enke da et Aar
Tugtig havde ventet,
Til Sergenten Kuglegaard
Smukt mig havde hentet.
Dumme Peter! var det Ret?
Levet kunde jeg saa net
Med min Ven Sergenten."

Møen vendte stolt sin Fod
Fra den stille Stue,
Men da hun paa Gaden stod
Maatte fast hun grue.
Kuglegaard gik just forbi,
Kaldte dette Renderi,
Sa', hun holdt af Peter.

Bleg i Stuen traadte ind
Oles Søster Lone,
Som udi sit stille Sind
Tidt sig drømte Kone,

Peters Kone mcnes her —
— Herre Gud! nu laae han der,
Kunde meer ei aande.

Pigen brød i Taarer ud
Ved at see den Døde.
Ak! saa tidt paa Amors Bud
Salte Taarer flode.
Kort, hun græd nu bitterlig,
Over Liget bøied' sig,
Kyssed' det paa Panden.

„Sov, min elskte Peter, sødt
I Dit mørke Kammer!
Hviil i Dødens Arme blødt
Mellem Fyrrestammer!
Altid Du paa Maren saae,
Som letsindig lod Dig gaae;
Lone kun Dig elsked'."

Stak'len kyssed' engang til
Sukkende den Kjære,
Foer saa ud af Døren vild,
Kunde meer ei bære.
I sin bittre Hjerteqval
Næsten hun var bleven gal,
Løb saa hjem til Ole.

Sørgetoget nærmed' sig,
Fast man hamred' Laaget;
Tonen var høitidelig,
Luften tyk og taaget.
Og da Kisten vel var lukt,
Drog den hele Skare smukt
Hen til Kirkegaarden.

Peter, som i Dvale laae
Alt i flere Dage,
Hørte dem med Kisten gaae,
Fik sin Kraft tilbage;
Tæt ved Gravens sorte Rand
Slog han som en tapper Mand
Paa de haarde Fjæle.

Rædsel alle Mand henrev
Ved at høre dette;
Derpaa Kisten aabnet blev,
Som vel var det Rette.
Peter i de hvide Liin
Spurgte med en Stemme fiin:
„Hvad er det for Noget?"

Fjerde Billede.

Ak! skindød Helten var — hans ædle Hjerte
En Smule kun var standset i sit Slag;
Imellem Afmagt, Skræk og navnløs Smerte
Han ængst'lig ventede paa Frelsens Dag.
Den kom i al sin Glands, og kaldte Peter
Paa ny til Livets Fryd og Kjærlighed.
Heel mangen Arving der kun satte Beter,
Hvor stolt han drømte Guld og Herlighed.

Men Haabet vaagned' op i Marens Indre,
Og hvisked: „Pynt Dig lidt, min flinke Tøs!
Nu kan paa Jorden intet meer Dig hindre,
At lænke fast for stedse denne Knøs."
Som sagt, saa gjort — den djærve Kokkepige
Iføer sig sin nye Søndagsdragt,
Og iler hen, liig Venus, at bekrige
Den nys Opstandne med sin Yndes Pragt.

Ind skrider hun i samme simple Stue,
Hvor før hun saae sin Beiler ligge Liig.
Der stod han levende, tog af sin Hue,
Og tænkte: „Maren! plager Fanden Dig?"
Men Møen kurrede med kjælen Stemme:
„Mig driver hid Samvittighedens Røst —
Ak, Peter! aldrig skal jeg det forglemme,
At Kjærlighed fast havde knust Dit Bryst.

Jeg veed det grant — jeg saae Dig gaae i Døden,
Men Himlen frelste naadigt dog min Ven.
Saaledes ender stedse venligt Nøden —
Hvor jubled' jeg, da Du stod op igjen!
Saa viid, min Skat, jeg Troskab Dig tilsiger;
Du meer end ti Sergenter vel er værd.
Herr Kuglegaard i andre Verdens Riger
Kan hente hvad han dog har mistet her.

Da farved' Vreden vor Trompeters Kinder,
Men han sig tvang, og svared' med et Smiil:
„Vistnok min Bedste, seer man ofte Qvinder,
Der sig forandre med utrolig Iil;
Dog, for det hele Kjøn Du vinder Palmen,
Naar slig en Anger sletter ud Din Synd.
Maaskee Du tænker paa Din Skjønheds Falmen;
Idag en deilig Blomst, imorgen Dynd.

Kun een Ting vil jeg bede Dig erindre:
Da Du paa Baaren troede mig død,
Du Dig, min Glut, generede lidt mindre,
Thi dengang ingen Angers Taare flød.

Hvis jeg var død, og Du en velklædt Enke,
Der tugtigt havde ventet blot et Aar,
Du kunde jo — man skal for høit ei tænke! —
Lyksaligt levet med Din Kuglegaard."

Fra Pigen vender han sig bort med Latter,
Og blæser vildt et Stykke paa Trompet.
Da Maren stamfuld først hans Tale fatter,
Og mærker, hun er vorden rigtig Beet.
Nu rød, nu bleg, men uden Ord at tale,
Hun skynder bort sig gjennem aabne Dør.
„Hvad" tænker hun, „bli'r nu de Døde gale?
„Kan man til dem ei tale frit som før?"

Men Peter iler hen til Høker Ole,
Og træder ind i Stuen med et Suk.
Der sidder Lone i en stribet Kjole —
Ak! aldrig før hun syntes ham saa smuk.
Hvor sværmerisk den glade Lottospiller
Betragter hende med et henrykt Sind!
Men hun blufærdig ved sit Sytøi piller
For snildt at skjule Taaren paa sin Kind.

Bevæget Elskeren dog seer den Taare,
Som Døden havde lært ham at forstaae.
„O Lone!" sagde han, „paa GravensBaare
En yndig Mø jeg for mig stande saae.
Hun græd og kyssed' kjærligt mig paa Panden
Med himmelsk Blegbed i de fromme Træk.
Jeg Daare, som kun brændte for en Anden,
Der al min Kjærlighed bespotted' fræk!

Og den Guds Engel bad med hede Sukke:
Sov i Dit Kammer, elskte Peter, sødt!
I Dødens Favn, i trange Fyrrevugge
Du hvile mellem sorte Fjæle blødt!
Ak! kun for Maren Du jo havde Øie,
Skjøndt hun letsindig lod Dig Arme gaae.
Saa talde hun — jeg det erindrer nøie.
O Lone! kunde Du mig elske saa?"

I Skjødet synke begge Pigens Hænder,
Og tankefuld hun bli'r en liden Stund.
Hun Øiet hæver — liig en Gløb det brænder,
Og taler klart, men taus er hendes Mund.
Da slynger Beileren med mægtig Varme
Sin stærke Arm om hendes smækkre Liv;
Og henrykt hører hun — Gud sig forbarme! —
Den ømme Bøn: „et saligt Kys mig giv!"

Saa blev de gift — det har de været længe —
Og leve lykkeligt paa Danmarks Jord.
Gud gav dem smukke Døttre, raske Drenge,
Som hos dem fjernt fra Hovedstaden boer.
At Herr Sergenten bruger tidt sin Sabel,
Naar Marens Tunge sværmer lidt for kjækt,
Det, mine Damer! vistnok er en Fabel —
Imod det hulde Kjøn var Sligt for frækt.

F. C. H.

Egyptens Harvis og Indiens Jongleurer.

Egypten har til alle Tider havt sine Heremestere. Spaamændene, der kæmpede mod Moses, gjorde saa mange Mirakler, at Hebræernes Lovgiver behøvede al den uovervindelige Magt, hvormed Jehova havde forlenet ham, for at triumphere over sine Fjender. Cabbalismen, Magien, de hemmelige Videnskaber, som fra Araberne udbredte sig over Spanien og senere over hele Europa, hvor de allerede havde viist sig under andre Former ifølge med de Barbarer, som fra Orienten oversvømmede de nordlige Lande, vare kun Forsøg paa at gjenfinde hiin overnaturlige Magt, som var Menneskets første Herlighed, der befalede over de nyskabte Ting, idet han kaldte dem alle med det Navn, som den Eviges Røst havde tildeelt dem.

Men, det være sig nu, at Sandhedens mere og mere sig udbredende Lys gjør de vanslægtede Troldmænds Kunster mindre lette, eller at Mennesket, som rykker frem tilligemed Seklerne, efterhaanden taber Resten af sin Magt over Materien, som han nu tildags søger at beherske ved Analysen af de Love, som den adlyder, vist er det, — at Magien er en tabt Videnskab og betragtes som saadan.

Ægypten paastaaer imidlertid at have bevaret Traditionen derom, og Cairos Spaamænd have endnu en colossal Anseelse ved Nilens Bredder. Hos dem er der just ikke mere tale om at forudsige Skjæbnen; deres Kunst bestaaer i at fremmane af den hule Haand paa et Barn, som Hændelsen tilfører dem, en fraværende Person, som nævnes af Forsamlingen, og at lade samme beskrive af meerbemeldte Barn, uden at dette har kjendt Personen, saaledes, at man ikke kan tage feil deraf.

Den berømteste af disse Harvis (saaledes kaldes disse Heremestere) har havt den Ære at arbeide for flere europæiske Reisende, hvis Skrifter ere blevne læste med Begjærlighed, og han har i Almindelighed været saa heldig, at hans Hæder intet har lidt ved disse farlige Sammenkomster. At see denne Mand, være tilstede ved et magisk Møde, med mine egne Øine dømme om Trolddomskunstens Tilstand i Orienten, det vare tre Ting, som fristede mig voldsomt; og Leiligheden kom.

Det var i Cairo, i et af den ægyptiske Hovedstads Værtshuse, at vi efter nogle Discussioner angaaende den store Harvi eenstemmigt besluttede at lade ham kalde. Bordgjæsterne vare næsten allesammen Englændere.

Mod Enden af Middagsmaaltidet kom Heremesteren. Han træder ind, gjør en let Bøining med Hovedet, og sætter sig i et Hjørne af Divanen i Baggrunden af Salen; kort efter, da man har rakt ham Caffe og Tobakspibe som en skyldig Æresbeviisning, tager han sig sammen, og overskuer Forsamlingen med et speidende Blik. Spaamanden er født i Algier; hans Physiognomie er ikke tiltrækkende, Øiet er gjennemtrængende og kun halv aabent, det i det Graae faldende Skjæg dækker ikke den lille Mund med smale, sammenknebne Læber; hans Træk, som ere finere end en Ægypters, have ikke Beduinerens ubevægelige og vilde Rolighed; han er høi, stolt, har en haanlig Mine, og gebærder sig som en høitbegavet Mand.

Medens vi bleve færdige med at røge, søgte den, i sit Hjørne ubevægeligt siddende Harvi at læse i vore Ansigter den Grad af Tro, som vi havde isinde at skjænke ham; derpaa fremtog han pludselig af sin Lomme en Calam (et Slags Pen) og Blæk, forlangte et Fyrfad, og gav sig til at skrive en Linie hemmelighedsfulde Sententser efter den anden paa et langt Stykke Papir. Saasnart som han havde kastet nogle af disse Linier, der efterhaanden bleve revne itu, paa Ilden, begyndte Fortryllelsen at virke, og et Barn blev ført ind. Det var en nubisk Dreng paa syv til otte Aar, der var Slave hos en af Bordgjæsterne og nylig kommen fra sit Hjem; han var sort som Harviens Blæk og iført et meget vidt tyrkisk Costume. Heremesteren greb Barnets Haand, og lod en Draabe af sit magiske Fluidum falde deri, tværede den ud med sin Rørpen, og bøiede Drengens Hoved ned paa Fingrene, saaledes at han ikke kunde see, stillede ham hen i en Krog af Værelset, hvor han selv stod, med Ryggen imod Forsamlingen.

„Lady K...!" raabte den lidenskabeligste af Tilskuerne. Og Barnet begyndte, efter at have betænkt sig nogle Øieblikke, at tage tilorde. „Hvad seer Du?" spurgte dets Herre, medens Harvien, der bestandig blev alvorligere, mumlede magiske Vers, og brændte Papirer, hvoraf han fremtog en heel Haandfuld af sine Lommer. „Jeg seer" svarede den lille Nubier „jeg seer Faner, Mosleer, Heste, Ryttere, Musikere, Kameler..." „Alle disse Ting have intet at gjøre med Lady K..., sagde en stærk Aand ganske sagte. „Shouf ta' ib, Shouf ta' ib! (see vel til!) raabte den Tilskuer, der vilde fremkalde Lady K... Drengen taug, stammede, og erklærede derpaa, at han saae en Person. „Er det en Dame eller en Herre?" — „En Dame!" — Harvien bemærkede af vore Blikke, at han allerede havde halv omvendt de meest Vantroe. „Og hvorledes er denne Dame?" — „Hun er smuk" gjentog Barnet, godt klædt og meget hvid; hun

har en Bouket i Haanden, hun staaer tætved en Altan og seer ud i en deilig Have."

„Man skulde troe, at denne Negerdreng undertiden havde seet Portraiter af Lawrence" sagde Slavens Herre til sin Nabo „og dog har han aldrig seet noget Lignende i sine Dage." — „Og," gjentog Drengen efter nogle Secunders Forløb, thi han talde langsomt og med afbrudte Ord: „denne smukke Dame har tre Been!"

Den Vold, som Troldmanden gjorde paa sig selv, for ikke at knuse Negerdrengen med et eneste Slag, aabenbarede sig i et tvungent Smiil. Han gjentog med en kunstlet Blidhed, med en Gratie, fuld af Raseri: „Shouf ta' ib! (see vel til.)" — Drengen skjælvede, men paastod alligevel, at den Person, som var fremkaldt i det Hule af hans Haand, havde tre Been."

Ingen af os kunde begribe Grunden til Illusionen, men man lod den lille Neger gaae ud og erstatte ved en anden af samme Kaliber. Under denne Afbrydelse mumlede Hexemesteren igjen en god Mængde Trylleformularer, og brændte mange Papirer. Forsamlingen røg Tobak, der blev idelig præsenteret Caffe, og Stemningen blev mere og mere exalteret. Man blev enig om, dennegang at fremmane Sir F. S...., som var let at kjende, da han havde mistet en Arm. Den nye Negerdreng indtog den Forstes Plads, bøiede sit Hoved ned over Blækdraaben, og Alle bleve igjen tause.

„Sir F. S....!" sagde en Stemme i Forsamlingen, og Drengen gjentog Stavelse for Stavelse dette Navn, som for ham var heelt barbarisk. Ligesom hans Forgænger erklærede han, at han saae Heste, Kameler, Faner, Trupper af Musikanter; det er det sædvanlige Forspil, det Chaos, der viser sig forend Blækdraabens magiske Lys opklarer den forlangte Person.

Harvien forstod hverken fransk, engelsk eller italiensk, men vant til at læse i sit Publicums Mine, gjættede han, at der blev foreslaaet et Subject, som udmærkede sig ved et egent Kjendetegn. Tilforn havde man anmodet ham om at fremmane Nelson, der, som man veed, manglede en Arm og et Been, og han fandt det Rigtige, takket være Heltens berømte Navn. Dennegang havde han Anelse om et lignende Kneb; Drengen raabte derfor ogsaa efter adskillige forvirrede Svar: „Jeg seer en Herre! det er en Christen, han har ingen Turban paa, han er i en grøn Klædning... Jeg seer kun een Arm!" Ved disse Ord smilede vi til hinanden som Folk, der tilstaae, at de ere overvundne; man maatte altsaa troe paa Magien. Men den stærke Aand, min Nabo, blæste først Vandet ud af sin Narguilé (Slags Tobakspibe) med en forfærdelig Larm, og betragtede derpaa Harvien. Jeg bemærkede, at vor Tanke var bleven galt fortolket af Spaamanden, og at han vaklede i sin Overbeviisning, idet han formodede, at vi havde leet af Medlidenhed. Han spurgte altsaa Barnet: „Du seer da kun een Arm? og den anden? — Drengen svarede intet, og der opstod en lang Taushed. Man hørte de smaa Papirstykker brænde lystigere paa Fyrfadet. „Den anden Arm" sagde Negerdrengen „jeg seer den; Herren har den bag paa sin Ryg og holder en Handske i den."

Den første fremmanede Person havde tre Been, den anden havde to Arme istedetfor een! Denne Historie begyndte at kjede os. Jeg fik snart nok af disse Experimenter og blev desuden generet af min Plads ligeoverfor Harvien; derfor stod jeg op, og begav mig op paa Husets flade Tag.

Der stod jeg, lænet til Muren, midt i den klare Maaneskinsnat og stirrede paa de mange ziirlige Moskeer, paa hvilke Ørne og Gribber traadte frem som Silhouetter. Jeg tændte min lange Pibe og overlod mig til Drømmerier.

I Horizonten viste sig det Palads, ja den Balcon, hvor Kleber blev myrdet; hist og

her saae jeg nogle skjønne slanke Minareter fra de mammelukiske Sultaners Dage hæve sig i Luften, og Halvmaaner overalt; Orienten afslørede sig for mig med sine tause Nætter og hemmelighedsfulde Huse. Da kom jeg til at tænke paa, at det maatte være en dygtig Spaamand, der kunde sige, hvad Alt dette vilde være om et halvt Aarhundrede.

Harvien havde altsaa lidt et fuldkommeut Skibbrud. Men hvad saae da denne Negerdreng i det Hule af sin Haand? Hvorledes blev denne Farce spillet? Jeg erfarede det af en Hændelse.

En Maaned efter, ombord paa „Zenobia,“ underveis til Bombay traf jeg igjen Lieutenant St... og hans Negerdreng, netop den Samme, hvoraf Spaamanden havde benyttet sig. Det var i Sandhed en fortryllende Aften; det røde Havs rolige Vande vædede blideligt den Sandlinie, der strækker sig langsmed Foden af de høie Bjerge paa den arabiske Kyst; Stjernerne, der speilede sig i Bølgerne, syntes at være phosphoriske Lys, der spøgte om Skibets Forstavn. Øieblikket kunde ikke være bedre valgt — Lieutenant St... gav mig da følgende Forklaring:

„Harviens store Kunst bestaaer i at vide at gjøre sig forstaaelig for Barnet, uden at nogen af Forsamlingen kan skjælne et eneste Ord af hvad han siger, medens han blot synes at mumle mysterieuse Phraser. Han begynder med at true sin improviserede Kamerat, truer med at vise ham Fanden, dicterer ham Svar, som undertiden ikke opfattes rigtigt, hvad der skeete her med Damen med de tre Been. For at tvinge Barnet til at tale, træder Spaamanden ham paa Foden med sin store Taa paa en frygtelig Maade, som imidlertid skjules for Publicums Øine ved Hjelp af den lange Kappe, hvori Harvien er indhyllet. Dersom han gjætter rigtigt, tilkommer Æren for det lykkelige Udfald ham med Rette; hvis han tager feil, ligger Skylden hos Barnet. Ofte staaer Tilfældet ham ypperligt bi. Ogsaa er Blækdraaben betragtet som ufeilbarlig af alle Ægyptere, hvis Harvier fra umindelige Tider have det Kald at gjøre Aftenselskaberne underholdende.

Undertiden er det nok, at et Experiment mislykkes, for at gjøre et Menneske kjed af de forunderligste Ting af det Slags, og jeg følte mig forudindtaget mod Indiens Underværker.

To Maaneder senere, da jeg reiste fra Bombay til Punah, opholdt jeg mig lidt i Karli for at besøge det underjordiske Tempel, som er indhugget i en Høi, der støder til Landsbyen. Under Dagens Hede udhvilede jeg mig under Skyggen af de paa dette Sted saa skjønne Cocospalmer, da jeg saae en Flok Hinduer nærme sig med Musik af disharmoniske Instrumenter. En af dem holdt i hver Haand en Brilleslange, det frygteligste af alle Indiens Reptiler, og desuden bar han en uhyre Boa som et Andreaskors.

Da Jongleuren var kommen tæt hen til mig, kastede han sine Slanger ned paa Jorden, lod dem løbe, ophidsede Brilleslangerne, som udfoldede deres Ringe paa en forfærdende Maade, kyste sin Boa og lod dem derpaa dandse alle Tre til Lyden af en ganske eiendommelig Flagcolet, der blev spillet som en Lire, uagtet den var forfærdiget af et Græskar. Imidlertid havde hans Medhjælpere arrangeret sig med alt deres Tilbehør paa Sandet; Lyden af Tamburinen kaldte Landsbyens Børn sammen, og snart dannede der sig en betydelig Kreds af Tilskuere paa ti Aar og derunder; de Mindste vare ganske nøgne, de Andre bare et Bælte, og alle sadde paa Hug, i Forventning af de store Ting, der nu skulde skee.

I Modsætning til den tause Harvi besad denne Jongleur en europæisk Taskenspillers hele Veltalenhed. Han udtrykte sig meget tydeligt paa godt Hindostansk, endskjøndt

han var i Mahratternes Land; imidlertid syntes hans Publicum ikke at tabe noget derved, da hans Gebærder og Krumspring gjorde Alt forstaaeligt.

Først satte han en Marionetdukke, en Soldat med Sabel og Bue, ned paa Jorden. Ifølge hans Forklaring var det en Sipahi, en stor Jæger, en Nedlægger af Løver, Tigre og Gazeller. Strax efter skjød Marionetten en Piil af og kastede det Maal omkuld, som var sat for den, og det ikke een, men flere Gange, til øiensynlig Glæde for den unge Forsamling.

Dog, dette var kun et ubetydeligt Forspil. Jongleuren tog en Haandfuld sort Korn (Djuari) og lagde ind i en Kappe; derefter, da han vel havde rystet Kappen og sigtet Kornet, var det bleven forvandlet til en deilig hvid Riis, som strax kunde tillaves med Karry.

Jeg havde ikke begrebet noget af det, og begyndte, som sædvanligt, at forfalde til Lettroenhed, da den omvandrende Taskenspiller fremtog en anden Marionet, i det høieste sex Tommer lang og af et Haandleds Tykkelse. Denne uformelige Dukke forfærdede betydeligt den meest naive Deel af Publicum; men hvor stor var ikke den almindelige Forbauselse, da der af dette Stykke Træ, som skjultes under et Tørklæde, efterhaanden kom fire store Duer ud! De maatte jo have været derinde i Forveien, hvis det ikke var Hexeri. Hvad mig angik, jeg vilde ikke have kunnet faae fire Spurve derind i.

Vor Jongleur ledsagede sine Kunster med Mantras (magiske Bønner), og slog Kredse med sin Tryllestav. Men han havde et Fortrin eller snarere en betydelig Overlegenhed, fremfor sine europæiske Colleger, thi han opererede paa den blotte Jord, uden Bord og Bægere, og aldeles nøgen med Undtagelse af Turbanen og Bæltet, som Hinduerne aldrig lægge fra sig; altsaa vare der hverken Ærmer eller Lommer. Hans Cabinet bestod af nogle slette Bambuskurve til at bære Slanger i, som han ogsaa lod komme frem og forsvinde med en Hurtighed, som Ingen kan fatte. Saaledes saae jeg, at han lod en Brilleslange, som han havde ladet ligge i en Kurv tætved mig, komme ud af et Tørklæde, som han udfoldede for Vinden som et Flag, og det i en meget stor Afstand fra det Sted, hvor han befandt sig, saaledes at jeg, ved at see Dyrets Rede aldeles tom, havde Mistanke om, at det havde banet sig en Vei under Jorden.

Hvad der især gav denne Forestilling et pittoresk og levende Anstrøg, var de barnlige Physiognomier i disse smaa Grupper, som snart bleve forfærdede, snart muntre. Saa kom der en ung Pige, som havde hentet Vand ved Pagodens Fod, og blev staaende med sin Krukke paa Hovedet; efter at have betragtet Skuespillet et Øieblik, gik hun igjen tilbage til Landsbyen. Hist kom en gammel Mahratte ridende med Skjoldet paa Ryggen og Landsen i Haanden. Han reiste sig i Stigbøilerne, og satte sig snart igjen haanligt ned i Sadlen. Længere borte kom nogle Smaabørn løbende saa hurtigt, at Nogle af dem faldt paa Veien. Den Ældste satte den Yngste paa sin Hofte efter Hinduernes Skik, og trak, i det han bøiede sig under Byrden, den øvrige Familie efter sig med Haanden.

Det var en Naturscene uden Maneer, uden Affectation, og i Sandhed, jeg veed intet mere gratieust end disse mere eller mindre brune, forover bøiede Figurer; disse besynderlige Hoveder belæssede med Ørenringe og Ringe i Næsen, støttede paa to smaa, med Armbaand bedækkede Hænder; disse Knæer, der vare støttede til Hagen og disse Fødder, som vare prydede med klingende Gugurus; thi saaledes er Hinduernes Dragt, indtil Alderen lærer dem at bære noget mere end Zirater.

Imidlertid vedbleve Hexekunsterne uden Afbrydelse. Jongleuren holdt i sin Haand en Krukke, der var ligesaa umulig at tømme, som

Danaidernes Kar var at fylde; han heldte Vandet paa Jorden, kastede det igjennem sine Øren og lod det igjen komme ud af Munden, gav sig Styrtebad paa Hovedet, og alligevel var Krukken altid fuld lige til Randen.

Endelig trak han et Par Trætøfler, der vare bredere end hans Fodsaaler, ud af sin Pose. Efter mange Phraser og Gebærder sluttede han med at fasthæfte disse meget pæne Saaler til sine nøgne Hæle, og gjorde flere Krumspring med dette Fodtøi end de mindste og smukkeste Fødder med de eleganteste Skoe paa Operaen. Snart hævede han sig i Luften, snart stødte han i Jorden med Tøflen, som om den skulde falde, men den gled aldrig. Det var mig fremdeles en uforklarlig Ting, thi han havde ikke paasat sine Fødder nogen klæbende Substants, og kunde efter Behag løsne disse Tøfler.

Omsider endte Forestillingen med et endnu mere overraskende Experiment, som vor Magier rimeligviis af den Grund gjemte tilsidst. En af Tamburinspillerne, en stor Dreng med en smuk Figur, lod sine Fødder hæfte sammen, Hænderne binde bag paa Halsen og dernæst indeslutte i et Fiskernet, der var vel tilsnøret med et Dusin Knuder. Efterat han i denne Tilstand først blev baaren rundt mellem Tilskuerne, blev han bragt hen til en Kurv af to Fods Høide og fjorten Tommers Bredde. „Ønske I, at jeg skal kaste ham ned i Dammen?" spurgte Chefen for Banden. „Det er en Døgenigt; nu er han godt bunden og Leiligheden god. Jeg vil gjerne være af med ham." Og det lettroende Auditorium vendte sig allerede henimod det omtalte Vandbassin, der blev beskygget af prægtige Træer, og var udgravet ved Foden af Pagoden til Landsbyens Renselser og Fornødenheder. „Nei!" sagde Gjøgleren, idet han afbrød sig selv, efter nogle Minuters Reflexion „jeg vil gjøre Kunster med ham, jeg vil sende ham til ... naa ja, hvorhen I ville ... til Fuhnah, Delhi, Ahmed-Nagar, Benares ..." Og strax tog han Drengen, som laae indhyllet i Nettet, lagde ham paa Bunden af Kurven, med Laaget over Hovedet, thi der manglede forresten mere end tre Fod i at Laag og Kurv kunde slutte sammen. Der blev kastet en Kappe over det Hele.

Ganske umærkeligt aftog dette Omfang, og svandt hen; man saae Nettet og de Strikker, hvormed den unge Hindu var bunden, flyve i Luften. Derpaa lukkede Kurven sig af sig selv, og en Røst, der syntes at komme fra Skyerne, raabte: „Farvel!"

„Han er reist til Ahmed-Nagar, han er fløien bort! Ur-Gaya, Ur-Gaya!" gjentog Jongleuren med Henrykkelse; „han har ikke kunnet holde det ud i det lille Rum (dette syntes ogsaa physisk umuligt). Jeg vil nu binde Kurven sammen og sige Selskabet Farvel.

Pakken blev vel tilsnøret; der var ikke andet tilaage end at lægge den paa Ryggen af den Bøffel, der bar Truppens Bagage. „Et Dieblik!" sagde Jongleuren pludseligt „dersom han alligevel var i Kurven! Hvo veed?" Og derpaa trak han en lang Sabel ud, stak den næsten igjennem Midten af Kurven... Blodet strømmede rigeligt ud deraf, og Alle vare i den største Ængstelighed, da Laaget pludseligt flyver op, og den store Dreng springer ud af sit Skjul, frisk og væver, uden mindste Rift!

„Denne Kunst er simpel, meget simpel," vil man sige! Men at vikle sig ud af Strikker og Net, skjule sig i et saa lidet Rum, forblive der et Qvarteer uden at røre sig, og det paa en Maade, at Sablen ikke støder an mod noget af hans Lemmer, det er et Underværk af Behændighed, Smidighed og Taalmodighed, som man ikke kan fatte, især naar man har seet det.

Efter dette **non plus ultra** af Videnskaben, bandt Jongleurerne deres Pakker sammen, og droge afsted til Nagapur, deres Fødested. Jeg saae dem tabe sig blandt Mæng-

den af de belæssede Oxer, som de omvankende Mahratte-Stammer, der slæbe Vaaben, Bagage, Koner og Børn med sig, føre ind i det Indre af Landet.

Mængden tabte sig lidt efter lidt. Solen gik ned bag Bjergene, Folket begav sig til Dammen for at rense sig, og den store Fiskeørn, disse rolige Vandes Gjæst, sad saa alvorligt paa Pagodens Spidse, at man kunde have antaget den for dette Afgudstempels Guddom.

Hvad mig selv angaaer, besteg jeg igjen min lille Hest, og idet jeg travede midt igjennem Støvskyer, der forgyldtes af Dagens sidste Straaler, maatte jeg erkjende, at disse omflakkende Jongleurer ikke alene overgik Cairos Harvis, men ogsaa Europas berømteste Taskenspillere, og at, dersom Magien ikke er død, maa den søges i Hindostan.

Theodor Pavie.

De Billers Vaaben.

Den Herre, som sidder i Lykkens Skjød,
Omringet af Bønder og Svende,
Med Kummer fortærer dog tidt sit Brød;
Det maatte Hr. Bille bekjende.

Vel var han den rigeste Herremand
Paa Dronning Margrethes Tider!
Men Tørken huserede vidt om Land,
Paa Marken den Kornet bortsvider.

Kun lidet forslog da den hele Høst
I de store Herregaardslader,
Og trindt om lød de Trængendes Røst,
Han var for Bonden en Fader.

Paa Tærskeloen gav Kjærven lidt,
Dog meer end Møllen kan knuse;
Naar Trangen var størst, den standsede lidt,
Thi Bækken ophørte at bruse.

Da hendte det sig engang i Qveld,
Den Herremand ganger i Svalen;
Ei langt fra Møllens udtørrede Væld
Han møder en Pusling i Dalen.

Graa var han og lodden fra Top til Taa,
I Haanden han bar sig en Kølle.
Medynksom han paa Hr. Bille saae,
Der stirrede mørk paa sin Mølle.

Hvad fattes Jer, spurgte han, Herre god?
„Paa det mig fattes, Du Lille!
Vorherre alene kan raade Bod,"
Gjensvared', lidt gnaven, Hr. Bille.

„Nu, liden er jeg og lodden og graa;
Men skuer Du Hunden paa Haaret?
Hvad om Din Tanke jeg kan forstaae,
Til Din Hjelp af Vorherre udkaaret?"

„Du tænker: hvor skal jeg faae malet mit Korn
At Hungeren jeg kan husvale.
Velan! hvor Qværnen ei gik tilforn,
Den skal i Fremtiden male."

Flux Dværgen afsted med de stumpede Been
Og vinkede fremad med Køllen.
Ved Hvenebæk stod han og slog paa en Steen:
„Hr. Bille! der bygge vi Møllen."

Hvor Dværgen forsvandt med Lok og Top,
I Bækken, der førte nu Bille
En stor og statelig Mølle op,
Og aldrig stod Hjulet stille.

Glad blev nu Huusbond og Hovbonde mæt,
Og tom ei hans Pung, som stod aaben,
Og Dværgen med Køllen blev ei forgjæt:
End staaer han i Billernes Vaaben.

— e —

Det dandsende Huus.

(En fransk Retsscene.)

En Huuseier i en vid Frakke møder i Politiretten, hvor han gesticulerer paa en for sine Naboer meget farlig Maade. Paa de Anklagedes Bænk sidder en yderst mager Herre, hvis lange Hals er indpiint i et snevert Floiels-Halsbind. „Mine Herrer!" begynder Huuseieren „jeg er Huuseier; der gives Folk, som paastaae, at det er en behagelig Tilværelse... men det benægter jeg, det benægter jeg formeligt.

Den magre Herre: Og jeg er en Leier, og kjender ingen sørgeligere Lod end dette, naar man har en Vært som De er.

Huuseieren: De maa nu sige hvad De vil, min Herre! De har opført Dem saa upassende imod mig som det er muligt.

Den magre Herre: Da jeg havde betalt min Leie, befandt jeg mig i min egen Bolig, hvor De ikke havde Ret til at trænge Dem ind.

H. Det var sandelig paa den høieste Tid, min Herre! Jeg leiede Dem min Bolig, for at De kunde opholde Dem der, ikke for at De skulde ødelægge den. Mine Herrer Dommere! Saa meget er vist, at dersom jeg havde ladet den Herre raade, vilde jeg i dette Øieblik ikke længere være Huuseier; mit Huus vilde da ligge paa Jorden.

D. m. H. De overdriver Tingen!

H. Disse Herrer kunne nu selv dømme. Her er Factum! Denne Herre, der er mager som en Lægte, leiede min fjerde Etage. Det var meget godt! Gud bevares! Han var alene med sin Kone, uden Katte, Hunde, Børn og andre farlige og ødelæggende Omgivelser. Jeg var altsaa ret vel tilfreds, men, Du gode Gud, hvorledes bliver man ikke bedragen her paa Jorden!

D. m. H. Ja vist bliver man bedragen og især af Huuseiere. De svor mig til, at Kaminerne ikke røg, og de ryge ganske nederdrægtigt.

H. Hvilke Kaminer vilde ikke ryge, naar der foregaae slige Ting i Værelserne som hos Dem. De maae nu selv dømme, mine Herrer! De maae da vide, at efter otte Dages Forløb kom alle mine Leiere til mig; det var et Tog som udenfor et Theater, førend det bliver aabnet. Hvad Fanden er det? tænkte jeg. Det var Klager, eenstemmige, almindelige Klager. Siden denne Herre og hans Kone ere komne til at boe i mit Huus, bleve alle mine Leiere berøvede deres Søvn og truede med en tragisk Død; det var ikke til at holde ud.

D. m. H. Ja, Deres Chicaner vare ikke til at holde ud.

H. Disse Herrer maae selv dømme; De ville forstaae mig, naar jeg siger Dem, at denne magre Herres Frue var betagen af et formeligt Klaveer-Raseri. Kjender De noget mere Martrende end et Fortepiano, der begynder at klimpre Klokken fem om Morgenen og først tier stille Klokken fire efter Midnat?

D. m. H. Hvor staaer det skrevet, at en Leier ikke har Ret til at spille paa Klaveer?

H. Alting med Maade, min Herre! men naar det er et Raseri, bør man sige det førend man flytter ind et Sted. Dog, det er kun det Ubehagelige; nu kommer det Farlige og Skadelige. Farlige vare de Baller, som denne Herre gav sex Gange om Ugen i fjerde Etage. Baller i fjerde Etage! Indseer De vel det, mine Herrer? Et Fortepiano, der skratter den hele Nat, og Støvlehæle, der støde Gipset ned af mine Lofter, thi nu tildags dandser man i Støvler... en ubehagelig, for den offentlige og private Sikkerhed farlig Mode!

D. m. H. Det er smaalige Chicaner.

H. Kort sagt, mit Huus blev rystet af disse vilde Dandsere; Gulvene knagede, Naboerne skrege, Vægge og Mure vaklede som ved et Jordskjælv, og mine sex og tredive andre Leiere saae sig nødsagede til at tye hen til

Venner og Slægtninge, af Frygt for at begraves under Ruinerne.

D. m. H. Behag at betragte mig, mine Herrer! Kan en mager Mand som jeg være farlig for et Huses Fasthed?

H. De, min Herre, udgjorde heller ikke hele Selskabet. De havde Dandsere, hvis rædselvækkende Embonpoint, det veed Gud, bragte mig og min Eiendom til at skjælve, uden at tale om deres ærede Frue, som er en saare vægtig Dame... og efter Alt dette, er det da forunderligt, om mine Kaminer ryge?

D. m. H. De kunde sige mig op, men De har ikke Lov til at komme ind til mig midt i en Fest, ved et Bal, for at forstyrre mit Selskabs Fornøielse.

H. Sige Dem op? Nei, saa havde jeg jo været nødt til at beholde Dem endnu fire Maaneder og atten Dage, og imidlertid vilde mit Huus være styrtet sammen. Vægge ere ikke indrettede til Dands. Viid da, min Herre, at man leier sig en Stueetage og ikke en fjerde Sal, naar man vil give Baller. Dersom Gulvet gaaer istykker i Stueetagen, falder man dog ikke længere ned end i Kjelderen. Betaler man da den derved foraarsagede Skade, har Huuseieren ikke meget at sige hertil. Men i fjerde Etage! Hvad skal der da blive af Beboerne i tredie Etage? Ere de oppe, dandses der hele Natten over deres Hoveder; gaae de tilsengs, svæve de i Fare for at Loftet knækker, og at Fortepianoet, Contrabassen og de dandsende Quadriller falde lige ned i Ansigtet paa dem. Sligt er skammeligt! I retfærdig Harme, mine Herrer, gik jeg derfor en Nat op til denne Herre. Man dandsede netop en Helvedgalopade... jeg befalede ham at sende sine Gjæster bort og ikke bringe hele Huset i Oprør. Han svarede mig med et Ørefigen.

D. m. H. Jeg slog Takten til en Galopade. Min Haand traf underveis paa Deres Kind; det var slet ikke i nogen ond Hensigt.

H. Min Herre! jeg maa bede Dem om at forlade mit Huus før Tiden, ellers døer jeg af Sorg.

D. m. H. Paa ingen Maade, min Herre! jeg vil gjøre Brug af min Ret; jeg bliver.

H. Nu vel, mine Herrer! Saa overlader jeg mig ganske til min Forbittrelse, og beder Dem straffe denne Herre efter Lovenes Strenghed.

Retten dømte den magre Leier til en Pengebøde af fire og tyve Francs. I det Huuseieren gik bort, sagde han: Naar de blot havde villet arrestere ham en Smule, kunde dog mit Huus have faaet Tid til at hvile ud. O, jeg faaer et Tilfælde over den Historie!

Kunstbemærkninger.

Naturbilledet er kun eet, men Opfatningen er mangfoldig. Tænk paa Dit Ansigt i Speilet, og — hvor forskjelligt de gamle Italienere, Tydskere, Hollændere, hvorledes Holbein, Van Dyk o. s. v. have opfattet det menneskelige Ansigt.

Den, som har lært at iagttage visse Phoenomener, seer dem daglig og overalt. Den, som ikke har lært dette, seer derimod aldrig noget.

At retouchere gamle Billeder, som have lidt meget, fører til Toner, hvortil en moderne Maler aldrig vilde være kommen.

20 Août 1840.

Modes de Paris.

Petit Courrier des Dames.

Boulevart des Italiens, N° 2, près le passage de l'Opéra.

Chapeau en paille des M.ᵃˢ de M.ᵐᵉ Vaulout, r. de la Paix, 28. Redingote en poult de soie glacé garni de guipure, façon de M.ᵐᵉ Camille, r. Choiseul, 15. Canezou des M.ᵃˢ de M.ᵐᵉ Doucet, r. de la Paix, 17. Robe en barège. Écharpe en poult de soie brodé du M.ᵐ Delisle, r. Choiseul.

Mess. S. & J. Fuller, 34, Rathbone Place, London

Sværmeri.

(Til en ung Dame, der ridsede Bogstaver i Sandet med sin Parasol.)

En fager Jomfru i Lunden gik
Alt med sin Silkeskjærm, den brune;
Til Jorden saae hun med agtsomt Blik,
Og skrev i Sandet dybt en Rune.
Et Eden smiler i de Dine blaae,
Men hvo kan Runeskriften vel forstaae?
Ei, hvilket Sprog!
Du, som er klog,
Siig, kan Du løse denne Gaade?

Et saligt Billed for Sjelen staaer,
Der fromt mod Himmelen sig svinger.
Hun mindes vist i sin Skjønheds Vaar,
At hun Sylphide var med Vinger.
De røde Roser og Violer blaae
Kun lidt mod Luftens Herlighed forslaae.
Skov, Fjeld og Vang,
Fuglenes Sang,
Er Vand mod Aandeverd'nens Glæde.

Deroppe dandses paa lette Sky,
Og aldrig bliver man forkølet;
For Blæst og Snefog man der har Ly,
Og aldrig Vinteren er sølet.
Der flyver man igjennem Æth'ren blaa;
Her maa man traske med Galocher paa.
Neent er der, ja!
Hurra, Hurra!
Der er det lifligt at spadsere.

Der qvædes yndigt af Alfechor
Til Fløite, gyldne Harpestrenge;
I Luften svæver en Kreds saa stor,
Og dandser som paa Blomsterenge.
See, hvor de fare om i lystig Ring!
Mod dem er Fanny Elsler ingenting.
Maanen er klar;
Kig med Dit Glar!
Naa, seer Du dem i Luften dandse?

Sylphide! ned Du fra Himlen steg
Fra Aandeverdenen med Taarer,
Og Alt, som længer den fra Dig veg,
En Qval Du leed, som end Dig saarer.
Man jog Dig bort fra dette Himmerig;
Du skulde luttres her paa Jorderig.
Menneskets Qval
I Sorgens Dal
Maae jo de største Aander prøve!

Sylphide var Du i Luften før,
Men Du for os er en Gudinde.
En lille Bøn jeg dog vove tør,
Som vist Du drages vil til Minde:
O, bliv hos os kun al den Tid Du kan,
Her est Du Dronning for al Jordens Land.
Hvis bort Du gaaer,
Ak! det jeg spaaer,
Vil tusind' arme Hjerter briste!

F. C. H.

Raphaels Madonna
i det Dresdener Gallerie af Shukowski. *)

— Jeg har rigtignok seet Raphaels Madonna flere Gange, men kun eengang, som jeg ønskede det. Den første Gang vilde jeg ikke nærme mig den, thi jeg bemærkede i det Fjerne en foran den staaende Figur, som med forvoven Pensel kun syntes at nedværdige den store Mesters Sjel, der saa ganske lever i dette Værk. Den anden Gang blev jeg ogsaa forstyrret. Galleri-Directeuren indfandt sig der med et æsthetisk Reisepublicum, og sladrede for sin Ducat udenad lært Papagøie-Nonsens som en rigtig Cicerone.

Endelig troede jeg da at kunne tilfredsstille Sjel og Øie, men hvilken Fatalitet! der nærmer sig en bekjendt Dame, for at hviske mig sagte i Øret, at hun har seet Napoleon betragte Madonna, og at det forekom hende,

*) Nedenstaaende Linier ere et Fragment af et Brev, som Forfatteren, den russiske Thronfølgers Opdrager, skrev i Aaret 1822 under sit daværende Ophold i Dresden.

som om Raphaels Engle havde megen Lighed med hendes Døttre. Jeg kunde tilsidst ikke opnaae mit Øiemed anderledes end ved at begive mig meget tidligt om Morgenen hen i Galleriet. Jeg satte mig paa en Sopha ligeoverfor Madonna, og betragtede hende en heel Time. Man kan ikke andet end beklage, at der her vises dette store Mesterværk ligesaa liden Agtelse som saa mange andre Kunstskatte. Hvilken Hottentotsands kunde dog boie det øverste Lærred paa Maleriet bagom tilligemed endeel af Draperiet, og derved forkorte det? Det Heles Harmonie er derved ødelagt, og Indtrykket, som det foraarsager, svarer ikke mere til Malerens Hensigt; desuden er det smudsigt, plettet, slet opstillet, saa at den friske rene Copie ved første Øiekast synes at overgaae Originalen. Endelig maa man ogsaa beklage, at andre Billeder hænge altfor nær ved det. Satirikeren Aretino af Tizian, som vistnok er et udmærket skjønt Portrait, men intet Naboskab for Madonna, hænger lige tætved. Den høie Skjønhed, som aander og evig vil aande i denne himmelske Production, virker dog saa mægtigt, at alt Andet forsvinder for En, naar man overlader sig til Betragtningen heraf. Man fortæller, at Raphael, efter at have spændt Lærredet paa Rammen til dette Maleri, i lang Tid ikke vidste, hvorledes han skulde fremstille de himmelske Væsener; det fattedes ham paa Begeistring. Da begav det sig, at han, efter at være indslumret ved Tanken om den hellige Jomfru, sprang op fra sit Leie — sikkert havde en Engel vækket ham — og udraabte, idet han pegede paa Lærredet: „her er hun!" Strax gjorde han det første Udkast. Det er i Sandhed heller intet Maleri, men en guddommelig Aabenbaring. Jo længere vi betragte det i Rolighed, destomere bemærke vi, at der foregaaer noget Overnaturligt for vore Øine, og dette er ingen Illusion af Indbildningskraften, som maaskee blev bestukken af levende Farver, thi simpelt og ædelt bragte den store Raphaels Sjel Underværket paa Lærredsfladen. Jeg beskriver Dem denne Madonna, som om hun var Dem fuldkommen ubekjendt, fordi det Overmenneskelige i dette Menneskeværk mangler Copierne og Müllers Kobberstik.

Forend jeg kjendte Originalen, havde jeg den Hensigt at kjøbe mig Kobberstikket i Dresden, men nu bryder jeg mig ikke engang om at see det, thi min Erindrings Helligdom skal ikke fornedres. Den Time, da dette Billede førte mig ind i Himlens Helligdomme, er den moralsk-skjønneste i mit Liv. — Jeg var alene, og Alt var stille omkring mig. Efter nogen Anstrengelse lykkedes det mig, at indslutte mig i mit Indre og ganske hengive mig til den rolige Beskuen. Min Sjel udvidede sig, og jeg følte tydeligt, hvorledes en Følelse, der grændsede til det guddommeligt Ophøiede, mere og mere opfyldte mit Indre. Mit Øie saae nu mere end Omrids og Farver; Hemmelighederne i det himmelske Aandeselskab, som kun en Raphael kjendte, aabenbarede sig for den indre Sands. Sjelen var der, hvor den kun er i Livets skjønneste Øieblikke, og den aandige Skjønheds Genius var med den.

Hvorledes den begrændsede Kunst formaaede at fremstille det Uendelige, er mig ubegribeligt. Et Stykke Lærred seer jeg for mig, Figurer paa en lille Flade, fremstillede med Penselstrøg, og Alt er uendeligt. Hvem falder den Tanke ikke ind, at dette Billede er bleven til i et overnaturligt Moment! Forhænget skiller sig ad, og det menneskelige Øie skuer Himlens Hemmelighed. Alt viser sig deri. Den er tom og i Dæmringens Lys, men dette Lys er en sød, varm Lufttone, opfyldt af Engle, hvis Tilværelse man snarere føler end bemærker med Sandserne. Næsten kunde jeg sige, at Alt og selv Lyset, i den hensvævende himmelske Jomfrus Nærværelse, forvandler sig til en reen Engel. Raphael skrev sit Navn usædvanligt skjønt paa dette Maleri. En af de to Engle, der vise sig nederst ved Jordens Grændse, hæver sit Blik mod oven; var ikke Raphael en saadan Engel, da han skabte sin Madonna? Den,

som vil skue Himlens Hemmeligheder, maa være et Barn paa denne Jord. Med hvilke faa Midler skabte Maleren det, som er uudtømmeligt for Aanden! For det sandselige Øie, der opfatter Alt med et Blik, men kun for et Øieblik, har han ikke malet, men kun for Sjelen, som finder desto mere, jo mere den søger. I Førstningen bemærker man ingen Bevægelse hos Frelserens Moder, som svæver i Himlen, men betragter man hende længere, synes hun at nærme sig os. Hendes rolige, salige Aasyn er uden Udtryk ɔ: uden et, som vi kunde give et Navn. Alt Ophøiet finde vi forenet hos hende paa en hemmelighedsfuld Maade: Ro, Reenhed, Majestæt, Følelse, men en Følelse, der ikke mere er jordisk, en fredeligt vedvarende, som ikke mere kan formørke Sjelespeilets Klarhed. Hendes Øine straale ikke, Menneskenes straalende Øine tyde stedse paa noget Overordentligt, en Omverling; men for hende gives der ikke nogen Tingenes Omverling; Alt er skeet, de ere forunderligt dunkle. Hendes Blik er ikke heftet paa Noget, det skuer ud i det Uendelige. Det forekommer En, som om hun ikke bar Barnet, som tjente hendes Haand det blot til en Throne. Og er Herrens Moder da ikke en besjelet Guds Throne, som føler dens Storhed, der hviler paa den, som føler, at den bærer Jordens og Himlens Konge! I hans Øine, ligesom i Madonnas, bemærker man, at Blikket ikke hefter sig til noget Sted; det lyser som en Lynstraale, men med hiint evige Lys, som intet har skabt, og intet kan forandre. Barnets ene Haand hviler paa Knæet, og den er ifærd med at udstrække sig med den Almægtiges Vælde over Himmel og Jord. De ved denne Aabenbaring tilstedeværende Helgene, Sixtus og Barbara, ere ogsaa i Himmelen. Oldingen er ikke i Begeistring; rolig, salig Tilbedelse opfylder hans Indre. Den hellige Barbara er af en fortryllende Skjønhed og hendes Skikkelse af høi Majestæt, men Skjønheden i hendes Ansigt er menneskelig og Udtrykket begribeligt. Hun er hensunken i dyb Beskuen, og hendes Blikke ere heftede paa den, mod oven skuende Engel, ret som om hun vilde meddele ham sine hemmelige Tanker. I Fremstillingen af de Hellige finder jeg især den ideale Skjønhed i Raphaels Maleri, hvis man ellers tør kalde det et Maleri. Havde Maleren istedetfor Helgene og Engle villet fremstille sædvanlige, det Helligste betragtende Mennesker, saa havde han enten maattet give dem Udtrykket af en forbauset Begeistring, thi Begeistringen er en jordisk Følelse, som kun for et Øieblik river Sjelen rask bort fra det Jordiske, eller fremstille dem i Følelsen af deres Svaghed og Intethed, faldende til Jorden. Men den Sjels Tilstand, der har forladt Jorden og er Himlen værdig, kan kun være en dyb, uforanderlig Følelse, som er ophøiet og forklaret ved den Tanke, der opfatter Himlens Hemmeligheder — en stum, rolig Salighed, der er aldeles indbegreben i de to Ord: Jeg føler og jeg veed.

Denne saliggjørende Idee hersker paa alle Ansigter, undtagen Frelserens og Madonnas.

Det synes, som om Raphael har villet føre os Menneskets høie Bestemmelse for Øie. — Den Gjenstand, som paa Billedet minder os om Jorden, er Sixtus's Tiara, der bliver tilbage paa denne Verdens Grændser.

Hvilken Sjel kunde frembringe noget Lignende? Stakkels Müller! man sagde mig, at han var død i en Daarekiste, hvad der vistnok ikke vilde være forunderligt.

Han sammenlignede sin Efterligning med Originalen, og efter at have fundet, at han ikke havde opfattet det Ophøiede i sit Forbillede, ja kun vanziret det, og at det vilde blive ham evig uopnaaeligt, førte en Følelse af Svaghed ham fra Fortvivlelse til Vanvid; og i Sandhed maa man allerede have mistet den sunde Forstand eller være en tankeløs Kluder, naar man vil efterligne Raphaels Sixtinske

Madonna. Een Gang har den menneskelige Sjel havt en saadan Aabenbaring; anden Gang er den umulig.

En Mordhistorie.

Det var en smuk Sommermorgen. Paa en Bakke, hvorover Landeveien førte, sad en ung, solbrændt Mand, og stirrede ud i den smilende Omegn. Det var Sadelmagersvenden Johan, som efter ti Aars-Fraværelse atter befandt sig i sin Fødeegn, og med dyb Følelse betragtede et lidet Kirkespiir, som viste sig i det Fjerne. Han turde neppe troe sine Øine, uagtet han vel vidste, at han atter var i sit kjære Jylland, og saae et af dets skjønneste Landskaber udbredt for sig. Med Vemod dvælede han ved Erindringen om sin tidlige Barndom, da han som eneste Søn var sine Forældres Afgud. En Taare stod i hans Øie, da han mindedes sin ærværdige Fader, som var ynkeligt kommen af Dage ved at blive slaaet til Døde af en Hingst. Men mørkere bleve hans Ansigtstræk, da hans Tanke standsede ved en senere paafulgt Begivenhed. Johan havde elsket sin Fader med den største Ømhed, og dybt følt dennes Tab, endskjøndt han, da den ovennævnte ulykkelige Catastrophe indtraf, kun var ti Aar gammel. Det var derfor Drengen ligesaa sørgeligt som uforklarligt, at hans Moder et halvt Aar efter Faderens Død giftede sig paa ny og det endog med en Mand, for hvem han stedse havde følt et Slags Afsky. Heller ikke var den Lilles Modbydelighed for Stedfaderen uden Grund, thi han var fra nu af Gjenstand for dennes Had og Mishandlinger, og fandt selv hos sin Moder ingen Trøst i al sin Nød, da hun af Frygt for Manden ikke vovede at give ham Medhold. Især turde Johan aldrig i den Sidstes Nærværelse omtale sin afdøde Fader, hvis han ikke vilde udsætte sig for den meest barbariske Behandling. Men Drengen tænkte netop derfor saa meget oftere paa den kjære Afdøde, og græd tidt ved Erindringen om Synet af den dræbte, blodige, af Hesteskoen frygteligt mishandlede Gamle. Og naar han nu undertiden sad hensunken i disse sørgelige Minder, og Stedfaderen med det lumske Blik da traadte ind i Stuen, følte Drengen sig greben af en uimodstaaelig Rædsel og Afsky. Hvad Under, om han længtes efter at komme bort fra det tilforn saa kjære Hjem, der nu ved Moderens Svaghed og Stedfaderens Haardhed var bleven ham til et sandt Helvede! Da derfor en med Moderen beslægtet Sadelmager fra Kjøbenhavn et Par Aar efter besøgte Familien, og lagde Mærke til Drengens ulykkeligr Stilling, spurgte han Johan, om han vel kunde have Lyst til at følge med til Hovedstaden, og lære Sadelmagerprofessionen. Johan, som nok havde Lyst til at blive Haandværker, modtog med Glæde Tilbudet; hans Moder gav grædende sit Samtykke, og Stedfaderen betragtede for første Gang Drengen med venlige Øine, og gav ham sin faderlige Velsignelse. Otte Dage efter sad den tolvaarige Johan i Sadelmagerens Værksted i Hovedstaden. Han var flittig og ordentlig, og fandt sig tilfreds i sin nye Stilling. Da han efter nogle Aars Forløb var bleven Svend, tænkte han alene paa at kunne, som de fleste duelige Professionister, foretage sig en Reise i Udlandet. Men først vilde han dog besøge sin Moder, hvem han i al den lange Tid ikke havde seet en eneste Gang. Paa Stedfaderen tænkte han med Uvillie, da denne aldrig havde skrevet ham til, og viist den største Ligegyldighed for hans Vel.

Saaledes havde Johan i Tankerne gjennemgaaet sin Barndoms og Ungdoms Begivenheder, og stod nu op fra sit Hvilested, for at begive sig til sin Fødeby, som bestandig nærmede sig mere. Allerede troede han at skimte

Skorstenene paa sin Faders Huus, allerede hørte han Qvæget brøle i Landsbyen. Han ilede nu raskere fremad, og glædede sig til snart at see sin Moder. En ung Bondekarl kom ham imøde. „God Morgen!" raabte Johan munter — „troer Du jeg kan faae Logis i Kroen?" „I Kroen?" svarede den Anden, „det skeer vel neppe, da baade Manden og Konen have undskyldt sig, og ere reiste bort til Herredsfogden imorges. Hvor I seer forskrækket ud, Kamerat! Har I ikke hørt det før? det er jo en gyselig Historie." „For Guds Skyld!" sagde Johan bævende „fortæl mig lidt derom! jeg kjender noget til de Folk." „I kommer langveis fra" svarede Bonden „som jeg kan høre paa Alting; jeg skal saamænd gjerne fortælle Jer den hele Sag. Men lad os sætte os ned! jeg er noget træt af Dagens Arbeide."

Efterat nu Begge havde leiret sig i Græsset ved Veien, trykkede den ængstede Haandværker sin Hat ned over Øinene, og Bonden begyndte sin Fortælling. „I maa vide" sagde han „at der var Lystighed i Kroen iaftes. Vi sad der en Snees gifte Mænd og Karle, og morede os med Snak og et Slag Kort. Der blev jo heller ikke sparet paa Mjød og Brændeviin, saa at alle bleve ret muntre, og fortalte morsomme Historier. Men tilsidst faldt det en af de gamle Mænd ind at fortælle stygge Bedrifter af Røvere og Mordere, og saa var der ingen Ende paa alt det Slemme, der blev disket op med. Saa meente der Een, at det kunde dog ikke nytte noget Menneske at begaae slige store Synder, da det dog altid bliver opdaget tidligt eller silde. Men nu skal I kun høre! Saa siger Kromanden til sin Kone: Ane! da er der dog Ingen, som veed, at vi To sloge gamle Faer ihjel. Det troede de da, at Ingen havde hørt, men Rasmus Sognefoged er ingen Sinke. Han sad tætved dem, og saae ud som han sov, men han hørte det grangiveligt, og spurgte dem strax ganske høit: Hvad, har I slaaet den gamle Hans ihjel? Pas dog paa Jer Tunge, at den ikke siger meer end I veed af Vi foer Alle op fra Bænken, og bleve meget underlige ved den Tale, for vi vidste ikke Andet om disse Folk end alt hvad godt er. Men da skulde I kun see, hvor blege de bleve begge To i Ansigterne. Konen gav sig til at græde, og Manden kunde ikke faae et Ord frem. Men Sognefogden slap dem ikke, og sagde at her stak nok noget under, som de ikke vilde ud med. Saa blev Lars Kromand vred, og fik Tungen paa Gang, og svor paa, at han aldrig havde sagt det, som Rasmus beskyldte ham for. — Vogt Dig for Meneed! sagde han igjen. Det fører aldrig til noget Godt. — Hvad mener Du med det, Din Løgner? raabte Lars forbittret. Har Du Beviser paa hvad Du siger?

„Beviser — det veed jeg ikke, sagde saa Sognefogden, „men det veed jeg, at jeg kunde have Lyst at slaae Dig for Panden med den Kølle, som jeg har fundet i den Dam vi tappede ud her ved Kroen for nogle Dage siden. Med disse Ord tog han en Kølle frem med en Hestesko i Enden, som han havde staaende bagved sig, og som Ingen endnu havde seet. Men hvad fattes Jer, Kamerat? I bliver jo ganske daarlig."

„O, det er Intet" sagde Johan, og lænede sig halv afmægtig op til et Træ. „Fortæl kun videre! det gaaer nok over."

„Nei, da skulde I see, hvad for et Ansigt Kromanden satte op, da han saae den gamle ormstukne Kølle. Han blev saa hvid som Papir i sit hele Ansigt, og sukkede dybt, saa dybt, at det var en Elendighed at høre. Ja, det er Guds Straf over mig, sagde han. Jeg vil bekjende Alting; det kan jo ikke mere nytte at tie, og min Samvittighed er tung nok. I veed jo Allesammen, at jeg tjente som Karl hos gamle Hans. Han var over tyve Aar ældre end sin Kone, og Ane hun var kjøn. Vi bleve gode Venner, og vilde gjerne have hinanden, men den Gamle levede os for

længe. Saa faldt vi paa den syndige Tanke at aflive ham, og destoværre, det lykkedes os kun alt for vel. Gamle Hans eiede en stor Hingst, som var gruelig vild — o, men det huske I jo nok. En Dag sad han inde i Huggehuset og skar Elleskeer.. Da foer Djævelen i mig, jeg gik ind i Stalden, tog en Hestesko og slog fast paa Enden af denne Kolle, som I her seer. Saa slap jeg den Brinske los, og drev den ud i Gaarden. Fa'er, Fa'er! raabte jeg, hjelp mig med at faae Bæstet ind igjen! Og den Gamle lod sit Arbeide ligge, og jog efter Hesten, som gallopperede lige ind i Stalden. O, Gud forlade mig min Synd! der havde jeg stillet mig lige bag ved Doren med den Helvedes Kolle i Næven. Satan styrede min Haand, og jeg slog den Gamle i Panden, i Tindingen og i Nakken, indtil han ikke rørte sig mere. Det varede kun et Dieblik, saa var han død. Jeg løb ud af en Bagdor, og kastede det blodige Værktøi ud i Dammen bagved Kroen, og troede, det skulde ligge der til Dommedag. Men vor Herre vilde det anderledes. Nu er min Synd kommen for Dagen. Det huske I jo nok Allesammen, hvordan Ingen tvivlede paa, at gamle Fa'er blev slaaet ihjel af den Brinske. Jo det var listigt udtænkt. — Nu kommer Straffen. — Nu spurgte Sognefogden Konen, om det var sandt, og om hun var medvidende i denne Gjerning. Hun hulkede hoit, og sank halvdød om. Nu har de begge To tilstaaet alting imorges for Herredsfogden. Men Gud, hvad feiler Jer dog, min gode Mand? I er jo saa bleg som et Liig? Kjender I maaskee Krokonens Søn i Kjøbenhavn? Det skal være saadant et skikkeligt Menneske."

„Det er mig selv" sagde Johan mat, og segnede bevidstløs omkuld.

Ikke for kræsen, Hr. Greve!

Der er virkelig passeret Grev G... noget særdeles mærkeligt. Saa? det var underligt nok! Hvori bestaaer da den Mærkværdighed? Ikke, utaalmodig, kjære Ven! Læs blot hvad jeg nu vil have den Ære at foredrage Dem! Seer De, Grev G... blev idelig plaget af sin Familie med Anmodninger om at træde ind i den saa almeennyndede, hellige Ægtestand, men han vilde aldrig høre tale herom. Selv hans fortroligste Venner kunde ikke med al deres Umage opdage nogen rimelig Grund til denne Vægring. „Hvorledes?" spurgte de, „kan Du ikke lide Fruentimmerne?" — „O jo, saamænd!" — „Har Du Modbydelighed for Ægtestanden?" — „Ingenlunde! tvertimod jeg finder gifte Folk mindre kjedelige end ugifte." — „Er Du bange for Brovl og Uleilighed af Børn." — „Nei, slet ikke! jeg holder meget af Børn." — „Naa! hvorfor gifter Du Dig da ikke?" — Herpaa fulgte intet Svar.

En Dame, som godt kjendte samme gode Greve, og vidste, at han var det egensindigste Menneske under Solen, blev nu selv saa egensindig ved Tanken herom, at hun besluttede at tvinge ham ind i Ægtestanden. Hun interesserede sig særdeles meget for en Frøken Henriette von M.., en ung uformuende Pige, men af en i Sandhed idealsk Skjønhed, der vilde have været aldeles feilfri, hvis ikke den unge Dame havde, ligesom Madame Staël Holstein, havt en Fod, som var en sand rhinlandsk Fod. Greven havde endnu aldrig seet denne Frøken, men ved de første Ord, som han hørte om hende, blev hans Mine alvorlig og næsten fortrøden. „Min naadige Veninde! sagde han til den Dame, der saa kjærligt tog sig af hans Opdragelse „jeg har allerede saa ofte havt den Ære at forsikkre Dem, at jeg haaber at komme i Himmerig, uden at have smagt Ægtestandens Lykke, denne

Himmel paa Jorden, som den kaldes af alle Ægteskabsstiftere.

„Men hvad bevæger Dem til at følge denne Grundsætning med en saadan Haardnakkenhed?" spurgte Damen. „De er rig, smuk og uafhængig — vil De nu, som en kold Egoist, nyde alt dette for Dem selv alene?"

Greven taug, som han altid pleiede at gjøre, naar man trængte ind paa ham angaaende denne Gjenstand, og hans Veninde gav Samtalen en anden Retning, uden dog at tabe sit Maal af Sigte. Hun vidste, at Greven i sin tidligste Ungdom havde staaet i et inderligt Forhold til en smuk Pige, og tænkte at han muligt ved en Eed, som Lidenskab havde fordret og indrømmet, havde ved sin Elskedes Dødsseng — thi den, for hvem han først havde sukket, levede ikke mere — forpligtet sig til aldrig at indlade sig i Ægteskab. Hun vilde nu komme paa det Rene hermed, og talede desaarsag meget udførligt og philosophisk om den Troskab, som Elskende ere hinanden skyldige og om, hvilke Eder man bør holde, og hvilke man kan lade fare. Greven smilede, men sukkede dog lidt ved samme Leilighed. Heraf sluttede hans Modstanderinde, at hendes Formodning maatte være grundet, og at han havde bundet sig ved et Løvte. Det lykkedes hende efter en meget lang Parlamentering at aflokke ham hvad han havde lovet sit Hjertes Dame. „Jeg maa tilstaae Dem" sagde han, „at min Kjæreste fordrede af mig, førend hun for evigt lukkede sine deilige Øine, at jeg skulde aflægge en Eed, som jeg ogsaa gjorde, og som jeg har været saa tro, eller om De vil, saa taabelig at holde."

„Og hvorledes lyder denne frygtelige Eed?"

Med et tvungent Smiil fortalte han nu, hvorledes den døende Engel havde forlangt af ham, at han ikke skulde gifte sig, naar han ikke fandt en Brud, som forenede en og tyve Fuldkommenheder af det forskjelligste Slags.

„En og tyve Fuldkommenheder!" raabte Damen. „Ih, Du store Gud! ja veed De hvad, min bedste Greve, saa kommer De rigtignok til at døe som Pebersvend; det kjære Barn kunde ligesaa godt uden videre Omsvøb have forbudt Dem Ægteskab under enhver Betingelse. I det mindste havde hun derved forskaanet Dem for den Uleilighed at søge hele Verden rundt for at opdage alle disse en og tyve Fuldkommenheder samlede hos et skrobeligt Menneske. Hvor i al Verden kan man finde en saa fuldstændig Samling af moralske Fortrin?"

„Her tales kun om physiske Fortrin, min Naadige!"

„Om physiske? det er ved Gud næsten endnu værre. Og havde deres Tilbedte da alle disse en og tyve Fortrin?"

„Nei, kun tyve."

„Og af hvilke Slags maae de en og tyve Fuldkommenheder være, hvis Besiddelse absolut er nødvendig for den lykkelige Dødelige, der engang skal prunke med Deres Navn? Vil De have den Godhed at detaillere mig denne Fordring?"

„De har at befale" svarede Greven smilende: „For det første bestaae disse Fuldkommenheder i tre hvide, tre sorte og tre røde."

„Tre røde, tre sorte og tre hvide? De bruger altsaa af alle Farver. Men for Guds Skyld, hvad forstaaer De ved slige colorerede Fuldkommenheder?"

„Istedetfor Fuldkommenhed kan De bruge Ordet „Egenskaber eller Ting, saa forstaaer De mig maaskee bedre."

„Vel! altsaa maa Deres Kone have tre røde, tre sorte og tre hvide Ting."

„Rigtig! og dernæst tre smale, tre smaa og tre fine."

„Og Deres Elskede var saa heldig at have alle disse en og tyve Fortrin?"

„Jeg har allerede havt den Ære at bemærke, at hun kun havde de tyve."

„Og dog vilde De have ægtet hende?"

„Ja, dersom hun ikke var død."

„O, Hr. Greve! vær saa god at besøge mig igjen imorgen paa denne Tid!"

Greven anbefalede sig. Om Aftenen mønstrede Damen Frøken Henriette meget nøie. Hun fandt de tre saa meget roste hvide, røde og sorte Ting: hvid Hud, hvide Tænder, hvide Hænder, røde Læber, røde Kinder, røde Negle, sorte Oine, sorte Oienhaar, sorte Oiebryn. Nu kom Touren til de tre lange Ting, som hun ogsaa var saa lykkelig at opdage: Legemet, Lokkerne og Hænderne. Fremdeles fandt hun de tre smale Egenskaber: Værten, Munden og Knoglerne. Ligeledes fandt hun de tre fine: Fingre, Haar og Læber, men nu kom hun til de smaa. Hun fandt Næse, Oren og — forgjæves betænkte hun sig paa det Tredie; det vilde aldeles ikke falde hende ind. Hun stod paa Grændsen af Fortvivlelse, da Greven netop traadte ind i hendes Boudoir; han havde været alt for nysgjerrig til at kunne oppebie den anden Morgen. Hun ilede ham imøde, og spurgte: „Hvad er det Tredie, der skal være smaat?"

„Foden!" svarede Greven, og hilste Frøken v. M.., der løb ud af Værelset." Hvilken Skade, at en saa smuk Pige har saadan en stor Fod!"

„Foden, Foden! Hvilken Ulykke!" mumlede Damen. Men siig mig dog, hvad var det det for en af de en og tyve Fuldkommenheder, som manglede deres Donna?"

„Haanden! hendes Haand var ikke hvid."

"Nu, kjære Greve! det maatte jo i Deres Oine være en stor Mangel, og De vilde alligevel have rakt hende Haanden, hvis hun havde levet. Hvorfor vil De da være mere samvittighedsfuld nu? Naar De blot ikke vil støde Dem over saadan en Mangel, vil en Kones Fod ikke kunne være Dem iveien."

Greven loe, og vilde forskandse sig bag sin Eed, men Damen beviste ham, at den foregivne Eed kun var en Opfindelse, og at det vilde være umuligt at finde alle de forlangte Fuldkommenheder samlede. Den yndige Henriette blev umaadelig undseelig, da hun erfarede Grunden, hvorfor hendes Veninde havde anstillet en saa streng Examen over hendes Yndigheder, og vilde slet ikke lade sig see i Stuen, forend Greven var gaaet. Ja, hun syntes endog med Forsæt at undgaae ham, hvor hun traf sammen med ham i Selskaber; men netop dette bragte Grevens Hjerte i Flamme. Han blev forelsket, han beilede; hun rødmede, hun besvimede, men sagde endelig „Ja! jeg er Din." Hun gik med sikkre Skridt til Alteret, og levede siden i mere end een Henseende paa en stor Fod med Greven. Deres Ægteskab skal efter Sigende dog være temmelig lykkeligt paa det nær, at Gemalen undertiden betragter sin Henriettes Chaussure med et Skuldertræk. Ved slige Leiligheder skal det Spørgsmaal undertiden tone fra hendes Naades Læber, om Hr. Greven da heller vilde have en chinesisk Dame, som rokker frem paa Hestefødder. Denne Tiltale skal bestandig afficere ham paa det Forfærdeligste og bringe ham til Taushed. Det maa dog ellers være en stor Glæde for Henriettes Forældre, at de fik deres Datter saa vel forsørget. Tanken derom qvæger mig tidt, naar jeg seer paa hendes fem kjedelige Søstre, som Alle tilhobe neppe besidde de tyve physiske Fuldkommenheder, som den lykkelige Grevinde forener i sin Person alene.

Cairo.

(Efter det Engelske.)

Saa ere vi da her i Cairo, Seierens Stad, Fatimidernes Datter og Saladins Brud, i den saraceniske Handels Tyrus i det „Tusind og een Nat" fra hiin senere Tid, da det arabiske Ridderskabs Lue var udbrændt. Betragtet fra en nærliggende Høi er dette endnu bestandig Stor-Cairo, men det Indre af Staden kan ved

sine snevre Gader, som danne et sandt Labyrinth, og det almindelig Forfald, ikke fortjene dette Binavn. Saladin slumrer i Damascus, og hans Familie overlevede ham kun i faa Generationer. Ham fulgte en Slægt af circassiske Slaver, som efterhaanden bleve ophøiede fra Trældom paa denne usle Throne, indtil Selim den Store erobrede dette Rige; deres Gravsted er en af de interessanteste Gjenstande i Cairo. Naar man kiger nogle tusinde Skridt ud i Ørkenen, seer man pludselig en Stad af Grave og Moskeer, de meest glimrende Kupeler, Piller af den fortrinligste saracenske Architektur, og de slankeste, luftigste Minareter, som man kan tænke sig, hæve sig frem af Ørkenen, liig et østerlandsk Venedig. Aldrig saae jeg et mere fortryllende Syn end denne de Dødes Stad, naar Aftensolen i sin Glands bestraalede dens stille Gange. Kommer man nærmere, seer man rigtignok med Beklagelse, at alt dette allerede forfalder; alt i lang Tid kalder ingen Muezzin her mere til Bøn, og nogle elendige Arabere ere de eneste menneskelige Beboere i disse Gaarde og Værelser. Efterat vi havde redet gjennem de vidt udstrakte Grave, stege vi op paa en af de Sandhøie, der adskille den eensomme Gravslette fra Staden Cairo. Hvilket Syn! Cairo med sine tusinde Minareter og den virksomme Menneskettummel, der vidner om den endnu stærke Befolkning, og paa den anden Side de døde Sultaners øde, tause Dal, som ingen Solstraale mere oplyste — hvilken sælsom Contrast!

Solen sank dybere, og medens vi endnu vare hensunkne i dette Syn, lød fra Citadellet det Kanonskud, der forkynder Solens fuldkomne Forsvinden. Maanen hævede sig glimrende over os, og i dybe Betragtninger over Fortid og Nutid rede vi langsomt gjennem den brogede Mængde, hvormed denne besynderlige Stad er opfyldt, og som tilhobe var sysselsat med at tilberede sit Aftensmaaltid. Nu ere vi temmelig vante til orientalske Gjenstande, men de første tre eller fire Besøg forekom os som en Vandring i en anden Verden, da de mange Scener, som svævede os forbi, vel ikke vare fremmede for vor Indbildningskraft, men ikke destomindre virkede sælsomt paa Øiet. Velnærede, fra Issen til Foden tilslørede Damer, fulgte af deres Slaver, vraltede omkring; Harems, ledsagede af sorte Eunucher, nøde frisk Luft paa Æselets Ryg, Araber paa Dromedarer, rigtklædte Beduin-Scheiker paa modige Gangere, Tyrker med lange Piber og Pataganer, Vandbærere, Bøfler, halvnøgne Santons, Udraabere, de smaa Boder paa begge Sider af Gaderne, hvis Eiere sadde røgende med Benene overkors, alt dette erindrede os om „Tusind og een Nat" og „Harun el Raschid." Kun i eet Punct er foregaaet en stor og lykkelig Forandring; de Fornærmelser, hvorfor de Christne tilforn vare udsatte, ere nu ubekjendte. Hvilken Mening man end kan have om Paschaens indre Politik, maae de Reisende dog takke ham meget, thi man kan nu i frankisk Klædning reise med fuldkommen Sikkerhed igjennem hans hele Gebet, i det mindste gjennem Ægypten og Syrien.

Jeg frygter for, at neppe een af Paschaens faa sande Forbedringer vil overleve ham. Han har i Nærheden af Cairo plantet 200,000 Olietræer, og haaber, at hvert Træ om faa Aar vil kunne indbringe ham en Daler. Vi rede midt igjennem denne Plantage, og vare henrykte derover, skjøndt endnu mere over Ibrahim Paschas Haver, som ere anlagte paa Øen Roda, og allevegne gjennemskjæres af smaa Canaler, som deels bestaae af hugne Stene, deels kun ere gravne i Jorden, og hvorved Vandet ledes fra et Sted til et andet. Paa Øen Roda staaer ogsaa Nilmaaleren, en i Grader afdeelt ottekantet Pille, hvorpaa Flodens Stigen antegnes under Oversvømmelsen. Vi besaae den, uagtet den neppe er det værd; man kan vel heller ikke forlade sig paa Regjeringens Angivelser af Nilens Stigen; thi Paschaen bekjendtgjør Høiden efter Behag, og

naar han behøver Penge, har Oversvømmelsen vistnok naaet den rette Høide.

Vi satte fra Øen over til Gammel-Cairo, og droge over Ruinhobe, Levninger af det ægyptiske Babylon, til det koptiske Kloster, og derfra til Mamelukbeyernes Grave, som vistnok med Hensyn til Grandiositet staae tilbage for Sultanernes, men dog yde et høist interessant Syn. Sælsomt nok, har Mehemed Ali her oprettet en stor Grav for sig og sin Familie; den er af raat Arbeide, men indeholder flere Sale med høie Kuppeler. Der findes allerede mange Gravmæler, som alle bære Indskrifter med forgyldte Bogstaver.

Hilsen til Thorvaldsen.

(Afsungen, da Kunstneren første Gang var nærværende i det romerske Selskab.)

Der er en Stad, som hvert et Bryst opluer,
Saasnart man nævner kun dens store Navn.
Mod den hver Vandrer ømt med Længsel skuer;
Den tusind Kneiper gjemmer i sin Favn.
Fra Ponte Molle fjernt til Lateranet
Beruses man af evig Poesie;
Fra Porta Pia ud til Vaticanet
Gjenlyder Folkelivets Melodie.

Ved simple Bord med Druer og Oliver
Sig fryde skjønne Qvinder, stærke Mænd.
Der Øiet aabnes — Herlige Motiver
For Pensel, Meisel og for Skjaldens Pen!
Heel mangen fornem Daare Næsen rynker;
Han Folket seer, og det begriber ei,
Men Digtersjelen kun den Stakkel ynker,
Som blind forlader Sandheds gyldne Vei.

I hine Haller, hvor de lave Buer
Saa sælsomt tale til hver Kunstners Sands,
Der har Du næret tidt Din Ungdoms Luer,
Og samlet Blade til Din Laurbærkrands.
Din Aand opfyldt af Hellas' Pragt og Ynde,
I Stort og Smaat blev sand og genial;
Hvad Under, Dine Værker høit forkynde,
At Du Natur forbandt med Ideal!

Nu er Du fjern fra Tib'rens gule Vande,
Fra Romas Himmel og fra Sydens Lyst.
Her seer Du ingen Oldtidsminder stande,
Hvis Høihed Gjenklang finder i Dit Bryst.
Vi veed det vel — hvad her vi venligt byde,
Kun svagt er vore fulde Hjerters Tolk.
Læs i vort Blik! Det maa vor Tak Dig yde
For hvad Du var os hist blandt Sydens Folk.

Heel mangen Aften fandt os troe tilsammen —
Dit ædle Billed smiled' til os ned.
Fra Muren saae det paa vor Fryd, vor Gammen,
Og vi tiljubled' det i Kjærlighed.
Men ingen Længsel mørkner nu vor Glæde,
Og dette Sted os bli'r en Helligdom,
Thi Du, vor Landsmand, er jo selv tilstæde,
Vort bedste Minde fra det gamle Rom!

F. C. H.

En persisk Leir.

(Af Baillie Frasers tartariske Reise.)

— Den første Aften, fortæller vor Reisende, sprang jeg nysgjerrig op, da jeg hørte Trommer og Piber og et Slags Janitscharmusik, som midt i Leiren spillede engelske Marcher og skotske Melodier. Man tænke sig min Forbauselse ved at høre slige Toner midt i Dalen Deregez med Udsigt til den store turkomanniske Ørken! Det Andet, som overraskede mig, var en larmende Haandklappen og Skrigen, der begyndte med Aftenskumringen og tactmæssig fortsattes i flere Minuter. Dette skeete, som jeg ved Erkyndigelser erfoer, over hele Leiren for at fordrive de giftige

Insecter og især en colossal Edderkop, hvorom jeg strax skal berette mere.

Den hele Dag hørte man tærske Korn, som for det meest skeete med Haanden; dette blev tørret og tjente saaledes til Hovednæring for Soldaterne. Men den fataleste og utaaleligste Larm gjorde de i Leiren omstreifende Æsler, som, bundne sammen tre eller fire, lode deres Skrig tone. Fra Tid til anden, ɔ: hvert Qvarteer, fik saadant et fordømt Exemplar af et Dyr det Indfald at prøve sin Stemme, hvilket da strax blev efterlignet af dets medfølgende Kammerater og derpaa af den store Æselfamilie i hele Leiren. Aldrig før er jeg bleven saaledes piint af en helvedsagtig Vocal-Concert.

En anden Plage, hvormed vi, trods den foregaaende Haandklappen og Skrigen af Persiens Krigere, havde at kæmpe, vare gruelige, frygtopvækkende Insecter i talløs Mængde; Fluer af enhver Art og Størrelse, usædvanligt plumpe Orme, Torbister store som en Kolibri, Myg og Edderkopper i tusindviis og hele Sværme Græshopper. Hidlokkede af Lyset i vore aabne Telte, sprang de op i vor Scherbet, i vor Pilau, druknede i vor Thee, og trængte ind i vor Mund, naar vi aabnede den for at nyde noget. I tusindviis krøb de over vore Legemer og skjulte sig i vore Klæder. Men det frygteligste af alt dette Utøi var den Kæmpe-Edderkop, hvorom jeg før talde, og som paa Persisk kaldes Ruteil eller Schurturzer ɔ: Kameelstikkere, men hvis naturhistoriske Navn, saavidt jeg mindes, er Phalannium. Nogle af dem ere gule, nogle sorte, og de have med deres Been en Omfang af næsten fem Tommer; særdeles hæslig og giftig er det sidste Slags. Da nu Tæpperne i Teltene ligge udbredte paa den flade Jord, er det ikke muligt at skjule sig for disse Uhyrer; ogsaa hændtes det os mere end eengang, at en saadan Helvedes Karl styrtede hen paa os eller satte hen over os. En Morgen, da jeg vilde ride ud, og allerede havde klædt mig paa indtil Støvlerne, hørte jeg en underlig Raslen i mine vide persiske Beenklæder; jeg stampede kraftigt i Jorden, og da styrtede en af de største Edderkopper ud. De veed, hvilken Afsky jeg i det Hele har for Edderkopper, og kan altsaa tænke Dem min Skræk; dog greb jeg rask til min Sabel, det eneste Vaaben jeg just havde ved Haanden, og huggede Udyret midt over. De skal faae en Tegning af den at see, som blev udført strax efter Executionen. Endnu samme Aften maatte jeg bestaae nok en Kamp med et lignende Reptil, som kravlede omkring ved min Nakke, og som jeg dræbte med min Kniv, efterat jeg havde kastet det paa Jorden. — Den næste Aften, da B***, en persisk Oberst, Mirzaen og jeg spiste, blev Mirzaen et saadant Udyr vaer, og sprang op med et høit Skrig, et Exempel, som vi Alle fulgte paa B*** nær, som af Sygdom fængsledes til Stolen. Som en velbereden Dragon sprængte vor fælleds Fiende frem, galopperede henover Dugen, og uden videre op paa Pilau-Bjerget, som stod midt paa Bordet. Vi grebe Alle til Vaaben for at komme den tillivs; dog den var allerede borte, inden vi kunde gjøre den noget. Det Værste er forresten, at dette Uhyres Stik eller rettere Bid skal være høist farligt, ja endog undertiden dødeligt; dog gjøre de høist sjelden Brug af deres farlige Vaaben, thi ellers vilde vistnok hyppige Uheld forefalde, da de findes i betydeligt Antal.

Kunstbemærkninger.

I Tydskland finde mange unge Kunstnere i de gammeltydske Billeder en undskyldende Autoritet for deres Ødslen med skjønne Farver, ja vel ogsaa for andre Ting, f. Ex. for en

ufkjon Composition og Anordning, Stivhed, kantede Farver m. m. Man kan sige om deres Billeder hvad der anvendes paa gamle Jomfruer og Pietister: Dersom vi ogsaa ere smagløse, ere vi dog fromme. Men i Henseende til det kunstneriske, brogede Farvespil maa bemærkes, at de gamle Billeder, liig Glasmalerierne, gave tilligemed den høieste Farveglands en stor Sandhed og Haandgribelighed, og at Tegning, Modellering og Incarnat paa deres Figurer fremstillede den naturligste Virkelighed. Naar man seer dem staae saa levende for sig, troer man ogsaa paa deres Draperiers Farvepragt, og ved en saa stor Illusion finder man sig tilfreds med den hele skinnende Glands af Guld, Perler og Ædelstene. I Nederlændernes Frugt- og Blomsterstykker viser der sig en lignende Farve-Emaille, og dog — hvor forskjellig er den, naar den lyser frem af sin mørke Baggrund, fra saa mange Nyeres brogede Nonsens!

En gammel Kone kan være smuk ligesom en gammel Hytte. Det er det menneskelige Ansigts legemliggjorte Historie, ligesom den faldefærdige Hytte er en Boligs Historie. Meget ofte staaer den statuariske og den pittoreske Skjønhed ved Siden af hinanden, som f. Ex. i et Blomstermaleri friske og visne Blomster, grønne og falmede Blade, og lignende Ting i Genrebilleder og historiske Malerier. Dette fører os til det Resultat, at Livet i alle sine Stadier kan blive kunstnerisk opfattet og fremstillet, og paa Grund af gjensidige Fordringer ofte maa fremstilles.

Aphorismer.

Overtroen hører til Menneskets Væsen og flyer, naar man troer ganske at have fortrængt den, ind i de underligste Hjørner og Kroge, hvorfra den paa eengang igjen træder frem, naar den blot troer at være nogenlunde sikker. (Goethe.)

Der gives mange Mennesker, som uden at være productive, gjerne ville sige noget Betydningsfuldt eller vel endog falde paa den uheldige Tanke at ville optræde som Skribenter, og dette er vistnok en stor Tortur for Næsten.

Botanikerne have en Afdeling af Planter, som de kalde incompletæ; man kan ogsaa sige, at der gives ucomplete, ufuldstændige Mennesker. Deslige ere de Individer, hvis Længsel, Higen og Stræben ikke staae i Harmonie med deres Virken og Produceren.

I Menneskets Værker saavel som i Naturens er det fornemmelig Hensigten, der især har Krav paa Opmærksomhed.

Man maa i denne Verden især være paa sin Post mod enfoldige og charakterløse Mennesker, thi Intet i Verden bevirker saa meget Ondt som Dumhed og Svaghed, især naar dertil kommer en Portion Hovmod og ugrundet Indbildning om eget Værd. Dette gjælder om de Dumme i Almindelighed, men hvis ovenikjøbet en ond Villie er forbunden med svage Forstandsevner, da er Ævret opgivet. Et saadant Væsen er vel kun en dum Djævel, vil man sige, men en Djævel, som har mistet Forstanden, er værre end en Hyæne.

PAULINE GARCIA.

Em. Bærentzen & Co lith. Inst.

Sminken.

(Efter Pignottis Novelle „il belletto" ved F. C. Hillerup.)

1.

Saasnart mit Øie, vennehulde Qvinder,
Henover Eders Engleaasyn gaaer,
Betragter Eders Læber, fine Kinder,
Den fulde Barm og Isſens rige Haar,
Jeg Eder Mandens Trøst og Glæde kalder;
Naturens største Værk jeg fro bifalder.

2.

Ja, skjønt det er paa urørt Snee at skue
De friske Rosers Glød, den stærke Magt,
Der taler af de sorte Øines Lue,
De melkehvide Brysters Bølgepragt,
Den gyldne Haarpryd, Smilet paa en Læbe,
Hvis søde Piil den Haardeste kan dræbe.

3.

Til Eder, liig en Straale, Skjønhed stiger
Fra Himlen ned og fængsler hver en Sjel.
For honningsøde Trylleríer viger
Hver bitter Qval, som truer Hjertets Held;
Den hellige, den ubekjendte Vælde
Kan Sandserne med Nyden overvælde.

4.

Men som det, Qvinder, ofte sig begiver,
At en bedragersk gjerrig Handelsmand
Det usle Glas en saadan Farve giver,
At for Rubin, Demant det gjelde kan,
Saadan forstaaer I Skjønhed at frembringe,
Hvormed I svage Daarer lumsk betvinge.

5.

Tidt man paa Kinder, som ei ere røde,
Paa blege Træk, der Skjønheds Spor ei bær,
Paa gusten, rynket Hud seer Roser gløde
Med Eet i Ungdoms friske Farveskjær.
Ved Middagstid de springe frem og vare
Faa Timer kun; — ved Midnat bort de fare.

6.

Det veed nok Lydia, hvis Elskers Aande
Sig nærmed' sukkende til hendes Kind.
Hun ikke vented' sig en saadan Vaande;
Det halve Ansigts Ynde svandt som Vind,
Net som den hvide frosne Top paa Fjelde
Oploses flux af Søndenvindens Vælde.

7.

Om Morgenen ei Damon meer kan kjende
Sin unge Kones før saa skjønne Træk;
Han derfor paastaaer det er ikke hende,
Vil skilles, da hun kun med ham drev Gjæk.
Skilsmisse, siger han, vel Sted kan finde,
Da han har troet, det var en anden Qvinde.

8.

Hvis Skjønne, jeg tør med det Haab mig fryde,
At ei I vredes — Og hvi skulde, siig!
Den, som sig ikke maler, herom bryde? —
De Andres Vrede lidet rører mig;
Da vil jeg, hvis I venlig Agt vil give,
En Ting saa sær som latterlig beskrive.

9.

Med fagre Blomster alt en halv Snees Gange
Det hele Land blev smykket af April;
Af Vintre var der svundne lige mange
Fra dengang, da Despina Tidens Iil
Med Løgne vilde stræbe at gjendrive,
Og aldrig meer end tred've Aar forblive.

10.

Hun kan dog sig og Andre ei bedrage;
Det grumme Speil jo viser til hver Stund,
At evig svandt den bedste Alders Dage.
Men meer end selv i Speilet læser hun
I Ynglingernes Miner, deres Blikke,
At deres Søgen hende gjelder ikke.

11.

Hun ubemærket nu bestiger ene
Det larmende Theaters Trappetrin.
I tomme Loge sidder hun alene,
Og seer ei mere hundred' Øines Skin
Paa hendes Aasyn ideligt at hvile
Blot for et Blik at faae, see hende smile.

12.

Smaaherrer Uro hende ei forvolde,
Naar hun halv paaklædt er i Morgendragt;
Forgyldte Vognerækker meer ei holde
For hendes Dør. Hvor Glæde før og Pragt
Oplivede de nu saa tomme Sale,
Der hersker Taushed eller kjedsom Tale.

13.

Saa tankefuld hun sidder i sin Ovide.
Istedet for den fordums Elskerhær
Man seer en Hund staae tro ved hendes Side,
Her Abekatten, Papagoien der.
Med Omhed for dem alle Tre hun kjæler,
Gi'er hiin et Blik, to Ord til denne mæler.

14.

Med Viften seer hun Aben sig fornøie
Paa samme Viis som Silvio den svang.
Med hæse Stemme hendes Papagøie
Gjentager hine kjælne Toners Klang,
Som den Troløse tidt hun hørte sige.
Hun paa dem seer, mens sagte Suk opstige.

15.

Mod Jorden stirrer hun; — i Haanden hviler
Den arme Qvindes taarefulde Kind.
Den svundne Tid med Sorg hun gjennemiler,
Beskylder Elskerne for troløst Sind,
Og raaber endelig med bitter Smerte:
„Hvad skal jeg nu? Raad, Amor, Du, mit Hjerte!"

16.

„Skal jeg i fine Kredse mig begive,
Og taale unge Damers stolte Blik,
Forladt af Alle, maaskee udsat blive
For Spot, alt efter kaade Gjækkes Skik?
Der, hvor jeg glimret har i svundne Dage,
Man ved min Side neppe Plads vil tage."

17.

„Skal jeg i gamle Qvinders dunkle Række
Kun høre, hvordan kraftig Viisdoms Priis
Henrykkelse hos moden Alder vække,
Imens den Unge kaldes kun uviis,
Og medens man kun seer i Blik, paa Læbe
En Kjedsomhed og Gaben, der kan dræbe."

18.

„Skal Blomster, skjønne Klæder jeg bortkaste,
Bedække med et dunkelt Slør min Kind,
Og med andæatig Mine, bleg af Faste
Fromt i den næste Kirke vandre ind?
Skal jeg den halve Deel af Dagen bede,
Og Resten med en ydmyg Præst mig kjede?"

19.

Saa taler hun, og hendes Tanker jage
Forvirret om fra et til andet Sted,
Som naar i Kamp to stride Vinde drage,
Og unge Grene bølge stærkt derved,
Mens snart mod Jorden krummet ned de bæve,
Snart sig igjen mod hvalte Himmel hæve.

20.

Fuldendt var Morgenstundens Toilette,
Og Serpellina havde just Karmin
Og Gips med megen Omhu sat tilrette
Saa godt paa Damens Læber, Damens Kind,
At hendes Aasyn ikke kom til Skamme,
Hvis hun blev rød og bleg just i det Samme.

21.

Den usle Halvdeel af de Dødelige,
Hvem Phoebus ene skjænker Nat og Dag,
Man saae til sparsomt Bord sig taus at snige
For lidt at qvæges efter Skjæbnens Slag;
Men neppe havde Himlens Morgenrøde
Begyndt for Verdens fine Folk at gløde.

22.

Imens Despina mindes hine Tider,
Da hendes Skjønhed straaled' i sin Pragt,
Og med sin Kjedsomhed og Kummer strider,
Da Døren aabnes og i smagfuld Dragt
Hun seer Euriso ind i Stuen træde.
Den skjønne Ynglings Syn gjør hende Glæde.

23.

Ved Blodets Baand Euriso var forbunden
Med vor Despina, skjøndt i fjerne Led.
At nu hans Skoletid var just udrunden,
Det saae man grant af hans Forlegenhed.
I al Uskyldighed kom denne Frænde
For efter Skik at hilse pænt paa hende.

24.

Afmalet seer man i de plumpe Sæder,
I hyppig Rødmen, i afbrudte Ord,
Hvormed blufærdig bange han fremtræder,
Da hans Erfaring ikke just er stor,
Den skyldfri Sjel, som alletider finder
Saa megen Naade hos udlærte Qvinder.

25.

Net som den gamle Høg, der meget længe
Har Føde søgt med matte Vingeslag,
Og endelig seer paa de grønne Enge
En Due flyve, som er ung og svag,
Fra Reden farer ud, begjærlig haster,
Og paa det lette Bytte flux sig kaster:

26.

Saadan Despina, der vel Kunsten kjender
At fange Folk, forsøger hver en Vei,
Og Miner, Blik med saadan List anvender
Mod Stakkelen, som Verden kjender ei,
At hun, i Elskov en erfaren Qvinde,
Med største Lethed kan den Arme binde.

27.

Euriso hidtil var kun vant til Bøger
Og knurrende Pedanters strenge Sprog.
I Skolens Tid man Damer lidt besøger
Undtagen i en gammel classisk Bog,
Hvor Digteren sin Lesbia paakalder.
Derfor vor Ven og strax i Snaren falder.

28.

De røde Roser paa de malte Kinder,
Den hulde Mine, dette Øiekast,
Et listigt Ord, et kunstigt Smiil ham binder
I Amors Kjæder saare hurtigt fast;
Og hendes Hæder i Cupidos Rige
Sees af sit Fald paa ny til Liv at stige.

29.

Som Manden, der har mistet sine Penge,
Forødt sit Gods, miskjendt sin egen Tarv,
Og endelig er kommen til at trænge,
Hvis ham tilfalder en uventet Arv,
Han glædes høit og søger at bevare
Den nye Eiendom for Tab og Fare.

30.

Saadan Despina stræber at bevare
Det nye Bytte med al mulig Flid.
Snart hun paa Øiekast, paa Ord mon spare,
Nu bruger Pidsk, nu Tommen til sin Tid;
Han kjender ei de Kunster, som ham svige,
Hvorved hun viser sig som deilig Pige.

31.

Men da hun veed, at Kjærligheden hader
En evig Fred, som slukker Sjelens Ild,
At Fakkelen, der brænder mat, kun skader,
Hvis man en Smule Kiv ei ypper snild,
Som Kullene, der atter lystigt brænde,
Naar Vindpust Flammerne paa ny antænde:

32.

Saa for en lille ufrivillig Brøde
En Dag hun til Euriso talde vred,
Og trued' med, hun vilde ham forstøde;
At han undskyldte sig, hun ikke leed.
Fortvivlet, haabløs i sin dybe Jammer
Han styred' Foden til sit eget Kammer.

33.

Den Uerfarne ansaae hendes Vrede
For Alvor og Forsoning saare svær;
Han uden Søvn, i voldsom Feberhede
Tilbragte Natten. Men da Morg'nens Skjær
Fra gyldne Hjul Dugdraabers Glands udbreder,
Han tvivlende ud af sin Bolig træder.

34.

Han til Despinas Hjem sig flux begiver;
Nu iler han, nu standser han sit Fied,
Men Tiden til en Evighed ham bliver,
Og Hjertet har for Haab og Frygt ei Fred.
Han paa Undskyldning tænker — og paa Blikke,
Paa ydmyg Mine, som sig bedst kan skikke.

35.

Omsider aabnes efter mange Tider
Den kjære Dør. Med utaalmodig Ild
Euriso, der af heftig Attraa lider,
Ad Trappen flyver op, og glemmer vild,
At, skjøndt det længst er liflig Morgenrøde,
Despina ei saa snart seer Solen gløde.

36.

Umærket han i Huset sig befinder,
Hvor alting endnu taust og og dunkelt er.
I sin Forvirring han sig ei besinder,
Om han skal gaae hvad eller blive der.
Sin Feil han seer, men hvad skal han vel følge?
Skal frem han træde eller sig fordølge?

37.

I slig Forvirring ere Hjertets Tanker,
Hos den forbausede, den unge Mand,
At han beslutter, medens om han vanker,
At skjule sig, hvor først og bedst han kan.
I Krogen af en meget dunkel Stue
En gammel ubrugt Dør han grant kan skue.

38.

I Døren han et mægtigt Hul opdager,
Med Glas bedækket, og som for hans Blik
Afslører Toilettets mange Sager,
Som ellers intet Øie skue fik.
I denne hemmelighedsfulde Skygge
Den unge Mand vil vente paa sin Lykke.

39.

Høit Phoebus foer paa Himlens hvalte Bue,
Forjaged' Skyggerne med gyldne Karm,
Og nærmed' sig med Hjulets hede Lue
Den Kreds, hvor Middagsstraalen brænder varm;
Da for Despina just en Drøm forsvinder,
Hvori hun for sin Fod Euriso finder.

40.

Heel kjælent aabner hun det matte Øie,
Og dreier til et yndigt Gab sin Mund.
Med Haanden Øjenlaagets tunge Høie
Tre Gange gnider hun i Morg'nens Stund.
Hun reiser sig, og i et Slør hun iler
Did, hvor den falske Skjønheds Værksted smiler.

41.

Hvi løber Du saa stærkt? Stands, arme Qvinde!
O, vidste Du, hvad hist forborgent er,
At han Dit eget Aasyn seer herinde,
Som er berøvet vante Farveskjær,
Da vilde ubevægelig Du grue,
Mens Elskovs Speiderblikke Dig beskue!

42.

Her hang om Halsen løse hendes Lokker,
Hist flettede. Det blonde Pudder sig
Med fede Salveklumper, som sig flokker
I hendes Ansigt, blander hæsselig,
Og man paa flere Steder kan opdage
Den graae, den tynde Haarpryd at fremrage.

43.

Den røde Rose ikke mere gløder
Med hvide Lillier paa hendes Kind.
En dunkel Blegned Øiet der kun møder
Paa bruunguult, sorteblaat og rynket Skind.
Blyfarvet gik en Cirkel ganske nøie
Omkring det ene og det andet Øie.

44.

I hendes Ansigt kunde Spor man kjende
Af Kunstens skrøbelige Farveskjær.
En Fugtighed, som fælt bedugged' hende,
Kun sorte, stygge Linier frembød der.
Af Læbens Rødme intet meer var bleven;
Een Skjønhedsplet er borte, een løsreven.

45.

Som Bonden iler, ivrigen paa Færde,
Hen til sin Mark, naar Stormen sig har lagt,
Men finder ikke længer Busk og Gjærde,
Da Alt forandret er ved Veirets Magt,
Og ikke meer gjenkjender hine Steder,
Endskjøndt han selv derpaa med Foden træder:

46.

Saaledes Ynglingen, dengang hans Øie
Seer dette Gjenfærd fra sin tause Vraa,
Fra Top til Taa beskiger hende nøie,
Og seer dog ei Despina for sig staae;
Thi han ei kan det mindste Træk gjenkjende
Af hvad han ellers havde kjendt hos hende.

47.

Han troer forvist, det er en anden Qvinde,
Da han et andet Aasyn, Farve seer,
Som et Despinas er. Derfor hist inde
Han taus forbliver, og end venter meer;
Han haaber, at naar Tiden først er omme,
Despina selv herind vil ogsaa komme.

48.

Det hemmelige Altar han opdager,
Som stolt Forfængelighed finder sødt,
Med alle duftende, kostbare Sager,
Som farve kan et Ansigt hvidt og rødt.
Hver Dag for dette Altar efter Moden
Hun bliver ny fra Hoved indtil Foden.

49.

Despina for hans Øine nu begynder
At øve sit forfængelige Spil.
Det blanke Speil staaer foran og forkynder
Med sine tause Raad hvad der skal til;
Og som Mysteriernes tro Præstinde
Staaer Serpellina hos sin Herskerinde.

50.

Alt gløder Værket. Kindens Rødme luer,
Og Barmen bliver atter lilliehvid.
De vante Træk lidt efter lidt man skuer,
Som naar en Maler med sin Pensels Flid
Fremtryller Øine, Kinder rosenrøde,
Nu lyse Lokker og nu Læber søde.

51.

En Time havde varet hendes Plage;
Da først begynder hendes skjulte Ven
Lidt Lighed med Despina at opdage,
Og kjende hendes Ansigtstræk igjen.
Han tvivler end, og dog han troer at finde
I disse Træk sin Sjels Beherskerinde.

52.

Men nye Kjendetegn altid fremtræde,
I Munden smiler Tanden falsk og huld,
Og Skjønhedspletter vante Sted beklæde.
Snart Haaret glimrer som det lyse Guld
Alt under blonde Støv, mens Lænd og Bryster
Med fremmed Fylding prægtigt sig forlyster.

53.

Som en batavisk Handelsmand, der længe
Sin Snekke ventede paa Vare riig,
Hvoraf hans Fremtids Timer heelt afhænge,
Til Stranden iler, skuer ængstelig,
Og der, naar han har ventet mange Dage,
Omsider kan den meget fjern opdage.

54.

Først Raaerne at skue han begynder,
Som hæve sig af Bølgens vaade Favn.
Derpaa de velbekjendte Flag forkynde,
At han saae ret, at stilles skal hans Savn.
De fulde Seil alt længer Snekken fører,
Og snart han Folkets Skrig og Raaben hører.

55.

Hvad kan man om den skjulte Elsker sige,
Hans Vrede og hans store Skamfuldhed,
Da nu han skuer tydeligt den Pige,
For hvem han glødet har af Kjærlighed,
At det, som fik især ham til at sukke,
Laae dybt begravet i en Sminkekrukke?

56.

Ud af sit Smuthul pludselig han triner,
Ei skjælvende, ei ydmyg frem han gaaer,
Men stolt hoverende med kjække Miner,
Helbredet ganske for Cupidos Saar;
Og uden med et Blik at ændse hende
Til Alteret han sig mon saa henvende:

57.

O, søde Krukker, Pudder og Pomade!
For Eder jeg andægtig knæler ned.
Jeg Eder vil et Minde efterlade
Om min foragtelige Daarlighed.
Til Eder vender jeg mig, thi kun Eder
Jeg hidtil elskede paa disse Steder.

58.

Hvis efter mig en Elsker skulde følge,
Og daarlig tye til Jer med Elskovs Bøn,
Da for hans Blik I maae Jer bedre dølge,
Og gjemme hver en Ynde dybt i Løn.
Lad denne Færd ei Eder gaae af Minde!
Jeg siger Jer Farvel for dennesinde.

59.

Euriso hermed flux sig bort begiver;
Despina mægter ei at kalde ham
Tilbage meer, men fast til Steen hun bliver,
Og seer paa Serpellina fuld af Skam.
Saa pines hendes Sind af Sorg og Harme,
At fast til Vanvid dreven blev den Arme.

60.

Hvordan hun leved' efter denne Plage,
Derom forskjelligt Rygtet hos os gaaer.
Een siger, at hun endte sine Dage
Af bitter Qval i mindre end et Aar;
En Anden, at hun snart sin Sorg forglemte,
Og sig til nye Eventyr bestemte.

61.

Jeg i et gammelt Manuskript har funden,
Hvis Autors Navnetræk udslettet er,
At det dog hende bedre gik i Grunden;
(Og hendes Ære bør mig være kjær)
Thi hun besluttet' efter al sin Plage
At offre Himlen sine sidste Dage.

62.

Det slemme Eventyr, der mødte hende,
Hun ansaae som et Vink fra Himlens Gud,
Der lærte hende Sandheds Lys at kjende,
Og hylled' sig i Slor paa dette Bud.
Med Sind og Blik henvendt mod Himlens Bue
Hun ingen Mand i Øiet vilde skue.

63.

I hendes engang stærkt besøgte Sale,
Hvor før den fine Verden fryded' sig,
Der lød Andægtiges og Frommes Tale;
Og hvor tilforn hun var berømmelig
For Elskovs søde Daarlighed og Glæder,
I hellig Færd hun søgte nu sin Hæder.

Frieriet i Avisen.

1.

Omkring et Bord, hvorpaa der stode Theekopper, Liqueurflasker og en Bolle Punsch, sad Alfred de Couvrand med fire Venner, og tømte de sidste Glas. Alle vare muntre og unge, og havde tilbragt nogle Timer med Spøg, Vittigheder og lystige Sange. Men det lakkede ad Enden med Punschebollen, og den overgivne Tone begyndte at tabe sig. Samtalen tog en tragi-comisk Retning, og Alfred udbrød, idet han satte sit Glas ned paa Bordet: „Ja, ja, trods al vor Lystighed, vort ugenerede Liv, maa I dog tilstaae, at en Pebersvends Stilling her i Verden er en smaglos Tilværelse."

De saae Alle paa hverandre, og deres stumme Forundring viste tydeligt, at de ikke deelte den Talendes Mening.

„Det er en Virksomhed uden Maal" vedblev Alfred „en Larm uden Følger, Dage, der saae strafværdig Vildskab og give en Høst af Anger og Smerte. Det er det Hele."

Men netop denne Sorgløshed udgjør dens Ynde" indvendte den ligeoverfor ham siddende Felix Junin, hvis Aand syntes at være mindre omtaaget end de Andres.

„Jeg er kjed af denne Sorgløshed" raabte Alfred „jeg er mæt af disse flygtige Illusioner, disse Hjernespind, hvorefter jeg aandeløs higer, disse gale Elskovseventyr, der ikke tale til Hjertet, men kun beruse Sandserne... Jeg trænger til Rolighed, til det huuslige Livs stille Glæder."

„Du vil dog vel aldrig gifte Dig?" spurgte Felix.

„Jo netop! en elsket Kone, Børn, i hvilke man seer sig selv leve op igjen, en stedsevarende Lykke, det er det hvorom jeg drømmer."

„Det klinger jo som et Hyrdedigt."

Destoværre! Skjæbnen undte mig ikke en saadan Lykke."

„Naa, saa gift Dig da! Hvad hindrer Dig i at gjøre det?

„Ja, seer Du, jeg er noget lad af Naturen. Jeg gider ikke søge, og desuden finder man jo ikke altid hvad man søger."

„Maaskee Du heller saae, at man opsøgte Dig."

„Mig? ja, det forstaaer sig."

„Ja, saa veed jeg ikke noget andet Middel end at Du lader Dig rykke ind i Aviserne."

„Det har jeg rigtignok ikke tænkt paa før; det er ikke saa galt."

„Hvorledes? Du kunde overtale Dig til at falbyde Din Person offentlig? Du kunde sætte Dit Navn i Aviserne? Nei, dertil har Du ikke Mod."

„Ikke det? Det skal Du faae at see, og det endnu idag."

„Jeg vædder et Middagsmaaltid, at det ikke skeer."

„Jeg vædder et Middagsmaaltid, at det skeer."

„Mine Herrer!" sagde Felix, idet han stod op „vi sees imorgen til Middag i Rocher de Cancale." „Imorgen sees vi" gjentoge de Øvrige og stode op. Og da det allerede var langt ud paa Eftermiddagen, gik Enhver, dog ikke ganske uden at vakle, hjem til Sit.

2.

Den næste Morgen var kold og regnfuld; den bebudede en fortvivlet, kjedelig Dag. Madame de Sourville og hendes Veninde Lucy sporede netop den ubehagelige Indflydelse af Luftens Temperatur, og sadde ganske tause, hvad der vistnok var mærkeligt hos to unge, smukke, lykkelige Koner, af hvilke den Sidste var en to og tyveaarig Enke efter en udlevet Olding, som hun var bleven tvungen til at ægte. Begge Veninderne sadde ved Caminen og kjedede sig noget frygteligt, da Lucy, som netop læste paa det sidste Blad af en Journal, pludselig bemærkede nogle Linier, der bragte hende til at lee overlydt.

„Hvad leer Du ad?" spurgte Madame de Sourville.

„Nei, det er næsten utroligt" udbrød Lucy. Tænk Dig! det er en Annonce, som Du umuligt kan gjætte."

„Skynd Dig da at tilfredsstille min Nysgjerrighed!"

„Naa, saa hør da: En ung Mand paa otte og tyve Aar, med en fordelagtig Figur, behagelige Ansigtstræk, mangesidig Dannelse og i Besiddelse af alle nødvendige Egenskaber til at gjøre en Kone lykkelig, som ikke har mere end 10,000 Francs i aarlig Indkomst, ønsker at blive gift saa snart som muligt. Han seer mindre paa Ungdom og Skjønhed end paa moralske Garantier for huuslig Lyksalighed, uden dog at ville binde sig til en Person, som er ældre end han eller særdeles styg. De Ærede, som maatte reflectere herpaa, ville behage at henvende sig fra Klokken tolv til fire hver Dag hos Hr. Alfred de Couvrand i Angoulême-Gaden Nummer 11."

„Det er ikke muligt" raabte Madame de Sourville, og loe endnu stærkere end Lucy.

„Læs selv!"... Madame de Sourville tog Bladet, læste, og sagde bestandig leende: „Det er lidt for stærkt."

„O, det er vist en enfoldig, plump og raa Mand" bemærkede Lucy.

„Og muligt anseer han sig for en fuldendt Gentleman."

„Maaskee! Imidlertid vilde det dog være at drive Egenkjærligheden noget for vidt. Han fortjente en dygtig Lection... Hvad siger Du, om vi toge ham lidt i Skole?"

„Men hvorledes det?"

„Jo, vi kunde lade ham komme herhen, og lee ad ham."

„Du spøger."

„Nei, det er mit fulde Alvor."

„Men hvad skulde det saa nytte til?"

„Herre Gud! saa morede vi os dog lidt. Dagen er saa forbistret lang."

„Men betænk dog! Sømmeligheden..."

„Det er vel sagtens en Tosse, der ikke kan domme om Sligt."

„Men hvad skal vi sige til ham?"

„Ikke andet end det! Vi ville ikke lade os genere af saadan en Bagatel."

„Men Sagen kunde tage en ubehagelig Vending... thi hvad kan i Grunden indestaae os for det Modsatte?"

„Vi give ham en svær Opgave at løse: To mod Een, og det ovenikjøbet to Fruentimmer!"

„Nu, da Du absolut vil, giver jeg efter."

Madame de Sourville skrev nogle Linier, og ringede. „Pierre!" sagde hun til den indtrædende Tjener „bring dette Brev til sin Adresse! Du venter paa Svar, og Kudsken skal med det Samme kjøre hen til den her betegnede Herre."

Pierre bukkede og gik. „Det vil blive en kostelig Spøg" raabte Lucy og klappede i Hænderne af Glæde. Og Begge oppebiede med spændt Nysgjerrighed det Dieblik, da Pierre skulde præsentere dem Hr. Alfred de Couvrand.

3.

Madame de Sourvilles Tjener havde allerede staaet et Qvarteer hos Alfred, uden at denne endnu havde forstaaet Indholdet af efterfølgende Billet, som han vel havde gjennemlæst over ti Gange:

„Hr. Alfred de Couvrand anmodes venskabeligst om at ville følge med den Vogn, der er sendt for at afhente ham. Man ønsker at tale med ham i et alvorligt Anliggende."

Pludselig faaer Alfred en Anelse; han erindrer sig den foregaaende Dags Lystighed og det sælsomme Væddemaal, som han havde indgaaet.

„Det er et Puds af mine Venner" tænkte han. De ville see, om jeg vil drive Følgerne af min Annonce til det Yderste. Velan! jeg skal vise dem, at jeg ikke er bange for Noget, og de skulle selv blive narrede, dersom de troe at narre mig."

Og hermed skyndte Alfred sig med sit Toilette, og gik ned. Ved at see den elegante Vogn og Kudsk i Livree, studsede han lidt. Dog, da han i al Mag hvilede sig paa de bløde Puder, tænkte han: „For desto bedre at skuffe mig, har de faaet fat paa denne Equipage, Gud veed, hvor. Men den, som leer sidst, leer bedst."

Vognen foer afsted, og holdt snart stille for et Huus, hvor han gik ind. Tjeneren gik foran for at introducere ham, og sagde med høi Røst, idet han aabnede Fløidørene: Hr. Alfred de Couvrand!"

Alfred kunde ikke blive klog herpaa, men beholdt dog sin Aandsnærværelse, og besluttede at være paa sin Post, hvis der skulde arrivere ham noget Uventet. Hvad de to Fruentimmer angaaer, bleve de ikke mindre overraskede. De havde troet at skulle see et plumpt Menneske, men istedetfor et Tossehoved, med hvem de kunde have Løier, indtræder der en ung, elegant klædt Mand af den fineste Tournure. Han bukker meget artigt, og spørger om hvad han maa tilskrive Æren af deres Indbydelse.

Ingen af dem vidste hvad de skulde svare, indtil Lucy endelig fattede Mod, rakte ham Avisen og sagde: „Er det virkelig Dem, der tales om i dette Blad?"

„Ja, mine Damer!" svarede Alfred.

„Da maae vi bede Dem undskylde, at vi have taget os denne Frihed" vedblev Lucy, idet hun med Haanden gav ham et Tegn til at tage Plads paa en Stol.

„Mine Damer!" sagde Alfred, idet han satte sig. „De har benyttet Dem af en Ret, som jeg selv har underkastet mig."

„Maaskee have vi været lidt for nysgjerrige i denne Sag" bemærkede Lucy.

„Ikke mere end det Besynderlige i de Linier, som have vakt Deres Opmærksomhed, kunde foranledige. Det Ene maa undskylde det Andet."

Disse Svar vare saa forskjellige fra det, som Lucy havde ventet at høre, at hendes Tunge begyndte at gaae istaa. Madame de Sourville kom hende til Hjelp, og spurgte: „Altsaa er denne Annonce ikke Andet end Spøg?"

„Tvertimod, mine naadige Damer!"

„Og De haaber, at denne Opfordring skulde opfylde sin Hensigt?"

„Det haaber jeg."

„Ægteskabet er en alvorllg, hellig Sag, min Herre, og den Vei, som De slaaer ind paa, for at komme til det Punct, er…"

„Rimeligviis den klogeste og sikkreste."

„Den er i det mindste ikke den sædvanligste."

„Den har Frimodigheden for sig. Det er bedre at lære hinanden at kjende for tidligt end for silde, og jeg trænger for mit Vedkommende til noget Solidere end en paa Illusioner grundet Kjærlighed og en Lykke, der bestaaer i Løvter."

„De har en meget positiv Tænkemaade."

„Jeg er kun forsigtig."

Madame de Sourville taug, og Lucy vedblev smilende: „Paa den Maade vilde De altsaa uden Betænkning tage mod min Haand, hvis jeg tilbød Dem den?"

"Uden Betænkning … dersom De opfylder alle de af mig fastsatte Betingelser," svarede Alfred, ganske forbauset over dette uden videre gène gjorte Tilbud.

„Da er det virkelig Skade, thi De har sandsynligviis dog tænkt paa en Pige, og ikke havt isinde at tage en Enke."

„Hvorfor ikke?" indvendte Alfred, som ikke vidste, hvorledes han skulde rede sig ud af Snaren. „Det er endogsaa lykkeligere for mig. En ung Pige lever i en Drømmeverden, og udruster sin Udvalgte med alle mulige Fuldkommenheder … og jeg er ikke fuldkommen."

„Da denne Hindring altsaa er ryddet afveien, seer jeg ingen videre Vanskelighed" sagde Lucy, og loe, saa Taarerne stode hende i Øinene.

Alfred var ude af sig selv, og tænkte: „Man har mig til Bedste, det er vist, men i hvilken Hensigt? Fra hvem kommer denne Spøg? Dog, jeg vil ikke tabe Modet, og blot see til at retirere med Ære."

„Nei," vedblev Lucy „jeg seer ingen Vanskelighed mere. Jeg troer ikke at være hæslig; jeg er heller ikke for gammel, og hvad den stipulerede Formue angaaer, troer jeg heller ikke, at den kan være en stor Hindring …"

Alfred aandede frit; han havde en Udvei, der paa en god Maade kunde hjælpe ham ud af denne Knibe, og svarede hurtigt: „Jo, netop det er en større Hindring end De maaskee troer."

„Virkelig?"

„Ja! jeg besidder nogle Kundskaber, hvormed jeg kan forskaffe mig en aarlig Indtægt af 10,000 Francs; saa høit anslaaer jeg mig, men heller ikke høiere. Og da Lykken, ifølge min Anskuelse, ikke kan findes i en Forbindelse, hvor Betingelserne ikke ere i Ligevægt, har jeg besluttet ikke at ville takke min Kone for mere end hvad hun takker sig selv for."

„Hvorledes? De vilde af den Grund afslaae et antageligt Parti?"

„Det vilde jeg, thi ved Velgjørerens Side staaer der stedse en Forpligtet. Jeg har aldrig været utaknemmelig, men jeg holder ikke af Erkjendtlighed."

„Men hvad skal man da gjøre, min Herre?"

„Forglemme denne Samtale, mine Damer," vedblev Alfred „og da jeg ikke længer vil falde Dem til Besvær, maae De tillade mig at tage Afsked med Dem." Med disse Ord bukkede han og gik, uvis om han drømte, eller om dette var et Puds af hans Ven, Felix Junin.

„Hør!" sagde Lucy til sin Veninde „den unge Mand er noget sær; jeg er glad over, at jeg udgav mig for rigere end jeg er, thi han kunde let have taget Sagen for Alvor."

„Sagde jeg det ikke nok" svarede Madame de Sourville „at Du vilde forlede mig til en Ubetænksomhed."

„Min Gud! hvo kunde forudsee, at vi skulde træffe paa en saadan Modstander? … Han har saadant et fordeelagtigt Udseende.

4.

Samme Aften var Alfred igjen samlet med de omtalte Venner, og Felix gjorde lidt tvungent

Honneurs ved det Maaltid, som han maatte betale. Iøvrigt bemærkede Alfred af nogle vel beregnede Spørgsmaal, at Ingen af dem Alle vidste noget om hans Eventyr. Han forundrede sig taus herover paa Hjemveien.

Den følgende Dag begav Alfred sig til en offentlig Concert. Tilfældigviis kom Madame de Sourville og Lucy ogsaa didhen strax efter. Man hilste paa hverandre. Et Par Dage efter sang Duprez i „Wilhelm Tell" og man mødtes igjen af en Hændelse i Operaens Foyer. Man talde et Par Ord sammen. Dagen efter denne Samtale var det et deiligt Veir, og man traf atter sammen i Tuileriernes Have.

Man var bleven et gammelt Bekjendtskab. To Maaneder efter kom Felix Junin tilbage fra en Reise i Normandie, og vilde just erkyndige sig om Alfred, da han fik et Brev, hvori Vennen meldte ham, at han var Lucys Brudgom og indbød ham til Brylluppet.

Nu vil da vel Ingen mere sige, at en Adresse-Avis er en Røst i Ørkenen.

Den medicinske Hund.

Ninon de Lenclos, der indtager en saa høist mærkelig Plads i den franske Historie, havde en nydelig lille Hund, der forskrev sig fra England, og som den forunderlige Dame havde faaet til Foræring af den berømte Marquis af Worcester.

Ikke blot dens skjønne Øie, dens brogede, silkebløde Skind anbefalede Raton — saaledes heed den — til dens Herskerindes Gunst; ogsaa dens Kunst at forlænge det menneskelige Liv, som man siden Hufelands Tid lidt pompeust kalder hiin Green af Lægekunsten, der skal bevare for Sygdomme, gjorde den dyrebar for hende. Naar Ninon blev indbudt til at spise et Sted, kom hun aldrig uden den lille Raton, hendes bestandige Ledsager, og satte den i en lille Kurv ved Siden af sin Couvert paa Bordet. Den tjente hende som Livlæge, og taalte paa ingen Maade, at hun tillod sig nogen Feil mod den Diæt, der engang for alle var bleven hende til en Regel, og hvorved hun opnaaede en Alder af næsten hundrede Aar. Historikerne bemærke, at hun aldrig havde drukket Caffe og Liqueurer og aldrig spiist Ragout. Hvad nu Liqueurer og Ragout angaaer, kunne de maaskee forkorte et Liv, men Caffe er dog nok sund, og til Beviis herpaa tør man vel, selv imod den aandfulde Ninons Autoritet, anføre Voltaire, der trods saa mange tusinde Kopper Caffe, dog opnaaede en høi Alder.

Raton lod, uden at knurre og gjøre sin medicinske Autoritet gjeldende, Suppe, Meelspiser, Grønt, Steg gaae roligt forbi; men hvis dens Herskerinde berørte en Ragout, knurrede den, saae stivt paa hende, og løftede advarende sin lille Pote iveiret; efter denne Advarsel gik den farlige Ret ogsaa stedse forbi Ninon. Andre Spiser turde hun igjen roligt fortære; først naar Caffen kom, blev Raton igjen opmærksom, og gjorde da de alvorligste Forestillinger.

Den levede selv særdeles maadeholdent; under Taffelet laae den rolig i sin lille Kurv, og først naar de galonerede Lakaier bragte Desserten, sprang den op, løb rundt omkring paa Bordet, og forlangte søde Gaver af Damerne, som heller aldrig vægrede sig herfor. Havde den kæmpet længe med sin Herskerinde og ivret, naar hun gjorde Mine til at drikke en Kop Caffe eller et lille Glas Anisette, saa kunde hun alene berolige den derved, at hun drak et stort Glas Vand. Det var et Tegn til Forsoning; da caresserede den hende og lagde sig, ganske stolt over hendes Lydighed, rolig ned.

Engang gjorde Ninon en Reise, som fjernede hende en heel Uge fra Hovedstaden, og tog ikke Hunden med. Raton søgte hende overalt med lydelig Jamren. Saa lagde den sig

ned foran en Stol, hvori hun pleiede at sidde, og døde der, efter at have ventet paa hende i tre Dage.

Den blev udstoppet, og er endnu at see i det parisiske Naturalie-Cabinet.

Et Brev.

For Dig, min trofaste Julie, vil jeg aabne mit sønderrevne Hjerte. Det er nu fire Uger siden hiint skrækkelige Øieblik, der aldrig kan udslettes af min Erindring. Jeg har siden den Tid været bestandig syg og lidende, men den uhyre Qval, som nedtrykker mig, gjør mig det nødvendigt at lindre mit Hjerte ved at tilstille Dig disse Linier. Men til Sagen!

Du veed jo nok, at jeg for tre Aar siden forlovede mig med Frits B*, og at mine Forældre, navnligen min Fader, erklærede, at de aldrig i Verden vilde give deres Samtykke til en Forbindelse med en Mand, hvis Fader var Degn. Frits var fortvivlet, og truede med at dræbe sig selv, hvis jeg hævede vor Forlovelse, som jeg ved nærmere Bekjendtskab med ham fandt at være raadeligt, da hans exalterede Gemytstilstand forekom mig noget betænkelig. Hans pirrelige Natur forledede ham stundom til lidenskabelige Udbrud, som indjoge mig Rædsel. Det gik endelig saavidt, at jeg efter en lidenskabelig Scene, hvori han, som en Vanvittig, hævede Armen for at lægge Haand paa mig, besluttede at hæve et Forhold, der kun vilde gjøre mig ulykkelig for min Levetid. Min Kjærlighed til ham var forsvunden; det dybe Indtryk, som hans smukke Udvortes i Førstningen gjorde paa mig, var efterhaanden vegen for en vis Ængstelighed, der tilsidst gjorde mig det til en Marter at være alene med ham.

To Aar udholdt jeg den ubehagelige og frygtelige Stilling at være forlovet med et Menneske, der i sin Lidenskabelighed martrede mig med taabelig Jalousie og rædsomme Trudsler, hvis jeg tog mit Ord tilbage. Desuden lod det til, at han aldrig vilde tage nogen Embedsexamen, skjøndt han havde været Student i flere Aar. Hvad skulde det blive til? I min store Hjertesorg aabnede jeg Hemmeligheden for min gamle Tante Marie, thi jeg havde ikke for nogen Priis i Verden turdet vove at tale herom til mine Forældre. Tante, som havde hørt Eet og Andet om Frits, raadede mig til ufortøvet at hæve denne ulykkelige Forbindelse, der aldrig kunde blive til mit Bedste.

Jeg tilskrev da Frits et Brev, hvori jeg med den størst mulige Skaansomhed søgte at gjøre ham Nødvendigheden af vor Adskillelse indlysende, og gav ham hans Frihed tilbage. Han svarede med nogle faa Ord, at jeg skulde angre det paa min Bryllupsdag, hvis jeg virkelig havde Mod til at gifte mig, efter at have været forlovet med ham.

Der faldt som en Steen fra mit Hjerte, da jeg modtog hans Billet; den Trudsel, hvormed han endte sine Linier, afficerede mig kun lidet, thi jeg tænkte i det Øieblik ikke paa Muligheden af at indgaae en lignende Forbindelse paa ny. Saaledes gaaer det i Verden! Jeg drømte kun lidt om, at jeg faa Maaneder efter skulde see Adolph G, og fatte den inderligste Tilbøielighed for ham, der gjengjeldte min Følelse i høieste Grad. Vi bleve forlovede, og vort Bryllup stod for fire Uger siden. Alt var Glæde i vort hele Huus. Mine Forældre betragtede med Stolthed en Svigersøn, hvis Kundskaber, Dygtighed og Rigdom lovede mig en æreful og lykkelig Fremtid. Vi bleve viede i Fruekirke. Da vi gik ud af Templet, og mit Øie en liden Stund svævede om blandt Folkemassen, saae jeg pludselig Frits B* staae ved Indgangen og betragte mig med et Blik, hvori Had, Fortvivlelse og Hevn paa en gruelig Maade stode malede. Jeg skjælvede og var en Afmagt nær; min Brudgom, der tilskrev min rørte Sindsstemning denne Bevægelse, førte

mig til Vognen, og vi kjørte hjem igjen. Imidlertid hengik Dagen uden videre Forstyrrelse. Om Aftenen, da Gjæsterne havde forladt os, og jeg havde begivet mig ind i Brudekammeret, hørte jeg et Skud udenfor dette Værelse. Hurtigt aabnede jeg Døren, og saae, o Skræk! Frits B* ligge afsjelet paa Jorden. Han havde listet sig ind i Huset og der fuldbyrdet sin blodige Daad. Jeg faldt i Afmagt, og blev baaren bort fra det skrækkelige Sted. En hidsig Feber fulgte ovenpaa dette rædselfulde Optrin, og først idag er jeg saa vel, at jeg kan skrive. Min Mand, som har erfaret Alt af Tante, viser mig den største Omhu og Kjærlighed, men hvor er det muligt at glemme det Frygtelige!

O Gud, Julie! min Mand faldt i Convulsioner ved Synet af sin blødende Rival. Hvis det kommer igjen, og han ogsaa døer, har Jorden ingen ulykkeligere Kone end

Din
Emma.

Blandinger.

I Normandiet hersker stor Overtro, som, uagtet det dermed forbundne Latterlige, ikke savner et vist poetisk Anstrøg, og som, trods sin Lighed med al andensteds herskende Folketro, dog har meget Eiendommeligt, der afpræger sig i Skikke og Fortællinger. Naar et Dødsfald indtræffer i et Huus, troer man, at den eneste Maade, hvorpaa man kan holde Bierne ilive, bestaaer deri, at man hænger en sort Lap over deres Kube, thi ellers vilde de døe om ni Dage. De troe ogsaa, at Dyrene i Julenat faae Evne til at tale med hverandre. I Bayeur gaaer ved Midnatstid „la dame d'Apugny" omkring i Gaden St. Quentin. Hun indbyder enhver forbigaaende Mandsperson til at spadsere med sig; indvilliger han deri, rækker hun ham Haanden, dandser i nogle Minuter anstændigt ved hans Side, og forsvinder derpaa med en høflig Hilsen; afslaaer han det derimod, straffer Spøgelset strax hans Mangel af Galanteri med at kaste ham ned i den ved Gaden værende Grøft, som hun først har rigelig opfyldt med Torne og Tidsler. Feen fra Argouges beskyttede en mægtig Baron, og indvilligede endogsaa i at blive hans Brud under den udtrykkelige Betingelse, at Ordet „Død" aldrig maatte udtales i hendes Nærværelse. Bayeur er riig paa Sagn; det havde endnu i Aaret 1827 sine Skattegravere. Man troer der endnu paa „Letiche" eller den overnaturlige Aabenbarelse af et udøbt Barns Sjel og besværger Varulven for at jage Skræk i Normandiets smaa uartige Børn.

Den i Aaret 1832 afdøde Præst Rowland Hill, der trods al sin Excentricitet ofte viste sig som en ægte practisk geistlig Demagog, sluttede engang en Prædiken til Fordeel for en Anstalt, hvortil der skulde indsamles Bidrag, med følgende Formaning: „Enhver er sig selv nærmest. Den af Eder, kjære Venner, som følgelig ikke vel kan undvære rede Penge, eller Enhver, som troer, at han ikke har nok til at betale sin Gjeld med, skal ikke give noget; jeg forlanger intet af ham, ja jeg forbyder ham at give Noget, thi Ærlighed mod Creditorer gaaer over Velgjørenhed. Men hvo, der staaer sig godt, han give saa meget som han vil! Hvo vilde nu vise sig som ubemidlet eller forspilde sin Credit, Kjøbmandens høieste Gode, for længere Tid? Derfor laante selv de, der tilfældigviis ingen Penge havde hos sig, af deres tilstedeværende Venner, og Bidragene faldt rigeligere ud end end det før havde været Tilfældet ved lignende Anledninger.

15 Septembre 1840. 1670.

Modes de Paris.

Petit Courrier des Dames.

Boulevart des Italiens N° 2, près le passage de l'Opéra.

Coiffure en dentelle de soie des Mᵐᵉˢ de Mᵐᵉ Dapsc, r. Richelieu, 38. Robes en poult de soie, façons de Mᵐᵉ Camille, r. Choiseul, 15. Gants Mayer, p. Choiseul, 32. Eventail de Duvilleroy. Etoffes de Delisle. Sous jupe crinoline.

Mess. S & J Fuller, 34 Rathbone Pl. Lond.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 5 Juli.

Kjøbenhavn.
Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

27de Hefte.

Literatur og Kunst.

— Som bekjendt, optraadte **Molique** og **Ole Bull** for kort siden omtrent paa samme Tid i London. Bladet Athenæum udtaler sig paa følgende Maade om disse Kunstneres Spil: „I den første Afdeling af den sidste philharmoniske Concert spillede Hr. Molique sin anden Violinconcert; som Composition foretrække vi den tredie for den anden, men hans Spils Magt, hans fine følelsesfulde Foredrag, den fortryllende Lethed forøgede stedse mere vor Beundring, og berettiger Hr. M. til at være stolt af den ægte Popularitet, som han har erhvervet sig i England. Ole Bulls Violinspil er det samme som tidligere; kun har han tilegnet sig noget mere Styrke i Tonen. Hans Foredrag udmærker sig ved de traits de génie, som Indere af Kunstlerier næsten holde for ligesaa gode som Paganinis. Men dette „næsten“ er ikke andet end Middelpunktet mellem Originalitet og Charlataneri. Ole Bulls Composition er den sletteste af de slette; i denne Henseende er han rigtignok forskjellig fra Paganini og hvor høist forskjellig fra Moliques interessante herlige Digtninger! Hans Modtagelse var god, og der vare ogsaa mange Tilhørere tilstede; men hvordan var Udfaldet? Sammenlignet med den Stuttgarter Violinspillers, kunne vi oprigtigt forsikkre, at denne nye Skole og Maade at spille Violin paa, ikke mere gjør det Indtryk her som for nogle Aar siden, og er falden saa betydeligt for Smagens Domstol, at de store virkelige Kunstnere som Spohr og Molique, der lade os høre sand Musik og ikke blot Kunststykker, igjen have vakt den sande ægte Smag for den gamle, men gode Skole. Hvorledes kunde Tydskerne saaledes henrives af Enthusiasme for en Kunstner, som endnu har meget tilbage, for blot at blive Musiker! Tydskland har dog i Sandhed større Talenter, genialere Mestere. Det Stuttgarter Blad „Jahrbücher des deutschen National=Vereins für Musik und ihre Wissenschaft“ var den første tydske Journal, der, saavidt vi vide, begreb Ole Bulls Spil. Det ville vi lade gjelde som en Undskyldning, for at i det mindste Andre med Tiden kunne komme til samme Erkjendelse.“

— I denne Tid er der udkommet et lidet Skrift, betitlet „Über die dänischen Reichs=Symbole, Elephant und Danebrog, ein Paar bisher unbekannte aber nothwendige Materialien zu einer gründlichen Nachweisung des Ursprunges der dänischen Staats=Orden von **Dr. Element** von der Insel Amrum im dänischen Frisland.“ Forfatteren antager, at intet Land i Verden har saa skjønne Rigssymboler, som Danmark, thi „Elephanten skal ifølge historiske Monumenter repræsentere den Magt og Storhed, hvormed det kraftfulde Folk i den nordgermaniske Slette engang traadte op for det hele Europa, og i Danebrogsfanen, hvormed Korset fra Golgatha formælede sig, ligger en sindrig og grandios Idee, som dog ikke er en blot Idee, men finder sin Virkelighed og Sandhed i den levende Historie.“ Efter disse og flere indledende Ord begynder Forfatteren sine historiske Undersøgelser om disse Rigssymbolers Opkomst, og yttrer sig saaledes Pag. 27: „Mere kan jeg ikke sige om Elephant og Danebrog, thi denne Afhandling maatte begyndes og endes i otte Dage. Det er mit **tredie** Værk i Løbet af et Aar. Forskninger er vanskeligere end Læseren troer, endskjøndt deres Løn er ringe og uvis. Thi Tidsalderen er af **Jern** (eisern) og **fuld** af Røg, og midt iblandt de politiske Gjæringer i det germaniske Europa, hvori de begravne Generationer ere Skyld, tjener Jernmennesket tankeløst næsten alene sin Bug og sit Hoved. Enhver, som gjelder for dannet, og dog ikke kjender eller bryder sig om Historien, den levende Historie, han er et **raat** Menneske; saadan een kalder den gamle Romer Cicero en **Dreng**.“ Denne Piece, som er skreven i otte Dage, og er næsten 28 Sider stor, er dediceret til Deres Majestæter Kongen og Dronningen.

Theater=Feuilleton.

— En Hr. **Moldt**, som er optraadt i det Schwaigerske Volkstheater i München har maattet udholde et heftigt Angreb i et af de derværende Blade af Hr. Th., der, liig den tordnende Jupiter, omtaler ham med disse knusende Ord: „Man gjør sig intet Begreb om, hvor jammerligt dette Subject tager sig ud ved Siden af den gemytlige Baumann, og vi have ogsaa alt for megen Agtelse for dette Blads Læsere, til nærmere at betegne de infame Gebærder, som denne Absurditets=Kræmmer tillod sig.“ Hr. Th. er vred, overmaade vred, som man seer, men Publicum maa imidlertid have været ganske af samme Mening, thi Hr. Moldt blev paa det Høitideligste udpeben.

— Den italienske Sylphide, **Fanny Cerito**, der henrev en mailandsk Redacteur til den Grad, at han henaandede et novellistisk, lyrisk Delirium over sex Spalter af sit Blad, er nu kommen til London for at bringe John Bull i Extase. Allerede ved sin første Debut skal hun have betaget nogle unge Gentlemen, der havde bestilt Postheste til den næste Dag, Lysten til at besøge Continentet. Dette bevirkede hun fornemmeligt ved sin „Lituana“, et charmant polsk Pas af hendes egen Opfindelse. Med det Første skal hun i Forening med **Taglioni** dandse en Pas de deux, hvortil den elegante Verden glæder sig uendeligt.

Chronik.

— **En Scene for Retten.** Hr. Alcibiades Becquot møder som Klager og fordrer 30 Francs af Madame de Saint-Alphonse; han er modbydelig styg, har blakkede graae Haar, Øine med røde Kanter, er hjulbenet og skeløiet. Den Indstævnte er en Kone paa fyrgetyve Aar, elegant klædt; hun vifter sig under Forhandlingerne med et prægtigt Battistes-Torklæde.

Dommeren: Hr. Becquot! Hvorfor fordrer De 30 Fr. af Madame de Saint-Alphonse?"

Becquot: Jeg havde givet hende dem paa Haanden for min Kone... nemlig for den Kone, som hun havde lovet at skaffe mig ... men da jeg endnu er Pebersvend, fordrer jeg mine Penge tilbage, og saa Farvel! Contrakten er ugyldig.

Madame de Saint-Alphonse: Dersom De ikke nu er omslynget af Hymens Baand, er det Deres egen Skyld. De behøvede kun at vælge.

Becquot: Ja vist! det er kjønt at snakke om Valg, om Hymens Baand ... Tænk Dem! dette Fruentimmer, som har snydt mig for 30 Fr., siger til mig: vær klog ... og De skal faae en russisk Kjøbmandsenke, som har havt flere Uheld. (Man leer). Gaa iaften mellem syv og otte hen i Rue Trainée, Nr. 27. (Munterhed). Jeg siger til mig selv: hun har da valgt et underligt Qvarteer; men det er da det samme, jeg gaaer derhen i al min Stads, jeg kommer op paa fjerde Sal og seer den omtalte Person ... en lang Asparges med en Paryk paa, en ækel Snerpe, som sagde, at hun med Fornøielse vilde tage mig. Min smukke Dame, svarede jeg, det er meget smigrende for mig, denne oprigtige Erklæring vinder mit Hjerte ... Stop lidt! siger min kosakkiske Forlovede, at jeg ægter Dem, skeer alene af Andagt. For et Aar siden paalagde min Skriftefader mig som en Bodsøvelse at gifte mig med min afdøde Mand; Nu forbinder jeg mig med Dem ... De er endnu styggere end han. (Almindelig Latter).

Madamen: Skulde man vel troe, at denne Herre er bleven vred herover, og derfor afslog Partiet?

Becquot: Jeg skulde vel have tjent den skinhellige Tingest som Nøgle til Paradiset? som Bavian? som Fugleskræmme? Ingenlunde! ... Jeg iler tilbage til min Kirsten Giftekniv og siger: Vælg mig dog en anden Ægtemage, En, som har Haar paa Hovedet ... om hun var lidt federe, vilde det ikke være ilde. Gud! svarer hun, det passer jo ypperligt. Jeg har en Datter af en Landmand fra Bretagne; hun kan ikke lide sin Stedmoder, og vil absolut giftes ... Det er en udmærket Skabning ... hun har et særdeles behageligt Embonpoint ... (Latter).

Madamen: Nu vel, hende vilde han heller ikke have.

Becquot: Ih, for Pokker, nei! Jeg kommer til denne Dame i Rue de la Lanterne, Nr. 21. Trappen var sort som Bunden af et Pibehoved. Jeg banker; et colossalt Fruentimmer lukker op. O, det var en Skabning af en Sundhed, som jeg næsten kunde kalde overstrømmende. (Umaadelig Latter). Jeg siger til hende: Skjønne Dame! det er mig, der higer efter den Lykke at erholde Deres Haand ... Hvorledes? siger dette fede Fruentimmer, det er Dem, det er Dig, som Madame de Saint-Alphonse talde til mig om igaar! Ah! kom i mine Arme! ... i mine Arme!!! (Almindelig Latter).

Madamen: Men De har jo seet paa Een endnu!

Becquot: Det er sandt, det havde jeg nær glemt. Tænk Dem blot! Jeg var saa godmodig at gaae nok engang hen til Madame de Saint-Alphonse. Jeg har en ny Affaire til Dem, sagde hun ... Godt! svarer jeg, men ikke saa fed (Latter), men heller ikke for mager ... De veed nok selv ... saadan med et godt Huld, som man siger. (Udbrud af Latter over hele Salen). Hun nævner mig en Madame Victor, Enke efter en Stabsofficier af Storarmeen. Jeg gik da derhen ... det er en Blondine ... meget blid, lidt halt, men det kunde endda have været det Samme. Jeg vilde have taget hende, hvis der ikke havde været en Ubeqvemmelighed.

Dommeren: Hvad var da det?

Becquot: Hun var begavet med alle Dyder og ... fire Børn, hvoraf den Yngste endnu var ved Brystet. Jeg løb strax min Vei. Fire Unger paa eengang! Deilige Faderglæder! Jeg vil have mine 30 Francs igjen, jeg vil forblive Pebersvend.

Paa Grund af, at Madame de Saint-Alphonse ikke har opfyldt sine Forpligtelser, byder Fredsdommeren, at Summen skal betales tilbage.

Madamen (til Becquot): Hør et Ord! Hvis De vil, saa har jeg En, som nylig er udskibet fra Normandiet; hun har superbe Tænder.

Becquot: Fra Normandiet? For Pokker, jeg vil heller ægte min Bedstemoder end risquere en Kone fra Deres Haand. Maa jeg bede Dem om at lade mig være fri?

— **For Gastronomer.** Den franske Journal „Le gastronome" meddeler under Titelen „Rôti à l'Imperatrice" følgende culinariske Recept: „Til denne, allerede nu forglemte Lækkerbidsken fra Keiserdømmets Tider, tager man en smuk, frisk, kjødfuld Olive, trækker behændigt Kjærnen ud og erstatter den med en Sardelle-Trævl. Den saaledes fyldte Frugt stikkes i en Lærke, Lærken i en Vagtel, Vagtelen i en Agerhøne, Agerhønen forsvinder fremdeles i det Indre af en Fasan, som ligeledes finder sin Plads i en Kalkuns Bryst, og Kalkunen stoppes tilsidst ind i en Stegegriis. En lystig Ild forener Kraften af disse kunstigt forbundne Kjødspiser, og snart er Dieblikket der, da den kostelige Ret skal sættes paa Bordet. Allerede griber De, berusét af den gudbommelige Duft, Kniven, allerede vil De transchere de saftige Kjødmasser — da raaber man til Dem: Holdt! De maa da stille den hele Rôti à l'Impératrice fra hinanden, og kaste det altsammen ud af Vinduet, altsammen med Undtagelse af Oliven, der har indsuget Qvintessencen af de delicieuse Elementer, som omgave den. NB. Vi kjende ellers mege godt en Lækkermund, der endog kastede

Oliven ud af Vinduet, og kun spiste Sardelle-trævlen."

— I Ems er den pragtfulde, paa 42 Marmorsoiler hvilende Kursal paany bleven forskjonnet, og den af 226 Værelser bestaaende Kurbygning bleven forsynet med nye Meubler. De for Keiserinden og Storfyrst Alexander af Rusland bestemte Gemakker blive indrettede med keiserlig Pragt. Meublerne, som forskrives dertil fra Paris, koste foruden Fragten 8,000 Gylden. I Baden-Baden udkom det første Badeblad den 10 Mai; det tæller 218 Badegjæster og Reisende.

— I en vis Stad traadte en vis Pige, som vi ikke ville nævne, for ikke at compromittere hende, ind til en Conditor, for at kjøbe et Fjerdingspund Bonbons, og forlangte i sin Uskyldighed „et Fjerdingspund bon ton."

— Det er nu bleven uomtvisteligt beviist, at den berømte Skuespillerinde, Mademoiselle Rachel er en Datter af Therese Felix og født paa en Reise i Mumpf am Rhein (Canton Argau), i Værtshuset „Solen", altsaa i samme Gjæstgiversted, hvor Oekolampadius og Thomas Plater opholdt sig.

— England tæller ligesaa mange Faar som Tydskland Mennesker, nemlig 32 Millioner.

— I et italiensk Theater var en Soldat en Aften paa Post. Man gav Othello. I det Dieblik, da den stinsyge Africaner vil dræbe Desdemona, lægger Soldaten an, og skyder ham i Armen. Hele Theatret staaer op og raaber: „Mord!" — „I ere Alle nogle Uslinger" sagde Soldaten og ladede roligt sin Bøsse paany; „I lode den forbandede Neger gjøre, hvad han vilde. Det skal Ingen sige om mig, at jeg skulde staae rolig paa min Post og see paa, at saadan en sort Slyngel myrdede et hvidt Fruentimmer."

— I Rom opførte man engang i Slutningen af forrige Aarhundrede et Skuespil, hvis Handling foregik i Middelalderen, og som heed „Abruzzernes Tyran." Tyrannen har opdaget, at en af hans Sønner af første Ægteskab elsker Cornelia, som han selv nylig har ægtet. Han tvivler ikke om, at denne Kjærlighed gjengjeldes, og beslutter at hævne sig frygteligt over sin Gemalindes Utroskab. Han lader Sønnen komme, og leverer ham en Dolk med disse Ord: Jeg har i dette Dieblik overrasket Cornelia med en af mine Huushofmestere; Du veed, at Loven ved slige Leiligheder befaler Sønnen at hævne Faderen. Tag derfor denne Dolk og dræb den Troløse!" Forvirret griber Sønnen Dolken ... da reiser hele Parterret sig paa eengang og rundtom hører man raabe: „Tro det ikke! hun er ikke skyldig — Din Fader er en gammel Skurk, han vil bedrage Dig — bort med Dolken, ingen Dolk! osv." Da nu Sønnen betænkte sig og blev staaende med Dolken i Haanden, begyndte de meest Opbragte at udskjælde ham og endelig at true ham; følgelig maatte Skuespilleren adlyde, og Publicum applauderede ham paa det Stærkeste. Men ulykkeligviis kunde Stykket, da dets Intrigue paa denne Maade var bleven afbrudt, ikke fortsættes, saalænge Faderen beholdt Dolken. Tyrannens Søn saae sig altsaa nødt til at træde lige hen til Lamperne og sige med skjælvende Stemme til Publicum: „Jeg troer ikke et Ord af den Historie, som min Fader der dækker op med; jeg veed bestemt, at han bedrager mig, og jeg forsikkrer Dem, at jeg ikke skal dræbe Cornelia — tillad mig da at tage Dolken igjen." Men først efter at han havde givet Publicum sit Æresord paa, at han ikke alene ikke vilde tilføie Cornelia noget Ondt, men tvertimod redde hende inden ti Minuters Forløb, tillod man ham at tage sit Vaaben tilbage og fortsætte Spillet.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge og Sverrig.** — Bidrag ꝛc. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 12 Juli.

Kjøbenhavn.
Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

28de Hefte.

Literatur og Kunst.

— I Anledning af den preussiske Jubelfest den 31te Mai d. A. blev der i Berlin slaaet en Medaille til Erindring om Frederik den Andens Regjeringstiltrædelse for hundrede Aar siden. Averſen viser os den store Monarks Billede i Uniform og i den Alder han var ved sin Thronbestigelse (28 Aar), med en latinsk Omskrift, der lyder saaledes i Oversættelse: „Frederik den Anden, Konge af Preussen, begyndte sin Regjering den 31 Mai 1740" En anden Omskrift indenfor denne siger: „Fra nu af begynder Tidsaldrenes Kredsløb og den gyldne oprinder." Herved betegnes altsaa det hundredaarige Tidsrums Begyndelse; Reversen derimod hentyder paa dets Afslutning, ved at fremstille det Monument, som Frederik Wilhelm III kort før sin Død overdrog Rauch at udføre. Den latinske Omskrift lyder paa Dansk: „Gjennem Tidernes Evighed bliver han og vil han blive i alle Menneskers Hjerter." I Exerguen læses disse Ord: „Hundredaarig Jubelfest for Frederik den Stores Regjeringstiltrædelse, den 31 Mai 1840." Prisen paa denne Medaille i fiint Sølv er 5 Thaler og i engelsk guldfarvet Nyguld 1½ Thaler.

— I Strasburg har man slaaet en Medaille til Minde om General Kleber, der faldt for en Fanatikers Haand i Ægypten. Paa Averſen seer man Klebers, i hans Fødeby Strasburg opreiste Billedstøtte; Piedestallen har til Indskrift: „For Kleber fra hans Vaabenbrødre, hans Medborgere, hans Fædreneland. 1840." Paa Reversen læses: „J. B. Kleber, født den 6 Marts 1753. General en chef i Ægypten, død i Cairo den 14 Juni 1800."

— Capellet i den forhenværende Kirke des Petits Augustins er for kort siden bleven beriget med ti store Basreliefs, Copier efter hine verdensberømte, som smykke de store Døre paa Døbecapellet (il battisterio) i Florents. De ere, som bekjendt, af Lorenzo Ghiberti, og indeholde Begivenheder af det gamle Testament fra Verdens Skabelse lige til Jomfru Marias Vielse. De skulle være ypperligt copierede, og forøge det allerede iforveien saa rige Paris med en Seeværdighed mere.

— Dette Aars Kunstudstilling i London talte 1241 Nummere, hvoriblandt 809 Oliemalerier. Blandt de Stykker, som meest tiltalte Publicum, var et stort Billede af Maclife „Banquetscenen af Shakespeares Macbeth," som roses for den geniale Composition. Blandt flere Arbeider af Englands første Genremaler Wilkies har „et irlandsk Whisky-Brænderi" især fundet Bifald. Af Martin saae man to skjønne Landskaber, nemlig „Aftenen før Syndfloden" og „Vandenes Beroligelse."

Theater-Feuilleton.

— Frankrig er fattig paa tragiske Kunstnere. Lystspil og Vaudeviller have fortrængt Sørgespillet, og derfor ere Acteurerne komne ud af Vane med at give tragiske Roller. Fremstillingen af et Sørgespil paa den franske Scene mangler der kun Eet, nemlig den tragiske Simpelhed og Værdighed, der virker ved stille Høihed. Det paa Hoffer og Theatre saa rige Tydskland har ingen Comiker som Bouffé og Vernet, men Frankrig har ingen Seydelmann. Den eneste franske Kunstner, som kunde sammenlignes med ham, er Frederic Lemaitre. Ham kalde Franskmændene deres Garrik; man kan i Sandhed heller ikke let finde noget mere Dramatisk og Gribende end denne Kunstners Spil. Iøvrigt hører denne Frederic til de yppigste og meest ødsle Mennesker i Paris; han lever paa en stor Fod, holder Equipage, hylder Bacchus mere end det er raadeligt for Sundheden, og protegerer fattige Poeter.

— Paa Burgtheatret i Wien har et historisk Drama „Ines de Castro" gjort megen Lykke, hvilket nogle Recensenter dog mere tilskrive den fortrinlige Udførelse, som blev Stykket til Deel end sammes poetiske Værd. Det interessante Sujet er taget af den portugisiske Historie, og behøver vel ikke nærmere at omtales her, da de fleste af vore Læsere rimeligviis have hørt tale om den skjønne Ines, som var hemmelig gift med Don Pedro, en Søn af Alphons IV, og blev dræbt paa Kongens Befaling. Ældre Folk i Kjøbenhavn kjende ogsaa denne tragiske Begivenhed af Galeottis Ballet „Ines de Castro," hvortil Schall havde componeret Musiken.

Chronik.

— I Hamburg bleve, som det derværende Polities Synderegister beretter, nylig tre Piger straffede med fire Dages streng Arrest, fordi de havde været noget for høirøstede i Theatret. Denne Straf synes noget streng; imidlertid kan den høirøstede Snakken i Skuespilhuset let blive til en Forstyrrelse, og saaledes komme ind paa Politisagernes Gebeet. Hine Fruentimmer tilhørte iøvrigt en Classe, hvor Sædelighedsfølelsen just ikke bliver synderlig uddannet; men ubegribeligt er og bliver det, hvorledes Folk, som foruden deres andre Værdigheder, Embeder, Egenskaber og Titler, endnu tillægge sig selv Prædicatet „dannet," tidt opføre sig saaledes i Theatret, at de falde deres Omgivelser til Besvær. Angaaende Theater-Uartighedernes Capitel, den lydelige Passiaren, Slaaen Takt med Hænder og Fødder, Stokke og Paraplyer, Smækken med Logedøre m. m. kunde man henstille mange Betragtninger til mange „Dannedes" nærmere Overveielse.

— Elektrotypiske Aftryk ved Hjelp af den galvaniske Søile høre nu i London til de staaende Artikler, der falbydes i de engelske Dagblade.

— Naar man vandrer om paa en Kirkegaard, og læser alle de rørende Indskrifter paa Monumenterne, fristes man let til at græde Blod ved Tanken om, at Verden er saa opfyldt af slette Mennesker, medens alle de Gode ligge fer Fod under Jordens Overflade. Man kunde virkelig let falde paa den Idee, at onde Mennesker aldrig døe, da man ingensteds paa noget Monument læser saadanne Ord, som f. Ex. „Herunder hviler N. N. Nederdrægtig som Borger, tyrannisk som Huusfader, forbandes han af de Efterlevende" eller: „Herunder hvile de jordiske Levninger af min første Mand, N. N. Han var et Faarehoved og en Drukkenbolt. Gud skee Lov, at jeg blev fri for ham!" eller: „Vandrer! græd ikke, fordi den gamle, urimelige Pebersvend X er gaaet til sine Fædre! Jeg blev nødt til at sætte ham et smukt Monument, fordi han efterlod mig et Par Skilling." Sligt læser man jo aldrig, endskjøndt de gyldne Bogstaver paa Marmorpladerne tidt have en lignende, men dybt skjult Mening. Folk ere slet ikke oprigtige, det er hele Feilen; thi hvis de vare det, vilde Ingen mere forundre sig over slige Modsigelser mellem Ord og Tanker, som den tydske Poet, der skrev:

Wenn ich in dem Zeitungsblatte
Lese, wer gestorben ist,
Hier der beste Freund und Gatte,
Dort der beste Mensch und Christ;
Hier der Frömmste aller Frommen,
Dort der Patrioten Zier, —
Denk' ich oftmals still bei mir:
Woher mag es doch wohl kommen,
Daß auch nicht e i n Böser stirbt?

— Kerpen, en gammel afskediget Skovfoged i en fransk Landsby, mistede for femten Aar siden i den korte Tid af en Maaned sin Kone, to Døttre og tre Sønner; fra denne Stund af blev han mørk og menneskesky, og levede i en elendig Hytte, fjernt fra alle andre Huse i Byen. Om Dagen betlede han paa Landeveien, for ikke at døe af Sult, og om Natten havde han heller ingen Ro paa sig, hvorfor Landsbyens Beboere sagde om ham „at han i Mørket streifede omkring som en graadig Varulv, og søgte efter Mennesker og Qvæg til sin Føde. For nogle Uger siden kom kort før Midnat to Bønder og et Bondefruentimmer hjem fra den i Nærheden liggende Stad Rennes. Ved Randen af et Krat hørte de Skrig og Hyl, og saae tydeligt et Par Øine, der glødede i blodigrød Glands, som de senere bestreve omstændeligt. De korsede sig og løb hurtigt bort derfra med det Skrig: „den gamle Kerpen, den Varulv!" Næste Morgen fandt man den arme Oldings Liig; det Skrig, som Bønderne havde hørt, var hans sidste Raab om Hjelp. Ulvene, som huserede der i Krattet, havde sønderrevet ham.

— I Wiener Theaterzeitung fortælles Følgende, for hvis Rigtighed vi dog ingenlunde kunne indestaae: „I Slesvig lever et Ægtepar, der tilsammen driver fire Haandteringer. Han er Guldsmed — og Comiker ved det derværende Theater; Hun er Jordemoder og — redigerer et Blad, der udkommer i Flensborg. Flensborg ligger kun nogle faa Mile fra Slesvig. Tillige skriver hun ogsaa Kritiker over det Slesviger Theater for et Slesviger Blad, og disse skulle være saa yebrede, at hun lever i uophørlig Feide med det hele Theaterpersonale og allermeest med sin Gemal."

— Blodhundene, som ere indlemmede i den nordamerikanske Armee, for at bruges til Jagt paa Indianerne, indtage bestandig en vigtig Plads i Journalernes Polemik i de forenede Stater. Et af Congressens Medlemmer, Hr. J. Q. Adams, har i fuld Alvor gjort det Forslag, at man af Statssecretairen skulde forlange den nøieste Underretning om Hundenes Egenskaber og Alder samt om de Vilkaar, hvorpaa de Overlevende kunne blive deelagtige med den tappre Florida-Armee i Understøttelse fra Pensionskassen. Det er noget stærkt for en Europæer.

— I den franske Stad Chartres er en Geistlig ved Navn Mahé bleven dømt til Tvangsarbeide i femten Aar for Tyveri. Forbryderen, som er 26 Aar gammel, var Capellan hos en Landsbypræst. Han førte et udsvævende Levnet, hvorfor han et Par Gange havde faaet Irettesættelser af sin Biskop, og havde paadraget sig en Gjeld af 1000—1200 Francs. Den 13de Marts d. A. forlod han hurtigt Kirken efter Messen, og ilede til Præsteboligen, hvor han brød en Skuffe op i Præstens Chatol, og tog omtrent 800 Fr. hvormed han flygtede uopholdeligt. Da Præsten kom fra Kirken, opdagede han strax Tyveriet. Mistanken faldt strax paa Mahé, i hvis Bolig man fandt adskillige Tyvekoster, f. Ex. tolv Sølvskeer og ni Sølvgafler, som han havde stjaalet fra en anden Præst. Ved samme Leilighed kom det for Dagen, at han havde lovet en ung Pige at flygte med hende til det sydlige Frankrig. Nu er denne Uværdige hjemfalden til Lovenes Strenghed.

— **Bemærkning.** Der gives endnu en Mængde Mennesker, som see ned paa den comiske Scene med et Slags Fornemhed. Slige Folk ville vi bringe de Ord i Erindring, som den aandfulde, skjøndt noget plumpe Weber siger: Engels Tobias Witt räth Herrn Till, um klug zu werden: „Gebe er nur fleißig Acht, Herr Till, wie es die Narren machen." Og hvor kunde man vel bedre lære dette end for Comediens Huulspeil? Det lærer os at kjende Narrens Daarligheder, og er følgelig et sandt Præservativ. Daarligheder ere smitsomme, og for saadan Smitte bevares vi ved hine Genier uden Doctordiplom, som opdage Feil, bringe os til at lee derover, og tilsidst udraabe:

Quid vides?
Mutato nomine de te fabula narratur.

— Boieldieus Hjerte, som den berømte Tonekunstners Enke skjænkede hans Fødeby Rouen, og som hidtil blev opbevaret i et Gravcapel, er nu bleven bisat i det Monument, som Magistraten har ladet opføre for sin store Medborger.

— **Skolepoesie.** En fjortenaarig Negerinde, som var Eleve i et Pigeinstitut, blev dødelig forelsket i en smuk ung Officeer. Hun satte sin Lidenskab ud i Vers, som vi ikke tage i Betænkning at meddele her, da Forfatterinden for mange Aar siden er faret heden. Det ømme Qvad lyder saaledes:

Af Elskovs Ild mit Hjerte brænder
For Dig, min evig gode Ven!
Det Suk, som bort mit Hjerte sender,]
O, det afmaler ingen Pen!

Rank est Du voxen som et Ror;
Ei Falskhed skjuler sig bag Slor.
Dit hulde Ansigt, Maanen liig,
Det straaler venligt ned til mig.

Naar jeg betragter Dit morkeblaae Oie,
Skuer jeg ind i det fierneste Høie,
Tænkende sagte: O, gid Du var min!
Kjærlighed hvisker: Jeg evig er Din.

— Paa Grund af de sidste halvtredsindstyve Aars Omvæltninger er Kirkernes Antal i Paris blevet saaledes formindsket, at der nu kun findes 38 Gudshuse for en Befolkning af mere end 900,000 Sjele. Denne Omstændighed har fremkaldt en ganske egen Industrie, der bestaaer i, at en Sværm fattige Personer næsten hele Dagen igjennem besætte Stole og Bænke i de fleste Kirker, og sælge deres Pladse til mere formuende Besøgere. Især finder dette Uvæsen Sted i Kirkerne St. Roch og St. Eustache, der besøges meest af de høiere Stænder. I Paris er der altsaa ligesaa stor Mangel paa Kirker som i Kjøbenhavn paa Theatre, hvorved der alene bevirkes, at Sjouerne florere.

— En Bager i Coutances (Frankrig), som blev anklaget for at give falsk Vægt, anførte til sin Undskyldning, at han havde bestemt det confiskerede Brød til Englændere, og at han ikke for nogen Priis i Verden vilde have solgt deraf til sine Landsmænd.

— I en gammel medicinsk Bog staaer følgende Recept: „Naar en Igle ikke vil suge, saa sæt den i Lære en Ugestid hos en Aagerkarl, og dens Tænder ville da blive saa skarpe, at den kan bide gjennem Bunden af en Kobberkjedel og udsuge Hjerteblodet."

— For en Snees Aar siden boede en ung, smuk Mand i det lidet indbydende St. Pedersstræde. Hans Bolig, som bestod af et Par net meublerede Værelser paa første Sal, havde kun een Ubeqvemmelighed, der generede ham meget. Der boede nemlig paa anden Sal i Huset lige overfor en Enke med fire Døttre, som kun et overdrevent Galanterie kunde henregne til det smukke Kjøn. Disse fire Huldgudinder, der vare ligesom Markens Lilier, som hverken spinde eller strikke, tilbragte mange Timer af Dagen med at kige over til deres unge Gjenbo, hvem denne Opmærksomhed tilsidst faldt saa besværlig, at han næsten fortvivlede derover. Efteral han ofte ved Miner og Gebærder forgjæves havde bevidnet Damerne sin Misfornøielse med deres Spionblik, faldt det ham en Dag pludseligt ind at lorgnere dem gjennem sin colossale Portnøgle. Det hjalp; Fiirkløveret trak sig fornærmet tilbage fra Rudernes Chrystal, men den majestætisk-fede Moder traadte et Secund hen til Vinduet, og tilsendte den forvovne Yngling et knusende Blik, som aandede Foragt og Hævn. Om Aftenen bleve fire Vinduesruder i hans Værelse knækkede, og fire Kampestene rullede hen for hans Fødder. Dagen efter stode de fire Skjønheder med Moderen i Vinduet, og saae smilende paa, at den unge Mand flyttede. Skulde det virkelig være sandt?

— En fornem Dame spurgte engang i Samtalens Løb, en Herre: „Veed De, at Grev Z. har faaet en Søn?" „Saa? er han da gift?" — Nei, men han har været det!" sagde Damen, og rødmede høit over sin Ubetænksomhed. „Gud! saa er hans Kone da død ved denne Leilighed? „De misforstaaer mig aldeles — han har taget sig af et nyfødt Barn, som om det kunde være hans eget, og vil lade det opdrage." — „Ah! saaledes!"

Indhold. Døden i Baldragt; — Reise til Cuba, af Gaillardet; — Sanct Helena, af Jacques Arago; — Telemachs Ulykker; — Literatur og Kunst; Theater-Feuilleton; — Chronik.

Artistisk Bilag: Marechal Valées Portrait.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 19 Juli.

Kjøbenhavn.
Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

29de Hefte.

Literatur og Kunst.

— Da Herresædet Nysøe i vore Dage har tildraget sig den offentlige Opmærksomhed, glæde vi os ved at kunne meddele vore Læsere nogle Details om det Atelier, som Gjæstfriheden byggede for vor Tids største Kunstner. Gaarden Nysøe er ud imod Haven indsluttet af brede Grave; mellem disse og Havestuens høie Trappe, der er smykket med Slyngeplanter og Cactus, som ere hjembragte fra Italien, findes en stor Græsplet, Blomsterbede og Gange med Jasmintræer og Guldregn. Til Venstre, i Hjørnet mellem to høie Graner staaer Thorvaldsens Atelier, en lille sexkantet Bygning, ikke større end et almindeligt Lysthuus (ni Alen i Gjennemsnit fra Vinkel til Vinkel.) Laurbær- og Orangetræer i Ballier staae udenfor, og en høi Hængeask lader sine Grene dykke ned i Canalen, hvor Svanerne svømme. Dette Atelier har to Døre lige overfor hinanden; Lyset falder gjennem et stort Vindue i Taget. Midt paa Gulvet staaer Thorvaldsens Statue, draperet med et Slags Blouse eller Tunica, snevre Beenklæder og Skoe, og støttende sig paa Haabets Billedstøtte, der løfter paa sit Gevandt, for, ifølge Kunstnerens egne Ord, at antyde, at hans Haab er endnu bestandigt at skride fremad i Kunsten. Bygningens indvendige Sider ere for Øieblikket saaledes smykkede. Til Høire fra Statuen: et Basrelief, forestillende Christus i Emaus, bestemt til Altartavle for den lille, Baroniet tilhørende Kirke paa Jungshoved; en lille Dødsengel; Skizzen til Thorvaldsens Statue; Goethe siddende; en staaende Figur af Samme, begge, Skizzer til et større Arbeide; Perseus og Andromeda, Basrelief: Aarstiderne, under Skikkelse af Amor med en Blomsterkrands paa Armen, Korn i den ene Haand, Druer i den anden og Skøiter paa Fødderne; nogle smaa brændte Leermodeller, Fragmenter af Basreliefs. Paa Statuens venstre Haand: Christus, som lader smaa Børn komme til sig, Basrelief; Busterne af Holberg, Oehlenschläger, Byron, Grev Danneskjold og Frue; et Basrelief, forestillende Diana, som beder Jupiter om at maatte leve ene for Jagten. Dette Arbeide blev fuldendt paa Baronesse Stampes Fødselsdag, og foræret hende af Kunstneren; paa Jupiters Stol staaer: Albert Thorvaldsen. Nysøe den 20 April 1840. Fremdeles seer man her en Model til Sølvbryllupsmedaillen, som før har været omtalt i dette Blad.

I et Hjørne af dette Atelier er anbragt en lille Kakkelovn; i et andet en af Spanskrør kunstigt flettet Candelaber. Udenpaa er over den ene Dør anbragt Basreliefet „Jupiter og Diana" og over den anden Dør „Amor, som bekrandser Hygæa," udført i Cement. Taget er af Straa. Digteren H. C. Andersen, som i længere Tid levede her sammen med Kunstneren, har i et Impromtu skildret Stedet saaledes:

Et lille Huus paa Nysøe staaer
Midt i den smukke Have;
Der Svanen stolt med Vingen slaaer
I Gaardens gamle Grave.
I Huset er den bedste Skat,
Den fik Geniets Mærker,
Thi her har Danmarks Stolthed sat
Udødelige Værker.

— Under Titel af „Beretning om Borgerdydsskolen paa Christianshavn" har samme Skoles Forstander, Dr. phil. **Krarup** udgivet et Indbydelsesskrift til den aarlige Hovedexamen fra 18de til 22de Juli 1840. Det lille Skrift vil vistnok læses med Interesse af Alle, der forstaae at paaskjønne en fortrinlig Skoles Værd og den uberegnelige Nytte, den stifter for Fremtiden.

— Da det vistnok i høi Grad vil interessere mange af vore Læsere at erfare, hvorledes man i Udlandet bedømmer vore bedste Forfattere, tillade vi os herved at meddele Publicum en i „Blätter für literarische Unterhaltung" optagen Bedømmelse over Novellen „Maria" af Forfatteren til en Hverdags-Historie, oversat paa Tydsk af W. C. Christiani. Recensenten finder, som man vil see, Adskilligt at indvende mod Bogen, men da hans Bemærkninger ere fremsatte i en human og værdig Tone, have vi ikke taget i Betænkning at optage dem i vort Blad, skjøndt de ere stilede mod en Forfatter, for hvem vi have den største Agtelse. Hans Ord ere følgende:

„Den Charakteer af elskværdig Gemytlighed og tiltalende Naturtroskab, der udmærker Heibergs (?) Fortællinger, gjenfinder man ogsaa i denne sidste Production. Marias ukunstlet, naturligt og uden stor Anstrængelse af Phantasien fortalte Historie fængsler og behager, vi vide ikke selv ret vel hvorved, naar det ikke netop er ved dens prunkløse Simpelhed og Naturlighed. Armodens Bekymringer, de smaa Glæder i en nøie forbunden Familie, der kæmper mod Skiæbnens Ugunst, Dyden, der bukker under i selve Seieren, i Modsætning til den store Verdens Overmod og overdrevne Forfinelse, dette danner Stoffet og Indholdet af Fortællingen, som vel ikke viser os noget af den poetiske „Schmelz," hvormed Jean Paul og L. Schefer forstaae at udsmykke Materier af dette Slags, men som dog i enkelte Træk røber Fiinhed i Iagttagelsen og heelt igjennem en dannet og smagfuld Aand med Hensyn til Anordning og Fremstilling. Det egentlige poetiske Element viser sig alligevel som undertrykt med Hensigt, maaskee for ikke at gjøre Sanheden og Naturen noget Afbræk.

Forunderligt er det, at Forfatteren giver sin Historie et tragisk Udfald, hvortil der i de givne Forhold ikke findes nogen nødvendig Betingelse. Naar man seer, hvor tidt denne Feil kommer igjen, og hvorledes den navnligen danner et distinctivt Charakteertræk i næsten alle qvindelige Productioner, maa man næsten falde paa den Tanke, at det er lettere at være sørgmodig end glad, og koster mindre Anstrængelse at afslutte et Phantasie-Maleri med mørke end med lyse Farver. Men dette er i Sandhed et Beviis paa en Phantasie, der er bleven staaende i ufuldendt Uddannelse, eller en Sjel, som endnu ikke er bleven frigjort fra Livets Jammer af Poesien. Vistnok gives der i ethvert Kunstværk Betingelser, som nødvendigt forberede en tragisk Afslutning; men disse

Elementer erkjendes let af den i Sandhed dannede Aand, og gaae alle ud paa Begrebet af en ikke betalt Gjeld og Gudernes ufortjente Gunst. Hvor der er gjort Bod, har den tragiske Udgang ikke mere nogen høiere, nogen poetisk Betydning, og krænker mere eller mindre vor Retfærdighedsfølelse. Dette er ogsaa Tilfældet her; ifølge vor indre Dom har Maria Ret til at blive lykkelig, og hendes Undergang er en Vilkaarlighed, en Grusomhed af Autor uden nogen dertil berettigende Nødvendighed."

— Thorvaldsen har i disse Dage modelleret Steffens's Portrait en medaillon.

Theater-Feuilleton.

— Et af de Syngestykker, som for Øieblikket gjøre Lykke i Paris, er den comiske Opera „Zanetta," hvortil dHrr. Scribe og Saint-Georges have skrevet Texten, og Auber componeret Musiken. Sujettet er imidlertid ikke særdeles interessant, som man vil see af efterfølgende Linier, som vi have uddraget af et fransk Blad. Stykket begynder med, at Hs. Majestæt Kongen af begge Sicilier siger til den østerrigske Gesandt: „Excellence! jeg troer, at Rudolph, min Favorit, er forelsket i Deres Gemalinde." Hertil svarer Ministeren: „De tager feil, Sire! det er Deres Søster, som han gjør Cour til." Conversationen og Intriguen gaae saaledes bestandig frem à la Pompadour. Rudolph tilstaaer derefter for Hans Majestæt, at han er dødelig forelsket i en Dame, men det er ikke Gesandtens Kone, hvorover Kongen bliver glad, fortæller sin Yndling, at han selv er forelsket i denne Skjønhed, og tilsiger Rudolph sin Beskyttelse i hans Kjærlighedsaffaire. „Det er intet Afslag, Sire!" siger Rudolph.

Kongens Søster, Prindsessen af Tarent, er den virkelige Gjenstand for Rudolphs Elskov, og hun gjengjelder denne Lidenskab. For bedre at skjule dette Forhold, overtaler hun sin Elsker til at anstille sig forelsket i Hoffets Blomsterpige, den smukke Zanetta, der paa sin Side er hemmelig forelsket i Rudolph, siden han for tre Aar blev bragt saaret i hendes Faders Huus, og kom sig under hendes Pleie. Zanetta har, som det altid er Tilfældet i Operaer, frit Indpas paa Slottet, og har endog en Rendezvous med Rudolph i Statsraadets Cabinet, hvor Kongen har den Nedladenhed at gaae sin Vei, for ikke at forstyrre det omme Par. Det er dog virkelig Alt hvad man kan forlange af en Konge!

Spøg bliver tidt til Alvor. Rudolph, der saa smaat begynder at elske Zanetta, faaer en Billet fra Prindsessen, der bestiller ham til en Rendezvous. Rudolph, som ikke mere veed, hvem af de To han bedst kan lide, beslutter dog at gaae til det omtalte Møde, og foregiver at føle Symptomerne til en, dengang i Neapel grasserende smitsom Sygdom, for at slippe for at komme til et Hofbal. Naturligviis skye alle Hofmænd ham som Pesten, men den brave Zanetta kommer som Kjærlighedens og Troskabens Genius, for at dele alle Farer med ham. Rudolph fortrylles af hendes Følsomhed, Yndighed og smægtende Romancer.

Klokken slaaer elleve, og han har glemt Prindsessen over den henrivende Blomsterpige. Hans Majestæt lugter endelig Lunten, og stifter et Ægteskab, for at forebygge en Mesalliance. Zanettas Fader, en skikkelig gammel Portner, ophøies til Baron, og Prindsessen beqvemmer sig til at ægte Keiseren af Østerrig.

Indholdet er altsaa hverken overdreven originalt eller synderlig pikant. Men til Gjengjeld roses Musiken, som et værdigt Sidestykke til den sorte Domino. Til de Nummere, der finde det største Bifald høre en Romance og en Duet i første Akt, en Duet mellem de to Damer i anden Akt, og en stor, skjøndt maaskee lidt for lang Arie i tredie Akt.

— Den 30te Mai gaves i Lord Standish's bekjendte Privattheater i Florents Operaen „l'Italiana in Algeri" i et velgjørende Øiemed. En Samling af Menneskevenner havde nemlig besluttet at grunde et Asyl i Florents, ganske paa samme Maade som de saa ypperligt indrettede i det lombardisk-venetianske Kongerige, og at anvende Indtægten af en Forestilling til at begrunde denne Indretning. Endeel udmærkede Dilettanter og Dilettantinder, hvoriblandt man bemærkede tre Prindsesser Poniatowsky, deeltoge i Udførelsen af denne Opera, som blev stærkt besøgt, uagtet Entreen kostede en Ducat pro persona.

— Den 1ste Juni endte Hr. Dolignys franske Skuespillerselskab sine Forestillinger paa Teatro del Re i Milano. Det hedder, at det nuværende Selskab vil opløse sig, og at Doligny er reist til Paris for at danne et nyt, hvormed han igjen vil gjæste Milano til Efteraaret. Demoiselle Verneuil, der vandt et stort Bifald ved disse Forestillinger, bliver rimeligviis engageret paa ny under særdeles fordeelagtige Vilkaar.

— **Italiensk Opera i Athen.** Hvilken Omverling i de menneskelige Ting! Der, hvor fordum athenienssiske Damer afslørede deres Yndigheder, og svælgede i yppige, af Ambra duftende Bade (det nuværende Theater staaer paa Ruinerne af antike Bade), der lytter nu det athenienssiske Folk til Rossinis og Donizettis Toner, og smykker i Begeistringens Ruus deres Disciples Tindinger med Laurbærkrandse.

— Fra Dresden berettes, at den nye Theaterbygning skal aabnes mod Enden af Sommeren; den første Forestilling bliver Glucks Opera: „Armida."

Chronik.

— Adolph v. Schaden, Forfatter til mange Romaner, som for tyve Aar siden havde et stort, om just ikke udsøgt Publicum, er død i München i en Alder af 49 Aar. Tilsidst beskjæftigede han sig med topographiske Arbeider og Beskrivelser over bayerske Bjergegne.

— Fanny Elslers Ankomst til New=York var en ligesaa stor Begivenhed i sit Slags som salig Madame Malibrans. Ligesom denne, siger Morning Herald, er hun et Non plus ultra af Genie, Lidenskab, Simpelhed og Høihed i sin Kunst! Hendes Længsel efter at see America havde et betydeligt romantisk Sving. Da Captainen paa Great Western lod lodde ved Nærmelsen til Landet, og der ved den Leilighed kom noget Mudder op med, kyssede den henrivende Fanny denne lidet tiltrækkende Substants med samme Begeistring som Columbus fordum kyssede Strandbredden paa den første Ø, hvor han landede. Da Dandserinden kom i Land, og hendes Tøi skulde visiteres, glemte alle Toldbetjentene deres Strenghed, og strømmede ligesom alle andre Mennesker hen for at see den europæiske Sylphide, hvis Navn fløi fra Mund til Mund. Da man spurgte Hr. Cozzens, den Gjæstgiver, hos hvem Fanny Elsler naadigst vilde logere, om han havde nogle Værelser tilovers, svarede han først nei, men da han hørte, hvem det var, der agtede at beære hans Hotel med sin Nærværelse, blev der paa Øieblikket gjort de fornødne Anstalter. Hun faaer 20,000 Dollars for at dandse i tre Maaneder paa Parktheatret. Men det er ikke blot i New=York, at Americas Sønner og Døttre sværme for Tryllerinden; ogsaa Theaterdirecteurerne fra Philadelphia og Boston ere komne didhen, og have engageret Fanny til at dandse tolv Gange i hver af disse Stæder.

— Invalidernes Hotel i Paris er en af Stadens imposanteste Bygninger, og præsenterer sig saa meget bedre, da det ikke ligger i et tæt bebygget Qvarteer, men frit og smukt, i Nærheden af Tuilerierne, de Deputeredes Kammer, Place de la Concorde, og Obelisken fra Luxor, der bestandig minder Frankrig om Ægypten og Napoleons Felttog i dette Land. Man træder ind i den første Gaard. Façaden er 612 Fod lang, og fire Etager høi. Hovedporten er smykket med mange Trophæer, og Billedstøtterne af Mars og Minerva paa Piedestaller staae paa hver sin Side af Indgangen til Cour royale. Samme Cour royale er 52 Toiser lang, 32 Toiser bred, og omgiven med Arcader, som tjene de gamle Krigere til Promenade i slet Veir, medens de ved klar Himmel sole sig skareviis i Forgaarden eller qvæge sig i Skyggen af de Plantninger, som begrændse den ene Side af Esplanaden. I den første Gaard har enhver af de gamle Krigere en lille Have, hvori man som oftest seer Keiseren, udskaaren af Træ, i samme verdenshistoriske Stilling og Costume som paa Vendomesøilen. Fra Invalidgaarden træder man ind i Kirken, hvis Kuppel er udvendig forgyldt og indvendig rigt smykket med gode Malerier og architektoniske Zirater. Turennes Mausoleum, som findes ved Siden af Vaubans, er virkelig saa skjønt, at det vil blive en vanskelig Opgave nok for en Kunstner at oprette et ligesaa simpelt og skjønt Gravmæle for Napoleon. Udødeligheden understøtter den døende Helt, medens den bekrandser ham, og holder en Laurbærkrone i Haanden. Viisdommen og Tapperheden beundre Krigeren. Kun Navnet „Turenne" hentyder paa Mindet om en Hærfører, der imidlertid ikke nævnes med saa megen Begeistring i den tydske som i den franske Historie.

— Den Skizze, som vi dennegang levere vore Abonnenter, er udført efter et lille humoristisk Maleri af Marstrand. Det vil være Fleerheden af vore Læsere bekjendt fra dette Aars academiske Udstilling, og er bleven omtalt af os i Portefeuillen for 1840 Side 94 og 95.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 26 Juli.

Kjøbenhavn.
Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

30te Hefte.

Literatur og Kunst.

— I det engelske Maanedsskrift „the Athenæum" for Juni d. A. findes en Beretning, der let kunde ansees for et comisk Hjernefoster af et vittigt Hoved, dersom den ikke var affattet med saa megen Alvorlighed, at man maa ansee den for at være antagen for gode Vare. Fortællingen lyder som saa: „Den danske Geolog Dr. Lund har til det nordiske Oldskrifts = Selskab anmeldt en af ham gjort Opdagelse, da han lod grave i Nærheden af Bahia i Brasilien. Denne Opdagelse begyndte med et Fragment af en flad Steen, som var bedækket med Runebogstaver, men meget beskadiget. Da det lykkedes ham at dechifrere nogle Ord, som han erkjendte at høre til det islandske Sprog, udvidede han sine Efterforskninger, og stødte paa Fundamenter af Huse af hugne Steen, som havde en stor architektonisk Lighed med de Ruiner, der endnu existere i de nordlige Dele af Norge, i Island og Grønland. Opmuntret herved, gik han modigt videre, og fandt endelig efter flere Dages Gravning den scandinaviske Tordengud Thor med alle sine Attributer, Hammeren, Handskerne og det magiske Bælte. Selskabet har overdraget Prof. Rafn (som først paa en authentisk Maade beviste, at der i Oldtiden havde existeret Forbindelser mellem Island og Nordamerica før denne Verdensdeels Opdagelse ved Columbus) at indgive en Beretning angaaende Dr. Lunds Brev, for at henlede den lærde Verdens Opmærksomhed paa denne høist interessante Opdagelse, der synes at bevise, at de gamle Nordboere ikke blot have udstrakt deres Søreiser til Sydamerica, men endogsaa anlagt faste Colonier i denne Egn." Det Værste ved denne Historie er, at Dr. Lund i sine sidste Breve aldrig med et Ord har omtalt disse Udgravninger, og desuden heller aldrig har været paa det Sted, hvor de skulle være forefaldne, men derimod opholder sig langt derfra ved Lagoa Santa i Provindsen Minas Geraes.

— Demosthenes' Tale for Ktesiphon, oversat af Lord Brougham. Demosthenes synes, at dømme efter hans engelske Oversætteres Antal og Dygtighed, høiligen at tiltale den engelske Nationalsmag; navnligen have flere Statsmænd oversat ham. I Begyndelsen af forrige Aarhundrede udgav Tonson en Samling af Demosthenieske Taler, for største Delen oversat af Lord Somers, der havde flere unge Adelsmænd til Medhjelpere. Endnu tidligere oversatte Dronning Elisabeths Privatsecretair, Dr. Thomas Wilson, som siden blev Statssecretair, Philippika paa Lord Burgleigh's udtrykkelige Forlangende; denne ønskede derved at oplive Landets Patriotisme mod Spaniernes truende Angreb. Denne troe og kraftige Oversættelse afgiver endnu et mærkeligt Bidrag til det engelske Sprogs Historie. I den nyeste Tid har Lord Brougham oversat Talen om „Kronen." Oldtidens første Taler, gjengiven af en af Nutidens første Talere, Demosthenes' Ord i Broughams Mund — denne Sammenstilling kan ikke andet end vække den meest spændte Forventning. Den ærede Lord anseer selv et saadant Sammentræf som en nødvendig Betingelse for at løse Opgaven lykkeligt, og frakjender af den Grund sine fleste Forgjængere al Dygtighed hertil. „De røbe overalt deres fuldkomne Ubekjendtskab med Veltalenhedens Kunst; Ingen af dem havde nogen practisk Erfaring heri, Ingen den Færdighed at kunne tale i Folkeforsamlinger eller for Tribunalerne, Ingen var selv Taler hverken ved Tilfældet eller af Profession." Men herved er aldeles ikke taget Hensyn til Forskjelligheden mellem den antike og moderne Veltalenhed. Oldtidens Taler virker mere paa Tilhørerens Øre ved den fulde Klang af sit kraftige, ofte korte Sprog — vore Statstalere derimod mere paa Aanden ved Overbeviisning og en, ifølge Sagens Natur, tidt i det Brede gaaende Beviisførelse. Men netop denne Forskjellighed begrunder den retfærdige Tvivl, om den Sidste i sig selv virkelig har Kald til at være den Førstes Tolk. Lord Brougham har selv gjort denne Tvivl til Vished, thi hans Veltalenhed gjør ham ligesaa tidt mere til Paraphrast end til Oversætter, hvad han netop forekaster sine Forgængere. Ikke mindre følelig er Mangelen paa al Belysning af historiske Forhold, støttet paa de af de nyeste tydske Oldgranskere gjorte Opdagelser. Ikke destomindre overgaaer Lord Brougham alle engelske Oversættere i tro Gjengivelse af den originale Stils Charakteer, hvorimod han i enhver Henseende staaer tilbage for Raumer, som, endskjøndt Politiker, dog ikke er nogen politisk Taler.

— For det Bedste, som er skrevet i Novellefaget efter Bulwer, anseer man i England Sir Francis Vincent's „Arundel, a tale of the french revolution" (i tre Bind), som skildrer alle de Forviklinger, hvorfor Pligt og Kjærlighed vare udsatte i Revolutionens Dage; dog kunne flere Revolutionsscener, især de for Retten, ikke sammenlignes med Skildringerne i de alt for tidligt forglemte „Tuilerier" af Mistress Gore — det bedste af hendes utallige Værker.

— Af Barbiers Værker bliver nu foranstaltet en ny Udgave i elegant Form, indeholdende „Iambes," disse kraftige Satirer fra 1830, „Pianto," elegiske Klager fra Italien, og „Lazare," hvori Digteren allerede viser sig noget svagere. Hvo, der ret vil vide, hvad det franske Sprog formaaer at yde i Kraft, Tonefylde, ja plebeisk Raseri, han læse Barbier, der staaer som eneste i sit Slags i den franske Poesie. Man erindre sig blot det, med alle en rasende Veltalenheds Skrækkebilleder udstyrede Digt, der begynder saaledes:

Il est, il est sur terre une infernale cuve,
On la nomme Paris: c'est une large étuve etc.

Digteren siger selv i sin Indledning til „Iambes," at der i denne fordærvede Verden, hvor man driver Spot med Pathos og Emphase, og slaaer om sig med sladderagtige Phraser, ikke er andet tilbage for en redelig Digter end at være Cyniker og spille Diogenes i Tønden.

— Cormenin har udgivet en ny Bog om den administrative Ret, og erklærer sig i Fortalen for en Centralisation. Noget Nyt har han ikke sagt, og hvad der skal gjelde som saadant, er urigtigt.

Blandt Andet paastaaer han, at kun Franskmanden er skabt til at gjøre Erobringer, fordi han strax er hjemme overalt og blander sig i Alt. En naiv og sand Tilstaaelse! „Tydskerne" siger han „Russerne, Englænderne vare to Gange i Paris, uden at vove at røre ved de borgerlige Love. Franskmanden er ikke otte Dage i en Stad, førend han omkalfatrer Alt, Politiet, Tribunalerne, Borgemesterne, Handelslovene o. s. v." Alt dette er meget sandt, men den franske Forfatter skulde have tilføiet, at hans Landsmænd netop af denne Grund ofte blande sig i Sager, som de ikke forstaae, og at de sjelden ere istand til at beholde deres Erobringer.

— I Paris har Madame Flora Tristan udgivet „Spadseretoure i London, der ere meget interessante, men tillige skrevne med stor Bitterhed. — En Tydsker har sammesteds udgivet „Politiske Breve fra Berlin," som kun indeholde Lidet om Politik og aldeles Intet om Berlin. — Alexander Dumas er reist til Italien og Theophile Gauthier til Spanien. George Sand skriver et nyt Drama, endskjøndt „Cosima" havde det Uheld at falde igjennem. Sands og Balzacs Laurbær tillade ikke Hr. Lamartine at sove, han vil absolut ogsaa pibes ud, og skriver i den Anledning et Drama for Mademoiselle Rachel. Balzac har ogsaa et færdigt, men kan ikke faae det opført for Tiden, da Theatret ved Porte St. Martin er lukket.

— Om Digtet „Der Skalde" af G. C. Th. Francke, udtaler et tydsk Blad sig saaledes: Vi betvivle ikke, at de her opstillede romantiske Malerier, hvis eneste Staffage dannes af den scandinaviske Gude- og Helteverden, kan have nogen Interesse saavel for Danmarks Beboere, som for mange tydske Læsere, ligesom Sproget er ædelt nok til at give Fremstilleren en Plads blandt hans Fødelands Digtere. Men ifølge vor Anskuelse staaer den nordiske Skjald altid et Trin dybere end den græske Rhapsode; Apollos Lyra klinger sødere end Skjaldens Telyn, og vi dvæle heller i Elysium end i Valhalla. Imidlertid være det langtfra os, at vi paa Grund af vor individuelle Følelse skulde bryde Staven over disse Romanzer og Sagn, thi vel komme samme Rhytmus, Melodier, Billeder og Skikkelser altid igjen, men de kunne maaskee dog finde Gjenklang paa de Steder, hvor den nu uddøde Skjaldesang fordum tonede. De opklare med et Tryllesksjær Runerne af en forsvunden Verden og bedække med Phantasiens Slør en Oldtidstammes modbydelige Raahed og en mørk Tidsalders Afskyeligheder. I Details kunne vi ikke indlade os, da vi ikke have læst de sidste Romanzer. Bogen er dediceret den nuværende Konge af Danmark.

— Den franske Architekt Gau udgiver et stort Pragtværk „Afbildninger af hidtil ikke beskrevne Billedværker i Nubien." Det skal indeholde 63 Kobbere og Vignetter og koste 120 Francs.

Theater-Feuilleton.

— Den svenske Digter, Greve C. Adlersparre, som nyligt er vendt tilbage til sit Fæderland fra Udlandet, og paa denne sin Hjemreise har opholdt sig nogle Dage i Kjøbenhavn, oversætter Andersens Drama „Mulatten" paa Svensk. Dette Stykke skal gives i næste Saison paa det kongelige Theater i Stockholm.

— Den i Sverrig baade som Sangerinde og Skuespillerinde høit anseete Mamsel Jenny Lind har i Sommer givet Concerter i flere af Landets sydlige Stæder, og ved samme Leilighed aflagt et kort Besøg i Kjøbenhavn. Da Tid og Omstændigheder ikke tillode hende at lade sig høre offentlig i vor Hovedstad dennegang, haabe vi, at dette vil kunne skee til næste Foraar, da Kunstnerinden foretager sig en Reise til Italien, og agter at lægge Veien over Kjøbenhavn.

I Paris har en Mademoiselle Denain debuteret paa Théâtre français som Rosine i Beaumarchais's „Barberen af Sevilla"; det var i gamle Dage en af Mademoiselle Mars's mest glimrende Roller.

Chronik.

— Den i Paris høit anseete Syngelærer Marco Bordogni giver ogsaa Hertuginden af Nemours Underviisning i Sang. Denne unge Fyrstinde skal have en meget smuk Stemme, som hun med stor Iver søger at uddanne.

— Det store og fortreffelige Orgel i Birmingham har nylig erholdt en Forbedring, hvorved dets Kraft er bleven betydelig forhøiet, nemlig to colossale, efter et nyt Princip indrettede Trompeter, som have en fuld og klar, skjøndt intet mindre end bedøvende Tone, endskjøndt de have ligesaa stor en Kraft som det hele øvrige Orgel. Denne Opfindelse ansees som Begyndelsen til en ny Epoke for Orgelbygningen.

— Dandserinden Maria Taglioni er født i Stockholm den 23de April 1809. Hendes Fader er en Italiener og Moderen er Svensk. Navnet Taglioni er berømt paa den italienske Skueplads, da mange Kunstnere førte det med Udmærkelse, men sin europæiske Berømthed erholdt det dog først ved den moderne Terpsichore, der feirer Triumpher overalt, hvor hun viser sig. Karstein, Taglionis Morfader, var Sverrigs Talma, og ikke blot en god tragisk Skuespiller, men ogsaa en udmærket Sanger. Gustav den Tredie, der holdt meget af ham, udnævnede ham til sin Hofsecretair.

Karsteins Datter giftede sig med den sicilianske Choregraph Taglioni; Frugten af dette Ægteskab var den fortryllende Maria Taglioni, hvem Terpsichore var huld allerede fra Vuggen af.

— Wiener Theaterzeitung charakteriserer de europæiske Lande saaledes: „Frankrig er Modernes Land, England Lunernes Land, Spanien Ahnernes Land, Italien Pragtens Land, og endelig Tydskland inclusive Sverrig og Danmark Titlernes Land. I det sidste Rige gives der nemlig ikke mindre end 233 Titulaturer, der gaae igjennem hele Alphabetet."

— Hvad skal man dog opleve i 1840! En Datter af Madame Schröder-Devrient bliver opdraget i et Pigeinstitut i Staden Hannover. Men nu har denne Skoles Bestyrerinde erklæret, at hun ikke længere vil beholde Barnet, fordi Moderen vil give Gjæsteroller paa det derværende Theater. Et satirisk hannoveransk Blad mener derfor, at Lægerne itide skulde sende bemeldte Institutbestyrerinde til Hildesheim, hvor der findes et fortrinligt Hospital for Afsindige.

— En besynderlig Begivenhed har for kort siden tildraget sig i Leipzig. En ung Boghandler havde længe baaret en heftig, men stille Kjærlighed til en ung Dame af en agtet Familie. Da han endelig staaer paa det Punkt at ville erklære sig, seer han pludselig en ham bekjendt Englænder som sin Rival. De blive endelig begge enige om at indgaae et Væddemaal om den elskede Gjenstand, og Prisen for dette Væddemaal tilfalder Englænderen. Den unge Boghandler, som i Forveien var tungsindig, overlader sig nu til en mørk Fortvivlelse. Man savner ham i flere Dage, indtil man drager et Liig op af Floden, og gjenkjender den Ulykkelige. Det var P. B., en Slægtning af det gamle bekjendte Boghandlerhuus.

— Som et Beviis paa den List, hvormed selv tilsyneladende dumme Dyr søge at forskaffe sig Næring, fortæller Webster følgende mærkelige Historie: „Den store hvide Pelikan gaaer for det meste op og ned ved Kysten af Cap Town, især i Nærheden af Hyttefade. Undertiden maa den dog lade sig nøie med Korn, hvad den ellers kun lidet ynder, og derfor anvender følgende Middel for at skaffe sig en bedre Føde. Den samler i sin store Pung paa Halsen en heel Mængde Korn, og iler med denne Skat hen til saadanne Steder, hvor der gaae Høns med Kyllinger. Her lader den efterhaanden Kornene falde, og søger da paa en ubehændig Maade at samle dem op igjen, men dog saaledes, at Kyllingerne bemærke det. Disse ile nu sædvanligt, fulde af Glæde over den fundne Skat, hen for at stille deres Appetit; men da griber Pelikanen den Første, den Bedste, som kommer den nær, og flyver afsted med sit Bytte."

— I Toulon beskjæftiger man sig meget med at tale om en ung Forfatter fra Paris, som agtede at skrive et Værk over Toget til St. Helena, og i den Anledning havde ladet sig engagere som Skibsmusikant paa Fregatten „la belle poule" under Navn af Georges Daniel. Imidlertid fattede den Næstcommanderende paa Skibet Mistanke, da den foregivne Hoboist havde et alt for fiint Væsen. Sagen blev opklaret, og Skribenten blev afviist.

— Indholdet af Paganinis Testament er nu bleven offentligt bekjendtgjort. Hans Formue vurderes officielt til 1,700,000 Francs, hvad der snarere er under end over Sandheden. Hans eneste, endnu umyndige Søn er indsat til Universalarving, men begge hans Søstre skulle aarligen nyde Renterne af en udsat Capital, og en Dame i Lucca, hvis Navn ikke maa offentligt bekjendtgjøres, en Livrente af 6000 Francs. Hans Søns Moder, en italiensk Sangerinde, der har reist med den Afdøde fra 1823 til 1828, faaer en aarlig Livrente af 1200 Francs.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag ɔc. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Sondagen den 2 August.

Kjøbenhavn.
Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

31te Hefte.

Literatur og Kunst.

— I London er for Tiden en engelsk Oversættelse af Ingemanns historiske Roman „Valdemar Seier" under Pressen. Den udkommer hos Saunders & Otley.

— Hertugen af Lucca, der befinder sig i en vis Finantsforlegenhed, agter at sælge sit, paa Mesterværker af den italienske Skole rige Billedgallerie. Uagtet han har nedsat Prisen derfor til en Trediedeel af hvad det har kostet, have dog alle de italienske Hoffer, hvem han har tilbudt det, ikke villet indlade sig herpaa; de Fleste, fordi de selv vare rige nok i den Henseende, men Kongen af Sardinien af en saare ædel Bevæggrund. Staden Sallenches var nemlig afbrændt, og i den Anledning skrev Kongen til Hertugen, at han ikke kunde indlade sig paa at kjøbe selv det mindste Maleri, da han endnu havde saa mange Huse at bygge op igjen. Samlingen skal nu sendes til England, og er paa Veien didhen indtruffen i Paris. Nu vil dette herlige Gallerie, som kun er lidet med Hensyn til Qvantiteten, da det kun bestaaer af 94 Stykker, men desto større hvad Qvaliteten angaaer, blive adspredt til alle Verdens Hjørner ligesom Fesch's, Sommarivas, Talleyrands og mange Fleres Samlinger. Det er sørgeligt, at de fleste af disse Billeder rimeligviis ville blive adspredte omkring paa de engelske Stores Landgodser, hvor de komme til at paradere som unyttige Luxusvarer, uden mindste Gavn for Kunsten.

— „Gewandhausconcerten" i Leipzig, som nu har bestaaet omtrent i 50 Aar, er almindelig bekjendt som en høist vigtig Anstalt. Ikke blot paa Leipzigs Kunstretning udøver den sin mægtige Indflydelse, men den virker ogsaa saavel middelbart som umiddelbart i det Fjerne, og vinder derved i almindelig kunsthistorisk Betydning. Navnligen har dette viist sig siden den Tid, da Mendelssohn-Bartholdy overtog den techniske Styrelse af dette Institut, og man kan vel betragte den Leipziger „Gewandhausconcert" som et Mønster for grandiose musikalske Opførelser. I „Leipziger allgemeine musikalische Zeitung" finder man en Oversigt af dette Selskabs Virksomhed i de sidste fem Aar, nemlig fra den Tid Mendelssohn-Bartholdy blev Musikdirecteur for Anstalten. I Almindelighed bemærke vi kun, at der i hvert Vinter-Semester i Gjennemsnit gives 20 Concerter foruden et betydeligt Antal Extraconcerter, hvis Indhold bemeldte Blad ikke meddeler. Paa de reglementerede Concerter ere i det sidste Quinqvennium 45 Symphonier blevne givne ved 98 Opførelser; deraf bleve 21 givne mere end eengang. Disse Musiknummere vare af Bach, Sebastian-Suite, Beethoven 9 Symph., Burgmüller, DobrCowski, Gaelrich, Haydn 4, Hetsch, Kalliwoda 2, Kittl, Lachner 2, Lindblad, Mehul, Möhring, Molique, Mozart 5, Onslow 2, Reissiger, Ries, Schneider, Schubert, Spohr 4, Strauss, Täglichsbeck, Vogler, Abbed. Opførelser af Ouverturer fandt 106 Gange Sted; af 59 Ouverturer bleve 21 givne mere end engang. Componisterne vare: Beethoven 6, Bennet 2, Chelard, Cherubini 6, Cimarosa, Gluck, Hiller 2, Kalliwoda, Kleinwächter, Leon de St. Lubin, Lindpaintner 2, Lobe, Marschner 3, Mendelssohn-Bartholdy 6, Moscheles, Mozart 2, Müller, Onslow, Reitz, Righini, Romberg A, Rosenhain, Rossini, Schneider, Spohr 2, Verhulst, Vogler, Weber C. M. 6. Af Stykker for flere Instrumenter gaves 11 i 10 Opførelser, og 104 Nummere til eet Instrument i 134 Opførelser. I Alt fandt 346 Opførelser af Instrumentalværker Sted.

Hvad Sangmusik angaaer, gaves af Chor, Ensembler, Finaler o. a. dsl. 60 Stykker i 81 Opførelser; deraf bleve 14 Nummere givne mere end eengang. Af Duetter, Terzetter, Qvartetter, Qvintetter, Sextetter gaves 25 Stykker i 33 Opførelser; 6 Nummere gaves mere end eengang. Af Solo-Nummere foredroges i 134 Opførelser 90 Stykker af 29 Componister. Der fandt altsaa 248 Opførelser af Sangnummere og 346 af Instrumental-Nummere Sted, i Alt 594 Opførelser. I ovenmeldte Tidsrum lode sig høre 43 indenlandske Kunstnere, hvoraf 25 Instrumentister og 18 Sangere, og 66 udenlandske Kunstnere, hvoraf 50 Instrumentister og 16 Sangere, Summa Summarum 109 Kunstnere, hvoraf 75 Instrumentister og 34 Sangere.

Da Gewandhaus-Concerten regelmæssigen opfører 20 Symphonier hver Vinter, og et andet Selskab „Euterpe" i sine 10 Abonnements-Concerter giver 10 Symphonier, foruden hvad der ellers gives i Extraconcerter, kunne vi i den Anledning ikke andet end takke den kjøbenhavnske Musikforenings Bestræbelser for, at vi i det Mindste i et Tidsrum af femten Aar faae ligesaa mange Symphonier at høre som Leipzigs Indvaanere i een Vinter.

— I Robert Schumanns „Neue Zeitschrift für Musik," No. 52 d. A. findes følgende særdeles fordeelagtige Recension:

„Hermann von Løvenskjold, 4 charakteristische Impromtus in Form von Scherzo's. Op. 8. 2 fl. 15 xer. Wien bei Diabelli & Comp.

Det synes, som om vor Kunst ret snart vil fæste Rod i alle Lande, som ligge i Nærheden af Tydskland, ja selv nu i de nordligere. Componisten synes, efter Navnet at dømme, at være Svensk. En Trio, der fører det samme Navn paa Titelbladet, have vi allerede omtalt i vort 5te Bind, Pag. 203; vi vide ikke, om det er den samme Componist, men i ethvert Tilfælde er det en, som vi maae hilse med Agtelse. Hvis han er Dilettant, maae vi i alle Tilfælde, blot paa Grund af disse Scherzi, anvise ham den første Rang blandt Alle, som componere for Claveer; er han Kunstner, kunne hans Medbrødre uden Videre optage ham som deres Jevnlige i deres Række. I lang Tid har jeg ikke truffet paa nogen Composition, med hvem jeg næsten heelt igjennem er saa enig, der har interesseret mig saa meget, ved Gjentagelser gjort mig saa vel som denne. Det er ingen Mirakelstykker, og skal heller ikke være det; men dette dannede Udtryk, dette Forhold, denne Velklang, denne gode Maade at componere paa, finder man ikke allevegne. Hist og her kunde man let antage Moscheles for Forfatteren, og det navnligen

paa Grund af adskilligt Pikant; dog er dette endnu mere gemytligt og frit. Det kan kaldes at componere, om endog i det Smaa; her er Forgrund, Perspectiv, Baggrund, og det Hele virker behageligt. Maatte nu den, som sagt, os aldeles ubekjendte Kunstner-Adelsmand forsøge sig i større Ting, skrive for Orchester, thi han har Midlerne dertil, og de, hvem disse Stykker ere ubekjendte, see paa dem jo før jo heller! Desuden mangler det baade Lærere og Lærlinge paa gode, ikke alt for vanskelige firehændige Stykker, saa at endog noget mindre Udmærket kunde regne paa Udbredelse, og meget mere disse, hvormed vi nu med største Agtelse tage Afsked og med den Trøst, at der endnu hist og her findes fortreffelige Musikmennesker."

Theater-Feuilleton.

— Der har i flere tydske Blade, navnligen i Wiener Theaterzeitung af 24de Juni d. A. staaet en Artikel, som kun Letsindighed eller den saa meget yndede Lyst til at bagtale Næsten, kan have dicteret. Historien er meget lang og fortalt med mange Biomstændigheder, for hvilke Læseren skal blive forskaanet, men Indholdet er kortelig, at Jomfru **Grahn** skulde paa en uædel Maade have brudt sin Contrakt med Directeuren for den store Opera i Paris, for at reise til London, hvor hun blev bedre betalt. Skal man smile eller harmes over slige Beretninger? Dersom disse Nyhedskræmmere vidste, at den unge Dandserinde længe har ligget tilsengs af Ledevand i Knæet, og at hendes Engagement ved Operaen alene er bleven ophævet paa Grund af denne Sygdom, hvis Helbredelse vil blive vanskelig og langvarig, da vilde de formodentlig indsee, at Jfr. Grahn for Tiden hverken kan optræde i Paris eller London, men destoværre kun alene tænke paa, hvorledes hun ved Lægernes Hjelp kan gjenvinde sit tabte Helbred.

— Paa det nye Theater i Dresden, der snart vil blive aabnet, skal der i den første Maaned gives Stykker af berømte tydske Forfattere og Componister. „Don Carlos, Egmont, Iphigenie, Nathan, Figaro, Don Juan, Euryanthe og Alceste" staae paa Repertoiret, hvortil endnu den store engelske Digters „Hamlet" slutter sig. Man kan ikke nægte, at det er en smuk Maade at indvie et tydsk Theater paa.

— I en sachsisk Provindsialstad gav man for kort siden Mozarts „Zauberflöte" med en underlig Besætning af Hovedrollerne. Tamino var nemlig eenøiet, Pamina skjæv og pukkelrygget og Nattens Dronning gammel og tandløs.

— Mademoiselle Hulda Erck, kongelig Skuespillerinde fra Berlin, gav for kort siden Gjæsteroller i Leipzig. En af hendes derværende Beundrere helligede hende følgende lyriske Udbrud:

Der Schöpfung grösstes Meisterwerk,
Du bist es, theure Hulda Erck!

— **Meinau og Peter.** I Elbing gav man for ikke længe siden Kotzebues „Menneskehad og Anger." En Skuespiller ved Navn Meinau spillede Peter, og en Anden, som hed Peter, gav Meinau. Forestillingen var slet og blev udpeben. Da traadte Directeuren frem og sagde: „Saasom det har viist sig ikke at være godt, naar Skuespillere paatage sig andre Roller, end de, som Skjæbnen har anviist dem, saa skal „Menneskehad og Anger" blive givet imorgen saaledes, at Meinau spiller Meinau og Peter Peter." Publicum klappede; Dagen efter var Huset meget fuldt og Forestillingen virkelig ret god.

— Den nye Opera „Cristina di Svezia," af den unge Componist Nini blev den 10de Juni givet med stort Bifald paa Theatret „Carlo Felice" i Genua.

— **Theatret i Athen.** Theatret Sansoni — saaledes hedder den nuværende Triumphator — ligger i den nordvestlige Deel af Byen paa en Høi, der behersker den til Olieskoven sig strækkende venlige Slette. Denne Deel af Staden hedder Gerania. Bygningens Façade med tre beqvemme Indgangsdøre begrændser den, ti Metres brede Herodotgade. Til Høire og Venstre føre magelige Trapper til Logerne. Theatret, som har fire Rækker Loger, rummer omtrent 1000 Mennesker. Rummet for Tilskuerne har Form af en Hestesko. Det Indre er simpelt og smagfuldt decoreret, den kongelige Loge i Centrum af den første Logerække. Façaden er smykket med Søiler. Bygningen er opført af DHrr. Schaubert og Hansen (en Dansk). Hr. Sansoni aabnede sine Forestillinger med Donizettis „Lucia di Lammermoor" for et talrigt Auditorium af Grækere, Albanesere, Tyrker, Italienere, Tydskere, Englændere, Franskmænd, Russere, Americanere, Hvide og Farvede, i broget Blanding. Kongen og Dronningen bivaanede ogsaa denne Forestilling, som blev optagen med stort Bifald.

— Det tydske Operaselskab i London har givet Webers „Euryanthe" med et Udfald, der har udjevnet mange tidligere Synder. Man kunde neppe troe, at det var de sædvanlige Sangere, saa godt gik det. John Bull var henrykt.

— New-Yorks Journaler have næsten glemt alle politiske Anliggender, alene for at tale om Fanny Elslers Pirouetter. I Anledning af Balletten „La Tarantule" ytrer en fantastisk Referent i Bladet „Intelligencer" sig som følger: „Fra nu af vil America ogsaa have Sæde og Stemme i Intelligentsernes Raad, naar der tales om theatralske Celebriteter. Ingen Theater-Notabilitet vil i Fremtiden kunne undvære en saadan Indvielse, som den, der er bleven Fanny Elsler tildeel paa denne Halvdeel af Jordkloden. Ved Siden af hende vil for Fremtiden enhver anden Berømthed i Europa forsvinde, og Fanny Elsler blive Dandsekunstens Lafayette (!!!)

Chronik.

— En Hr. Kastner i Erlangen har bekjendtgjort følgende: „Da, som offentlige Blade berette, Tøier af Glastraad begynde at anvendes ikke blot til Overklæder, men ogsaa til Hovedtøier, saa er det muligt paa Tiden at erindre om, at slige Tøier, især ved hurtige og stærke Bøininger, let splintre, og at meget fine Glassplinter saaledes kunne komme i Øinene, og frembringe farlige Tilfælde."

— Den ivrige Astronom Messier var saa begjærlig paa Opdagelsen af nye Cometer, at Ludvig XV gav ham Tilnavnet „furet des cometes" (Comet-Ilderen.) Engang havde Messier længe luret paa en Comet, da hans Kones Sygdom og derpaa følgende Død holdt ham flere Uger borte fra Observatoriet, og Montaigne fra Limoges imidlertid opdagede Cometen. Messier var ude af sig selv herover, og da en Ven kom for at trøste ham over Konens Død, raabte han med bittre Taarer: „Jeg har opdaget tolv! Montaigne berøvede mig den trettende. Efter tolv Koner kan man nok faae den trettende, men hvorfra skal jeg faae den trettende Comet?"

— Den Skizze, som vi idag levere vore Læsere, er efter et Maleri af Riepenhausen i Rom. Hvad der hos os aldrig kan finde Sted, hører til Dagens Orden i Pavestaden, nemlig den Skik, eller rettere sagt, Uskik, der tillader Fangerne at tale gjennem Vinduesgitteret med deres Venner og Familie. Dette Billede fremstiller en saadan Familie-Conversation udenfor et af Stadens Fængsler, og kan tjene som et Sidestykke til Marstrands bekjendte Composition, hvor Fangerne spille Kort med dem, som staae udenfor. Posen, der hænger paa Stokken ud af Vinduet, er en Pung, hvori medlidende Sjele i Forbigaaende nedlægge en Almisse, der stedse affordres dem med mange Bønner og Klager.

Pariser-Moder.

— De Hovedtøier, som Damerne meest bruge denne Sommer, ere Capoter og Hatte af Riisstraa. Paa disse Straahatte kan intet tænkes yndigere end et skotsk Echarpe med meget lyse Nuancer eller hvide Prydelser af Blomster eller Flor. Capoter i Kniplinger ere det meest Elegante; man pynter dem med en Blomsterguirlande; den Lila-Nuance er meget i Mode. Beaudran, som er en Autoritet i Modesager, sætter undertiden paa sine hvide, gjennemsigtige Capoter en Rose af ponceau Flor, hvilket gjør en charmant Virkning med et aldeles hvidt Toilette, som fremhæves ved en Broche eller en Bracelet af Coraller. Hvad Damernes Ridedragt angaaer, er der ikke skeet nogen betydelig Forandring; den er aaben foran med en Krave, som er lagt i Læg, og lukket med sex smaa Coralknapper. Den største Pragt ved dette Amazon-Costume bestaaer i Ridepidsken, der maa være meget kostbar. Madame M***, som ansees for at være den bedste Rytterinde i Paris, har en med Guld og Ædelstene besat Ridepidsk, som har kostet 12,000 Francs.

Et Parfum, som staaer høit anskrevet hos Pariserinderne, er Beaume Iglou. der forskriver sig fra Orienten, og besidder en sand Tryllekraft til at forfriske Huden og forjage Migraine, der siges at genere Damerne mere om Sommeren end om Vinteren. Denne kostelige Beaume faaer man især udmærket hos Madame Brie i Rue Richelieu No. 89.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 9 August.

Kjøbenhavn.

Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

52te Hefte.

Literatur og Kunst.

— I „Blätter für literarische Unterhaltung" af 27de Juli d. A. findes en særdeles fordeelagtig Bedømmelse af „Svend Dyrings Huus," der er udkommen paa Tydsk 1839 hos Perthes-Besser og Mauke i Hamburg. Recensenten antager, at Stykket er udarbeidet paa Tydsk af Hr. **Hertz** selv, og glæder sig over, at Oversættelsen altsaa tillige er et Originalværk. Efter at have med nogle Linier meddeelt Tragediens Indhold, gaaer Anm. over til en noiere Drøftning af Stykkets Grundidee og enkelte fremtrædende Charakterer, hvilke sidste han finder saa mesterligt skildrede, at enhver af dem fortjener at beundres som en eiendommelig Production. Saaledes finder han Ragnhild „grandios dæmonisk," og antager at denne Rolle maa paa Scenen være af en ubeskrivelig Virkning, hvorvel den ikke hører til de „taknemmelige" Roller. (Enhver, som har seet Fru Heibergs mesterlige Udførelse af Ragnhild, vil vistnok ikke henregne denne Rolle til de utaknemmelige.) Som et stort Fortrin hos Digteren fremhæver han det skjønne simple Sprog, hvorfra alle glimrende Talemaader i en usædvanlig Grad ere udelukte, og hvormed Versemaalet, som holder Middelveien mellem den sædvanlige dramatiske Jambus og Knittelverset, staaer i fuldkommen Harmonie. Som Prøve paa det ædle, simple Sprog anføres et Par Vers af Fru Helvigs Monolog i anden Akt ved Barnets Vugge, Regisses milde Klage over sine Sødskendes Lidelser, da Gjenfærdet er forsvundet, Fru Helvigs Straffetale til Guldborg og det noksom bekjendte skjønne Englechor, der lyder saaledes paa Tydsk.

Dem Welt und Menschen nicht Hülfe gebracht,
Bringen wir Trost in der einsamen Nacht;
Wer Noth am Tage häufig erlitten,
Werden wir Labung zur Nacht erbitten.
Als man den Heiland auf Erden geschaut,
Keimte der Trost für die herbesten Schmerzen,
Ein Trost für den, der gläubig vertraut,
Ein Schall vom Chor der Seligen — laut
Steigt er herab zum menschlichen Herzen.

Rec. slutter med den Bemærkning, at Adel og Simpelhed i Kunsten nu næsten alene findes i de nordiske Lande af germanisk Herkomst, og at Danmark udmærker sig ved Kydskhed i sin Literatur, uden at det derfor mangler det paa Aand og Tanker. Ogsaa fremsætter han det Ønske, at en eller anden Theaterdirecteur vilde gjøre sig bekjendt med Stykket og prøve paa, om det ikke kunde plantes over paa den tydske Skueplads.

Theater-Feuilleton.

— „The Courrier," et af New-Yorks Blade, indeholder følgende Artikel om Fanny Elsler, der ogsaa synes at have fængslet dettes Redacteur ligesom alle andre americanske Hjerter, hvis Dronning hun er bleven alene ved sin Ynde og Elskværdighed.

„Elslers Talent" siges der „omfatter alle optænkelige Former; det bringer enhver Charakteers Typus, enhver mulig Nationalitet til klar Anskuelse. I Tarantella viser den uforlignelige Fanny sig ganske som en elskelig, sorgløs ung Pige, i „den besjelede Rose" som en olympisk Guddom, i Cracovienne som en Polakinde, i Cachucha som Spanierinde; i Smolenska fremtræder hun aldeles som Russerinde, og som en Russerinde, hvortil der intet Sidestykke findes. Men hele New-York er ogsaa bleven ligesom vanvittig af Kjærlighed til dette hulde Væsen, over hvem man næsten kunde forglemme Himmelen selv. Selv en ærværdig Qvæker har anmodet Park-Theatrets Directeur om at forskaffe ham et Par af hendes Dandseskoe til hvilkensomhelst Priis. Hvor hun viser sig, er hun omringet af en Skare Beundrere; hun træder altid op som en Dronning, omgivet af et stort Følge."

Herefter giver Bladet endnu en enthusiastisk Beretning om den forgudede Dandserindes Besøg paa et americansk Krigsskib, men da dette allerede har været omtalt i saa mange danske Blade, at det kan ansees for at være tilstrækkeligt bekjendt, forbigaaes det her. Vi ville kun anføre, at hun ved sit elskværdige Væsen, sit fortryllende Smiil, sin barnlige Naivitet forrykkede Hovederne paa de ældste Sømænd til den Grad, at en gammel Qvartéermester sagde med et Suk, da hun igjen tog bort fra Skibet: „Jeg vilde give 10 Dollars til, at hun igjen vilde besøge vor Nøddeskal."

„The Courrier" slutter saaledes: „I de sidste Dage har den Comité, der havde paataget sig at ordne den fattige, af det americanske Theatervæsen saa høit fortjente Ritchings' Affairer, anmodet Stadens Afgud om at deeltage i Benefice-Forestillingen til Fordeel for denne værdige Kunstner. Fanny Elsler lod de Ansøgende neppe tale ud, førend hun med den største Beredvillighed opfyldte denne Begjæring. Da Ritchings hørte dette, blev han rørt til Taarer, og turde nu gjøre Regning paa en rigelig Indtægt."

— I Riga lever en Skuespillerinde ved Navn Demoiselle Brücke, hvem Naturen har givet et mere mandligt end qvindeligt Udvortes; hun har et temmelig stærkt Skjæg, en dyb Stemme og er 5 Fod 5 Tommer høi. Hun spiller flere mandlige Roller, og gjør især Lykke som Abellino, den store Bandit.

Chronik.

— Det ulykkelige Udfald af Napoleons sidste Felttog gjorde mange Mennesker i Frankrig ulykkelige. Veteraner fra Republikens, Consulatets og Keiserdømmets Dage vare adspredte over hele Landet, og Mange, som vare blevne Krøblinger i Kampen for Fædrenelandet, maatte nu gaae en ny, bitter Kamp imøde. Dette var ogsaa Tilfældet med Vincent, en af de Grenaderer, som havde

bragt de franske Vaabens Berømmelse til Europas fjerneste Grændser. Han var bleven conscriberet i en Alder, da han endnu ikke havde kunnet lære et Haandværk, og søgte nu, da alle Forhold saa ganske havde forandret sig, at erholde den lille Pension, hvortil Æreslegionens Kors berettigede ham. Dette blev ham afslaaet, og han maatte, for ei at betle, give sig til at være Fiacrekudsk. Der stod han nu for kort siden, nedslaaet og eftertænksom ved Siden af sin Vogn paa Vendomepladsen, da en Mand i Oberstuniform traadte hen til ham for at benytte hans Kjøretøi. Vincent befordrede Officeren til St. Germain, og holdt derefter med sin Vogn paa en af de Pladser, der ere Fiacrekudskene anviste. Da Vincent nu vilde see efter, om Puderne i Vognen laae i behørig Orden, saae han en Brevtaske, aabnede den, og fandt deri en Sum paa 10,000 Francs i Verler samt flere Breve adresserede til Oberst V***. Strax vender han om, og farer i fuld Galop til det Huus, der var betegnet som Oberstens Bolig. Han lod sig melde, blev indladt, hilsede paa militair Viis, og sagde: „Hr. Oberst! De har forglemt Deres Brevtaske i min Vogn!" — „Javist", svarede denne levende „og jeg ansaae allerede Pengene for tabte, da jeg ikke vidste Nummeret paa Din Vogn. Det er et heelt Regiments Lønning." — „Behag at see efter, om der mangler noget?" — „Intet; men har Du været Soldat?" — „I tyve Aar, Hr. Oberst, og jeg troer med Ære; jeg var med i Moskau og ved Beresina." — „Der var jeg ogsaa med, min gamle Ven; giv mig Din Haand, og sæt Dig ned hos mig, saa ville vi sladdre lidt sammen om vore Eventyr." — „Ak, det er kun sørgelige Erindringer, Hr. Oberst! vore bedste Skarer, som allerede vare blevne dygtigt fortyndede af Vinteren, fandt deres Grav i Sneen." — „Nu ja, Kamerat, som Du her seer mig, var jeg nærved det Samme. Allerede laae jeg paa den iisbedækte Jord, hentæret af Kulde og Hunger; da kom der lykkeligviis en Garde-Grenadeer, pustede Liv i mig med sit Aandedræt, og efterlod mig Halvdelen af sin lille Provision til min Redning. O, det kan jeg aldrig forglemme." — „Grenaderen gjorde kun sin Pligt, Hr. Oberst! jeg har selv været i et lignende Tilfælde, som nu falder mig ind. Det var ved Dniepers Bredder; en ung Officeer af Generalstaben, hvis Hest var styrtet død ned under ham, laae i den dybe Snee, nærved at forgaae af Sult og Kulde. Jeg deelte den Smule jeg havde, med ham, det var et Stykke Brød." — „Et Stykke Brød? rigtig, nu videre!" — „Nu, det var ikke noget Stort; i min Feltflaske havde jeg endnu et Par Slurker Brændeviin, og da det ikke kunde deles, trykkede jeg ham den hele Rigdom i Haanden." — „Det gjorde Du, fortræffelige Mand, og Flasken?" — „Ei, der stod jo mit Navn paa: Vincent." — „Vincent!" raabte Obersten, og trykkede den gamle Grenadeer med Heftighed i sine Arme. „Gud skee Tak, saa har jeg da endelig fundet mit Livs Frelser." Fem Minuter efter kjørte Vognen tom tilbage til sin Eiermand, og Obersten førte den redelige Vincent ind i sit Cabinet, hvor han viste ham Feltflasken, der hang imellem Trophæer. „Da Du gav mig den, Kamerat" sagde han, „laae der et Menneskeliv paa dens Bund, og her (han puttede Brevtasken i Veteranens Lomme) betaler jeg Dig Din Brændeviin."

— **Sjeldent Selvmord.** I Coblenz skar for kort siden en ung Maler paa 25 Aar, ved Navn Köhler, Halsen over paa sig med en Barbeerkniv, fordi — han ikke kunde faae sit Skjæg til at groe. Det var som man siger paa Tydsk „ein unbärtiger Knabenstreich."

— **Naturopdragelse.** I Canton Lucern i Schweitz lever en Englænder, der har trukket sig tilbage fra Verdens Larm, og alene hylder Naturen. Denne Mand opdrager tillige sine Børn ganske som i Naturstanden, for at opstille et levende Exempel paa, at Forkjælelse og Forfinelse ere lige skadelige for Legemets og Sjelens Udvikling. Ifølge disse Grundsætninger have Børnene siden deres Fødsel aldrig nydt kogte Spiser, men tage deres Næring til sig, saavel Kjød som Vegetabilier, i raa Tilstand, fordi disse ved Solens Varme, paa Naturens Arnested, blive noksom udkogte til at nydes. De drikke Flodvand, ikke Brøndvand, fordi Brønde ere kunstige, af Mennesker opførte Vandbeholdninger. Melken maa ikke drikkes kold, men varm, ligesom den malkes af Dyret, fordi Naturen ikke kjender noget til kold, og endnu mindre til suur Melk. Naar det regner, maae Børnene tumle sig omkring paa Havens Græspletter, fordi Dyrene ikke kjende noget andet Bad end Regnbad. Om Sommeren sove de under et luftigt Trætelt eller Træskuur paa Græsset, fordi Naturen ikke har skabt Senge og Huse, men Træskjærme og Græsmadratser, og om Vinteren i en Klippehvælving ligesom Bjørne og Murmeldyr. Klattren i Træer, Løben, Svømmen, Springen o.s.v. ere deres gymnastiske Øvelser. Den aandelige Underviisning meddeles i den frie Natur. Uagtet det meget Forkeerte i denne Opdragelse, der smager af Rousseaus „Emile," see Børnene ud som sande Idealer af menneskelig Kraft, Skjønhed og Sundhed.

— En berømt Mand har sagt, at den nyere Tids originaleste Forfattere ikke ere dette, fordi de frembringe noget Nyt, men fordi de forstaae at sige Tingene paa en Maade, som om Sligt aldrig havde været sagt tilforn. Han anseer det derfor som det skjønneste Tegn paa Originalitet, naar man saaledes forstaaer at udvikle en given Tanke, at Ingen let skulde have fundet hvad der laae i den. — Heri har den berømte Mand muligen Ret, men han har selv ikke sagt noget Nyt hermed.

— **Universitetet i Athen** har en glædelig Fremgang; det theologiske Facultet tæller allerede 10 Tilhørere, det juridiske 137, det medicinske 30, det philosophiske 56, i Alt 232 Tilhørere.

— Efter Sigende mener **Daguerre** nu at staae paa det Punkt, at han kan gjøre sin Opdagelse fuldstændig. Han troer sig istand til at kunne øieblikkeligen frembringe den Virkning, som Solstraalerne hidtil kun udøvede efter en vis Tids Forløb paa de tilberedte Plader, og paa denne Maade erholde ligesaa nøie Billeder af bevægelige Gjenstande, som hidtil af de ubevægelige.

— I Nærheden af Holyrood blæste Vinden nylig et gammelt Træ omkuld, hvorunder Marie Stuart tidt pleiede at sidde og læse. Denne Begivenhed har i høi Grad opvakt Høilændernes overtroiske Frygt.

— For nogle Aar siden læste man følgende Dødsanmeldelse i en dansk Avis: „Den 9de dennes ved Frokosttid bortkaldte Forsynet vor inderlig elskede, eneste Datter Mette Marie. Svært var dette Tab for de krumbøiede Forældre, der nu staae ene, ene i Verden, men sværest var Tabet dog for Ynglingen i Thisted, der kaldte hende sin, og snart skulde forenes med hende. Da hun var meget sygelig, og ikke kunde holde det ud ret længe alligevel, maae vi dog i Grunden takke Gud, der løste op for hende. Beviisnelser om Condolence modtages med Erkjendtlighed, naar de sendes os i portofrie Breve." Underneden stode Forældrenes Navne.

— I Warschau leve for Tiden omtrent 20 Fruentimmer, som enten have fyldt eller ere nærved at fylde et heelt Aarhundrede. Den 13de Mai d. A. døde en af disse gamle Damer, Doctor Borgarts Enke, som blev lidt over hundrede Aar.

— **Kunstnerhævn.** Den berømte italienske Violinist, Paolo Diana, kom engang som ungt Menneske til Professoren paa Violinen, Rolla i Milano, for at udbede sig hans Veiledning. Denne afslog det med den Bemærkning, at et saadant Talent ikke mere behøvede nogen Fører. Diana bad ham da om, i det mindste at ville meddele nogle Antydninger med Hensyn til Compositionslæren, men var ikke lykkeligere med dette Andragende. Han følte sig krænket ved denne Egensindighed, men fandt snart en Leilighed til at hævne sig paa Professoren. Rolla componerede en Concert, som han skulde udføre ved en forestaaende Festlighed. Flere Dage i Rad lurede Diana under Vinduerne, naar den Anden øvede sig, noterede paa Stedet Adskilligt af hvad han hørte, og bragte en Concert sammen af det, han saaledes havde sneget sig til at høre. Tre Dage før Festen yttrede Diana det Ønske at lade sig høre for endeel Professorer og Dilettanter, som ogsaa indfandt sig i Mængde, og blandt dem Rolla. Hvor stor var dennes Forbauselse, da han, efterhaanden som Diana spillede, gjenkjendte alle sine Ideer til den Concert, som skulde gives ved den bebudede Høitidelighed!

— I Neapel forlanges nu meget Lidt af en prima donna, det vil sige, foruden en elegant Paaklædning endnu to visse Manerer, som hun maa anbringe engang i hver Akt. Første Maneer: paa en Fjerdedeels-Node synges en Fioritur af nogle Hundredetusinde-Dele, Hovedet lægges paa den ene Skulder og der blinkes med Øinene; derhos lege Hænderne med en Snor i Bæltet eller med intet; det betyder Gratie, Skjelmeri, Ømhed og Blufærdighed. Anden Maneer: af nogle dybe, holdte Noder, der klinge som Alvor og Eftertanke, stratter paa engang en lynsnar, skrigende Fioritur op som en Raket eller en Agerhøne, og endes, om muligt, med en Trille, denne Hjertets Vibration; derhos maa Hovedet kastes tilbage og den høire Arm majestætisk løftes iveiret. Det betyder Heroisme, Fortvivlelse, Lidenskab. Med disse to Manerer og en frisk Atlaskes Kjole hver Aften faaer Sangerinden stormende Bifald. I vort, alle Maskiner tilbedende Aarhundrede bliver Alt, selv Kunsten, vurderet efter den større eller mindre Lighed med Maskinfærdighed.

— Ved et festligt Maaltid, som Brandcompagniet for kort siden gav i Staden Detroit, udbragte en begeistret Ingenieur følgende Toast: „For Damerne, de eneste Brandstiftere, som tænde Flammer, der ikke kunne slukkes med Vand!"

— Efter en nylig foretagen Folketælling havde Kongeriget Nederlandene foruden Limburg den 1ste Januar d. A. en Befolkning af 2,662,489 Sjele, hvoraf 1,698,842 Protestanter, 910,082 Catholiker, 51,127 Israeliter og 2,938 af andre Confessioner. Siden 1830 er Folkemængden bleven forøget med 235,283 Sjele.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge og Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 16 August.

Kjøbenhavn.
Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

33te Hefte.

Literatur og Kunst.

— Af det kongelige Theaters Repertoire er i disse Dage udkommet Nr. 121, indeholdende andet Oplag af „Østergade og Vestergade," et Stykke, der allerede er trykt i denne Samlings første Deel Nr. 12. Dersom Nr. 121 ikke er en Trykfeil istedenfor Nr. 12 — hvilket der imidlertid ikke er Grund til at antage —, troe vi at burde gjøre den ærede Forlægger opmærksom paa, at Subscribenterne af denne Skuespilsamling ikke kunne være tjente med at erholde de samme Skuespil aftrykte flere Gange — thi den Fortale, som ledsager andet Oplag af „Østergade og Vestergade," gjør det neppe til et nyt Stykke —; men forvente. at denne Feil maa blive rettet ved det næste Stykke, som udkommer i dette Repertoire. (Indsendt.)

— Vor dramatiske Literatur har i disse Dage faaet en lille, men behagelig Tilvært i „Emilies Hjertebanken, Vaudeville-Monolog af J. L. Heiberg." Denne nydelige, naive Scene, der synes at skylde en øieblikkelig idyllisk Sindsstemning sin Tilværelse, henhører til de Arbeider, som Mange ansee for en Bagatel at skrive, og som kun Faa vide at udføre med Takt og Smag. Den naturlige, lette og flydende Dialog, i Forening med de naive, barnlige Sange, bevirker, at man med ligesaa stor Fornøielse læser denne Vaudeville-Monolog, som man seer den udført paa Scenen. Digteren og Skuespillerinden have lige stort Krav paa vor Erkjendtlighed, thi vi tilstaae oprigtigt, at ligesom Fru Heibergs Fremstilling af „Emilie" forekommer os at være et fuldendt Mesterværk, saaledes troe vi ogsaa, at man skal have ondt ved at finde en Forfatter, der med saa megen Aand og Gratie, som Professor Heiberg, forstaaer at skabe Meget af hvad der i Manges Øine synes at være Intet.

— Af Leopold Schefer er nylig udkommet: „Mahomeds türkische Himmelbriefe."

— I München var nylig et stort Maleri „Kong Ottos Indtog i Athen" af Peter Heß offentligt udstillet, og bestandig omgivet af Skuelystne. I rige Grupper er det græske Folk forsamlet om det i Midten af Billedet thronende Theseus-Tempel; i Spidsen sees Geistligheden og Rigets Notabler, som samtlige byde Kongen velkommen. Den ungdommelige, kraftige Hersker, fulgt af sine Ministre og Officierer, træder dem imøde med aaben, munter Mine. Bag disse Grupper hæver sig Borgen Akropolis i Mellemgrunden. Man anseer dette Arbeide for et af Kunstnerens bedste Værker.

— Vi ville henlede vore Læseres Opmærksomhed paa en lille fordringsløs Bog, som under Titel: Planternes Metamorphose, fire Forelæsningee af Dr. Ph. v. Martius, oversatte af S. Drejer, nylig har forladt Pressen. Enhver, som ei ved overvættes Nydelse af aandsslappende Lecture har tabt al Sands for Naturens Betragtning, enhver, som føler nogen Attraa efter at lære den ham omringende Planteverden at kjende, ville vi paa det varmeste anbefale dette lille Skrift, iforveien lovende ham et rigt Udbytte af nye Forestillinger, som ei kunne andet end tiltale hans Sjel. Det er den berømte brasilianske Reisende, som i et herligt, paa samme Tid dybt philosophisk og ægte poetisk Sprog udvikler sine Anskuelser over Plantens Liv, forfulgt igjennem alle Stadier. Grundtrækkene til disse fire Forelæsninger havde Martius nedskrevet efter Göthes Opfordring til Brug for denne store Naturkjender, hvem Døden hindrede i at benytte dem; og Martius fandt senere en Trøst i den videre Udførelse af Gjenstanden, som han foredrog for en Kreds af intime og høitdannede Venner, som den meest passende huuslige Sørgefest over den store Hensovede, Plantemetamorphoselærens Fader.

Vi ville saa meget mere anbefale denne Bog til Læsning, som den deri fremsatte Opfatningsmaade af Naturen hidtil hos os har været saa godt som ukjendt. Læseren vil rigtignok ikke lære at kjende Navnet paa en eneste Plante, men det er saa meget desto bedre for ham — i det Sted faaer han en klar og fuldstændig Fremstilling af Plantens Udvikling fra Begyndelsen af dens Liv til Maalet for dette. Vi ville som Prøve paa Forf's Stiil hidsætte efterfølgende Fragment, hvori Talen er om Bladets magiske Indflydelse paa vort Gemyt.

„Hvad enten det nu er i dets (Bladets) Totalitet, her som Løv i den glindsende, grønne Bøgelund, hist i Olietræernes matte Sølverlys, eller Naaleskovenes mørke, skyggefulde, melankolske Grønt; — eller det er i faa Blades Forening til en Rose, til en Viol, en Lilie: stedse udøve Bladene, denne rastløs virksomme, forgængelige, ikke for sig men for noget andet virksomme, Deel af Planten, et uimodstaaeligt Herredømme over vort Gemyt. Er det maaskee fordi en indre Stemme siger os, at vi selv ere lige saa forgjængelige som det usle Birkeløv? eller skulle vi speile os i denne harmløse, høiere Kræfter ganske sig hengivende Virksomhed, som, selv forglemt, intet er for sig selv, alt for et Almindeligere? eller ligger til Grund for denne Mening den glade Anelse, at ligesom det i sin fremskridende Metamorphose stedse tjenende Blad bliver forklaret til høiere Farveglød og renere Duft, saaledes skulle vi forklares ved en lignende selvforglemmende Stræben."

Medens det er bekjendt nok, at Forf. hører til dem, som have gjort dybe Indblik i Naturens Hemmeligheder, han, som anvendte sit hele Liv til at grandske Plantelivets Væsen, den Begunstigede, som en rum Tid kunde forfølge disse Grandskninger i Tropernes Urskove, hvor det organiske Liv udvikler sig med en hos os ukjendt Fylde; er det dog interessant nok at erholde den aabenhjertige Tilstaaelse af ham, at selv han maa hilse som et Underværk

Planten:

Der, skjøndt den Øiet mangler og er blind,
Dog strækker Lyset Blad og Stilk imøde,
Og hilser fuld af Haab dets første Skin,
Men sørger naar de sidste Straaler gløde;
Der taler tungeløs i Farvens Glands;
Af Himlens Dug og Jordens Støv den qvæges;

Af Muld den fletter kun sin Bladekrands;
Haandløs den griber, fodløs den bevæges.
Hvor underfuldt et Væsen! — aldrig grant
At fatte og erkjende den jeg evned.

Det er øiensynligt med hvilken Sagkundskab, Omhyggelighed og Kjærlighed Oversætteren har behandlet sit Emne. Det danske Publikum maa være ham takskyldigt, ei blot for at have indført, men ogsaa for den værdige Maade, hvorpaa han har indført et saa interessant Arbeide i vor Literatur.

F. L.

Theater-Feuilleton.

— I September vil Fanny Cerito, den af Italienerne saa høit anseete Dandserinde, optræde i den store Operas Balletter. — Taglionis Fader er indtruffen i Hovedstaden; hans almindeligt beundrede Datter vil snart følge efter. Hun skal have sluttet en Accord med den nye Directeur, Hr. Leon Pillet, om at optræde i tolv Forestillinger, og vil først vise sig som Sylphiden, i denne Rolle, som hun tilforn udførte saa henrivende. To af de mere betydende Journalister skulle efter Sigende værr ifærd med at affatte et Program til en spansk Ballet, hvortil Sujettet er taget af en smuk Fortælling: Bruun og Blond. Begge Hovedrollerne skulle gives af Damerne Louise og Natalie Fitzjames.

— I Berlin skal et Sørgespil af Friedrich Hebbel med det Første bringes paa Scenen. Hebbel har allerede tiltrukket sig Opmærksomhed ved smukke Digte og velskrevne Critiker.

— I Sevilla gav man den 6te Juni et nyt Drama i fem Acter: „Leoncia" med stort Bifald. Forfatteren er en ung Dame der i Staden, som skjuler sit virkelige Navn under det pseudonyme „Peregrina."

Chronik.

— Som en stor Mærkværdighed maa det vel ansees, at en engelsk Officier af høi Rang for nogentid siden forlod sine Fædres Tro, og i Ostindien gik over til de Indfødtes Religion. Han skal være bleven en god Hinduer, og beder offentlig med stor Pomp i Hunoman til Abeguden og andre Afgudsbilleder. Ogsaa har han heller ikke undladt at tage flere Koner, for heller ikke at være lunken i dette Punkt af sin nye Troesbekjendelse.

— Paa Theatret „la Gaiété" i Paris opføres i denne Tid meget ofte „le Massacre des Innocents" (Børnemordet i Bethlehem). Man kalder det et bibelsk Drama. Herodes viser sig deri som et Uhyre i Menneskeskikkelse. Hovedscenen er naturligviis den, hvor de uskyldige Børn blive myrdede, og dette bevirkes paa en ganske ny, eiendommelig og vel ogsaa sindrig Maade. Børnene, som saaledes tages af Dage, ere af Gummi elasticum. Naar de kastes ud af Vinduerne og ned fra Tagene, springe disse Gummidukker naturligviis op igjen, naar de falde til Jorden, og denne Elasticitet skal forestille Dødens Krampetræk. De zittre og krympe sig i det mindste et Qvarteerstid omkring paa Bræderne.

— De nye Colonier i America have ofte sælsomme Navne. John Denis traf engang paa sine Reiser i de forenede Stater i de store Vildnisser en Dreng, hvem han spurgte om hvor langt der endnu var til „Stegepanden." Drengen svarede: „De staaer midt i Panden."

— Maadeholdsforeningen i New-York har nylig udgivet en Beretning, hvori der paastaaes, at der i de forenede Stater ikke gives færre end 500,000 notoriske Drukkenbolte. Da hele Unionens Befolkning anslaaes til 16 Millioner Mennesker, hvoriblandt omtrent 4 Mill. vorne Mandspersoner, kommer der i Gjennemsnit een notorisk Drukkenbolt paa otte Personer.

— Af alle Ægtemænd har ingen drevet Kjærligheden til sin Kone saa høit som Englænderen Sheales. Da Udsigten fra Montblancs Spidse har behaget ham overordentligt, lader han nu anlægge en beqvem Fodsti derop, for at hans elskede Mage, der holder meget af sin Beqvemmelighed, ogsaa kan komme til at nyde samme Fornøielse. Han agter at feire sit Sølvbryllup deroppe.

— I den Elberfelder „Anzeiger" af 18de Juni findes følgende Anmeldelse: Jeg er nu kommen hertil, men kan ikke opholde mig her længe. Hvis Nogen har Tandpine, skal han ikke genere sig — thi jeg er her. I to Minuter river jeg Viisdomstænder ud, og andre Tænder i Forbigaaende. Kun hurtig! Man træffer mig hele Dagen.

Elberfeld, i den forgyldte Løve.

Constant Constantini
fra Neapel.

— Paa Fregatten „la belle poule", der skal hente Napoleons Aske fra St. Helena, er et fuldstændigt Daguerreotyp-Apparat med, for at optage en tro Afbildning af alle de Punkter, som ere blevne mærkværdige ved Napoleons Ophold og Død.

— Guldet har atter vundet en stor og betydningsfuld Seier. — Baron og Baronesse Rotschild ere blevne optagne i den høiadelige Londoner Reunion „Almacks."

— I Perigueux i Frankrig foreviser nu en Dame, Madam Poisson et Menagerie, hvori hun omgaaes de vilde Dyr ligesaa ugeneert som DHrr. Carter og van Amburgh, ja driver endog Tingen saavidt, at hun slaaer Hyæner og Løver lige i Ansigtet med den knyttede Næve.

— Da Kong Friedrich August af Sachsen endnu var Churfyrste, gjorde han i sine første Regjeringsaar en Reise igjennem sine Stater. I en vis Stad indtraf han seent paa Aftenen, og fandt den illumineret. Da han havde udhvilet sig lidt, begav han sig ud i Byen for at see Illuminationen, ved hvilken Leilighed et comisk Transparent faldt ham i Øinene. En Slagter, hvem Skjæbnen havde skjænket en Hustru af Xantippes Familie, havde opstillet et Maleri, der forestillede et Skjold, hvorpaa der fandtes to Figurer, et Fruentimmer med rasende Gebærder og oploftet truende Arm, og en festlig klædt Mand, af hvis Mund følgende Ord udstrømmede:

„Brumm' heut' nur nicht, du alter Bär,
Der Churfürst kommt, unser gnädiger Herr."

— I Omegnen af Havre har man opfundet en ny Maade at tigge paa. Fire Mænd gik tilsammen fra Huus til Huus omkring i Landsbyerne, og bade om Almisse; de førte tre Ulve og to frygtelige Hunde med sig, hvorover Folk bleve saa forskrækkede, at de skyndte sig med at give Penge, for at blive de farlige Gjæster qvit. Omendskjøndt de fire Karle saae høist forrevne og elendige ud, fandt man dog 300 Francs i Lommerne paa en af dem, da de bleve arresterede.

— Claude de Bullion, Overintendant for Finantserne under Ludvig XIV, lod i Aaret 1640 slaae de første Louisd'ors i Frankrig. Altsaa feire Louisd'orerne i dette Aar deres anden Secularfest.

— For nogle Uger siden tabte en Pariser Banquier sin Brevtaske, hvori fandtes Bankbilletter til et Beløb af 61,000 Francs. Han lod strax sit Tab bekjendtgjøre, og lovede den redelige Finder en Belønning af 6000 Francs. Et Par Dage efter fik han en lille Pakke sendt med Posten, hvori hans Brevtaske rigtignok var, men destoværre uden Penge. Derimod laae der en Seddel, saaledes lydende; Jeg skal sende Dem de 61,000 Francs tilbage med Renter, saasnart som jeg er bleven dobbelt saa riig som De. F. P.

— I Wien begynde Damerne at gaae med Stok, rimeligviis for ikke at udsætte sig længere for at hænge paa Mandfolkenes Arm.

— I intet Land i Verden skal der findes saa mange uanstændige Bøger som i England! det kan altsaa ikke undre saa meget, at Hospitaler, Daarekister og Tugthuse ere saa overfyldte. Pesten skal være bleven bragt over fra Frankrig, og have smittet Ungdommen i alle Stænder.

— For kort siden blev Jernbanen mellem London og York aabnet. Afstanden, som er 217 engelske Mile, blev tilbagelagt i ikke fuldt 10 Timer.

– Madame Laffarge, der, som bekjendt, blev anklaget for at have ombragt sin Mand med Gift, beskyldtes tillige for at have frastjaalet en Veninde, den nuværende Grevinde Leotaud, Diamanter af flere tusinde Francs Værdi, og er nu erklæret for skyldig i Tyveriet og dømt til to Aars Fængselsstraf. Vidnerne vare for største Delen af den fornemme Pariser Verden, og Retssalen i den lille Stad Brives, hvor Sagen førtes, var fuld af Personer af den store Verden. Nu er Forgiftelses-Processen i Gang.

— Fyrst Pückler-Muskau, som i nogen Tid har været syg, er nu i Bedring. Derimod ligger hans tro Ledsagerinde, den skjønne Abyssinierinde, farlig syg.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge og Sverrig.** — Bidrag ꝛc. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 23 August.

Kjøbenhavn.

Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

54te Hefte.

Literatur og Kunst.

— Paa Boghandler Andr. Fred. Høst's Forlag er under Pressen: Gamle danske Folkeviser, udgivne til Almeenlæsning af **Adam Oehlenschläger.** Prisen bliver 2 Rbd., men uagtet der ikke udstædes nogen Subscriptionsplan, forbeholdes dog de sædvanlige 10% dem, der bestille Expl. forinden Værket udkommer.

Nogle Forlags- og Commissions-Skrifter,

hos

Boghandler Andr. Fred. Høst, Gothersgaden No. 349. Kjøbenhavn, — August 1840.

— Ancelot, Verdensmanden. Roman i 2 Dele. 1 Rbd. — Aquareller, tegnede af Dr. Sophus. 1840. 72 ß. — Archiv for den practiske Theologie, udgivet af Dr. Suhr. 1—6 Hefte. Hvert Hefte paa omtrent 8 Ark koster ikkun 32 ß. — Babylon, en Samling af Fortællinger etc. udgiven af en literair Forening i Paris. (Er under Pressen.) — Baumgärtner, Dr. Prof., Haandbog i den specielle Sygdoms- og Helbredelseslære, efter Originalens 2det Oplag ved Ad. Trier. 1—2 Bind. 1838—39. 7 Rbd. 72 ß. — Sammes Haandbog i den almindelige Sygdoms- og Helbredelseslære. 1839. 3 Rbd. 12 ß, — Bay, Prof., om Sangen og især Kirkesangens Historie og Tilstand i Danmark, samt Midlerne til dens Forbedring. (Er under Pressen). — Beleiringen af Castellet paa Gozzo, eller den sidste Assasine; af Forfatteren til Scipio Cicala; oversat af Joh. Nik. Høst. 2 Dele. 1 Rbd. 48 ß. — Bibliothek for Oversættelser af latinske og græske Classikere, 20 Hefter à 24 ß. — Exegetisk Biblioth., udgivet og oversat af Cand. Boethe, 1—4 Hefte à 48 ß. — *Bohr, B., Peter Tordenskjold. En Levnetsbeskrivelse. 1839. 32 ß. — Calderon, Livet en Drøm, dramatisk Tragoedie i 5 Acter, bearbeidet for den danske Skueplads. 1838. 80 ß. — Sammes Dorotea og Gomez Arias, romantisk Drama i 3 Acter, bearbeidet for den danske Skueplads. 1840. 80 ß. — Cicero, om Pligterne, oversat og med Anmærkninger af Dr. Suhr. 1838. 72 ß. — Cooper, Astley, Forelæsninger over Chirurgien, oversatte af Bataill. Chir. Blicher. 1ste Bind. 2 Rbd. 48 ß. — Cæsar, C. Julius, Skrifter, oversatte og oplyste af Dr. J. S. B. Suhr. 1ste Bind. 1840. 1 Rbd. 24 ß. — Dahlmann, Prof. Dr., Danmarks Historie, ved Major Jenssen. 1ste Bind. 3 Rbd. 32 ß. — Debutantindens Fader, Comoedie i 5 Akter, frit efter det Franske af Bajard og Théaulon. 1840. 22 ß. — Flink, G. W., Musikalsk Grammatik eller theoretisk practisk Underviisning i Tonekunsten. Prisen vil blive 1 Rbd. — Fremmedordbog, fuldstændig, eller: Lexicon over alle i vort Sprog brugelige fremmede Ord, med Angivelse af deres Retskrivning, Udtale og Kjøn, samt Fordanskning, Omskrivning eller Forklaring, i alphabetisk Orden, af Joh. Nik. Høst, 1837. 2 Rbd. 48 ß. — Gallerie, mythologisk, udvalgte Scener efter berømte Kunstneres Tegninger, stukne i Kobber af Franz Støber. Med forklarende Text, 4to. 10 Rbd. — *Hempel, M. Ch., Flora, eller almeennyttig Haandbog for Blomsterynderé. Anden Udg. Odense 1836. 1 Rbd. 64 ß. — Herodots Historie i ni Bøger, af det Græske med Anmærkninger, ved J. Borch, Dr., udgivet veb Adjunct Hundrup, 1840. 1ste Bind. 1 Rbd. 24 ß. — Holberg, Ludvig, Epistler fra Underverdenen. Angaaende adskillige historiske, politiske, moralske item skjemtsomme Materier til diverse Personer, 1838, 20 ß. — Huber, Qvindelig Dannelse, en Gave for unge Piger, ved V. Visby, Præst. 1840. 72 ß. — Husted, P. Jorddyrknings-Læresætninger. En kortfattet Veiledning for Bonden til det forbedrede Landbrug, udg. af N. J. Rudmose, 1839. 64 ß. — Høreren og Tatervigen. Original Roman af Dr. Sophus, Forfatter af 2 Venners Noveller, 1839. 1 Rbd. 12 ß. — Høst, Joh. Nik., Fuldstændig dansk Huusret for Hvermand, 1836. 6 Rbd. — Sammes Lov og Ret for Herremænd og Bønder, eller: Fuldstændig Fremstilling af Landmandens Rettigheder og Pligter, 1837. 3 Rbd. 48 ß. — Sammes fuldstændig Formularbog, eller Anviisning til at affatte og prøve de vigtigste og sædvanligste Documenter. 1838. 3 Rbd. — Julegave for den fromme Ungdom, af Julius. 1838. 32 ß. — Samme, for 1839. 32 ß. — Juvenal, udvalgte Satirer, oversatte af Prof. Worm, udgivne af Biskop N. Møller og Rector Dorph. 52 ß. — *Klee. Fr. Europa siden 1815, en historisk-statistisk Haandbog, 1836—37, 3 Rbd. — Sammes Amerika, især i den nyeste Tid, en historisk-statistisk Haandbog, 2 Rbd. 64 ß. — Samme, Danmark, et historisk-statistisk Erindringsblad for Hvermand; 2det Oplag, 1838. 32 ß. — Samme, Europa som det er, en geographisk-statistisk Oversigtstavle for Hvermand, 1838. 32 ß. — Laurent, Napoleons Historie, med fortrinlige Staalstik. st. 8. Udkommer i Hefter à 48 ß. — *Lumpacivagabundus, den onde Aand eller Svirebrødrene. Herefarce i 3 Acter af Johan Nestroy, 1837. 20 ß. — *Læsefrugter. Samlede af A. F. Elmqvist. Aarhuus. Subskriptionspriis à 48 ß. pr. maanedligt Hefte. — Maanedsskrift og Repertorium for Almueskolelærere, redigeret af Fred. Frølund, udgivet af Pastor Børresen. Hvert Maanedshefte koster 8 ß. — *Marckmann, J. W., Bogtrykkeren Benjamin Franklins Liv og Levnet. 2det Oplag, 1838. 28 ß. — Meisling, S. Dr., Prof., Spansk Grammatik og Læsebog. 80 ß. (Er under Pressen.) — *Molbech, C., Fortællinger og Skildringer af den danske Historie; udgivne af Selskabet for Trykkefrihedens rette Brug. 1ste Deels 1—2 Afd. og 2den Deels 1ste Afd. à 48 ß. — Mundheld og Meninger om Landvæsen og Bondehandel, saaledes som disse ere hørte hos vore Forfædre i flere Aarhundreder. 1840. 36 ß. — Møhl, Præst i Ølstykke, Interessante og lærerige Skildringer af Jordens Mærkværdighedee, til Almeenlæsning og Folkeoplysning. Vil udkomme i Hefter paa 8 Ark á 6 ß. Arket. — Møller, V. P. H., Cand. jur., Formularer for Domsacter og Regler for disses hensigtsmæssige Affattes e. En Veiledning for Studerende og practiske Jurister. 1839. 80 ß. — Nelsons Levnet, et biographisk Maleri af Robert Southey, oversat af Fr. Schaldemose, 1838. 2 Rbd. — Noveller, Tre., af 2 Venner, 1838. 1 Rbd. 32 ß. — *Otto, C., Dr. Prof., Haandbog i Toxikologien, 1838. 2 Rbd. 64 ß. — *Otto, Haandbog i Pharmakognosien, 3 Rbd. 48 ß. — Pariserdrengen, Lystspil i 2 Acter af Bayard og Vanderburch. 1837. 20 ß.

— Repertoire, dramatisk, Nr. 1. 1840. 22 ß. — Schaldemoses Haandbog for Blomsterelskere, 2 Dele. 2det Oplag. Godtkjøbsudgave. 60 Octavark. 1840. 2 Rbd. — Schmalfeldt, J. J., Forordning angaaende Told- og Skibsafgifterne i Danmark, dateret 1ste Mai 1838. Med Anmærkninger og Udregninger. (Da Høst har tilkjøbt sig hele Restoplaget af denne for enhver Handlende og Toldembedsmand uundværlige Bog, er Prisen nedsat til 1 Rbd. paa Tryk- og 7 Mark paa Skrivpapir.) — Siesby, G., Maanedsskrift for Morskabslæsning. (Vil udkomme i Hefter paa 6 Ark for 32 ß.) — Tegnèr, nogle Smaadigte. Den originale svenske Text med en modstaaende dansk Oversættelse af Cand. theol. C. Møller. 1838. 80 ß. — To Maaneder i Kjøbenhavn. Original Novelle af Jules Bern. 1 Rbd. 64 ß. — *Vilsoët, C., Nouveau dictionnaire de marine français-danois et danois-français. 1830. 1 Rbd. — Ørsted, H. C., Conferentsraad, Dr. Prof., Tale, holden i de skandinaviske Naturgrandskeres første Møde i Kjøbenhavn, den 3die Juli 1840. 16 ß.

— Subskriptionsindbydelse paa

Musikalsk Grammatik

eller

theoretisk praktisk Underviisning i Tonekunsten. For Musik-Lærere og Musik-Elever saavelsom for Enhver, der ønsker Veiledning i Grundbegrebene af Tonekunsten. Af G. W. Fink.

Man er paa den senere Tid og i vort Fødeland mere og mere kommen til Erkjendelse af den musikalske Dannelses gavnlige Indflydelse, og Interessen for samme tiltager kjendeligt. Undertegnede troer derfor, at torde gjøre sig Forhaabning om at møde velvillig Opmuntring ved at forplante ovenanførte grundige, let fattelige Værk i vort Modersmaal. Selve Titelen viser den omfattende Tendents af Bogen, der, hvis jeg seer Udgifterne dækkede ved et tilstrækkeligt Subskribentantal, vil snarest muligt udkomme, smukt udstyret, og tilstilles Subskribenterne for 1 Rbd. pr. Exemplar. Bogens Størrelse vil omtrent udgjøre 12 Ark. Subskribentsamlere erholde paa 6 betalte Exemplarer det 7de frit. Subskription modtages i Kjøbenhavn hos Hr. Boghandler Andr. Fred. Høst, Gothersgade Nr. 349.

Helsingør, i Juli 1840.

Carl Emil Wiberg,
Musiklærer og af den kongl. Skoledirection autoriseret Syngelærer.

Chronik.

— **Dalayracs første Violin.** I Aaret 1787 var Pierre Dalayrac kongelig Embedsmand i Lauguedoc, og arbeidede med en Benedictiners Iver paa at give sin Søn Nicolas en lærd Opdragelse. Men den stakkels Nicolas kunde aldeles ikke blive klog paa Græsk og Latin. For ikke at anstrænge ham alt for meget med alvorlige Sager, gav Faderen ham en Musiklærer. Den Første, som underviste Drengen i en Kunst, som blev Mandens Hæder, var en fattig Bierfiedler, som tidligere havde gnedet paa en Fiol i et lille Theater i en af Parises Forstæder, og derpaa var vandret med sit Instrument ud i Provindsen, for at vedligeholde sin Tilværelse. Joseph Jouvenel, saaledes heed Manden, var saa forbauset over sin unge Eleves Fremskridt, at han raadede Faderen til at sende Nicolas til Hovedstaden, hvor han vist snart vilde bringe det vidt.

„Hr. Jouvenel!" svarede den stolte Mand, „jeg er Kongens Embedsmand i Provindsen Languedoc; min Søn skal ikke være Musikant, men en anseet Mand, der sidder i Embede som jeg."

„Hans Genie vil dog føre ham i Kunstens Arme" indvendte den gamle Violinspiller.

„De har Deres Afsked!" raabte Faderen, der følte sig fornærmet ved Jouvenels Spaadom.

„Dertil er intet sige, Hr. Dalayrac, men De vil engang mindes mine Ord, at Deres Søn er er en født Kunstner, og at han som saadan vil, trods Deres Forbud og Uvillie, gjøre sin Lykke."

Den gamle Jouvenel maatte nu ikke mere komme i Dalayracs Huus, men Nicolas, der var ham meget hengiven, besøgte ham hver Dag i hans beskedne Bolig, og hørte paa Oldingens Fortællinger om Frankrigs første Componister, om Lully, Lambert, Rameau og Flere. „Ak kjære Nicolas!" sluttede disse Fortællinger altid, „hvor beklager jeg Dig! Din Fader vil tvinge Dig til at frasige Dig den Berømmelse, som sikkert vilde have tilsmilet Dig; nu kan der ikke blive Andet af Dig end en fornem Skriver i en Afkrog af Provindserne."

„Aldrig, Hr. Jouvenel!" forsikkrede da Nicolas. „Jeg vil ikke adlyde min Fader heri, jeg maa blive Musiker."

„Min Violin vil jeg forære Dig", smilede den Gamle, og naar dens Strenge tone under Din kraftfulde Bue, vil Du dog mindes mig, Din første Lærer."

„Jeg skal aldrig, aldrig glemme Dem."

Disse hemmelige Besøg bleve imidlertid forraadte, og Nicolas maatte nu ikke mere komme til sin Lærer; dog fandt han nogen Trøst deri, at han nu og da kunde stjæle sig til at spille nogle Stykker af Operaer, som Jouvenel havde bragt med fra Paris. Faderen vilde endelig tvinge ham til at erklære sig for en bestemt Levevei, og haabede, at Sønnen vilde vælge hans egen. „Nicolas!" sagde han engang til ham „Du er nu næsten fjorten Aar, Du maa beslutte Dig til at vælge en Levevei."

„Min Fader! svarede Drengen, „jeg vil være Musiker," og hermed tog han Jouvenels Foræring ud af Kassen. „Her!" raabte han begeistret „er min tro Ven; den skal være min Ledsager gjennem Livet, min Trøst i Ulykken, mine lykkelige Dages Fryd."

Rasende rev Faderen ham Violinen af Haanden, og vilde i sin Forbittrelse knuse det forhadte Instrument mod Væggen.

„Holdt, Fader!" sagde Sønnen. „Giv mig min Violin igjen! uden den kan jeg ikke holde ud at leve; den har tilhørt min Lærer Jouvenel, og jeg har lovet ham at bevare den til en Erindring om hans Venskab for mig."

Sønnens lidenskabelige Fortvivlelse stillede omsider Faderens Vrede, og denne blev endelig overbeviist om, at Nicolas virkelig havde et Kunstnerkald, og vilde præstere mere som Musiker end som Jurist. Han lovede, ikke at lægge ham Hindringer i Veien for Fremtiden, og han holdt redeligt sit Ord.

— **Fashionables i China.** I Almindelighed troer man, at Chineserne, denne saa besindige og noget klodsede Nation, ikke har Dandies, Elegants og Modedukker at fremvise, og dog er det Modsatte Tilfældet. Der gives faa Lande, som i denne Henseende ere saa velhavende som det himmelske Rige. En chinesisk Fashionables Toilette er meget kostbart. Det bestaaer af de skjønneste Crep- og Silkestoffer; hans Støvler og Skoe, som have en eiendommelig Form, ere forfærdigede af det skjønneste Nankinatlas; hans Knæer ere omgivne med elegant Broderi, hans Piber særdeles kostbare og Tobakken fra den bedste Fabrik i Fokien. Han bærer et engelsk Guldubr i en Kjæde af udsøgte Perler, hvorved ogsaa hænger en Tandstikker og en nydelig, meget stærkt parfumeret Vifte. Hans Tjenerskab er ligeledes klædt i Silke. Hans Palankin, kort sagt, Alt hvad der tilhører ham, er af den yderste Elegance. Naar han træffer sammen med en Bekjendt, udvikler han en ligesaa stor Fiinhed i sine Manerer som Europas meest raffinerede Modeherrer, og denne Fiinhed drives end mere til Yderlighed ved Chinesernes smagløse, ceremonielle Væsen. Fruentimmernes Dragt i China er kun lidet forskjellig fra Mændenes; de bære megen Omsorg for Haaret, og bedække sjelden Hovedet. Kunstige Blomster, Guldnaale og kostbare Ædelstene danne en behagelig Contrast til deres almindeligviis brune Teint. Omendskjøndt det ikke mangler de chinesiske Fruentimmer paa Ynde, staae de dog i Skjønhed langt tilbage for Georgierinderne og andre Asiaterinder. I Peking finder man dog Fruentimmer, der have en europæisk Dames Teint, og ikke betjene sig af Sminke eller andre Ansigts-Decorationer. Deres sorte, funklende, men alt for smaa Dine have ikke det behagelige og blide Udtryk som Europæerindernes store blaae Dine. Et chinesisk Fruentimmer ansees kun for en Skjønhed, naar hun har smale Dine, lidt fremstaaende Læber, glat, ravnesort Haar og en overordentlig lille Fod. Dette Sidste charakteriserer især hendes Skjønhed; Fodens Dimension bestemmer Brudens Værd. En ung Piges Fod er ikke mere end fem Tommer lang. Den ligesaa barbariske som taabelige Skik at formindske Foden paa en unaturlig Maade, er Aarsag i, at Fruentimmerne, især de fornemme, næsten ikke ere istand til at gaae.

— Fanny Elsler vedbliver bestandig at fortumle Nordamericanernes Hoveder. Hele Republiken ligger for hendes Fødder. Der fattes nu ikke andet end at en af Rødhudene, den allersidste Mohikaner, skulde erklære sig for hendes Yndigheders allerunderdanigste Slave, og følge hende til Europa, ligesom den underskjønne begsorte Abyssinierinde ledsagede Fyrst Pückler Muskau.

Den lille Soldat.

(Med Skizzen).

Den første Kriger, som Verden stued',
Som dette Barn begyndte.
Den svage Gnist til Flamme oplued',
Og Jorden hans Storhed forkyndte.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 30 August.

Kjøbenhavn.

Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

35te Hefte.

Med C. E. F. Weyses Portrait.

Smukt over Scenen et Tonehav bølger,
Tryller hvert Øre, fængsler hvert Hjerte;
Sjelen begeistret Dit Lyraspil følger,
Gribes af Glæden, af Vemod og Smerte.

Men under Kirkens de hellige Buer
Toner fra oven mægtigt sig røre.
Mester! Du byder — see Andagten luer!
Englenes Hymner vi synes at høre.

Literatur og Kunst.

— Paa Hr. Boghandler Kleins Forlag er i disse Dage udkommen „Ammalet Beg, en caucasisk Fortælling af **Marlinsky**, oversat af **F. Schaldemose.**" Vi troe at burde henlede Publicums Opmærksomhed paa dette interessante Skrift, som med Liv og Varme skildrer et Folkeslag, der kun er os lidet bekjendt, men som i dette Øieblik betragtes med Opmærksomhed af hele Europa. Det er Tscherkesserne vi her see i deres daglige Sysler og Levemaade; paa en levende Maade skildres os deres Lidenskaber, Heltemod, Frihedskjærlighed og haardnakkede Kampe med andre Stammer. Hvo, der endnu intet Begreb har om en Asiaters vilde Sind og frygtelige Hevngjerrighed, vil i Skildringen af den troløse Morder Ammalet Beg, der opgraver sin myrdede Vens Liig for at skille dets Hoved fra Kroppen, finde en tro Repræsentant for den halv civiliserede Barbars ustyrlige Sjel. Bogen ender med en Episode under Anapas Beleiring af Russerne.

— Et andet Skrift „Kjæmpeviser, hvis Melodier ere harmonisk bearbeidede af Prof. Ridder **Weyse,** udgivne af Christian Winther, anbefale vi Andere af den nordiske Middelalders romantiske Sagn. Da dette Arbeide imidlertid har været omtalt i flere Blade, ville ikke videre gaae i Detail med at beskrive Enkeltheder deri.

Theater-Feuilleton.

— Hamborg har sit Sommertheater i Forstaden ligesom Wien, ikke at tale om Paris. Hvorfor skulde et lignende da ikke kunne trives i Berlin? I Følelsen af, at det nok kunde være muligt, har man opført Theatret i Steglitz tætved Jernbanen. Dette Theater, som rigtignok er mindre end San Carlo og la Scala, besøges ikke desto mindre hyppigt, især om Søndagen. Det blev aabnet med et Leilighedsstykke, betitlet „Das Theater in Steglitz af L. Weyl," der vel ikke vil fordunkle Aristophanes, men dog nok opfylde Steglitz med sin Navnkundighed. Berlin har nu altsaa tre Theatre i Staden selv, nemlig Operahuset, hvor der gives store Operaer og Tragedier, Skuespilhuset paa Gendarmepladsen, hvor der afvexlende gives tydske og franske Forestillinger, meest Conversationsstykker og Vaudeviller, og Königstädter Theater, hvor der gives Farcer og comiske Smaastykker. Theatret i Steglitz udenfor Byen er nu det fjerde, hvor Berlinerne kunne søge Adspredelse. Vort gode Kjøbenhavn har, som sædvanligt, kun et Theater, som er alt for lidet for en Stad med 120,000 Indvaanere. Vi vide vel, at det paa Grund af Finantsernes nuværende Tilstand vilde holde haardt at opføre et for Byen passende, rummeligt Skuespilhuus, men det vil dog formedelst Theatrets skrøbelige Tilstand om kortere eller længere Tid blive nødvendigt at opreise et nyt Tempel for Thalia. For Plads til en saadan Bygning behøver man ikke at være i Forlegenhed; man behøver blot at tage et Stykke af Gammelholm dertil, og bringe det i Forbindelse med Byen ved at fylde den uhyggelige Canal, der omflyder Holmen. Det nuværende Theater kunde da tjene til Vaudeviller og Smaastykker, indtil det engang med Tiden falder om.

— Den 19de d. M. aabnedes den nye Theatersaison i Stockholm med Operaen „Lucia af Lammermoor" for fuldt Huus. Publicum hilsede DHrr. Belletti og Günther med stærke Bifaldsytringer, og da Mamsell Lind optraadte, syntes det som om de stormende Haandklap og Jubelraab aldrig vilde faae Ende. Hendes Stemme og den Abandon, hvormed hun udførte sin Arie ved Kilden i første Akt, forekom Alle — om det maaskee kom af, at Sangerinden havde været fraværende i flere Maaneder — mere henrivende end nogensinde. Som sædvanligt, blev hun fremkaldt efter den fjerde Akt, ligesom ogsaa DHrr. Belletti og Günther fremkaldtes efter Forestillingen. I Kjøbenhavn maae Skuespillerne, som bekjendt, ikke komme frem, naar Publicum viser dem den Ære at fremkalde dem; hvorfor, det maa vor Herre vide, thi den simple Menneskeforstand begriber det ikke.

— Den 19de denne Maaned gav man den 110de Forestilling af Huguenotterne paa den store Opera i Paris. Duprez gav Raoul, og Damerne Dorus-Gras og Julian de andre Hovedroller.

Chronik.

— I Pariserbladet „la mode" findes følgende Efterretning fra Neapel: „Ridder Schlick, som i fer Aar har beskæftiget sig med Restaurationer af Pompeji, er bleven kaldt til St. Petersburg af Ruslands Keiser." Denne, baade som Maler og Architekt hæderligst bekjendte talentfulde Mand havde allerede vakt Thronfølgerens og Storfyrst Michaels Opmærksomhed ved deres Nærværelse i

Neapel; de anbefalede ham paa det meest levende til Keiseren. For det Første skal han beskjæftige sig med det nye Vinterpalads. Blandt de mange Fremmede, der besøgte hans Atelier i Neapel, var ogsaa Hertuginden af Berry; selv Kongen overraskede ham for nylig ved hans Arbeider, underholdt sig med ham i flere Timer, og skjænkede ham til Anerkjendelse af hans mange Fortjenester St. Ferdinands-Ordenens Commandeurkors. Ridder Schlick befinder sig for Øieblikket i Wien paa sin Reise til Rusland." Da vor Landsmand har maattet sande det Ordsprog, at en Prophet ikke er agtet i sit eget Fædreneland, glæde vi os over, at fremmede Lande bedre paaskjønne hans Fortjenester.

— Da det muligt kan interessere Flere at vide hvad der er blevet af de to verdensberømte, siamesiske sammenvoxne Tvillinger, ile vi med at underrette det deeltagende Publicum om, at de, ifølge Breve fra New-York, have bosat sig i Nordcarolina, hvor de have kjøbt en herlig Landeiendom i Nærheden af Trapphice i Grevskabet Wilkes. De deeltage selv i Dyrkningen af deres Jorde, og sige, at de holde sig for de lykkeligste Mennesker i Verden.

— I New-York have fra den 23de Mai 1839 til samme Dato 1840 ikke mindre end 192 Ildebrande fundet Sted, hvoraf omtrent Halvdelen formodes at være paasat.

— Da den første Marquis af Gordon for første Gang viste sig ved Hoffet i London, bukkede han ikke for Hs. Majestæt. Da man dadlede ham herfor, svarede den stolte Skotlænder: „Jeg er vant til at leve i et Land, hvor Enhver bukker for mig."

— Glasværeriet gjør, som bekjendt, betydelige Fremskridt i Frankrig. Fabrikanten Dubus i Paris arbeider med tredive Stole. Det Væsentlige i hans Opfindelse bestaaer deri, at han ved en eiendommelig Behandlingsmaade formaaer at give Glastraadene en saadan Bøielighed ved Hjelp af Damp, at de kunne vindes i et Nøgle uden at briste. Ved Sammenblanding af hvide eller farvede Glastraade med Silke- eller andre Traade leverer Dubus Tøier, der udmærke sig ved deres rige Dessins, friske Farver, og fremfor Alt ved deres hidtil uopnaaede Glands. Nogle kappes med de skjønneste Guld- og Sølvbrocader, for hvilke de endog have det Fortrin, at de ikke løbe an, naar de komme i Berørelse med svovel-vandstofholdige Gasarter. En af hans fortrinligste Frembringelser bestaaer i Tapeter af de skjønneste Mønstre.

— Den største Skuespillerinde, som nogensinde har existeret, er at finde i den ungarske Stad Hermannstadt. Hendes Navn er Madame Huber, og hendes Storhed bliver os indlysende af en begeistret Recensents Ord, der lyde som følger: „Catharinas Rolle hæver Mad. Huber, denne sande Kunstnerinde, ikke blot til Stykkets Keiserinde, men ogsaa til Skuespillets Dronning!" Hvad vilde nu denne Enthusiast sige, naar han saae Mad. Rettich i Wien, Mad. Stich i Berlin, Dem. Bauer i Dresden, Fru Heiberg i Kjøbenhavn, Mademoiselle Rachel i Paris? Han har allerede taget Munden saa fuld, at det vilde holde haardt for ham at finde Udtryk, som kunde tolke hans Beundring for disse Kunstnerinders Talent.

— I de fleste Lande er Damernes, især de ældres Veltalenhed saa almindelig anerkjendt, at den endog er bleven til et Ordsprog, og dog erholder intet Fruentimmer Præmie for sin udmærkede Færdighed i denne Henseende. Imidlertid er Frankrig dog en Undtagelse herfra. Madame Amable Tastu fik ved Pariser Academiets sidste høitidelige, aarlige Møde, Prisen for Veltalenhed for en Lovtale over Mad. Sévigné. Sandt er det rigtignok, at Damerne i andre Lande mindre beskjæftige sig med Lovtaler end med det Modsatte.

— I Quedlinburg gav man for kort siden „Preciosa" som sidste Forestilling. Da Titelrollens Fremstillerinde i sidste Akt ved Illuminationen træder ind paa Scenen, og troer sig hensat i en Egn, som hun tilforn har seet, læste man i Baggrunden "Vivat Quedlinburg," som med transparente Bogstaver var at læse over Indgangen til et Lysthuus. Naar man seer lidt dybt i Tingen, er det jo klart, at den arrogante Zigeunerpige gjerne vil bilde Folk ind, at ogsaa hun er kommen til Verden i Klopstocks Fødeby.

— En Jæger, som var af en saare forlibt Natur, elskede en ung Pige med et mageløst Sværmeri. Hun var yndig som en Blomme i den unge Vaar, saa yndig, at der hører et usædvanligt Mod til at udkaste et Billede af en saa extravagant Skjønhed. Jægeren var ingen Adonis, og det var virkelig beklageligt, thi derfor fik han en Kurv af sit Hjertes Dronning, da han en Sanct Hansaften vovede at tolke hende sine Følelser. Hvad gjorde han saa? Nu, hvad saa Mange have gjort — han slog sig fra Venus til Bacchus. Følgerne deraf vare først en rød Næse, derefter det velbekjendte Delirium og tilsidst den bittre Død. To colossale Digtere skreve følgende Mindedigt til hans Ære:

Hvis Kjærlighed var Aarsag i
En Jægers, en Jægers Melancholie,
Da seer man her, den kan druknes i
Et Bæger, et Bæger Crambambuli.

— Der gaaer for Øieblikket det Rygte i London, at en fra Sydamerica nylig ankommen Mand, ved Navn Graham, har meldt sig hos flere Forlæggere, og erklæret sig for at være Forfatter til „Waverley, den smukke Pige fra Perth" og „Puritaneren." Han skal, efter Sigende, længe have opholdt sig i de skotske Høilande mellem de vilde Horder i Fjeldene, og ved ulykkelige Tilfælde være bleven nødt til at udvandre. Fremdeles paastaaer han at have givet Walter Scott i Commission at udgive hans Værker, og skal have isinde at ville indkalde den berømte Forfatters Arvinger for Retten, for ar erholde det Halve af det Honorar, som er bleven udbetalt for disse tre Arbeider. Endskjøndt vel kun lettroende Mennesker kunne fæste

nogen Liid til denne literaire Prætendent, vækker denne Snak dog nogen Opmærksomhed for Tiden i den engelske lærde Verden.

— En tydsk Baron var en Dag gaaet paa Fuglejagt i Omegnen af Constantinopel, da han pludselig saae Sultan Mahmud, ledsaget af to eller tre Officierer, tætved sig. Da det er forbudt at vise sig i Sultanens Nærværelse med Skydegeværer, befandt Baronen sig i en ikke ringe Forlegenhed, men fattede sig dog, og tog ærbødig sin Hat af. Da Mahmud bemærkede ham, tilkastede han ham et uvenligt Blik, men saae i det Samme en Svale flyve op i Luften. Han pegede paa den, og sagde: „Skyd!" Tydskeren begreb Hs. Høiheds Mening, gav Ild og traf Fuglen, som faldt død ned for Eneherskerens Fødder. Sultanen syntes henrykt over denne Færdighed, sagde "godt, godt!" og lod en af sine Ledsagere underrette sig om Skyttens Navn og Opholdssted. Den næste Dag sendte Sultanen ham smukt Porcelain, Blomster, og en Pung med 5000 Piastre til Foræring, og den tydske Baron erklærede, at han for denne Priis gjerne vilde skyde en Svale hver Dag.

— Som et Beviis paa en usædvanlig stærk Hjerneskal meldes fra Bordeaux, at en Matros paa et derværende Handelsskib fik isinde at tage sig selv af Dage, og desaarsag styrtede sig tre Gange hovedkulds ned fra en Høide af 50 Fod, men ikke kunde bringe det til videre end til nogle lette Hovedsaar, en brækket Arm og to knuste Ribbeen, saa at han snart igjen blev helbredet.

— I Frankrig blev den 9de August en Daglønner ved Navn Claude Guyot dømt til Døden for en Række afskyelige Forbrydelser. Han blev nemlig overbeviist om 1) at have stukket Ild paa sin Svigermoders Huus i November 1830; 2) at have dræbt sin Kone og sit Barn i August 1831 ved at styrte dem ned i en Brønd; 3) at have i April Maaned 1834 tre Gange forsøgt at forgive sin anden Kones Onkel og Tante; 4) at have stukket Ild paa tre Huse i 1835; 5) og endelig at have i Marts Maaned 1840 stukket Ild paa sit eget og en Naboes Huus. Desuden havde han gjort sig skyldig i en stor Mængde Tyverier.

— I England forefaldt nylig en Begivenhed, der vidner om, at den raae, physiske Kraft med Held kan anvendes af det smukke Kjøn til at opnaae et ædelt Øiemed. En ung Lord, som pludselig saae sig i Besiddelse af en betydelig Formue, der tilfaldt ham ved Arv efter en Marquis, som var langt ude beslægtet med ham, benyttede sin Lykke meest til at føre et lystigt Liv. Efterhaanden antoge hans Forlystelser og Sædvaner et raaere og vildere Sving; tøilesløse Orgier, affindig Ødselhed og Foragt for Velanstændighed vare de meest fremtrædende Punkter i hans hele Væren. Han sank lidt efter lidt ned fra Reflexionens Standpunkt til det Umiddelbare, og gjorde dette saa meget mere, som han aldrig havde læst et Ord af Hegel „den første Verdensomseiler i Tankeoceanet." Naar han undertiden brugte Ordet „Speculation" maatte dette ikke tages i den sublime Hegelske Betydning, men i en meget almindelig og populær Forstand. Han speculerede kun paa Drikkegilder og andre Forlystelser, som vi ikke ville nævne. Pludselig seer han en smuk Forpagterdatter i Yorkshire; han sværger hende evig Kjærlighed, og opnaaer en hemmelig Sammenkomst med den Elskede, hvem han lover Ægteskab og giver et skriftligt Tilsagn i den Anledning. Men da Loven er ærlig og Holden besværlig, lod han den stakkels Pige i Stikken. Scandalen var stor, men Forpagterens Kone var et resolveret Fruentimmer. Bevæbnet med en stor Knippel, gaaer hun til Lordens Huus og forlanger en Samtale i Enrum med hans Herlighed. Herren gjør Udflugter og vil affinde sig med en Sum Penge. Da svinger den stærke Qvince sin Tryllestav med saadan en Virkning paa den noget berusede Adelsmands Ryg, at han af Skræk indvilliger i at lade sig vie paa Stedet til Pigen, der stod udenfor Døren med Præsten og et Par Kirkebetjente, og ventede paa Udfaldet af Moderens diplomatiske Underhandlinger. Saaledes handler en kjærlig Moder!

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge og Sverrig.** — Bidrag ꝛc. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt=artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 6 September.

Kjøbenhavn.

Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

36te Hefte.

Literatur og Kunst.

— Vi have allerede tidligere havt Leilighed til i dette Blad at meddele vore Læsere et Par mesterlige tydske Bearbeidelser, af Hr. Ph. v. Wörishöffer, fra hvis Haand en temmelig fuldstændig Samling af Hr. H. P. Holst's lyriske Digte vil udkomme i Tydskland. Idet vi, ved Oversætterens Velvillie, see os istand til heraf at meddele endnu et Par interessante Prover, kunne vi ikke andet end gratulere Forfatteren til at have fundet en Oversætter, der saa vel har forstaaet ham og er saa lykkelig i at gjengive ham.

Ein Dreiklang.

Nach dem Dänischen des Herrn H. P. Holst.

1.

Thorwaldsen.

Auf Schiffen der Normanne zog gen Süden,
Mit blankem Schwert im schönen Land zu wüthen.
Er grub die rothen Runen,
Ein blutges Siegesbuch;
An Tempel und Paulunen
Spur seiner That er schlug!
Glanz der Kunst, stolze Götterscharen
Sanken hin, Trümmer der Barbaren —
Sanken hin.

So manche Sünde kann die Buße sühnen,
Doch nicht die Kunstverhöhnung dieser Kühnen:
Denn Ehrfurcht allem Schönen!
Verwegen, frech die Hand,
Die frevelnd wagt zu höhnen
Was schön der Geist erfand.
Sekel flohn, doch von jenen Tagen,
Stolzer Nord! mußt Du Vorwürf' tragen —
Stolzer Nord.

Doch was auch einst Dein wilder Sohn verheeret,
Das hat ein andrer Sohn der Welt bescheret.
Er grub die großen Runen,
Ein ew'ger Marmorglanz, —
An Tempeln und Paulunen
Prangt seiner Thaten Kranz.
Alles, was rohe Kraft verhöhnet,
Neu erstand's, wo sein Meißel tönet —
Neu erstand's.

Bei seinem Meißelschage neu erglühten
Die schönen Götter in dem fernen Süden.
Froh hat's der Süd empfunden,
Was gottbeseelt erstand;
Die Kunst, die lang verschwunden,
Sein Genius wiederfand.
Du, o Rom, hast es selbst gestanden!
Lorberzweig' seine Stirn umwanden —
Lorberzweig'.

Und arm, o Mutter, nennen Dich noch Thoren!
Wie! Du wärst arm, die solchen Sohn geboren?
Stolz magst dein Haupt Du heben!
Es funkelt dran ein Stern,
Deß lichte Strahlen schweben
Hin über Länder fern.
Künstler, Ihr sollt's entzückt bezeugen,
Nah und fern seinem Glanz Euch beugen —
Nah und fern.

2.

Oehlenschläger.

Wälder bekränzten des Oresunds Wogen,
Rieselnde Quellen die Fluren durchzogen,
Heiterem Himmel der Frühling entsank;
Und doch ließ spärlich die Freude sich nieder,
Denn wir vermißten des Sangvogels Lieder —
Herrlicher Dichter, da tönte Dein Sang.

Schwellend entströmt er auf tönenden Schwingen,
Klar wie auf Höhen die Quellen entspringen,
Stark wie der Strom, der die Dämmung durchbrach.
Wem ward ein Herz, und er sollte nicht preisen,
Fühlen mit Stolz, daß in dänischen Weisen,
Heimischen Tönen, dein Saitenspiel sprach.

Eingesargt lag der Nord — sahst es und strecktest
Aus die gewaltige Hand und erwecktest
Große Gestalten und riefst sie hervor;
Du riebst die Lampe: von Osten und Süden
Brachtest Du Perlen — doch beutst Du die Blüthen
Nordisch und edel und rein unserm Ohr!

Ringsum bewundernd man lauscht' dem Gesange,
Herzen erbebten und schmolzen beim Klange —
Leg denn die Harf', wenn die Bahn einst geendt;
Denn von den Tönen, die zahllos sie zeugte,
Vor deren Hoheit man ringsum sich beugte,
Setztest Du selbst Dir ein stolz' Monument.

Und durch Jahrtausende fest soll es stehen,
Heben das Haupt zu den himmlischen Höhen,
Schön wie der Sterne unlöschbarer Glanz;
Wir, die nur schwach Dich zu ehren vermögen,
Liebevoll Dir um den Ehrenstein legen,
Barde des Nordens! der Dankbarkeit Kranz.

3.

Weyse.

In niedrer Stube, aus der kleinen Wiege
Hob eine Fee Dich freundlich an die Brust.
Sie küßte dich, und deine ersten Züge
Umfloß' das Lächeln einer sel'gen Lust;
Sie winkte sanft, und flugs des Himmels Scharen
Erfüllten da der Stube engen Kreis.
Und als sie alle nun versammelt waren,
Erhob die Fee sich redend solcherweis:

„Ihr, arme Kinder, die Ihr ängstlich fliehet,
Landflüchtig zwischen Nord und Süden irrt;
Ihr, Töne, die Ihr weit auf Erden ziehet,
Und denen selten eine Heimath wird,
An dieses Kind will ich Euch heute binden;
O schwebet freundlich um ihn, wo er wallt;
Und milde sollt' ihr seinen Lenz umwinden
Mit Sehnsucht, Lust und Hoffnung mannichfalt!

„Dann wird er dankbar Euch einst sammeln alle,
Zum Kranz Euch flechten durch ein Zauberband;
Zur Heimath wird Euch dann des Mannes Halle,
Mit Stolz als seine Kinder Ihr erkannt.
Im Musentempel, in des Bauern Hütte,
Sollt' Ihr ertönen freudig, kräftig, rein,
Und frommer Christen andachtsvoller Bitte
Sollt Ihr die mächtigsten Begleiter sein.

„Als König herrsche er in Euren Reichen,
Doch fürchtet nicht, dass streng sein Herrscherstab!
O nein! mit Stolz wird's ferne Zukunft zeigen,
Dass Gott ihn Euch zu Euern König gab.
Denn weh dem Frechen, dem vermess'nen Feinde
Der, nur verführt vom äußern Ehrenglanz,
Ihn aus dem stolzen Reich zu drängen meinte
Und Blätter pflücken möcht' aus seinem Kranz!

„Wenn aber einst auf seiner Himmelleiter,
Er jeder bangen Erdennoth enteilt,
Dann baut Ihr treu an seinem Denkmal weiter,
An dessen Fuß die Zukunft staunend weilt:
Doch schau' das Licht manch Werk aus reicher Grube
Eh dies geschieht." — So sprach sie und verschwand,
Und ruhig ward es in der kleinen Stube,
Wo's Kindlein schlummernd seinen Himmel fand.

Chronik.

— Paa en Herregaard i Jylland levede for omtrent halvtredsindstyve Aar siden en rig adelstolt Herremand, som havde to unge, ret smukke Døttre, hvis hele Skjønhed forresten ikke havde meget Tiltrækkende for den fintfølende og dannede Mand, da deres Opdragelse paa en høist mærkelig Maade var bleven forsømt. Destoværre var deres Moder, som var en fornuftig og i den store Verden opdragen Dame, død, da begge Pigerne endnu vare smaa. Faderen, der var, hvad Tydskerne kalde en „Sonderling," havde elsket sin afdøde Kone høit, trods den store Forskjellighed i deres Charakteer, og vilde af den Grund ikke gifte sig igjen efter hendes Død. Den gode Mand blev efterhaanden mere og mere sær; med en ubeskrivelig Følelse af Adelstandens ideelle Storhed forbandt han de sælsomste Begreber om Opdragelse og Uddannelse. Det var fornemmelig Læsningen af Rousseaus „Emile," der forskruede hans Hjerne. Hans Døttre skulde nu opvoxe som Naturmennesker, men dog tillige ikke forglemme, at de nedstammede fra en nobiliteret Studepranger. De stakkels Piger voxede da op ligesaa ugeneert som Paddehatte, og fik et afstikkende Væsen og underlige Lader, der gjorde dem lidet skikkede til Omgang med Folk af deres Stand. I den fine Verden vare de en Gjenstand for Latter, Forundring og Medlidenhed; de følte selv, at de ikke hørte hjemme der, og fandt større Behag i at omgaaes Folk af de simplere Klasser, fornemmelig deres Faders Tjenestetyende.

Men imidlertid var den ældste Datter, Lovise, bleven tyve Aar gammel og den Yngste, som heed Andrea, atten Aar. De vare følgelig i en Alder, hvor den stærke Kjærlighed føles i al sin Vælde. Vare de da forelskede? Ja, kjære Læser! begge To. I hvem? Ja, det skal jeg nu fortælle Dig. Herremanden ansaae det for en Umulighed, at hans høiadelige Døttre kunde nedlade sig til at høste Frugten af de Sædekorn, han selv havde saaet. Men hans Skytte Rasmus, som var en ung, smuk, kraftig Karl, havde en Dag det Held eller, rettere sagt, Uheld at frelse Frøken Lovise, som var falden ud af en Baad i Havedammen, fra at drukne. Hendes Taknemmelighed var grændseløs; den blev til Kjærlighed, til uimodstaaelig Lidenskab. Karlen, som begyndte at dele hendes Følelser, men var meget veltænkende, forholdt sig taus, og sagde sin Tjeneste op, for at undgaae Faren. Han tog Tjeneste paa en anden Gaard, og Lovise, som begreb Grunden til hans Fremfærd, elskede ham kun høiere endnu. Overvældet af sin Følelse, som Opdragelsen ikke kunde modarbeide, tilskrev hun den kjære Skytte et Brev, som indeholdt den meest glødende Elskovserklæring. Den brave Rasmus, som virkelig holdt af hende, men tillige indsaae Umuligheden af det ham foreslagne Ægteskab, svarede hende med nogle faa, simple og rørende Linier, at hun for Guds Skyld maatte afholde sig fra Tanker, der aldrig kunde blive til Noget, og at hun var født til noget Bedre i Verden end at dele trange Kaar med en Bonde. Det hjalp imidlertid ikke; han fik det ene Brev, mere lidenskabeligt end det Andet. For at afskjære hende enhver Mulighed til at realisere sin Plan, giftede Rasmus sig med en Pige, han ikke holdt af, og trøstede sig med at have opfyldt sin Pligt. Ved Tidenden herom blev Lovise som afsindig, og druknede sig i den samme Dam, hvoraf Skytten engang havde trukket hende op som halvdød. Faderen, som af Datterens efterladte Papirer opdagede Grunden til hendes Død, var lav og uædel nok til at kalde Rasmus hendes Morder. Rasmus blev vanvittig for sin Levetid.

Den anden Datter, Andrea, som nu var Faderens eneste Trøst, faldt Aaret efter for en Gartners Forførelseskunster. Istedetfor at Rasmus af Pligtfølelse og Ædelmodighed opoffrede sig for et ulykkeligt, ved en forfeilet Opdragelse vildledet Fruentimmer, gjorde denne alt Muligt for at beseire den yngre Søsters Følelse for Bluførdighed og Ære. Følgerne af deres Forbindelse bleve snart synlige, og den forbittrede Fader forbandede Datteren, som flygtede hemmeligt med sin Elsker, Gartneren.

Ti Aar efter kjørte den nu dybt nedbøiede Godseier over den jydske Hede. Han lod holde stille udenfor et lidet, faldefærdigt Huus, og gik derind. I Sengen laae Gartneren død, og omkring hans Dødsleie stod hans Kone i usle Bondeklæder med fem grædende, pjaltede Børn ved Siden. „Andrea!" sagde den kummerfulde Mand „Kjender Du ikke Din Fader? O, tilgiv min Haardhed!" Hun vendte sig om, den blege Kone med Græmmelsens stive Træk. „Du min Fader?" udbrød hun. „Din Anger kommer for silde. I ti Aar har jeg gjennemgaaet Alt hvad Fattigdom, Elendighed og aldrig slumrende Sorger kunne bringe over et Menneske. Lad ham der putte i Jorden, og tag Dig af mine Børn! Med mig er det forbi."

Andrea havde Tæring, og døde et Par Maaneder efter Manden. Den gamle Herremand tog hendes Børn til sig, og lod dem omhyggeligt opdrage; han vidste nu af Erfaring, hvortil en slet forstaaet, naturlig Opdragelse kan føre. Men han blev aldrig mere glad, og længtes idelig efter Døden, som nu for længe siden har forenet ham med de ulykkelige Offere for hans Forkeerthed.

— Et Curiosum. Det kjøbenhavnske Musikconservatorium, som blev oprettet i Aaret 1827 af den nu afdøde Professor Siboni i Forening med flere Herrer, hvoraf et Par ogsaa ere indgangne til Evigheden, har i dette lange Tidsrum næsten alene bestaaet ved private Bidrag. Da dets egentlige Bestemmelse er at danne Sangere til Theatret, og man dog alligevel ikke har seet større Frugter deraf end man meget vel og maaskee bedre, i alle Tilfælde med mindre Omkostninger, kunde have paa en anden Maade, kan det vel ikke andet end forbause den upartiske Jagttager, at en saa lidet frugtbringende Indretning endnu kan bestaae paa den Maade, hvorpaa den hidtil har vegeteret i samfulde tretten Aar. Det er sørgeligt at maatte sige om et Institut, at dets største Mærkværdighed bestaaer i, at det har existeret saa længe. Imidlertid er det sandt, men man kan, Gud skee Lov, vente, at der snart bliver sunget et „de profundis" ved dets Gravlægning.

— Chineserne have stor Respect for Tallet „Fem." Ifølge deres Mening gives der fem Elementer — Vand, Ild, Metal, Træ og Jord; fem evige Dyder — Godhed, Retfærdighed, Troskab, Videnskab og Sandhed; fem Slags Smag — suur, sød, bitter, skarp og salt; fem Farver — Himmelblaat, Guult, Kjødfarvet, Hvidt og Sort; de paastaae tillige, at der gives fem Indvolde — Leveren, Hjertet, Lungerne, Nyrerne og Maven. De tælle fem Organer for Sandserne — Øren, Øine, Mund, Næse og Øiebryn. En chinesisk Digter leverer en curieus Dialog mellem disse Organer. Munden beklager sig over, at Næsen ikke alene sidder den for nær, men endog ligeover den; den Sidste derimod forsvarer sit Standpunkt, og siger, at hvis den ikke var, vilde hiin faae lutter fordærvet Føde at spise. Næsen beklager sig fremdeles over, at Øinene have leiret sig ligeover den, men Øinene svare, at hvis de ikke vare der, vilde Menneskene allevegne støde an med Næsen.

— Vi troe at burde henlede Publicums Opmærksomhed paa en Italiener ved Navn Marco Lucchesi, som nylig er kommen her til Byen, og er forsynet med et rigt Assortiment af særdeles nydelige Gibsafstøbninger en miniature efter antike og moderne Kunstværker. — Han har saaledes Afstøbninger af det berømte Basrelief fra Parthenon „Centaurernes og Lapithernes Kamp, en stor Mængde Medaillons, Efterligninger af Malerier f. Ex. Leonardo da Vincis Nadvere, Raphaels Madonna della Sedia, Alexanders Triumphtog af Thorvaldsen, hvilket Sidste kun koster en Daler. Overalt ere hans Priser yderst billige. Han logerer i de tre Kroner i Tornebuskegaden.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge og Sverrig.** — Bidrag ɔc. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 13 September.

Kjøbenhavn.
Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

57te Hefte.

Literatur og Kunst.

— I „neue Zeitschrift für Musik No. 12 den 8de August" findes følgende Bemærkninger angaaende Componisten Herman v. Løvenskjold: „Læseren erindrer sig maaskee endnu en fortjent, høist rosende Anmeldelse af en Composition af Hr. v. Løvenskjold i det foregaaende Binds sidste Nummer, ved hvilken Leilighed vi yttrede det Ønske at erfare noget angaaende den os hidtil ubekjendte Componist. Vi have nu faaet nogle Noticer fra en vel underrettet Haand, hvilke vi meddele her af levende Interesse for en Kunstner, hvis Talent sikkert snart vil forskaffe sig almindelig Anerkjendelse. Den unge Componist er en Nordmand af en berømt Familie, men han kom tidlig til Kjøbenhavn, hvor han blev opdragen i musikalsk Henseende af den dygtige Componist Hartmann og den, nu afdøde, som Theoretiker udmærkede Organist Krossing. Efter den Sidstes Død begav han sig, tildeels paa kongelig Bekostning, paa en Reise til Udlandet, for at uddanne sig saavel theoretisk som practisk i Tonekunsten, som han havde valgt sig til sit tilkommende Kald her i Livet. Han studerede dernæst i Wien under Seyfried, gik derpaa for nogen Tid til Italien, og vendte tilbage derfra til Wien, hvor han endnu opholder sig. Af hans tidligere Arbeider have navnligen nogle Ouverturer, en Ballet „Sylphiden" og især en Opera „Sara" vundet Bifald ved deres Opførelse i Kjøbenhavn. Hans sidste Værker ere en Kroningsmarche og en Jubel-Ouverture, som ifølge allerhøieste Ønske begge ere blevne componerede og opførte paa Kroningsdagen i Frederiksborg. Den Sidste vil snart udkomme i Trykken. Den unge Componist vil endnu blive en kort Tid i Wien, og derpaa over Prag og Leipzig vende tilbage til sit Hjem."

— I samme Tidsskrift No. 13 d. A. findes en med R. S. understreven Anmeldelse af Hartmanns Musik til Andersens Opera „Ravnen."

Efterat Recensenten med Ros har omtalt den kjøbenhavnske Musikforenings Bestræbelser for at opmuntre indenlandske Talenter ved at udgive deres Værker, henvender han sit Blik paa Texten, og giver en Oversigt over Stykkets Indhold, hvilket han indleder med følgende Ord: „Fremfor Alt maae vi omtale Texten. Digteren har givet os en Trylleopera, dog ingen barnagtig, forrykt, som de tydske saa ofte byde Componisten, men en, som har Sands og Forstand og desuden poetisk Værd. Man finder deri Tanker, som ere den bedste Digter værdige, overhovedet et eiendommeligt Liv; ogsaa Dialogen, saa sjelden den end forekommer, er streven med Aand og Vittighed." Efter denne Indledning følger Detailleringen af Indholdet, som han ender med følgende Bemærkninger: „Digteren har altsaa villet fremstille en ideal Søskende-Kjærlighed i et eventyrligt Gevandt, og Componisten har forstaaet ham. Jennaro er den skjønneste og taknemmeligste Rolle i Operaen; Millo og Armilla frembyde ikke mindre interessante Sider. Nogle Bifigurer bringe Afverling, ligesom man heller ikke kan andet end yde den forstandige, rolige Anordning af det Hele Bifald."

Anmelderen omtaler nu de Vanskeligheder, som mødte den unge Componist, der fra at skrive Kammermusik har begyndt at arbeide for Theatret, og gaaer derfra over til den egentlige Bedømmelse af Musiken.

"Ouverturen" siger han „er forstandig, bygtig, og angiver Handlingens Indhold med faa Træk. Motiverne ere tagne fra Operaen; det første udtaler Millos opstaaende Mistanke, det andet Forsoningen og Freden efter saa mange Prøvelser. Uden Kjendskab til Operaen vilde Ouverturen dog ikke være af stor Virkning, som det jo for det meste er Tilfældet. Musiknummernes Antal i hele Operaen beløber sig til fjorten, hvoraf man seer, at den ikke varer saa meget længe, et Fortrin, som den deler med faa andre unge (og gamle) Componister. Den korte, lille Form af de fleste enkelte Nummere er endogsaa paafaldende: dog ville vi snarere tilskrive dette en Ængstelighed hos Componisten end nogen anden Grund. Især synes mig de første fem Nummere, hvad den musikalske Bygning angaaer, samtlige at være for korte, saa at der efter dem ikke opstaaer nogen rolig og tilfredsstillet musicalsk Stemning; man ønsker overalt endnu noget mere. Derimod ere alle mulige Finaler bredt satte ud fra hverandre, og ville saaledes sikkert virke paa Skuepladsen. Dette Lidet være nu sagt om Formen. Hvad Musikens Characteer angaaer, er den afgjort tydsk, nordisk. En Forkjærlighed for Weber udtaler sig ofte deri; ogsaa Spohr kunde man vel gjenkjende som en af Componistens Yndlinger, hist og her ogsaa Marschner, det Sidste maaskee mod Componistens Villie paa det Sted, hvor Vampyrerne træde op. Eiendommelig for Componisten er en alt for hurtig Afverling af Harmonierne, hvilket vi ikke ville kalde broget eller ukiart, men derimod ønskede det mindre uroligt, tidt ogsaa naturligere. Den Stræben at ville vise sig interessant som Harmoniker ogsaa i det Smaae, kan navnligen blive meget farlig i Operaen; i et compliceret Ensemble lader hiin kunstigt forbundne, ofte enharmoniske Accordverel sig bedst anvende. Men Choret vil ikke have saa mange Krydser og B'er; det synger da ugjerne og ovenikjøbet falsk; ligesaa lidt behøves der saa talrige Overgange til en simpel Vise, som Componisten ofte uden Virkning anvender det. Hvad bevirker ikke tidt en udholdt Treklang, sungen frit ud af Menneskebrystet? Al Kunsten i den Spohrske Enharmonik maa krybe i Skjul for en Händelsk udstrømmende Treklang. Derfor maa Componisten altsaa især vogte sig for, ikke at give alt for Meget i Harmonien; allerede i Instrumental-Satser kan et saadant lille chromatisk Virvar blive skadeligt i Mellemstemmerne, ikke at tale om, hvor Stemmerne skulle vise sig og ville synge."

Uagtet disse her anførte Bemærkninger finder Anm. dog, at Compositionen indeholder mange melodiske Skjønheder, fornemmelig i Jennaros Parti, hvorimod han troer, at Armilla ikke vil blive yndet af Sangerinderne, i det mindste kun af dem, som have høie Stemmer. Ogsaa i Chorene bevæge Stemmerne sig i de meest an-

strængende høie Nodesætninger, fornemmelig Sopranerne. Millos Rolle udfordrer ligeledes en omfangsrig Bariton; den er, selv i Claveerudtoget, skreven i forskjellige Nøgler, hvad der er paafaldende. Troldmanden Norando er en Bas, men udfordrer dog ogsaa en temmelig betydelig Høide. Af enkelte Nummere roser Anm. især Pantalones Sang og Jennaros Cavatine i første Act. Havfruernes Sang er gjennemflettet med en charakteristisk Basfigur, der vist er af scenisk Effect. Dette Finales piu lento „Sonderbar hebt sich die Brust" er behandlet med megen Fiinhed. Motivet af Millos Arie i anden Act, hvilket Motiv allerede forekommer i Ouverturen, gjør sikkert Virkning paa Theatret, men minder forresten undertiden om Lindpaitner, Kalliwoda o. s. v. I Jennaros korte Sang „dort durch die Kirchenfenster klar" viser Organisten sig, men smagfuldt, ja endog poetisk. Tartaglias Intermezzo roses, og den derpaa følgende Marche forekommer Hr. N. S. noget Bellinisk.

Claveerudtoget roses som sjelden omhyggeligt udført, og den tydske Text befindes ogsaa at være god.

Anmelderen slutter med disse Ord: „Saaledes gjør dette Værk sin Forfatter al Ære saavelsom den Forening, der har ladet det udkomme. Hvorledes det tager sig ud paa Skuepladsen, ville vi her i Tydskland vanskeligt faae at vide. Men de, som i Stilhed ville overtyde sig om den i alle, Tydskland omgivende, Lande fremadskridende musikalske Aand, ville sikkert lægge dette Claveerudtog fra sig med den glædelige Overraskelse, at vor tydske Kunst ogsaa i Udlandet bestandig slaaer dybere Rødder, og med det Haab, at en god Tilbagevirkning paa vort eget Fædreland med Tiden ikke vil udeblive.

Chronik.

— I flere Londoner Blade læses følgende: Man forsikrer, at Prinds Louis Napoleon vilde oversende Marechal Moncey, Invalide-Hotellets Gouverneur, Karl den Stores Talisman, som han har været i Besiddelse af siden sin Moders, Dronning Hortenses Død, for at den skulde nedlægges i Napoleons Grav. Efter den med Napoleons Vaaben forefaldne Affaire er man nysgjerrig efter at see, hvorledes den franske Regjering vil optage dette Tilbud. Angaaende Talismanen circulerer følgende Historie: Da man aabnede den store Keisers Grav i Aachen, fandt man ham hvilende i romersk Dragt, med Frankrigs og Tydsklands Dobbeltkrone paa Hovedet og ved Siden af Pillegrimstasken det gode Sværd „Freudenreich", hvormed han, som Munken fra St. Denis fortæller, kløvede en harniskklædt Ridder; hans Fødder hvilede paa et Skjold af gediegent Guld, som Pave Leo havde foræret ham, og om hans Hals hang hiin Talisman, som gjorde ham uovervindelig. Den bestod af en Splint af Christi Kors, som Keiserinde Irene havde sendt ham, og som var indsluttet i en Smaragd, der hang i en Kjæde af tykke Guldringe. Aachens Borgere forærede Napoleon den, da han holdt sit Indtog i Staden, og i Aaret 1811 hang Keiseren den spøgende om Dronning Hortenses Hals, og tilstod, at han havde baaret den paa sit Bryst ved Austerlitz og Wagram, ligesom Karl den Store for tusinde Aar siden. Siden bar Hertuginden af St. Leu bestandig denne kostbare Reliquie, indtil hun døde.

— Spørgsmaal: I hvilket Forhold leve Vogne og Heste til hverandre? Svar: I et spændt Forhold.

— Sheridan sagde engang til en meget smuk Dame: „De blomstrer som Foraaret," „Ei, ei!" svarede den Skjønne, „Foraaret er slet dette Aar." „Ja vel," svarede Sheridan rask, „jeg vilde ønske, at Foraaret blomstrede som De."

— Den berømte Cooks sidste levende Reisefælle, William Doyle, tilforn første Baadsmand, døde for nylig i Greenwich i en Alder af 94 Aar. Han var Vidne til, at den store Søfarer blev myrdet af de Vilde.

— Blandt de vestindiske Øer er Tabago berygtet for sin Feber; Dominique for Sygdomme i Indvoldene og Hjernen; Barbados for Lungebesværligheder; Granada for Leversygdomme og Trinidad for Vattersot. Aarsagen hertil vides ikke, men Sagen har sin Rigtighed.

— En Englænder skildrer den nuværende Befolkning i Gibraltar paa følgende Viis: „Næsten overalt møder den Reisende de lange, stive engelske Krigere, som ere tilknappede lige op til Halsen, hvorom den reglementerede Regimentskrave sidder stram og stolt som Muurkronen paa en antik Fæstning. Hvilken uheldig Modsætning afgive dog vore Folk til den ædle Holdning, faste Gang og smidige, athletiske Figurer, der udmærke de sortebrune Maurer i deres sneehvide, rummelige Beenklæder, røde Tøfler og brede Turbaner. Tusinder af Israels Børn, draperede med blaae Kapper og snevre Huer, ile geskjæftigt gjennem Gaderne med nedslagne Øine og sure Ansigter, sysselsatte med en eller anden Speculation eller en Plan til en hidtil ikke forsøgt Maade til at forskaffe sig Erhverv og Vinding. Spanske Smuglere med deres høie Hatte, Veste besatte med nægte Guldstads, gule Beenklæder og broderede Kapper, fare hurtigt forbi Vandreren fra alle Kanter. Handelsbetjente i hvide Jakker, med opsmøgede Opslag, flyve forbi den Fremmede til deres Comptoirer, medens Tobaksskyer svæve ud fra alle Munde. Der findes mange Boutiker og Vareprisene ere høie, men Varerne selv bestaae af fransk Flitterstads og uægte Juveler."

— Tilforn havde man blot bals masqués, men nu har man ogsaa concerts masqués. Hr. Clues-

mann i Paris har givet en Morgenconcert, hvor en Titi spillede en Fløite-Solo, en Pierrot sang en Arie af „Norma" en sort Domino sang en Arie af „Postillonen fra Lonjumeau," og, omvendt, Postillonen foredrog et Nummer af „den sorte Domino."

— Journal des Débats af 1ste September har igjen en ny, interessant Tidende fra Kjøbenhavn; den lyder saaledes: „Operaen Guido og Ginevra er en af de Nyheder, der skulle gives i næste Theatersaison paa Hof- og Nationaltheatret i Kjøbenhavn. Den danske Oversættelse af Texten er af Hr. **Carl Christian Hoegersbjerg** og er allerede udkommen i denne Hovedstad." Maaskee Forfatteren af denne Digtning har en Spaadomsgave, og seer i Aanden, at den omtalte Opera vil blive opført her i Staden. Slaaer dette ind, ville vi kun ønske baade Sangpersonalet og Publicum, at samme Stykke maa være af bedre Gehalt end Sheriffen.

— Diderot talde engang imod Voltaire med stor Begeistring om Shakespeare. „Men, hvor er det muligt" spurgte Voltaire opbragt, at De kan foretrække et saa smagløst Uhyre for en Virgil, en Racine? Det forekommer mig akkurat, som om man vilde stille Apollo af Belvedere op ved Siden af St. Christopher paa Nôtre Dame." Diderot blev frapperet og taug et Dieblik, men fattede snart Sammenligningspunktet og svarede: „Men dersom De nu saae den samme Christopher med sin colossale Figur og gigantiske Been spadsere om i Parises Gader?" Voltaire følte det Imposante i Billedet og taug.

— Det nye Skuespilhuus i Dresden nærmer sig sin Fuldendelse. Det bliver stort, smukt og solide; blandt andet ere Trapperne af Steen ligesom i de store italienske Theatre. Naar mon Staden Kjøbenhavn skal opleve at see et ordentligt Theater træde istedetfor den velbekjendte, faldefærdige Nonne paa Kongens Nytorv?

— I Wien lever et formuende Ægtepar, som har to Børn, en Dreng og en Pige. Dette Sidste har den unaturlige Moder fra dets spædeste Alder forfulgt med et fordømmeligt Had, der altid gav sig Luft i de skjændigste Mishandlinger. Naboerne hørte tidt den Lilles Jammerskrig, men vilde nødig blande sig i denne Sag. Endelig døde den lille Pige i en Alder af sex Aar. Der skete strax en Angivelse til Politiet; hendes Liig blev opgravet, og Lægerne erklærede, at Barnets Død var foraarsaget ved voldsomme legemlige Mishandlinger. Den afskyelige Moder, som intet vilde tilstaae, trods alle Facta, blev dømt til tolv Aars Tugthuusarbeide.

— Hvilken Rotte er den allermest plagede i Africa? Le ravalé (le rat Valée.)

— Hvorfor er den Bevidsthed at have gjort et Menneske lykkeligt, altid sød? — (Parceque c'est un bonheur qu'on fit (confit.)

— Hvorfor troer man Tjenestefolk saa lidt paa Journalernes Contoirer? Fordi det der ofte hedder: la bonne mente (l'abonnement.)

En fattig Pebersvends Tanker.

Jeg har levet to Snese Aar,
Ak! det Halve for længe.
Naar til Pluto jeg gaaer,
Faaer Charon ei Penge.

☞ De af vore ærede Abonnenter, som maatte behage at subscribere paa F. C. Hillerups Digte, anmodes om at lade de paategnede Planer snarest muligt tilstille Portefeuillens nuværende Redacteur gjennem Bladets Budde.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge og Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af F. C. Hillerup.

Søndagen den 20 September.

Kjøbenhavn.
Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

58te Hefte.

Portefeuillen

vil fra Begyndelsen af October Qvartal blive redigeret

af

Carl Borgaard.

Foruden et omhyggeligt Udvalg af originale og oversatte Fortællinger, Digte, Afbildninger, Skizzer, humoristiske Artikler og Curiosa, vil Bladet fremdeles saa hurtigt som muligt meddele alle de Literatur= Kunst= og Theaternyheder, der kunne interessere dets Læsere. — Portraiter af Danske og Fremmede, samt Skizzer efter Genremalerier, ville som sædvanligt ledsage hvert udkommende Hefte, og foruden disse vil der, idetmindste to Gange maanedligt, følge et artistisk Tillægsblad, deels indeholdende Musik, deels Carricaturer og Skizzer af Folkelivet, og deels Afbildninger af Steder, Bygværker og Monumenter, der have øieblikkelig Interesse.

Literatur og Kunst.

Napoleons Historie.

Med Staalstik.

Blandt de Mænd, som Verden ærer ikke blot som Helte, men ogsaa som vise Statsstyrere og Udbredere af Kunster og Videnskaber, er **Napoleon** den Største. Ingen har med saa mægtig Haand grebet ind i Nationernes Skjæbne, og intet Liv har været af saadanne Følger for Menneskeheden, som hans. Det er derfor intet Under, at Snillet har kappedes om at forherlige hans Navn og at overlevere Efterverdenen et Levnetsløb, der aldrig vil ophøre at sætte de kommende Tider i Forbauselse. Men iblandt de mange Fortællinger om et saa underfuldt Liv, er der kun Faa, der ere den store Gjenstand værdige, og iblandt disse Faa udmærker sig især Napoleons Historie af Laurent, der nylig er udkommen i Paris. Den er upartisk og udførlig nok til at være interessant, uden at være saa detailleret, at den bliver trættende eller kostbar. Jeg agter at levere en omhyggelig Oversættelse af dette Værk, paa enkelte Steder forsynet med Anmærkninger. Jeg haaber, den vil finde en talrig Subscription blandt den store Keisers mange Beundrere.

Fr. Schaldemose.

Laurents „Napoleons Historie" vil udkomme paa mit Forlag, med Staalstik, udførte i Carlsruhe. Jeg afholder mig fra vidtløftige Anpriisninger af Værket eller Staalstikkene; jeg er overbeviist om, at de ville tale for sig selv. Første Hefte vil udkomme i Slutningen af September Maaned, og siden hver Maaned et Hefte paa 6 Ark i Median=Octav med 43 Linier paa Siden, stor og smuk Tryk fra Bianco Lunos Officin, med et Staalstik, til en Subscriptionspriis af 48 Sk. Heftet. Hele Værket vil udgjøre omtrent 10 Hefter. Saavel Originalen som den tydske Oversættelse koste mere end det dobbelte af den for den danske Udgave ansaaede Priis. Subscription modtages hos alle Boghandlere i Danmark, Norge og Sverrig, og paategnede Planer bedes snarest indsendte til

Andr. Fred. Høst.
Gothersgaden Nr. 349, i Stuen,
tæt ved Kongens Nytorv.

— Paa Hr. Boghandler Philipsens Forlag er udkommen en sød lille Bog, som vi troe at burde anbefale paa det Varmeste til forelskede Personer af begge Kjøn, da den ene og alene dreier sig om Blomster, Taarer og Følelser. Dens Titel er „Blomstersproget eller Blomsternes Betydning paa østerlandsk Viis." Den har et Motto, der især gaaer ud paa Rimet „aa," og lyder saaledes:

Vi tale, naar vi maae,
De Store med de Smaa,
De Røde og de Blaae;
Det kommer an kun paa,
Om ret I os forstaae.

Blomster og Planter ere rangerede i alphabetisk Orden med en snart prosaisk, snart metrisk Forklaring over de respective Følelser, som de udtrykke. Nogle ere ret charakteristiske; det hedder saaledes om Borren, der, som bekjendt, gjerne hænger sig fast, hvor den kan:

Jeg favner Dig, knuger mig tæt til Din Barm,
Du Elskte! jeg veed, Du er øm og varm.

Brændenelden betyder „Tag Dig i Agt, jeg er en Pige." Men hvorledes et Citronblad kan betyde „Lev vel" maae de østerlandske Vise vide, thi det er ikke let at fatte for os prosaiske Europæere. Egeløv har forresten intet med Orienten, men kun alene med Danevang at gjøre, thi det udtrykker: „Danske Pige! gjør mig lykkelig, skjøndt ikke Laurbær smykke min Pande." Gaaseurt betyder: „Jeg holder saa inderligt af Dig," skjøndt Navnet snarere kunde lede til den Fortolkning: „hvor Du er dum!" Hvidløg holder sig derimod til Naturen, da det betyder: „Du er mig uudstaaelig." Ildlilien udtrykker sig med Varme saaledes:

See her, som disse Blade gløde,
Saa gløder jeg for Dig, Du Søde!

Laurbær betyder charakteristisk nok: „Jeg beundrer Dig, men jeg kan ikke elske Dig." Rævehale vil sige: „vi belures" og Solbær: „Tie stille!" Heraf ville vi ogsaa tage Anledning til at tie stille, og kun tillade os endnu en eneste Bemærkning, nemlig, at dette lille Værk maa have gjort furore i Originalsproget, da det har oplevet tretten Oplag.

— I det pavelige Bibliothek i Rom har man opdaget to hidtil ubekjendte Skrifter af Thomas af Aquino: „de adventu, statu et vita Antichristi" og „De judicio finale," som indeholder en Forklaring over Johannis Aabenbaring.

— I Paris døde i de sidste Dage af Juli Hr. Joseph Jacotot, Forfatter af flere Skrifter og Opfinder af en ny Underviisningsmethode, som i Carl den Tiendes sidste Regjeringstid tildrog sig den offentlige Opmærksomhed. Næsten hans hele ærefulde Liv var helliget den vanskelige Opgave at opdrage Ungdommen. I Revolutionskrigen udmærkede han sig som Volontair ved Beleiringen af Valenciennes og ved andre Leiligheder. I December 1794 kom han til den polytechniske Skole som Substitut, og havde som saadan især at vaage over Elevernes Arbeider. Senere gik han som Professor i det latinske Sprog til Centralskolen i Dijon, blev derefter udnævnt til Professor i den høiere Mathematik og endelig til Professor i Lovkyndigheden, hvilket sidste han endnu var ved Keiserdømmets andet Fald. I de hundrede Dage var han Medlem af Departementernes Repræsentantkammer. Under Restaurationen forfulgte man ham for hans politiske Meningers Skyld, hindrede ham i at drage Nytte af Amnestiloven, og tvang ham endelig til at forlade Frankrig. Jacotot begav sig til Belgien, hvor han forblev indtil Revolutionen 1830. I Løwen udgav han adskillige Værker, blandt andet Skriftet „de la langue maternelle," som gjorde megen Opsigt. Man har allerede aabnet en Subscription, for at oprette ham et Mindesmærke.

— I Paris er der udkommet et vigtigt Værk over Ægypten under Titel „Aperçu général sur l'Egypte par A. B. Clot-Bey" i to Bind med et Portrait af Mehemed Ali samt syv colorerede Korter og Planer. Som bekjendt, er Clot-Bey en Franskmand, der har staaet 18 Aar i den ægyptiske Paschas Tjeneste, og af den Grund maa kjende Landet bedre end alle lærde og ulærde Trækfugle, som flygtigt fare derigjennem. Samme Forfatter har ogsaa udgivet et andet Værk: „De la peste observée en Egypte; recherches et considérations sur cette maladie" med to colorerede Kobbertavler.

Chronik.

— Omtrent tre danske Mile fra Rom hæver Albanerbjergenes isolerede Gruppe sig op af den store Campagne. Det høieste Punkt i denne Bjergmasse er det kegleformige Monte Cavo, som dog ikke er fuldt 3000 Fod over Havfladen. Dets Spidse danner en rummelig Plateforme, hvorpaa der i Oldtiden stod et Jupiters-Tempel, som i vore Dage er bleven forvandlet til et Kloster. Paa Grund af den henrivende Udsigt, som end mere forhøies ved classiske Erindringer, besøges dette Sted meget af Reisende og undertiden, skjøndt sjeldent af Røvere, der da lade sig tractere efter fattig Leilighed af Klosterets fromme Brødre.

Det hændte sig for nogle Aar siden, at en mailandsk Greve, der opholdt sig en Vinter i Rom, med sin Kone og Datter, den skjønne, syttenaarige Beatrice, dennes Brudgom, en sardinisk Capitain, samt endeel andre Herrer og Damer, gjorde en Excursion til Albanerbjergene, ved hvilken Leilighed de naturligviis bestege Monte Cavo. Klokken var omtrent ti om Formiddagen, da de naaede Bjergets Top. Det var et deiligt Veir, og den italienske Sol bestraalede det herlige Landskab med sin hele Kraft og Glands. Selskabet beundrede længe den ophøiede Naturscene, og tiltraadte ugjerne Tilbagereisen. Damerne rede paa Æsler, men de fleste af Herrerne vare tilfods. Idet Alle satte sig i Bevægelse for at begive sig ned ad Bjerget, bemærkede Beatrice, just da hun vilde stige op paa sit Æsel, at et af hendes Skobaand var gaaet løst. Hun gav da et Vink til Føreren, at han skulde gaae bag efter de Andre, da hun strax vilde komme efter. Han adlød, og hun rettede den lille Mangel paa sit Toilette. Den unge Pige vilde nu følge efter Selskabet, men Naturens Skjønhed fængslede hende, og hun blev staaende nogle Øieblikke, for bedre at indpræge sig det Seete i Erindringen.

Imidlertid drog Selskabet nedad Bjerget under livelige Samtaler, Spøg og Latter. Ingen tænkte i første Øieblik paa Beatrice, men med Eet hørte man et lydeligt Skrig af en Qvindestemme. Det var den unge Piges Røst! Forfærdelse betog Alle, og man ilede igjen op paa Plateformen. Der var ingen Beatrice at see eller høre, hvorimod en Munk, bleg som Døden, traadte frem og fortalde, at tre stærkt bevæbnede Mennesker af et afskyeligt Udseende pludseligt vare sprungne ud af Krattet paa Bjergets Sider og havde grebet den stakkels Pige, hvis Skrig om Hjelp de havde dæmpet ved at binde hende et Tørklæde for Munden. Alt dette var skeet i et Nu, og Røverne vare forsvundne med deres Offer i de tætte Buske.

Man tænke sig de Reisendes Forfærdelse! Forældrene vare fortvivlede, og Brudgommen stod som om han var falden ned af Skyerne. Alle vare ubevæbnede undtagen Grevens Kudsk, Carlo Manuelli, der tilforn havde været romersk Dragon, og i Tilfælde af mulig Fare havde taget to skarpladte Pistoler med sig. Denne Karl, som var en bedre Stilling og en bedre Skjæbne værd, elskede hemmeligt Beatrice, hvad han dog paa det omhyggeligste søgte at skjule, endskjøndt hun dog havde en dunkel Anelse derom. Men hvor kunde hun harmes over en Følelse, der yttrede sig som en taus Tilbedelse, især naar den aabenbarede sig hos en ung Mand, hvis ualmindelige Skjønhed og livelige Natur frapperede de Fleste, som saae ham! Altsaa, denne Manuelli ilede med sine Pistoler, uden at spilde et Øieblik, ind i Krattet i den Retning, som Munken betegnede ham. Et Par af de modigste Herrer, som laante to gamle Flinter, de eneste som Klosteret eiede, styrtede efter ham. Brudgommen fulgte efter, dog i behørig Afstand. Det øvrige Selskab begav sig til den paa Bjergkanten liggende Flekke Rocca di Papa, hvor de

anmeldte det Skeete, og sendte Bud til Albano for ogsaa derfra at erholde Hjelp. Underveis hørte de nogle Skud, men strax efter blev Alt stille. De Herrer, som vare gaaede paa Jagt efter Røverne, vendte tilbage med uforrettet Sag, uden at have seet Noget, men Kudsken kom ikke igjen. Gendarmer og Dragoner droge ud, men Dagen forgik, uden at Noget blev opdaget.

Først den følgende Dag om Eftermiddagen bragte en lille Hyrdedreng Lieutenanten for Gendarmerne den Efterretning, at han havde seet en ung Pige, bunden med Hænder og Fødder til et Træ i det Tykkeste af Skoven mellem Marino og Frascati, paa et Sted, hvor sjeldent Nogen kom. Strax ilede det Militaire med Beatrices Fader og Brudgom samt de øvrige Herrer af Selskabet didhen. I dyb Taushed nærmede de sig Stedet; de toge Støvler og Skoe af, for at deres Fodtrin ikke skulde høres. Pludseligt stode de paa en lille aaben Plet. Hvilket Skuespil viste sig da for deres Øie? Den unge Pige var paa en barbarisk Maade snøret fast til en Træstamme, og en Røver af et frygteligt Udseende, bevæbnet indtil Tænderne, sad ved hendes Side, og betragtede hende med et haanligt Smiil. Nogle Skridt fra dem laae Carlo Manuelli død paa Jorden. Alle stode som lynslagne et Øieblik. „Naa, Du stolte Skjønne!" spurgte Røveren den blege, fortvivlede Pige „er Du endnu ikke kjed af at være bunden som et Sviin paa en Bondevogn? Vil Du være min, og jeg løser Dine Baand?" — „Aldrig!" svarede Beatrice med fast Stemme. „O, Du giver nok Kjøb, min Engel, naar Du har hængt fast ved den Træstamme en Dags Tid endnu. Siig mig engang, var han, som ligger derhenne paa Jorden, og skjød begge mine Kamerater, ikke Din Kjæreste?" Beatrice taug. „Ligemeget" vedblev Morderen, „nu er han salig hensovet i Herren; det var godt at jeg traf ham, thi han var vist ellers bleven mig en farlig Rival." Pludseligt lød der et Knald, og Røveren blev saaret i den høire Skulder. Han saae en Mængde Mennesker styrte henimod sig: da greb han en Pistol med venstre Haand, sigtede paa Beatrice med de Ord „Dig skal De ikke redde," og trykkede løs. I samme Øieblik sank han til Jorden for Grevens Skud, kastede et rasende Blik omkring blandt Hoben, og opgav sin Aand.

Beatrice var bleven haardt saaret i den ene Arm. Hun blev bragt til Albano, hvor en Læge erklærede, at Armen maatte sættes af. Dette skeete, og den unge Pige udholdt Operationen med stor Standhaftighed. Hendes Brudgom, Capitainen, der meest elskede hende for Pengenes Skyld, fandt sig ubehageligt afficeret ved Tanken om at faae en eenarmet Kone. Imidlertid gjorde han Vold paa sig, og skjulede sin Modbydelighed saa godt som han kunde. Men Beatrice havde læst i hans Hjerte; hun havde lært at skjælne mellem den sande, Alt opoffrende Kjærlighed og den kolde Beregning, der bliver tilskamme i Prøvelsens Time. Hun foragtede Capitainen og tænkte kun paa ham, der heltemodigt havde hengivet sit Liv for at frelse hende. Verden havde tabt sin Ynde for hende; trods sine Frænders og Venners Bønner og Indvendinger tog hun Sløret i det bekjendte Nonnekloster ved Quattro Fontane i Rom. Der synge de fromme Søstre deres Ave Maria ved Solens Nedgang, og drage mange Tilhørere did, som med Andagt lytte til de skjønne Toner, der lyde fra Klostergitteret ned i den lille Kirke. Men Ingen sang med klarere Stemme og inderligere Følelse end den eenarmede Nonne. Nu er hun død, men de fleste Romere erindre endnu med Henrykkelse hendes deilige Stemme og sjelfulde Foredrag.

— Det Portrait, som idag følger med Portefeuillen, er Billedet af den berømte Sangerinde Madame Malibrans Søster, Pauline Garcia, der har gjort megen Lykke i Paris. Hun er født i Aaret 1821 i Frankrigs Hovedstad, og røbede tidligt et stort musikalsk Talent, som omhyggeligt blev uddannet under hendes Faders, Broders og Søsters Veiledning. Den unge Sangerinde traadte først offentlig frem paa Theatret i Brüssel, senere i Frankfurt, og endelig i December Maaned 1838 i Paris, hvor hun blev modtaget med et stormende Bifald.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge og Sverrig.** — Bidrag ꝛc. bedes indleverede til Redacteuren.

Tredie Bind.

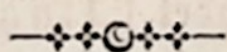
Portefeuillen

for

1840.

Et literairt-artistisk Skrift.

Udgivet
af
Georg Carstensen.

Redigeret af **F. C. Hillerup.**

Søndagen den 27 September.

Kjøbenhavn.
Trykt paa Udgiverens Forlag i det Berlingske Bogtrykkeri.

59te Hefte.

Til Læserne.

Da Portefeuillens Redaction er bleven Hr. Borgaard overdraget, og jeg følgelig fratræder samme, tager jeg Afsked med Publicum for dennegang, og takker Enhver, som med venlig Opmærksomhed har fulgt mine Bestræbelser, medens jeg redigerede Bladet. Jeg griber tillige denne Leilighed for at bevidne de Forfattere, som velvilligt have ydet mig Bidrag, navnligen Hr. Etatsraad Oehlenschläger samt de Herrer Andersen, Bødtcher, Güntelberg og H. P. Holst min ærbødigste og hjerteligste Tak.

F. C. Hillerup.

Literatur og Kunst.

— I Blankenburg (i Harzen) holdtes en stor Sangfest den 30te og 31te Juli under Anførsel af de Herrer Organister Liebau og Sattler, hvorved de talrigt forsamlede Tilskuere ikke blot havde en betydelig Kunstnydelse, men ogsaa fik Leilighed til at høre et af en endnu kun lidet bekjendt Componist forfattet, ypperligt Værk foredrages paa en værdig Maade. Dette Arbeide var Liebaus første Oratorium: „Die Pfade zur Gottheit."

Liebau, der ogsaa er fordelagtigt bekjendt her i Kjøbenhavn af en Orgelconcert, som han gav i Slotskirken, er første Organist i Quedlinburg, maaskee den eneste Stad, hvor hans Oratorium er bleven opført. Den første Afdeling af dette musikalske Arbeide begynder med et fortræffeligt Englechor, som følges af en Sopransolo (en Engels Stemme), hvortil senere et andet i zart Piano accompagnerende Chor slutter sig. Efter en Altsolo, hvori Gud lover Menneskeslægten Frelse ved sit udvalgte Folk, følge enkelte Stemmer og Chor, blandt hvike Slutningschoret udmærker sig ved en høist kunstrig og effectfuld Dobbeltfuga. I den anden Afdeling optræde græske Kunstnere og romerske Krigere i høist charakteristiske og effectfuldt instrumenterede Mandfolke-Chor. Et ganske eiendommeligt Udtryk gjør en derpaa følgende Altsolo, hvori en Israelitinde udtrykker sin Smerte over Folkets Frafald fra Jehova og sin Længsel efter Messias. Haabet til ham udtrykles i denne Afdelings Slutningschor. I tredie Afdeling fremtræder Messias og forkynder Verdens Frelse. Et ferstemmigt Chor jubler sit Hosianna, hvor Ordene „Gottes Reich ist da" virke paa samme imponerende Maade som „Und es ward Licht" i Haydns „Schöpfung." Derefter følger et yndigt Chor „Gott ist die Liebe." Messias bliver opofret. I det grandiose Dobbeltchor, hvor de Vantroende triumphere, og de Troende haabe paa Frelserens Opstandelse, udfolder Componisten, foruden et betydende Talent, en ligesaa høi Kunstdannelse som sjelden Orchesterkundskab. Af mindre Virkning er derimod Slutningchoret, vel især paa Grund af den vidtudstrakte Fuga.

Texten som er af den nu afdøde Digter Fügemann, roses som aandfuld og gemytlig; Udførelsen, som skeete ved 150 Stemmer fra Foreningerne i Quedlinburg, Ballenstädt og Blankenburg, var særdeles heldig, og Blankenburg kan være stolt af at have ladet et Værk opføre, der nok fortjener at gjøre en Reise omkring i Tydskland og længere hen endnu.

— Berlioz begynder at blive populair i Frankrig; han har flere Gange opført sine til Julidagene componerede Instrumentalstykker i Concerter, hvortil Publicum strømmede hen i Masser. Hans Symphonie funèbre skal have forbausende Steder; den bestaaer af tre Dele: Marche funèbre, Hymne d' Adieu og Apothéose. Den rige Anvendelse af Instrumenter grændser til det Eventyrlige.

Theater-Feuilleton.

(Indsendt.)

— En Theater-Anmelder i Fædrelandet har for ikke længe siden debiteret den Paastand, at Grunden til vort Theaters Forfald alene maa søges i Publicums totale Uvillie til at række Bestyrelsen en hjeplsom Haand, i Publicums Dorskhed og Sløvhed, dets danske Indifferentisme, i Forbindelse med Personalets ubegribelige Dovenskab og Skjødesløshed, Forfængelighed og Selvraadighed, Ringeagt for Direktionen og Forfatterne, Mangel paa Agtelse for deres egen Kunst og i den haandværksmæssige Maade, hvorpaa de udøve deres Bestilling. I Sandhed, det er haarde Beskyldninger, og man skulde neppe troe, at der her tales om et Theater, der ikke blot „kunde staae som et af de første i Verden"; men om hvilket de competenteste Dommere ere enige i, at det netop hvad Spillet angaaer, ikke behøver at vige for de første i Europa. Vi havde troet, at disse ubeviste og ubeviislige Beskyldninger ikke engang behøvede at indstævnes for Smagens Domstol for at kjendes døde og magtesløse, og at Forfatteren, der allerede den 4de Septbr. synes aldeles at have glemt hvad han havde udtalt den 29de August, nok vilde være Mand for at underminere sin egen Artikel. Medens nemlig Forfatteren i sin første Artikel paa den ubarmhjertigste Maade gaaer løs paa Publicum og Skuespillerne, men holder Direktionen fri for al videre Tiltale, kan han i Slutningen af sin Artikel ikke finde Ord nok for at skildre Direktionens Ligegyldighed, dens Overmod og Egenraadighed mod Forfattere og Oversættere, ja han gaaer endogsaa saa vidt, at han ikke er langt fra at reise den haardeste Anklage imod dens Embedsførelse, idet han reent ud erklærer, at fordi et Stykke er antaget af Direktionen, er det endnu ikke sagt, at det virkelig bliver opført. Man seer let, hvorvidt Forfatteren er istand til at komme, naar man blot overlader ham til sig selv; vi skulde derfor heller ikke have spildt et eneste Ord paa en

Artikel, der tilstrækkeligt stempler sig selv ved sin Inconsequents og sine Plumpheder, hvis den ikke ved en ganske mærkværdig Omstændighed havde faaet et ufortjent Krav paa Betydning. I Fædrelandets No. 272 optog nemlig Professor Heiberg — hvad der tilvisse har vakt almindelig Forundring — Beskyldningerne imod Publicum og Skuespillerne, roste Forfatterens Grundighed og Bekjendtskab med Scenen, thi at det skulde være Ironie som Mange have antaget, kunne vi ikke gaae ind paa — og udførte hans Bemærkninger videre, idet han med al den Virtuositet og Sprogfærdighed, der staaer i hans Magt, leverede os en Skildring af, hvorledes en Theaterdirektion burde være, og hvor langt den nuværende fjerner sig fra Idealet. Altsaa Professor Heiberg er misfornøiet med Publicum! Prof. Heiberg, der utallige Gange har erklæret Publicum for den øverste Domstol, der saa ofte har anerkjendt dets Suprematie og fordret, at man skal bøie sig for dets Villiesyttringer som den sidste Instants! Prof. Heiberg, der tidligere har tillagt vort Publicums Smag en saadan Magtfuldkommenhed, at dets Bifald alene, efter hans Mening, skulde være nok til i den Grad at befæste en Digtart, at ingen afvigende Mening skulde kunne fortrænge den senere; Prof. Heiberg, der tidligere har været saa stolt af dette Publicums Bifald, at han har gjort Holbergs Ord til sine: „Jeg klager herudi ikke over Nationen, thi haver jeg fundet Fortrydelse hos Faa, saa haver jeg derimod fundet Yndest hos de Fleste og Protection af Publicum." Prof. Heiberg skulde nu have Grund til at være misfornøiet med Publicum! Og nu Skuespillerne? Vi kunne umuligt troe, at Prof. Heiberg skulde have glemt, hvad hans egne Arbeider skylde de Skuespilleres Bestræbelser, der have bidraget til at befæste dem i Publicums Yndest; men sæt, at disse Bestræbelser ikke altid have været lige heldige, sæt ogsaa, at undertiden et nyt Stykke af Prof. Heiberg eller af Andre er gaaet over Scenen uden noget egentligt Liv eller Ensemble, har da Skylden derfor været alene hos Skuespillerne? Skulde Prof. Heiberg, der er saa indviet i Theatrets Anliggender, vare uvidende om, at mangen en stor Opera er ansat til Opførelse ikke 14 Dage efter, at Partierne ere blevne uddeelte? eller skulde det være noget aldeles uhørt, at Skuespillerne først faa Dage før et nyt Feststykke gaaer over Scenen, modtage deres Partier fra Forfatteren, eller at en ny Musik indstuderes (!) med Chorpersonalet for første Gang den samme Dag, den bringes paa Scenen? Vi have Grund til at troe, at disse Anker over Skuespillerne ere deels overdrevne, deels ubeføiede, og vi ville ønske, at Fædrelandets Anmelder Hr C. F. vilde gaae hen og lægge Mærke til den Correkthed og det Sammenspil, hvormed nye Stykker, i hvilke Skuespillerne gives Leilighed til at indøve sig tilstrækkeligt, gaae over Scenen (f. Ex. Hr. Arnesens Oversættelse af „Bagtalelse„) og vi troe, at det er saa langt fra, at han deraf vil see sig istand til, efter sin egen Yttring at godtgjøre hvad han har sagt om Personalet „at han meget mere vil faae Leilighed til at skamme sig over det Ubeføiede og Tankeløse i sin Paastand.

f. g.

— Førend vi forlade denne Rubrik, maa det være os tilladt at gjøre nogle Bemærkninger, der kunne synes overflødige for alle Andre end for visse eensidige Mennesker, der ansee Theatret for Verdens sublimeste Indretning og troe, at Læserne aldrig kunne faae nok af den Føde. Imidlertid finder Redacteuren sig dog foranlediget til, med faa Ord at antyde, hvorfor han under sin korte Redaction saa lidet har omtalt det kjøbenhavnske Theatervæsen. Da Portefeuillen opstod, blev der i denne Stads Dagblade kun talt lidet om dramatisk Kunst, og det var derfor saare nyttigt, at den beskjæftigede sig med et Thema, som blev saa yderst sparsomt behandlet. Men Portefeuillens Exempel virkede som en smitsom Syge, og snart saae man de fleste Blade optræde med en Aristarch, der styrtede over denne nye Guldgrube, som over „ein gefundenes Fressen," der ypperligt kunde opfylde de tomme Spalter. Nu bleve da Skuespillerne bedømte paa den forskjelligste Maade, der ret var skikket til baade at kjede tænkende Læsere og føre den aandeligt Umyndige paa Vildspor, thi da denne kongelige Residentsstad kun eier et eneste Theater, maatte det tjene alle Bladene til Underholdning. Endskjøndt der nu vistnok engang imellem blev sagt Noget, der kunde have Værd for Andre end for Forfatteren selv, blev denne Materie dog tilsidst drøftet saa piinagtigt, at Folk, der ogsaa interessere sig for Andet her i Verden end for Skuespil, nødigt indlode sig paa at læse fire, fem eller sex forskjellige Bedømmelser over et og samme Emne. Under slige Omstændigheder ansaae Portefeuillens nu fratrædende Redacteur, som desuden tiltraadte sin Redaction ved April-Ovartalets Begyndelse, altsaa mod Slutningen af Saisonen, det for raadeligt at gjøre en Pause, og først begynde at skjænke denne Gjenstand sin Opmærksomhed i den med September Maaned paany indtrædende Saison. Han havde begyndt at forberede sig hertil, og agtede i Løbet af denne Vinter ved egen og Andres Hjelp at omtale Theatret saa meget, som det kunde være passende, uden at opoffre andre Gjenstande, der kunde være ligesaa interessante. Dette blev naturligviis overflødigt fra det Dieblik, da det blev bestemt, at Bladets Redaction af Grunde, som paa ingen Maade kunne interessere Publicum, skulde overdrages til en Anden.

Chronik.

— Den i Portefeuillen forhen omtalte Gipsarbeider Marco Lucchesi bliver endnu otte Dage her i Staden, og boer, som hidtil i „de tre Kroner" i Tornebuskegaden.

— Den berømte Forfatterinde George Sand agter at reise til Spanien ifølge med den berømte Pianist Chopin.

— Gymnasiet i Quedlinburg, som blev stiftet i Aaret 1540, og hvis Indretning dengang foretoges efter Luthers og Melanchtons specielle Raad, har for nogle Maaneder siden feiret sin tredie Secularfest.

— Hvorfor behøver Spaniens unge Dronning ikke at være i Forlegenhed for at faae en Mand engang i Tiden? Parceque dans son pays il ne manque pas de partis.

— I hvilke Lande ere selv Englene ikke sikkre paa deres Liv? Dans les pays de montagnes; il y a beaucoup d'avalanches (avale-anges.)

— En Skibslæge, der curerede Alle med Søvand, faldt overbord. En Matros meldte dette Uheld med følgende Ord: „Doctoren er falden ned i sin Medicinkasse."

— En Araber betragtede engang en ung Pige med elskovsdrukne Blikke. Hun rødmede som et Sneebjerg, der bestraales af den dalende Sols sidste luende Skjær, og han sagde: „Mine Diekast have saaet Roser paa Dine Kinder; kan Du vel forbyde mig at plukke dem? Loven tillader os at høste hvad vi have saaet."

— En afskediget Officier, som selv besad nogen Formue, traadte en Dag, særdeles pyntet, ind til en ung Enke af hans Bekjendtskab. „Min søde Frue!" udbrød han „maa jeg tillade mig et Par Ord?" „En heel Snees" svarede hun smilende. „Undskyld da, at jeg er saa fri at anholde om Deres Haand?" „Det var temmelig mange Ord" sagde Fruentimmeret* fat Dem i Korthed:" „Nu vel! maa jeg da sige: „Eduard og Kunigunde?" — Otte Dage efter stod Brylluppet, men de bleve slet ikke lykkelige for det.

— For nogle Aar siden kom en Romer af Vanvare til at dræbe sin Broder. Han forfaldt til den yderste Tungsindighed, der omsider gik over til Vanvid. Han ansaae den pavelige Have ved Vaticanet for Paradiis, sig selv for Cain og Erkeengelen Michaels Billedstøtte paa Spidsen af Engelsborg for Cheruben med det flammende Sværd, der truede ham med evig Fordømmelse. Det var forgjæves, at man vilde bringe ham fra slige Tanker. En Dag faldt Nogle paa den ulykkelige Idee at ville med Magt trække ham forbi Kastellet, for at vise ham, at Engelen ikke gjorde ham noget. Men da han stod midt paa Engelsbroen, troede han at see St. Michael svæve ned imod ham med et opbragt Aasyn, hvorover han af Skræk fik et Krampeslag og døde øieblikkeligt.

— En Irlænder ved Navn Mac=Kiveringham, 30 Aar gammel, landede for nogen Tid siden i Liverpool. Den 31te Juli mødte han en gammel Neger, der var bleven døbt med det uforglemmelige Navn „George Washington." Uden videre Anledning huggede Irlænderen en stor Steen i Hovedet paa den svage Olding, der faldt om og døde paa Stedet. Morderen, som strax blev ført for Retten, erklærede, at han den foregaaende Aften var bleven pryglet af tre eller fire Neger=Matroser, og at han havde svoret at dræbe den første Neger, som han traf paa i Havnen. Jury erklærede ham skyldig i forsætligt Manddrab og dømte ham til femten Aars Deportation.

☞ De af vore ærede Abonnenter, som maatte behage at subscribere paa F. C. Hillerups Digte, anmodes om at lade de paategnede Planer snarest muligt tilstille Portefeuillens fratrædende Redacteur gjennem Bladets Budde.

Indhold: Sminken af Pignotti; — Frieriet i Avisen; — Den medicinske Hund; — Et Brev; — Blandinger; — Literatur og Kunst; — Theater=Feuilleton; — Chronik.

Artistisk Bilag: Modekobber for September.

☞ **Redacteuren boer i Strandgaden Nr. 39 i Stuen, paa Christianshavn, og træffes sikkrest hjemme til Kl. 12 Form.**

☞ Af dette Skrift udkommer **hver Søndag Formiddag** et Hefte, ledsaget af en Lithographie. **Subscriptionsprisen** er 1 Mk. pr. Hefte. — Enkelte Hefter eller Lithographier sælges ikke. — Abonnementet er kun bindende for et Qvartal. — Man tegner sig paa det **Berlingske** Comptoir, Pilestrædet Nr. 118, i **Andr. Fred. Høst's** Boghandling, Gothersgaden Nr. 349, samt hos de forskjellige **Agenter i Danmark, Norge** og **Sverrig.** — Bidrag 2c. bedes indleverede til Redacteuren.